Ex bibliotheca
Steph. Quatremeri.

L. as 301^h 4°
Tiganow

# СЛОВАРЬ

## РОССІЙСКО-ТАТАРСКІЙ,

собранный

Въ Тобольскомъ главномъ народномъ училищѣ,

Учителемъ Татарскаго языка

Священникомъ *Іосифомъ Гигановымъ*

и

Муллами Юртовскими Свидѣтельствованный.

---

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ,

при Императорской Академіи Наукъ

1804 года.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

# СЛОВАРЬ

## РОССІЙСКО-ТАТАРСКІЙ.

| | | |
|---|---|---|
| Августъ. | *Апъ* | آب |
| *Знакъ небесный дѣва.* | *сюнбюля* | سنبله |
| Авосьлибо. | *алъля керякъ* | الله كراك |
| Авраамъ. | *ибрагимъ* | ابراهيم |
| Авторъ, сочинитель. | *мусанныфъ* | مصنف |
| Австрія. | *бечь улькясе* | بچ اولكه سى |
| Агнецъ. | *козы* | قوزى |
| Адвокатъ, стряпчій. | *шаріатцылъ* | شريعتچل |
| Адъ. | *тамугъ* | تموغ |
| | *дузяхъ* | دوزخ |
| Магометане утверждаютъ быть седмь адовъ, которые называютъ: | *1 джяганнямъ* | ١ جهنم |
| | *2 хутяма* | ٢ حطمه |
| | *3 сягыръ* | ٣ سعير |
| | *4 сякяръ* | ٤ سقر |
| | *5 джахимъ* | ٥ جحيم |
| | *6 хавия* | ٦ هاويه |
| | *7 лязза* | ٧ لظى |



Адскій

| | | |
|---|---|---|
| Адскій. | *тамуглыкъ* | تموغلق |
| *находящійся во адѣ.* | *тамугдагы* | تموغداغی |
| А ежели. | *агарьдя* | اکرده |
| | *агярьля* | اکرله |
| Азбука. | *аливъ, би* | الف بی |
| А имянно. | *ягни* | یعنی |
| Аллебарда. | *айбалта* | آی بالطا |
| Алмазъ. | *гявгарь,* | گوهر |
| | *алмасъ* | الماس |
| Алтынъ. | *учь теиньликъ* | اوچ تین لک |
| Алтея. | *хютами япрагы* | حطمی یاپراغی |
| Алчный. | *ачъ казлю* | آچ کوزلو |
| *завидливый.* | *комсукъ* | قمسوق |
| Алчу. | *карнымъ ачде* | قرنم آچدی |
| *завиствую, завидую.* | *кумсукланаменъ* | قمسوقلنامن |
| Алый. | *алъ* | آل |
| *пунцовой.* | *алъ кызылъ рянглѣ* | آل قزل رنکلی |
| Алѣется. | *алланаде* | آللانادی |
| Алѣетъ. | *алъ булулъ киляде* | آل بولوب کلادی |

| | | |
|---|---|---|
| Амвонъ. | *мюнберъ* | منبر |
| Аманатъ. | *аманятъ* | امانت |
| Ангелъ. | *фярештя* | فرشته |
| *—громоносный.* | *рягедъ фярештясѣ* | رعد فرشته سی |
| Анбаръ. | *итликъ* | انلك |
| Анисъ. | *сыря* | سیره |
| Антимонія, сурьма. | *рястыкъ ташы* | رستق تاشی |
| Апрѣль. | *нысанъ* | نیسان |
| *Знакъ небесный телецъ.* | *сяуръ* | ثور |
| Апостолъ. | *хлваріюнъ* | حواریون |
| | *рясулъ* | رسول |
| | *ягни ильцѣ* | یعنی ایلچی |
| Аптека. | *дару ханясѣ* | داروخانه سی |
| Аптекарь. | *даругяръ башы* | داروکارباشی |
| Арбузъ. | *тарбусъ* | تاربوس |
| | *казбузъ* | قاربوز |
| Арабъ. | *Гряби* | عربی |
| Аравія. | *Гряби виляятъ* | عربی ولایت |
| *— каменистая.* | *арябистанъ чюли* | عربستان چولی |

| | | |
|---|---|---|
| — *благополучная.* | *ямень вилаять* | یمن ولایت |
| — *пустая.* | *хюджазъ* | حجاز |
| Англїя. | *инглизъ вилаяти* | انکلز ولایتی |
| Арканъ. | *арганъ*<br>*арканъ* | آرغان<br>آرقان |
| Арканомъ вяжу. | *арганлаймень* | آرغانلایمن |
| Армїя. | *ляшкяръ* | لشکر |
| Арапникъ. | *чыбыртќы* | چیبرتقی |
| Арсеналъ. | *тярсяня* | ترسنه |
| Архангелъ. | *мокаррялъ фярештя*<br>*фяриштяляр-нынъ улълуги* | مقرب فرشته<br>فرشته‌لرننک اولوغی |
| Архїерей. | *муфьти* | مفتی |
| Архитекторъ. | *Гимарятъ назари*<br>*Гимаряткаръ.* | عمارت ناظری<br>عمارت کار |
| Ариѳметика. | *гильми адятъ* | علم عدد |
|Ароматъ. | *мюшкюгенберъ* | مشک عنبر |
| Аршинъ. | *аршунъ* | آرشون |
| Аршиномъ мѣряю. | *аршунлаймень* | آرشونلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Ассессоръ. | садернишинъ | صدرنشین |
| | имънешинъ | هم نشین |
| Аспидъ. | сагырь иланъ | صاغریلان |
| Аттакую. | амайменъ | قامایمن |
| | камалъ аламенъ | قاماب الامن |
| *съ разныхъ сторонъ.* | камагылайменъ | قاماغلایمن |
| Астрономъ. | аглинюдзюмъ | اهل نجوم |
| | юлдузъ бильгицѣ | یولدوز بلکوچی |
| Астрономія. | ильминюдзюмъ | علم نجوم |
| Ахаю. | хайхайлайменъ | های های لایمن |
| Ахъ! | хайхай | های های |
| | вайвай | وای وای |
| Ахъ, что ето! | вайвай нябулде | وای وای نه بولدی |
| Ахъ, Боже мой! | ибаре ходаятя-вбя | ای باری خدایا توبه |

## Б

| | | |
|---|---|---|
| Ба! (удивленіе.) | мона тамаша | مونه تماشا |
| | бонятамаша | بونه تماشا |
| *презрѣніе.* | мона масхара | مونه مسخره |

| | | |
|---|---|---|
| Баба. | *биця* | بچه |
| | *хатунъ* | خاطون |
| — *старая.* | *карцыкъ,* | قرچق |
| | *кимлиръ* | کپر |
| | *курткаякъ* | قرتقه‌یاق |
| Бабочка. | *пярьва́ня* | پروانه |
| | *кубялякъ* | کوبه‌لک |
| Бабка. | *папкя* | پابکه |
| — *повивальная.* | *инялнкъ* | اینالک |
| Бабушка. | *мама* | مامه |
| | *аби* | ابی |
| Багоръ. | *иргакъ* | ایرغاق |
| Багровой. | *кызылъсукюкъ* | قزلسوکوک |
| Бадья. | *балъ цилякъ* | بال‌چیلاک |
| Базиликъ. | *фясл..генъ* | فسلیکان |
| Балую. | *дилиртаменъ* | دلبرتامن |
| *Дурачусь.* | *дилираменъ* | دلبرامن |
| Баня. | *мунльца* | موبولچه |
| | *муньча* | مونچه |

Бань-

| | | |
|---|---|---|
| Баньщикъ. | *муильцацѣ* | مویولچاچی |
| *въ баню итти.* | *муильцага тушкалѣ* | مویولجاغەتوشکالی |
| Барабанъ. | *накыра* | نقرا |
| *въ барабанъ бь* | *накыра цаламенъ* | نقرەچالامن |
| | *накыра сукаменъ* | نقرصوقامن |
| Баранъ. | *коцкаръ* | قوچقار |
| Барсукъ. | *борсуюкъ* | بورسوق |
| Барсъ. | *юлбарсъ* | یولبارس |
| | *илбисъ* | ایلبس |
| Бархатъ. | *макмалъ* | ماقمال |
| | *ифякъ макмалъ* | ایفاک ماقمال |
| | *хятфя* | حتفه |
| Барышъ. | *фяйда* | فایده |
| | *табышъ* | تابوش |
| | *табешъ* | تابش |
| Барышникъ. | *файдацѣ* | فایدەچی |
| Барышъ получаю. | *файда табаменъ* | فایدەتابامن |

| | | |
|---|---|---|
| Баталїя. | *урушъ* / *сугушъ* | اوروش / صوغوش |
| Батогъ. | *суилъ* | صويل |
| Башмакъ. | *кябицъ* | كبج |
| Башмашникъ. | *кябицце* | كبج چى |
| Башня. | *манара* | مناره |
| Бдѣнїе. | *уявлыкъ* | اوياولق |
| Бедро. | *янббашъ* | يانباش |
| *съ бедра поборолъ.* | *янбашлалъ ташладе* | يانباشلاب تاشلادى |
| Бездна. | *хадсезъ тирянлигѣ* | حدسيز تيرانكلكى |
| Бездѣлица, безъ дѣйствїя. | *ишсезликъ* / *типлтакъ ишъ* | ايش سيزلك / تيراك ايش |
| Бездѣльникъ. | *бикаръ,* / *ишсезъ* | بيكار / ايش سيز |
| Беззаконїе. | *динсезликъ* | دين سيزلك |
| *нечестїе.* | *кюфюрликъ* | كفرلك |
| *погрѣшность.* | *хаталыкъ* | خطالق |
| Беззаконный. | *динсезъ* | دين سيز |

Безъ

| | | |
|---|---|---|
| Безъ вѣры. | *имансезъ* | ایمانسیز |
| Безъ, (*) *предлогъ.* | *сезъ* | سیز |
| Беззубый. | *тышъсезъ* | تش سیز |
| Безмѣрно. | *ульцавсезъ* | اولچاوسیز |
| Безнадеженъ. | *умидсезъ* | امیدسز |
| | *наумидъ* | نومید |
| — *становлюсь.* | *умидсезраймень* | امیدسزرایمن |
| | *умидъузямень* | امیداوزامن |
| Безобразно. | *ухшавсезъ* | اوخشاوسز |
| | *кюрюксезъ* | کوروکسیز |
| Безопасно. | *хауфсезъ* | خوف سیز |
| Безъ остатку. | *бери калмаинца* | بری قالماینچه |
| Безотвѣтно. | *дзавалъсезъ* | جواب سیز |
| *молча.* | *цымцырыкъ* | چمچیرق |
| Безпамятный. | *ядъсезъ* | یادسیز |
| | *ядкашъ дагуль* | یادکاش دا گول |
| | *хатыръ сезъ* | خطرسیز |

(*) Полагается просто позади именъ существительныхъ, послѣ котораго прибавляется наращенiе: *ликъ* لیک, или لیق *лыкъ*.

| | | |
|---|---|---|
| Безпамятство. | *ядкашсезликъ* | يادكش سزلك |
| *въ безпамятство прихожу.* | *ядкашсезрайменъ* | يادكش سزراين |
| Безплодная земля. | *цыгышсезъ еїръ* | چغيش سيز يير |
| Безплодная женщина. | *кїянгѣхатунъ* | كيانككى خاتون |
| *Безплодный годъ.* | *ун масъ еїлъ* | اونكماز ييل |
| Безпрерывно. | *узюльмяй* | اوزولماى |
| Безпрестанно, всегда. | *даимъ* | دايم |
| *не останавливаясь.* | *тукталмай* | توقتالماى |
| Безпристрастно. | *заокъ сезъ* | زاوقسيز |
| *не стращая.* | *куркотмяй* | قورقوتماى |
| Безстыдный. | *уятъсезъ* | اوياتسيز |
| | *намысъ сезъ* | ناموس سيز |
| Безумный. | *Гакылъ сезъ* | عاقل سيز |
| *дуракъ.* | *тинтякъ* | تنداك |
| Безумствую, безуменъ дѣлаюсь. | *акылъ сезланаменъ* | عاقل سيزلانامن |
| Безчестїе. | *рисвалыкъ* | رسوالق |
| Безчещу | *сыинькитяраменъ* | صيين كتارامن |

| | | |
|---|---|---|
| *охуждаю.* | *яманлайменъ* | يمانلايمن |
| *хулю.* | *хурлайменъ* | خورلايمن |
| Безчинникъ. | *тяртипсезъ,*<br>*ухшавсезъ* | ترتبسز<br>اوخشاوسز |
| Безчинство. | *тяртипсезликъ,* | ترتبسزلك |
| Бесчинничаю. | *тяръти псезля-*<br>*наменъ ухшавсе-*<br>*зланаменъ* | ترتبسزلنامن<br>اوخشاوسزلانامن |
| Берегу. | *саклайменъ* | سقلايمن |
| *жалѣю.* | *аяйменъ* | آيايمن |
| *стерегу.* | *кюзятамемъ* | كوزاتامن |
| Берегуся. | *сакланаменъ* | سقلانامن |
| Берегъ, край, воротъ, яръ. | *яка*<br>*яръ башъ*<br>*кянаръ* | يقا<br>يارباش<br>كنار |
| *Суша, материкъ.* | *кыръ* | قير |
| | *карагъ* | قراغ |
| *изъ береговъ выступить.* | *якаданъ ташибъ*<br>*китмякъ* | يقادان تاشيب كتمك |
| Бережливый. | *сакланцакъ* | سقلانچاق |

| | | |
|---|---|---|
| *воздержный.* | *сяранд3амЪ* | سرانجام |
| Береза. | *каинЪ.* | قاين |
| Березы гдѣ ростутъ. | *каинлыкЪ.* | قاينلق |
| Березникъ мѣлкій. | *цавулЪ* | چاول |
| — чаща. | *цауллыкЪ* | چاوللق |
| Беременная женщина. | *юклюхатунЪ* | يوكلوخاتون |
| | *бугазЪ —* | بوغازخاتون |
| | *айле —* | آيلىخاتون |
| | *икекатЪ* | ايكى قت |
| Беремя. | *куцакЪ* | قوچاق |
| Берлогъ. | *унь* | اين |
| Беру. | *аламенЪ.* | آلامن |
| Берцо. | *енчюкЪ* | اينجوك |
| Безпокойный. | *тынецсезЪ* | تنج سيز |
| Безпокою. | *тынецЪ китарменЪ* | تنج كتارلمن |
| | *авара кыламенЪ* | آوارهقلامن |
| | *мія сенЪ бютюраменЪ* | ميهسين بوترهمن |

Безпо-

| | | | |
|---|---|---|---|
| Безпокоюсь. | тынецсезлана-менъ | تنچ سيزلانامن | |
| | тунгаляменъ | تونككالامن | |
| Бесѣда. | мясьлихятъ | مصاحت | entretien discours |
| Бесѣдую. | мясьлихятъ-итаменъ | مصاحت ايتامن | |
| Библіотека. | китаблярьха-насе | كتابلارخانه‌سى | bibliothèque |
| Бирючь. | мюнады | منادى | hérault |
| Битва. | сугушъ | صوغوش | bataille |
| Бить. | сукмакъ | صوقماق | battre ou frapper |
| *Стегать.* | урмакъ | اورماق | |
| Биться. | сугушмакъ | صوغوشماق | combattre |
| Бьется сердце. | юракътунгуль-тайде | يوراك تونككولدايدى | |
| | юракъсугате | يوراك صوقادى | |
| Бичь. | цыбырткы | چيبرتقى | fouet |
| Бичемъ стегаю | цыбырткылайменъ | چيبرتقيلايمن | |
| Благій. | хаиръ, | خير | |
| | изгу | ايذكو | bien |
| | кяримъ | كريم | |

| | | |
|---|---|---|
| Благовѣщенїе. | сюенциллямяк-ликъ | سیونچیلامک لک |
| | бишарятъ | بشارت |
| Благоговѣйный. | парса | پارسا |
| *Воздержный.* | пяръгискаръ | پرهیز کار |
| Благодарю. | куллокъкыламенъ | قل لوق قیلامن |
| Благодарность. | канагятъ | قناعت |
| Благодарный. | канаатцелъ | قناعت چل |
| Благодать. | гинаятъ | عنایت |
| Благодѣтель. | яхшилыкъ кыл-гуце. | یخشی لق قیلغوچی |
| Благодѣтельный. | мигюрбанъ | مهربان |
| Благодѣянїе. | мигюрьбанцеликъ | مهربان چلک |
| | яхшылыкъ | یخشی لق |
| Благополучїе. | никбяхтликъ | نیک بخت لک |
| *Участь.* | рызкъ | رزق |
| Благополученъ. | никъбяхтлѣ | نیک بخت لی |
| | дяулятлы | دولت لی |
| Благополучно. | сагъсяламеть | صاغ سلامت |
| Благородный | буяръзадя | بویارزاده |
| | яхши задя | یخشی زاده |

Благо

| | | |
|---|---|---|
| Благопрїятство. | *моравварятъ* | مروت |
| | *хушлыкъ* | خوشلوق |
| Благосклонность. | *яхши хойлыкъ* | يخشى خويلق |
| Благосклонный. | *яхши хойлы* | يخشى خويلى |
| Благословенїе. | *алгышъ* | آلغيش |
| Благословенный. | *мюбарякъ* | مبارك |
| Благословляю. | *алгышъ укуйменъ* | آلغيش اوقوبن |
| | *алгышъкыламенъ* | آلغيش قيلامن |
| Благосостоянїе. | *яхши хальликъ* | يخشى حاللق |
| Благость. | *изгюлюкъ* | اينكولك |
| Благочестивый: | *диндаръ* | ديندار |
| Благочестїе. | *диндарцеликъ* | دیندارچلك |
| *Православїе.* | *мусульманлыкъ* | مسلمانلق |
| | *исламъдинликъ* | اسلام دين لك |
| Блаженный. | *никбяхтли* | نيك بخت لى |
| *Дикїй, юродивый.* | *диваня* | ديوانه |
| Блажитъ, юродствуетъ. | *диваналанаде* | ديوانالادى |
| Блаженство. | *никбяхтликъ* | نيك بخت لك |
| | *сягадятъ* | سعادت |

Блево-

| | | |
|---|---|---|
| Блевотина. | кузку. | قوزقو |
| | кусукъ | قوسوق |
| Блескъ. | елтравъ | يلتراو |
| Блещу. | йлдраймень | يلدرابن |
| Блѣю. | маграймень | مغرابن |
| Блѣяніе. | маграмакъ | مغراماق |
| Ближайшій. | инъ якынъ | اينك يقين |
| | инъ ювокъ | اينك يووق |
| | быкъ якынъ | بيك يقين |
| Ближе подойди. | бери киль | برى كيل |
| | киль бери | كيل برى |
| | берюракъкиль | برواراك كيل |
| | якынракъкиль | يقين راق كيل |
| Близко. | ювокъ | يووق |
| | карыбъ | قريب |
| | якынъ | يقين |
| подлѣ. | лняшъ | ياناش |
| Ближусь, приближаюсь. | явукъкилямень | ياوق كيلامن |
| | явуймень | ياوبن |

| | | |
|---|---|---|
| *Сближаюсь.* | *якынлашаменъ* | یقین‌لاشامن |
| | *янашаляшаменъ* | یاناشالشامن |
| Ближность, близость. | *якынлыкъ* | یقین‌لق |
| | *ювоклыкъ* | یووقلق |
| Близнецы, двойни. | *игизъ* | ایکیز |
| *Созвѣздіе, близнецы.* | *джаузаберюджи* | جوزه‌بروجی |
| Близъ его. | *якында* | یقینده |
| | *якынында* | یقینین‌ده |
| Близъ меня. | *якымда* | یاقیمده |
| | *якынымда* | یقنیم‌ده |
| Близъ тебя. | *якынида* | یقینکده |
| | *якынынида* | یقینینکده |
| Близъ четырехъ верстъ. | *дюртъ цагурумъгаювокъ* | دورت‌چاقرومغه‌یووق |
| Блинъ. | *куймакъ* | قیماق |
| Блистаю. | *яшнайменъ* | یاشنایمن |
| Блистаетъ золото. | *ялтунъ елтрайде* | آلتون‌یلدرایدی |
| — *молнія.* | *яшинъ яшнайде* | یاشین‌یاشنایدی |
| Блистаютъ, сверкаютъ звѣзды. | *юлдузъ ярыграйде* | یولدوزیارغرایدی |

| | | |
|---|---|---|
| Блокъ. | *цыгыръ* | چغر |
| Блоха. | *бюрца* | بورچه |
| Блохъ полонъ. | *борцяланаде* | بورچهلانادی |
| Блудникъ. | *зинаце* | زناچی |
| | *зинакарь* | زناکار |
| Блудница. | *зинаце хатунъ* | زناچی خاتون |
| Блудодѣйствую. | *зинаитаменъ* | زنا ایتامن |
| | *зиналайменъ* | زنالایمن |
| | *уйнашъкыламенъ* | اویناش قیلامن |
| Блудодѣйство. | *зинакарьциликъ* | زناکارچلک |
| Блудодѣйствую съ кѣмъ. | *зиналашилъ юрійменъ* | زنالاشیب یوریمن |
| Блудъ. | *зина* | زنا |
| | *уйнашъ* | اویناش |
| Блужу. | *аташаменъ* | آتاشامن |
| | *азаменъ* | آزامن |
| | *юлбетураменъ* | یول بترامن |
| Блѣдненькій. | *кувъгына* | قوغنه |
| Блѣдноватый. | *кувсу* | قوسو |
| Блѣдность. | *куварцеллыкъ* | قوارچللق |

Блѣд-

| | | |
|---|---|---|
| Блѣдный. | *кувъ* | قو |
| Блѣднѣю. | *куварам*е*нъ* | قوارأمن |
| Блюдо. | *табакъ* | طبق |
| Блюю. | *косаменъ* | قوسامن |
| Блядь. | *харабатъ* | خرابات |
| Блядую. | *харабатлана-менъ* | خراباتلانامن |
| | *уйнашъкыламенъ* | اويناش قيلامن |
| Блядунъ. | *уйнашцылъ* | اويناشچيل |
| Бобъ. | *любія борцакъ* | لوبيه بورچاق |
| Богатый. | *бай* | باى |
| Богатѣю. | *байименъ* | بايى من |
| Богатѣе становлюсь. | *баилъ киляменъ* | بايب كيلامن |
| Богатство. | *байлыкъ* | باىلق |
| | *ганиликъ* | غنىلك |
| Бодрствую. | *уявланаменъ* | اوياولانامن |
| *Стерегу.* | *кюзятяменъ* | كوزاتامن |
| Бодрый. | *куръ* | كر |

| | | |
|---|---|---|
| Богъ. | *Алла* | الله |
| | *Ходай* | خدای |
| | *тянгри* | تنکری |
| Богомольный. | *намазкюзаръ* | نمازکذار |
| Богу молюся. | *ходайга ялынаменъ* | خدایغه یالنامن |
| | *аллага ялвараменъ* | اللهغه یالوارامن |
| Божество. | *тянгриликъ* | تنکریلک |
| Божественный. | *ходаи* | خدایی |
| | *илаги:* | آلهی |
| Божуся. | *ходайни аузланаменъ.* | خدای نی آوزلانامن |
| Боецъ. | *сукушце* | صوقوشچی |
| Бой, битва. | *сукушъ* | صوقوش |
| Бокъ, | *янъ* | یان |
| *Съ боку.* | *янашаданъ* | یاناشادان |
| Болванъ. | *калылъ* | قالب |
| *Оболваниваю.* | *калыплайменъ* | قالبلایمن |
| *Обдѣлываю.* | *сумлайменъ* | صوملایمن |
| Болванъ. | *путъ* | پت |

*Идолъ*

| | | |
|---|---|---|
| *Идолъ.* | *сурятъ* | صورت |
| Болванъ, кукла. | *корцакъ* | قورچاق |
| Болю, не могу. | *аурїйменъ* | آورى‌من |
| | *агрїйменъ* | آغرى‌من |
| Болото. | *сазъ* | صاز |
| Болотомъ становлюсь. | *сазланмакъ* | صازلانماق |
| Болотный, который въ болотѣ. | *саздагы* | صازداغى |
| Болотистый. | *сазлы* | صازلى |
| Болтаю, трясу. | *ыргайменъ* | ايرغايمن |
| *Говорю.* | *лафъ ураменъ* | لاف اورامن |
| *Мѣшаю что.* | *булгайменъ* | بولغايمن |
| | *тугуйменъ* | توغويمن |
| Боль, болѣзнь. | *аурц* | آورو |
| | *агырыкъ* | آغريق |
| Больный. | *аурцлы* | آوروْلى |
| | *агриклы* | آغرقلى |
| Большая веревка, канатъ. | *арганъ* | ارغان |
| Большая дорога. | *уллуюлъ* | اولويول |

| | | |
|---|---|---|
| *Ложка.* | *кашикъ,* | قاشيق |
| | *шабаля* | شباله |
| Больше, наипаче. | *зіяда.* | زياده |
| | *артукъ зуръ* | آرتوق زور |
| | *кеннрякъ* | كنكراك |
| | *молрякъ* | مولراق |
| Больше нѣсколько. | *цакъгина кенрякъ* | چاق‌غينه كانراك |
| Большенькій, | *уллугына* | اولوغينه |
| Большой. | *уллугъ* | اولوغ |
| | *зуръ* | زور |
| — *Самый.* | *иннъ уллусы* | اينك اولوسى |
| | *бикъ зуры* | بيك زورى |
| Болѣзненно. | *янъ авругунца* | يان آوروغونچه |
| Болѣзную, тужу. | *янемъ ауриде* | يانم آوريدى |
| | *агырыкъ сынаменъ* | آغرق سنامن |
| Болѣзнь. | *агырыкълыкъ* | آغريقلق |
| — *отъ пьянства въ головѣ.* | *кумаръ* | قمار |
| | *макморъ* | ماقمور |

Болѣз-

| | | |
|---|---|---|
| Болѣзнь заразительная. | {тагунъ | طاغون |
| | {ваба | وابا |
| Болячка, пупырышекъ. | {цимлцке | چمچکی |
| | {цибицке | چبچکی |
| Борецъ. | кюряшцe | کوراشچی |
| Боровъ. | {иркякъ чуцка | ایرکاک چوچقه |
| | { — дунгызъ | دونکیز |
| Борода. | сакалъ | سقال |
| Бородатый. | сакаллы | سقاللی |
| Бородатѣю. | сакалланаменъ | سقاللانامن |
| Бородавка. | сюялъ | سویال |
| Бородавки появляются. | сюяльляня | سویاللانه |
| Бородавочка. | сюяльцекъ | سویالچیک |
| Бороду брѣю. | сакалъ китлраменъ | سقال کتارامن |
| Борозда. | бараза | بارازه |
| Борона. | сибирткѣ | سیبرتکی |
| Бороню. | сибирткѣ сибирялменъ | سیبرتکی سیبرامن |
| Борьба | кюряшъ | کوراش |

Борюся

| | | |
|---|---|---|
| Борюся. | *кюряшаменъ* | كوراشامن |
| — съ разными. | *кюряшкиляйменъ* | كوراشكلايمن |
| Босый. | *яланъ аякъ* | يالان آياق |
| Ботѣю. | *шишаменъ* | شيشامن |
| Мокну. | *ебiйменъ* | ييمن |
| Ботѣлый. | *шишканъ сусалгый* | شيشكان صوسالغى |
| Бочаръ. | *муцькаце* | موچكەچى |
| Боченокъ. | *муцькацекъ* | موچكەچك |
| Бочка. | *мушка* | موچكه |
| | *мичка* | ميچكه |
| Боюся. | *коркаменъ* | قورقامن |
| Боязливый. | *куркакъ* | قورقاق |
| Боязнь. | *куркуницъ* | قورقونج |
| Брага. | *буза* | بوزا |
| — безъ хмѣлю. | *максымъ* | ماقسيم |
| Бражничаю. | *бузалашаменъ* | بورالاشامن |
| | *буза ицишаменъ* | بوزا ايچشامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вракъ, чета. | дзюфтъ | جفت |
| | дзюфтлыкъ | جفتلك |
| Бракомъ совокупляюсь. | *дзюфтлянушаменъ* | جفتلانوشامن |
| | *джюфтликка аламенъ* | جفتلككا الامن |
| Бракъ совершаю. | *ныкахъ кыяменъ* | نكاح قيامن |
| *Вѣнчаю.* | *никахъкыламенъ* | نكاح قيلامن |
| Бракомъ сочетаваю. | *кушаменъ* | قوشامن |
| Бранное слово. | *сугушъ сюзь* | سوكوش سوز |
| Брань. | *урушъ* | اوروش |
| | *сукушъ* | سوكوش |
| *Ссора.* | *талашъ* | تالاش |
| *Порицаніе.* | *сюгушъ* | سوكوش |
| *Съ бранью выговариваю.* | *сюгушулъ айтаменъ.* | سوكوشوب ايتامن |
| Бранливый. | *сюгушце* | سوكوشچى |
| Браню, порицаю. | *сюгаменъ* | سوكامن |
| — *Часто.* | *сюккялайменъ* | سوككلايمن |
| Бранюся. | *сюгюшаменъ* | سوكوشامن |
| Братецъ. | *карындашъ* | قرنداش |

| | | |
|---|---|---|
| Брать. | *кардашъ* | قرداش |
| — *большой.* | *ага* | اغا |
| — *меньшой.* | *инѣ* | اینی |
| — *родной.* | *туганъ* | توغان |
| Брата большаго и дяди жена. | *еннга* | ینککه |
| Брата меньшаго жена. | *киленъ* | کیلن |
| Братство. | *агалыкъ* | اغالق |
| | *инилюкъ.* | اینی‌لک |
| Бревенчатый. | *буряналы* | بورانه‌لی |
| Бревешко. | *бурянацекъ* | بورانه‌چک |
| Бревно. | *буряня* | بورانه |
| Брежу во снѣ. | *уйкусурайменъ* | اویقوصرابن |
| | *гамыргаменъ* | غمرغامن |
| — *въ горячкѣ.* | *сандраклаймеъ* | صندراقلابن |
| Брезгливость. | *цимсинцякликъ* | چمسنچک‌لک |
| Брезгливый. | *цимсинцакъ* | چمسنچک |
| | *цирьканцакъ* | چرکانچک |
| Брезгую. | *цимсинаменъ* | چمسنامن |

*Гнуша-*

| | | |
|---|---|---|
| *Гнушаюсь.* | дзирянамен | چیرنامن |
| | циркянамен | چرکانامن |
| Бремя. | юк | یوک |
| Бритва. | лякѣ | پکی |
| | устара | اوستاره |
| *Которой брѣетъ.* | цац китарюцѣ | چاچ کتاروچی |
| Бритая голова. | китарюльган баш | کتارولکان باش |
| Бровь. | каш | قاش |
| Бродъ. | утькаль | اونکال |
| | кицишъ | کچش |
| Бродяга. | юртяк | یورتک |
| Бродящій. | суцаклавце | صوچاقلاوچی |
| Брожу въ водѣ. | суцаклаймен | صوچاقلایمن |
| — *въ разныя времена.* | суцаклагылаймен | صوچاقلاغلایمن |
| — *въ мѣстѣ.* | суцаклашамен | صوچاقلاشامن |
| *Хожу.* | юртяклянамен. | یورتکلانامن |
| Бросаю. | ташлаймен | تاشلایمن |
| *Кидаю.* | быргаймен | برغایمن |

| | | |
|---|---|---|
| *Мечу.* | *беляклайменъ* | بلاكلايمن |
| Бросаю вмѣстѣ. | *ташлашаменъ* | تاشلاشامن |
| — *Порознь въ разное время.* | *ташлагылаймень* | تاشلاغلايمن |
| Бросаюся. | *ташланаменъ* | تاشلانامن |
| — *вмѣстѣ.* | *ташланушаменъ*<br>*ташлангылашаменъ* | تاشلانوشامن<br>تاشلانغولاشامن |
| Бросается, мечется лошадь въ стороны. | *бурагайланады* | بوراغايلانادى |
| Бросать заставляю. | *ташлатаменъ* | تاشلاتامن |
| Бросанїе. | *ташламаклыкъ* | تاشلامقلق |
| *Киданїе.* | *быргамаклыкъ*<br>*ургытмаклыкъ* | برغاماقلق<br>اُرغتماقلق |
| Бросовый. | *ташлангудай* | تاشلانغوداى |
| Брусъ. | *кайракъ* | قايراق |
| Брусикъ. | *кайракъгына*<br>*кайрагачъ* | قايراقغنه<br>قايراغاچ |
| Брусомъ точу. | *кайрайменъ* | قايرايمن |
| Брусника. | *карагайцїя*<br>*наратъджилягe* | قاراغاى چيه<br>نارات جيلاكى |

Брызгаю

| | | |
|---|---|---|
| Брызгаю водою. | *суцацаменъ* | صوچاچامن |
| | *сувъсачаменъ* | سوساچامن |
| *Побрызгиваю.* | *чацгылайменъ* | چاچغلایمن |
| Брызганїе. | *чацмаклыкъ* | چاچماقلق |
| | *цацышъ* | چاچیش |
| Брызга. | *бюрюгумъ* | بروکم |
| Брызжу, прыскаю. | *бюрюгаменъ* | بروکامن |
| | *сачратаменъ* | ساچراتامن |
| Брызжуся. | *бурюгушаменъ* | بروکوشامن |
| Брызгаетъ дождь. | *ямгуръ сацгирайды* | یغور ساچغر ایدی |
| Брѣю самъ. | *тацъкитяраменъ* | چاچ کتارامن |
| | *кыраменъ* | قرامن |
| Брѣть себя другому даю. | *китяртаменъ* | کتارتامن |
| | *кырдуртаменъ* | قردورتامن |
| *Упражняюся въ бритьѣ.* | *китяруnаменъ* | کتارونامن |
| Брѣю часто, побрѣваю. | *китаргиляйменъ* | کتارکلایمن |
| Брѣть часто даю себя. | *китарткиляй-менъ* | کتارتکلایمن |
| Брюква. | *сюйрю шалганъ* | سویرو شالغان |

Брюха-

| | | |
|---|---|---|
| Брюхатый. | *курсаклы* | قرساقلی |
| | *кумянли* | کمانلی |
| Брюхатая женщина. | *айле хатунъ* | آیلی خاتون |
| | *кумянлихатунъ* | کمانلی خاتون |
| | *корсаклихатунъ* | قرساقلی خاتون |
| Брюхатѣю. | *курсакланаменъ* | قرساقلانامن |
| Брюхо. | *курсакъ* | قرساق |
| Брякаетъ. | *шакъкылтайды* | شاقیلتایدی |
| | *цынngыртайды* | چنکغرتایدی |
| Брякаю. | *шакъкылтатаменъ* | شاقلتانامن |
| | *цынngыртадаменъ* | چنکغرتادامن |
| Бугоръ. | *тюбя еръ* | توبه یر |
| Бугорокъ. | *тюбяцикъ еръ* | توبه چک یر |
| Бугристый. | *тюбялы еръ* | توبه لی یر |
| Бугроватый. | *тюбяцекли еръ* | توبه چکلی یر |
| Буграми становится. | *тюбяляняде* | توبه لانادی |
| Буде. | *агяръ* | اکر |
| Будильщикъ. | *уятгуце* | اویاتغوچی |

Будич-

| | | |
|---|---|---|
| Будничный день. | *ишъ кюнь* | ايش كون |
| Будущій годъ. | *килясы елъ* | كيلەسى يل |
| Будущій. | *буласы* | بولاسى |
| *Приходящій.* | *килясы* | كيلەسى |
| Будущій, что будетъ. | *булуръ* | بولور |
| *Что придетъ.* | *килюръ* | كيلور |
| Бужу. | *уятаменъ* | اوياتامن |
| Буйволъ. | *сусыгыры* | صوصغرى |
| Буйство. | *ахмаклыкъ* | آحماقلق |
| Буйный. | *дзулярь* | جولر |
| | *ахмакъ* | آحماق |
| *Вѣтреный.* | *куюнлы* | قويونلى |
| Буква. | *харефъ* | حرف |
| Булавка. | *тюйряуцъ* | تويراوچ |
| | *тюрявуцъ* | تراوچ |
| Булавочникъ. | *тюйряуцце* | تويراوچچى |
| Булавкою пришпиливаю. | *тюйрайменъ* | تويراين |
| Бумага. | *кагасъ* | كغذ |

Бума-

| | | |
|---|---|---|
| Бумага хлопчатая. | *бахта* | بخته |
| | *мамыкъ* | مامق |
| Бумажный платокъ. | *бахта явлокъ* | بخته یاولوق |
| Бунтую. | *багылыкъ кыламенъ* | باغی لق قیلامن |
| Бунтовщикъ. | *багы* | باغی |
| Буравлю. | *бурайменъ* | بورایمن |
| Буравъ, напарье. | *буравъ* | بوراو |
| Буравомъ провертываю. | *пуравлайменъ* | بوراولایمن |
| | *буровъбиллямъ тишяменъ* | بوراوبلان تشامن |
| Бурный. | *буранлы* | بورانلی |
| Буря. | *буранъ* | بوران |
| *Погода.* | *тавулъ* | تاول |
| | *даволъ* | داول |
| Буря поднимается. | *буранъцыгылъ киляде* | بوران چقب کیلادی |
| Будто. | *амянъ* | امن |
| — онъ говоритъ. | *амянъ улъ габляйде* | امن اول کابلایدی |
| Будто, какъ. | *тай* | تای |

Буд-

| | | |
|---|---|---|
| Будто я написалъ. | *амянъ менъ яз-гандай* | امن من يازغاندای |
| Бутылка. | *тюгярякъ шиша* | توكاراك شيشه |
| Бываю. | *буламенъ* | بولامن |
| Бывшій. | *булганъ* | بولغان |
| *Прежній.* | *бурунгы* | بورونغى |
| Быкъ. | *угюзъ* | اوكوز |
| — *порозъ.* | *буга* | بوغا |
| — *молодый.* | *дунанъ* | دونان |
| | *яшъ угюзъ* | ياش اوكوز |
| Былинка. | *улянъ сабы* | اولن صابى |
| Быстренькія. | *агынлыгина* | آغنلى غنه |
| Быстрина, теченіе. | *агынъ* | آغن |
| | *агымъ* | آغم |
| | *агынлыкъ* | آغنلق |
| Быстрину имѣетъ, быстро течетъ. | *агынлайдѣ* | آغنلايدى |
| Быстрый. | *раванъ* | روان |
| Быстрота. | *раванлыкъ* | روانلق |
| Бью. | *сугаменъ* | سوغامن |

| | | |
|---|---|---|
| Бью въ ладони. | *увуцъчабаменъ* | اووچ چابامن |
| — *по щекамъ.* | *битькаураменъ* | بیتکه اورامن |
| | *яннаккацабаменъ* | یانکاقغه چابامن |
| Бьюся другъ о друга. | *суклугаменъ* | صوقلوغامن |
| Бьюся, сражаюся. | *сукуша менъ* | صوقوشامن |
| Бѣгаю отъ чего. | *качаменъ* | قاچامن |
| *Побѣгиваю.* | *качкылайменъ* | قاچقولایمن |
| — *вмѣстѣ.* | *кацышаменъ* | قاچوشامن |
| Бѣглый. | *качкакъ* | قاچقاق |
| Бѣжалъ. | *качканъ* | قاچقان |
| Бѣгство, побѣгъ. | *лацышъ* | قاچش |
| | *кацувъ* | قاچو |
| *Въ бѣгство обращаю.* | *кацдураменъ* | قاچدورامن |
| — *обращаюсь.* | *кацышкаайлл-наменъ* | قاچشغه ایلانامن |
| | *юзъкацмакгату-таменъ* | یوز قاچماقغه توتامن |
| Бѣгу, бѣгаю. | *югоряменъ* | یوکورامن |
| — *вмѣстѣ.* | *югурушяменъ* | یوکوروشامن |
| *Побѣгиваю.* | *югургиляйменъ* | یوکورکلایمن |

Бѣгу,

| | | |
|---|---|---|
| Бѣгунецъ, бѣгунъ. | *югюрукватъ* | یوکوروک آتا |
| Бѣгъ, побѣжка. | *югюрушъ* | یوکوروش |
| Бѣжкая, быстрая лошадь. | *юртакватъ* | یورتاق آتا |
| Бѣжко, быстро бѣгу. | *юртаменъ* | یورتامن |
| *Въ бѣгъ пускаю.* | *цаптураменъ* | چاپتورامن |
| | *юрттураменъ* | یورتتورامن |
| *Рысью пускаю.* | *ельдраменъ* | یلدورامن |
| | *елиштураменъ* | یلیشتورامن |
| Бѣжитъ ходою. | *юрушляйдѣ* | یوروشلایدی |
| | *сайбырлайдѣ* | صایبورلایدی |
| Бѣда. | *бела* | بَلا |
| | *каза* | قضا |
| Бѣдность. | *гарыблыкъ* | غَریبلک |
| | *фякырлыкъ* | فَقرلک |
| Бѣдный. | *фякыръ* | فَقیر |
| | *гарилъ* | غریب |
| Бѣдственный. | *мубтяла* | مُبتلا |
| | *мултялалыкъ* | مبتلالک |

| | | |
|---|---|---|
| Бѣдствіе. | михнятъ | محنت |
| | мящяккатъ | مشقت |
| *Въ бѣду попалъ.* | белягагирифтаръ булдымъ | بلاغه کرفتار بولدیم |
| Бѣлилами натираю, натираюсь. | убалаймень | اوبالایمن |
| | убаланамень | اوبالانامن |
| | бизянамень | بزانامن |
| Бѣлила. | уба | اوبا |
| | кюршянъ | کرشن |
| Бѣлизна. | аклыкъ | آقلق |
| Бѣленькій. | акгына | آق غنه |
| *Самый бѣлый.* | алъбакъ | آپپاق |
| Бѣловатый. | акаилъ | آقایل |
| | аксылъ | آقسیل |
| | агаилъ | آغایل |
| | аксу | آقسو |
| | аксымалъ | آق سمال |
| Бѣлокъ въ глазу. | кюзнынъакы | کوزننک آقی |
| — въ яйцѣ. | юмуртканынъакы | یومورتقاننک آقی |

| | | |
|---|---|---|
| Бѣлый. | {акъ<br>беясъ | آق<br>بیاض |
| Бѣлѣешъ. | {акаядѣ<br>агарипъкилляде | آقایادی<br>آغاریب کیلادی |
| Бѣлѣется. | акараде | آقارادی |
| Бѣлена. | кюкянтышъ | کوکان تیش |
| Бѣлю. | {аклаймен ъ<br>агартаменъ<br>акайтаменъ | آقلابن<br>آغارتامن<br>آقایتامن |
| Бѣсится. | {зїянланаде<br>зїяницшлайде | زیانلانادی<br>زیانی اوشلایدی |
| Бѣсоватый. | {зїянлы<br>аркалы | زیانلی<br>آرقالی |
| Бѣшенство. | {бицыкляну<br>котру | بیچوکلانو<br>قوترو |
| Бѣшеный. | {телиргянъ<br>бецикъ | تلیرکان<br>بیچیک |
| Бѣшуся. | {пецикляна менъ<br>котраменъ | بیچیک لانامن<br>قوترامن |

Важ-

| | | |
|---|---|---|
| Важно, тяжко. | агыръ | آغر |
| | аверъ | آور |
| | мушкюль | مشكل |
| | четюнъ | چتن |
| Важно, велико. | азымъ | عظيم |
| | бикъзуръ | بيك زور |
| | уллугъ | اولوغ |
| Важность, тяжесть. | агырлыкъ | آغيرليق |
| Важность, величество. | азымятликъ | عظمت لك |
| | хайбятликъ | هيبت لك |
| Важу, уважаю. | уллугсынаменъ | اولوغ سيتامن |
| *Увеличиваю.* | уллуглайменъ | اولوغلايمن |
| Важный. | хайбятлы | هيبت لى |
| — *лицемъ.* | хайбятъюзьлюкъ | هيبت يوزلك |
| Важенъ есьмъ. | хайбятляна менъ | هيبت لانامن |
| Валежникъ. | ягытъагацъ | يعيد اغاچ |
| Валомъ обношу. | тюгярякъкалга саламенъ | توكاراك قلعه سالامن |
| | калгалайменъ | قلعه لاى من |

Валт-

| | | |
|---|---|---|
| Валторнъ. | *быргы* | برغی |
| *Который играетъ на валторнѣ.* | *быргуце* | برغوچی |
| Валъ городовый. | *калга* | قلعه |
| Валъ сѣнный. | *кърдамъ* | قردام |
| Валъ валю. | *кърдамлаймень* | قرداملاین |
| Валяльщикъ. | *басгуцѣ* | باسغوچی |
| | *тутуштургуце* | قوتوشتورغوچی |
| Валяю войлокъ. | *кїисъбасамень* | کییس باسامن |
| | *тутуштурамень* | قوتوشتورامن |
| Валяю, переваливаю. | *авнатамень* | آوناتامن |
| Валяюсь. | *авнаймень* | آوناین |
| | *аунагылаймень* | آوناغلاین |
| — *вмѣстѣ.* | *аунашамень* | آوناشامن |
| Валю. | *авдурамень* | آودورامن |
| Валюсь. | *авамень* | آوامن |
| | *тюнямень* | تونامن |
| Варенїе. | *асмаклыкъ* | آسماقلق |
| *Печенїе.* | *пишурмаклыкъ* | پشورمکلک |
| Варю котелъ. | *казанбасамень* | قزان آسامن |

| | | |
|---|---|---|
| Варю до кипетка. | *кайнатаменъ* | قايناتامن |
| *Пеку.* | *пишураменъ* | پشورامن |
| Вашъ. | { *сызнынъ* | سيزنينك |
| | { *сызнынке* | سيزنينككى |
| — *Землякъ.* | *еръдашинызъ* | يرداشينكز |
| Вбиваю. | { *ицння сукулъ ебяраменъ* | ايچنه صوقوب يبارامن |
| | { — *какаменъ* | ايچنه قاقامن |
| | { — *сюгаменъ* | ايچنه صوغامن |
| Вбѣгаю. | *югюрулъ киряменъ* | يوگوروب كرامن |
| — *вмѣстѣ.* | *юкюрушулъ киряменъ* | يوكوروشوب كرامن |
| Введенїе. | *индюрмякликъ* | ايندورمكلك |
| *Влускъ.* | { *киргузу* | كيركوزو |
| | { *киргисмакликъ* | كيركوزمكلك |
| Ввожу новое, что. | *фятева цыгараменъ* | فتوا چقارامن |
| *Обыкновенїе.* | *янна рясимьцыгармаклыкъ* | يانكارسم چقارماقلق |
| Ввожу. | { *индураменъ* | ايندورامن |
| | { *ингузаменъ* | اينكوزامن |

Впу-

| | | |
|---|---|---|
| Впускаю. | *киргозяменъ* | کیرکوزامن |
| | *киртюбъебяраменъ* | کیرتوب بیرامن |
| Въосмеро. | *сикисъкатлы* | سکیز قتلی |
| Ввѣряю. | *аманятга куяменъ* | امانتغه قویامن |
| *Препоручаю.* | *тапшураменъ* | تاپشورامن |
| Ввязываюсь. | *бяйлянушаменъ* | بیلانوشامن |
| Ввязываю. | *ицинябяйлялъ куяменъ* | ایچنه بایلاب قویامن |
| Вгибаю. | *ияменъ* | اییامن |
| | *бугаменъ* | بوکامن |
| Вгоняю. | *кувалалъ киргюзаменъ* | قوالاب کرکوزامن |
| Вдавливаю. | *ицыня басаменъ* | ایچنه باسامن |
| | *— басгулаймень* | ایچنه باسغولایمن |
| | *басылъ ебараменъ* | باسب یبارامن |
| Вдаль. | *алыска* | آلوسقه |
| | *юракга* | یراققه |
| | *узякга* | اوزاقغه |
| Вдаюся. | *иелилъцыгаменъ* | ایلب چغامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вдвое. | *икекатъ* | ایکی قت |
| — *больше.* | *икехыссаартукъ* | ایکی حصه آرتوق |
| Вдова. | *тулъхатунъ* | طول خاتون |
| Вдовецъ. | *тулъиръ* | طول ایر |
| Вдовый. | *тулъ* | طول |
| Вдовѣю. | *тулланаменъ* | طوللانامن |
| | *тулъбулулъкаламенъ* | طول بولوب قالامن |
| *Сиротѣю.* | *ятымъкаламенъ* | یتیم قالامن |
| Вдовствую. | *тулъ булулъ юрійменъ* | طول بولوب یوری من |
| Въ долгъ беру. | *сунгуга аламенъ* | سونکغوغه الامن |
| | *буругкаааламенъ* | بوروچقه الامن |
| Вдовство. | *туллукъ* | طوللوق |
| Вдохновенїе. | *имгамъ* | الهام |
| | *сулу* | صولو |
| Въ другой разъ. | *икинцемяртябя* | ایکنچی مرتبه |
| Вдругъ. | *берьюлы* | بریولی |
| | *берчя* | برچه |
| *Объ томъ.* | *кютяра* | کونارا |

Вду-

| | | |
|---|---|---|
| | ицин яурюлъ веба раменъ | ایچنه هوروب بیارامن |
| Вдуваю. | урубъ кертяменъ | اوروب کرته من |
| | урюлъ киргузяменъ | هوروب کیر کوزامن |
| Вдыхаю. | ильгамъ итаменъ | الهام ایتامن |
| Вдѣлываю. | ясалъ индраменъ | یاساب ایندورامن |
| Ведреный день. | аязъкюнь | آیاز کون |
| ведро. | аясъ | آیاز |
| — настаетъ, проясниваетъ. | аязыйде | آیازیدی |
| — зимою. | кагыранъ | قاغیرانک |
| Ведро. | лядряв | پدره |
| | чилякъ | چیلک |
| Берестяное. | кюнякъ | کونک |
| Ведромъ мѣряю. | лядралалъ ульцайменъ | پدرهلاب اولچایمن |
| Веду. | илтяменъ | ایلتامن |
| | ильтилъ бараменъ. | ایلتب بارامن |
| — на поводу. | етяклайменъ | ییتاکلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Вездѣ. | харьерьдя | هر يرده |
| | харь кайда | هر قايده |
| | харь тюшта | هر توشده |
| — *Находящïлся.* | харькайдагы | هر قايده غى |
| | харьерьдаге | هر يرده كى |
| | харьтюшдаге | هر توشداغى |
| Везу. | алылъбарамень | آلب بارامن |
| | атъиляильтя-менъ | آطايله ايلته من |
| Великïй. | уллу | اولوغ |
| | азымъ | عظيم |
| | улькянъ | اولكان |
| *дородный.* | мазалы | ماضالى |
| *большïй.* | мулъ | مول |
| | зуръ | زور |
| Великъ ростомъ. | уллубуйлы | اوللوبويلى |
| Великодушïе. | уллукунульликъ | اولوغ كونكول لك |
| Великодушный. | кюнульцякъ | كونكولچك |
| | казымъ | كاظيم |
| | кинькюнулле | كينك كونكوللى |

Заве-

| | | |
|---|---|---|
| *Завелико почитаю.* | *улугъсынаменъ* | اولوغ سنامن |
| | *зургаисяблеймен* | زورغه ایسابلابن |
| Великолѣпное платье. | *бадшаганатунъ* | پادشاهانه طون |
| | *газымълибасъ* | عظیم لباس |
| Великость. | *улуглыкъ* | اولوغ لق |
| Величаюсь, превозношусь. | *устунлянаменъ* | اوستونلانامن |
| | *уллугланаменъ* | اولوغ لانامن |
| | *артукланаменъ* | آرتوق لانامن |
| | *зурланаменъ* | زورلانامن |
| Величество. | *азымятлыкъ* | عظمت لك |
| Величина, ростъ. | *бюклыкъ* | بیوک لك |
| Вельможа. | *акаберъ* | اكابر |
| | *улкянъ* | اولكان |
| | *уллугы* | اولوغی |
| Вепрь, кобанъ. | *ябанъдуннузы* | یبان دونكوزی |
| Верблюдъ.. | *тюя* | تویه |
| | *тява* | تَوه |
| — *кричитъ.* | *бакырадe* | باقرادی |
| | *кычкырадe* | قچقرادی |

Верблю-

| | | |
|---|---|---|
| Верблюжонокъ. | *бута* | بوتا |
| Верблюдъ родитъ. | *буталайде* | بوتالایدی |
| Веревка. | *бавъ* | باو |
| Веревочка. | *кичкинягинябавъ* | کچکنه‌کنه‌باو |
| Веревочный мастеръ. | *бавце* | باوچی |
| | *арганце* | آرغانچی |
| Вередъ. | *шишикъ* | شیشک |
| | *чийванъ* | چیوان |
| Веретно. | *урцыкъ* | اورچق |
| Верея. | *калкабаганасе* | قابقه‌باغاناسی |
| Вертепъ. | *мягара* | مغاره |
| Вертушка, буравчикъ. | *ушке* | اوشکی |
| | *кечкенябуравъ* | کچکنه‌براو |
| Верхъ. | *усть* | اوست |
| Верхній. | *устунъ* | اوستون |
| Верховая лошадь. | *яланъатъ* | یالانک‌آت |
| Верховый. | *устюндагы* | اوستونده‌کی |
| Верхъ горы. | *тавътюбясе* | تاونو‌باسی |
| — *воды.* | *сууст*е | صواستی |

Верхъ

| | | |
|---|---|---|
| Верхъ головы. | *баштюбясе* | باش‌تو باسی |
| Верхомъ ѣду. | *яланъ атъ бе-ляньбараменъ* | یالانک آتبلان بارامن |
| *На верхъ поднимаю.* | *юкарукютяра-менъ, юкару ашураменъ* | یوقاروکوتارامن یوقاروآشورامن |
| Восхожу. | *мюнаменъ* | منامن |
| Возношуся. | *ашаменъ* | آشامن |
| Вершина дерева. | *агацьбашы* | اغاچ‌باشی |
| — *рѣки.* | *елгабашы* | یلغه‌باشی |
| Верчю вкругъ. | *цюраменъ* | اویورامن |
| *Оборачиваю.* | *айляндураменъ* | ایلاندورامن |
| *Дыру провертиваю.* | *бурайменъ* | بورایمن |
| Веселіе. | *шадлыкъ* | شادلق |
| Весело, веселый. | *саиль* | سایل |
| Веселъ. | *шадъ* | شاد |
| Веселый, забавный. | *ирьмякъ*, *кувъ* | ایرمک، قو |
| Веселость, забавы. | *гишеаишрятъ* | عیش‌وعشرت |

| | | |
|---|---|---|
| Веселые разговоры. | ирьмякъгяпъ | ايرمك كاب |
| | шадъсузьляръ | شادسوزلر |
| Веселю. | шалландурамень | شادلاندورامن |
| Веселюся. | шадланамень | شادلانامن |
| *Гуляю.* | сяильляnamень | سايل لانامن |
| | сяирьидямень | سير ايدامن |
| Весеннїй. | язнынкѣ | يازننكى |
| | язгѣ | يازغى |
| Весною. | язнынъкюни | يازننك كونى |
| Весную. | язлаймень | يازلايمن |
| Весло. | ишкекъ | ايشكيك |
| Весломъ гребу. | — ишамень | ايشكيك ايشامن |
| Весьма. | ашкаря | اشكاره |
| | бикъ | بيك |
| Весь цѣлъ. | бютунъ | بتون |
| | барча | بارچه |
| Весь день. | кюньбуе | كون بويى |
| | кюньбуиня | كون بوينه |

Весна

| | | |
|---|---|---|
| Весна. | язъ<br>бягаръ | یاز<br>بهار |
| Веснодѣльныя дрова. | *язгѣутунъ* | یازغی اوتون |
| Ветошь, прошлогодняя трава. | *кавданъ*<br>*каулакъ* | قاودان<br>قاولاق |
| Ветошу, холстомъ обшиваю. | *кюзїйменъ* | کوزیمن |
| Ветхїй. | *иске* | ایسکی |
| *Изношенный.* | *тусыкъ*<br>*ирикъ* | طوسق<br>ایرک |
| Ветшаю. | *искюраменъ* | ایسکورامن |
| *Изнашиваюсь.* | *тозаменъ* | طوزامن |
| Въ ветхость привожу. | *искюртаменъ* | ایسکورتامن |
| *Изнашиваю.* | *туздураменъ* | طوزدورامن |
| Вечернїй. | *кицьке* | کیچکی |
| Вечеръ. | *киць*<br>*ахшамъ* | کیچ<br>آخشام |
| Вечерняя молитва. | *ахшамънамазы*<br>*намазъшамъ* | اخشام نمازی<br>نماز شام |

| | | |
|---|---|---|
| Вечеръ настаетъ. | *кичъ булупъ турадe* | کچ بولوب توراذی |
| Вешняя вода. | *уярбсу* | اوبارصو |
| Вещество. | *нярсяликъ* | نرسه‌لک |
| Вещь. | *нярся.* | نرسه |
| Вещь достопамятная. | *ядкарънярсяве* | یادکارنرسه‌سی |
| Вещи всякія домашнія и посуда. | *вакътюякъ* | واق‌تویاک |
| | *куралъ* | قُرال |
| Въ заемъ беру. | *хадзяткяаламенъ* | حاجتکاالامن |
| — *Даю.* | *хадзяткабирямень* | حاجتکابرامن |
| Взаимный, общій. | *хадзятъ* | حاجت |
| Взаимно другъ другу помогаю. | *берляшаменъ* | برلاشامن |
| | *хадзатляшаменъ* | حاجتلاشامن |
| Взаимное обязательство. | *бяйлянушмякъ* | بیلانوشمک |
| Взаразъ. | *заманда* | زماندا |
| Взглядъ. | *назаръ* | نظر |
| | *караѵъ* | قَراو |
| Взглядываю. | *назаръ кыламенъ* | نظرقیلامن |
| | *карайменъ* | قَرایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Взираю. | кюзьтутупъ турамень<br>назаръ идаменъ | کوزنوتوب تورامن<br>نظر ایدامن |
| Взнуздываю. | авузлыклайменъ | آوزلقلایمن |
| Взоръ. | назаръ<br>каравъ | نظر<br>قراو |
| Взрослый. | буйгаетканъ<br>рясидя<br>балыгъ | بویغه یتکان<br>رسیده<br>بالغ |
| Въѣзжаю на дворъ. | курага керипъ бараменъ | قوراغه کریب بارامن |
| Взыскиваю, | изляклялпъ юрименъ | ایزلاکلاب یوری من |
| Видъ лица. | шикиль<br>сыфатъ | شیکیل<br>صفت |
| *Румянецъ.* | *чырай* | چرای |
| *Цвѣтъ, шерсть* | *тусъ*<br>*унлюкъ* | توس<br>اونکلک |
| Видный, красивый. | кюркамъ<br>маторъ | کورکام<br>ماتور |
| — *становлюся.* | *кюрькамлянаменъ* | کورکاملانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Видѣнїе. | *кюрмякликъ* | كورمكلك |
| — *Сонъ.* | *тушътюшамяк-ликъ* | توش توشامكلك |
| Вижу | *кюраменъ* | كورامن |
| | *кюрупътюря-менъ.* | كوروب تورامن |
| — *часто.* | *кюрьгюляймень* | كوركولاين |
| — *во снѣ.* | *тушумдакюра-менъ* | توشومدا كورامن |
| | *тушъ тушай-менъ* | توش توشاين |
| | *тушъ кюряменъ* | توش كورامن |
| Визжу. | *шиншыйменъ* | شينكشيمن |
| Визгъ. | *шиншуевъ* | شينكشو |
| Вилки столовыя. | *цянцке* | چانچكى |
| Вилы сѣнныя. | *синякъ* | سيناك |
| Вина. | *гаилъ* | عيب |
| Виноватый. | *гаиллы* | عيب لى |
| Вино. | *аракъ* | اراق |
| Винтовка. | *кырлымолтокъ* | قرلى ملتوق |
| Винтъ. | *шурулъ* | شوروب |
| | *бурма* | بورمه |

| | | |
|---|---|---|
| Винтомъ дѣлаю. | *бурмалайменъ* | بورمالايمن |
| Виски. | *самай* | ساماى |
| Висѣлица. | *даръ* | دار |
| Висѣльникъ. | *даргаасылганъ* | دارغه آسلغان |
| Вишня дерево. | *кирясъ агаце* | كراس اغاچى |
| Вишу. | *илинаменъ* | النامن |
| | *асиламенъ* | اسيلامن |
| | *илиныль тура-менъ* | النيب تورامن |
| Винныя ягоды. | *индзиръ* | انجير |
| Виноградное вино. | *емышъаракъ* | يمش اراق |
| Виноградъ. | *тякъ* | تاك |
| | *дикикъ* | دكيك |
| Вкладываю. | *ицынясаламенъ* | ايچنه سالامن |
| | *салылъ ебяра-менъ* | سالب يبارامن |
| Включаю. | *кюриштураменъ* | كربشتورامن |
| Въ конецъ, въ крайность. | *цигиняця* | چيكنه چه |
| Вкопываю. | *казылъ куяменъ* | قازيب قويامن |
| | *казылъ ебяраменъ* | قازيب يبارامن |

Вкоре-

| | | |
|---|---|---|
| Вкореняю. | *тамурландурамен* | تامورلاندورامن |
| Вкореняюсь. | *тамурланамен* | تامورلانامن |
| | *тамурланыл киллямен* | تامورلانب كيلامن |
| Вкось. | *кыик* | قييق |
| — *Клоню.* | *— ингайтамен* | اينككاينامن |
| | *кынрайтамен* | قينكرايتامن |
| *Клонюсь, кошусь.* | *кынраямен* | قينكرايامن |
| Вкратцѣ. | *кыскадан* | قيسقەدان |
| — *Сократив* | *кызкартыл* | قيزقارتيب |
| Вкруг обращаю. | *тугарякв айляндурамен* | توكاراك ايلاندورامن |
| — — *Часто.* | *айляндургылаймен* | ايلاندورغلايمن |
| — *Обступаю.* | *каматв аламен* | قاماب الامن |
| | *куршал аламен* | قرشاب الامن |
| —*С разных сторон.* | *камагылал аламен* | قاماغلاب الامن |
| Вкусный, вкусно. | *дямлы* | دملى |
| | *тямлы* | تملى |
| Вкус. | *дям* | دم |

| | | |
|---|---|---|
| Вкусъ имѣю. | татыйменъ | تاتی من |
| | дямляна менъ | دملانامن |
| — *Придаю.* | татыдаменъ | تاتیدامن |
| Въ кучу складываю. | уяменъ берчя | اویامن برچه |
| | уюмъ уяменъ | اویوم اویامن |
| Въ кучи разныя скл: | уйгюлайменъ | اویکولایمن |
| Влага, сырость. | демъ | دم |
| Влагаю. | ицина куяменъ | ایچنه قویامن |
| | — саламенъ | ایچنه سالامن |
| Владѣлецъ. | юртътуткуце | یورت توتغوچی |
| Владѣніе. | юртъ | یورت |
| Владѣю. | юртътутаменъ | یورت توتامن |
| Влажность. | дымлыкъ | دملق |
| Влажный, влажно. | тымлы | دملی |
| Влажнымъ быть. | тымлана — | دملانا — |
| | тымыга — | دمیغا — |
| Власть. | кодоратъ | قدرت |
| — имѣющій. | кодоратлы | قدرتلی |
| Властвую. | ирокляna менъ | ایروکلنامن |

| | | |
|---|---|---|
| Влетаю. | *уцулъкерямень* | اوچوب کرامن |
| Вливаю. | *куюлъкуямень* | قیوب قویامن |
| Вмѣняю. | *хисяллаймень* | حسبلایمن |
| Вмѣсто его. | *аньінъурньіна* | انینک اورنینه |
| — *меня.* | *меньінъурньіма* | مینک اورنمه |
| Вмѣстительный. | *сьійгтурулгьідай* | سیغتورولغودای |
| Вмѣстѣ. | *берга* | برکا |
| Вмѣшиваю. | *аралаштура-мень* | ارالاشتورامن |
| Вмѣшиваюсь. | *аралаштуру-ламень* | ارالاشتورولامن |
| — *Сред: гла:* | *аралашамень* | ارالاشامن |
| Вмѣщаю. | *сыгдурамень* | سیغدورامن |
| — *въ разныя мѣста.* | *сыгтрулгылай-мень* | سیغتورولغلایمن |
| Вмѣщаюсь. | *сыямень* | سیامن |
| — *порознь.* | *сыггылаймень* | سیغغلایمن |
| — *вмѣстѣ.* | *сыгошамень* | سیغوشامن |
| Внизу, подъ. | *астында* | آستنده |
| Внизу, подо мною. | *астымда* | آستمده |
| подъ тобою. | *астынnда* | آستنکده |

Внизу

| | | |
|---|---|---|
| Внизу подъ нами. | *астымызда* | آستمزده |
| — *подъ вами.* | *астыннызда* | آستنكيزده |
| *Въ нижнемъ локѣ.* | *тюмянъуйда* | تومن ايده |
| | *тюбянъ иедя* | قوبان ايوده |
| Внизъ подъ меня. | *астыма* | آستمه |
| — *подъ тебя.* | *астынга* | آستينكا |
| — *подъ его.* | *астына* | آستينه |
| — *подъ насъ.* | *астымызга* | استمزغه |
| — *подъ васъ.* | *астыгызга* | آستنكيزغه |
| — *иду, схожу.* | *тушаменъ* | توشامن |
| — *иду.* | *инаменъ* | اينامن |
| — *теку.* | *агаменъ* | آغامن |
| — *опускаю.* | *тушураменъ* | توشورامن |
| | *тумянъбушата-менъ* | تومان بوشاتامن |
| Впускаю. | *киргюзаменъ* | كركوزامن |
| —Врознь, въ разное время. | *киргюзкиляй-менъ* | كركوزكلايمن |
| Впускъ. | *киргюзувъ* | كركوزو |
| вниманіе | *аннламаклыкъ* | آنكلاماقلق |

| | | |
|---|---|---|
| Внимаю, понимаю. | *аннлаймень* | آنکلابن |
| Внимаю, слушаю. | *тынилаймень* | تنکلابن |
| Вновь. | *ангадань* | یانکادان |
| Вношу. | *алылькерямень* | الب کرامن |
| Внука. | *няберякызь* | نبره قز |
| Внукъ. | *нябераугуль* | نبره اوغول |
| Внутреннїй. | *ицяндаге* | ایچنداکی |
| Внутренность. | *ицъ* | ایچ |
| Внутрь. | *ицькяре* | ایچکری |
| Внутри чего. | *ицинда* | ایچندا |
| Внѣ. | *тышкаре* | طیشقاری |
| Внѣ чего. | *тышында* | طیشندا |
| Въ нѣкоторое время. | *базгывакытда* | بعضی وقتدا |
| *Нѣкогда.* | *кюньлярдябер кюнь* | کونلارده بر کون |
| Внѣшнїй. | *тышындагы* | طشنداغی |
| Внѣшность. | *тышлыкъ* | طشلق |
| *Оболокаю, одѣваю чѣмъ* | *тышлаймень* | طشلابن |
| Во (*дѣ*). | *да* | ده |

*Куда*

| | | |
|---|---|---|
| (*куда*). | *га* | غه |
| Во время. | *мяхальда* | محلده |
| Вовся. | *асла* | اصلا |
| *Ничего.* | *тума* | توما |
| Вода. | *су* | صو |
| Водяный. | *сувлы* | صولی |
| Водою намачиваю. | *сувлайменъ* | صولایمن |
| Воду черпаю. | *сусусаменъ* | صوصوسامن |
| Водный, что въ водѣ | *сувдагѣ* | صوداغی |
| Водовозъ. | *суитгуце* | صوایتکوچی |
| | *суташоче* | صوطاشوچی |
| Водоворотъ. | *уйрумъ* | اویروم |
| Водоносецъ, поильщикъ. | *сака* | سقا |
| Вождь. | *кулаузъ* | قولاوز |
| | *юлѣкурсяткуце* | یول کورسانکوچی |
| Вожжа. | *тильбига* | تلبوکا |
| | *дильбюгя* | دیلبوکا |

| | | |
|---|---|---|
| Вожу, водишь | *ильтылбюри-<br>менъ*<br>*юрутаменъ* | ایلتب یوری من<br>یوروتامن |
| Вожу, возишь | *ташыйменъ*<br>*ташылбюрій-<br>менъ* | تاشیمن<br>تاشیب بوری من |
| Вожу, ношу. | *альлбюрійменъ* | آلب یوری من |
| Вожусь, переваживаюсь. | *ташинаменъ* | تاشنامن |
| Возбраняю. | *мянигъ кыла-<br>менъ* | منع قیلامن |
| Возбраненіе. | — *кылмаклыкъ* | منع قیلماقلیق |
| Возбудитель. | *димлягуце*<br>*делалятъ кыл-<br>гуцѣ* | دملا کوچی<br>دلالت قلغوچی |
| Возбуждаю. | *димляйменъ*<br>*делалятъ кы-<br>ламенъ* | دملایمن<br>دلالت قیلامن |
| Возвратившійся назадъ. | *кайтаракилъ-<br>гянъ* | قایتاره کیلکان |
| возвратно. | *кайтара* | قایتاره |
| Возвратъ. | *кайтышъ* | قایتیش |

| | | |
|---|---|---|
| Возвратъ Солнца. | *кюнькайдышы* | کون قایدیشی |
| | *кояшъкайтеше* | قیاش قایتشی |
| Возвращаю. | *кайдарамень* | قایتارامن |
| — *въ разное время.* | *кайтаргылай—* | قایدارغلای من |
| Возвращаюсь. | *кайтаймень* | قایتامن |
| | *каитгылаймень* | قایتغلای من |
| Возвращаюсь вмѣстѣ. | *кайтышамень* | قایتیشامن |
| Возвращенїе чего. | *кайтармаклыкъ* | قایتارماق لق |
| Возвращенїе, оборотъ. | *каитмаклыкъ* | قایتماقلق |
| Возвышаю. | *бїюкляймень* | بیوکلای من |
| *Превозношу.* | *устунляндура—* | اوستونلاندورامن |
| Возвышенїе. | *кютярюльмяк-ликъ* | کوترولمک لک |
| Возвышенность. | *тюбя* | توبه |
| Возвѣститель мира. | *сююнце* | سیونچی |
| | *хяберъбиргуце* | خبر بر کوچی |
| Возвѣщаю радость, миръ. | *сююнциляймень* | سیونچیلای من |
| Вѣсть подаю. | *хяберъбирямень* | خبر برامن |
| Возгри. | *симгирюкъ* | سیمکروک |

Возгри-

| | | |
|---|---|---|
| Возгривый. | *симгирюклѣ* | سیمکروکلی |
| Воздаю. | *хакъбирямен̑ъ* | حق بر امن |
| Воздаянїе, награда. | *хакъбулъ* | حق بول |
| Воздержанїе. | *пяргисликъ* | پرهیزلک |
| Воздерживаюсь. | *пяргислянаменъ* | پرهزلانامن |
| Воздерживаю. | *пяргисълляндураменъ* | پرهزلاندورامن |
| Воздержный. | *пяргискаръ* | پرهزکار |
| Воздухъ. | *хава* | هوا |
| Воздушный, что въ воздухѣ. | *хавадагѣ* | هوادەغی |
| | *хаваюзюндаге* | هوایوزوندەکی |
| Воздыханїе. | *кюрюстынмакликъ* | کروس تنماقلق |
| Воздыхаю. | *кюрюстунаменъ* | کروس تونامن |
| *Поздыхиваю.* | *кюрюстунгылайменъ* | کروس تونغولای من |
| Возмутитель | *сюрюшлюкъкылгуцѣ* | سوروشلک قلغوچی |
| Возмущаю | *сюрюшландураменъ* | سوروشلاندورامن |
| | *фитняландураменъ* | فتنەلاندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вознесеніе. | *миграцъ* | معراج |
| Возношу. | *устюнляндура-менъ* | اوستونلاندورامن |
| Возобновляю. | *янналандура-менъ* | یانکالاندورامن |
| Возрастъ. | *буй* | بوی |
| *Юношескій.* | *екитликъ* | یکت لک |
| *Дѣтскій.* | *балалыкъ* | بلالق |
| Возъ зимній клади. | *юкъцана* | یوک چانا |
| — *Сѣна.* | *берьцанябицянъ* | برچانا پچن |
| *Острю.* | *уткырляйменъ* | اوتکرلاین |
| *Заостриваю.* | *уцайменъ* | اوچای من |
| Восхожденіе. | *монмаклыкъ* | منک لک |
| — *Солнца.* | { *кюнь цыкмак-лыкъ* | کون چقماقلق |
| | *кояшъ* — | قیاش چقماقلق |
| Восходъ. | *минушъ* | منوش |
| Восхожу. | *мюнаменъ* | منامن |
| — *порознь.* | *мингюляйменъ* | مینکولاین |
| — *вмѣстѣ.* | *минушаменъ* | مینوشامن |
| Восходитъ солнце. | *кюньцыкады* | کون چقادی |

*Отчимъ*

| | | |
|---|---|---|
| *Отчимъ.* | *угайата* | اوكاى اتا |
| *Отчина.* | *юртъ* | يورت |
| Вотъ здѣсь. | *монабунда* | مونه بونده |
| *тамъ.* | *ана* | آنه |
| Вотще, даромъ. | *тильдакъ* | تبداك |
| | *нахякъ* | ناحق |
| | *албашдакъ* | آلباشداق |
| Вошъ. | *бетъ* | بت |
| Вшивѣю. | *бетляпъкилямень* | بتلاب كلامن |
| Вощаный. | *балавуслы* | بالاوزلى |
| Вощу. | *балаузлайменъ* | بالاوزلايمن |
| Вою. | *улыйменъ* | اولويمن |
| Воюю. | *газзадъкиламенъ* | غزات قيلامن |
| | *явлашаменъ* | ياولاشامن |
| Впадаю въ нещастїе. | *гюрифтаръ буламенъ* | كرفتار بولامن |
| | *мубтялабуламенъ* | مبتلا بولامن |
| Впадаю. | *ициняту шаменъ* | ايچنه توشامن |
| Впадаетъ рѣка. | *елгакуюладе* | يلغه قيولادى |

| | | |
|---|---|---|
| Въ память себѣ привожу. | *исимя тушурамень* | ایسیه توشورامن |
| | *ядыма кильтурамень* | یادومه کلتورامن |
| Впередъ иду. | *алткабарамень* | آلتغه بارامن |
| | *алга барамень* | آلغه بارامن |
| Вплетаю, ввязываю. | *ицин я бейлялъ куямень* | ایچنه بیلاب قویامن |
| | *—урулъ ебарамень* | ایچنه اُروب یبارامن |
| Вползаю, впалзываю. | *термашилъ кирямень* | ترماشیب کرامن |
| | *урмяшлялъ кирямень* | اورماشلاب کرامن |
| Въ пору, вовремя. | *маальда* | محلده |
| | *вакытда* | وقتده |
| Въ правду. | *растлыкъ юзинца* | راستلق یوزونچه |
| Впрочемъ. | *анынъ арасында* | آننک اراسنده |
| Впускаю. | *киргюзулъ ебарамень* | کرکوزوب یبارامن |
| Впредь, послѣ. | *суинъ* | سوننک |
| | *суннра* | سونکره |
| Врагъ. | *дошманъ* | دشمان |

| | | |
|---|---|---|
| Вражда. | *дошманлыкъ* | دوشمانلق |
| Враждую. | *дошманланаменъ* | دوشمانلانامن |
| Вразумительно. | *аннлагылыкъ* | آنکلاغی لق |
| | *аннлавлы* | آنکلاولی |
| Враки. | *ялганъ сюзь,* | یالغان سوز |
| | *утурукъ сюзь* | اوترووک سوز |
| Врата. | *кабугъ* | قبوغ |
| Вредительный. | *зiянландургуцы* | زیانلاندورغوچی |
| | *бузгуцы* | بوزغوچی |
| Вредно, вредный. | *зiянлы* | زیانلی |
| Вредъ. | *зiянъ* | زیان |
| — *наносящiй.* | *—тигургуцѣ* | زیان تیکورکوچی |
| Врежу. | *зiянъ кыламенъ* | زیان قلامن |
| Времянный. | *вакытлы* | وقت لی |
| Временемъ. | *вакытлай* | وقت لای |
| Вѣкъ. | *заманъ* | زمان |
| Время, пора. | *вакытъ* | وقت |
| *Погода добрая.* | *яхшы кюнъ* | یخشی کون |
| | *имакъ кюнъ* | ایماق کون |

| | | |
|---|---|---|
| Вру. | ялганъ айтаменъ | يالغان ايتامن |
| | утрюкъ суйламенъ | اوتروك سويلايمن |
| Врунъ. | ялганцы | يالغانچى |
| Вручаю. | табшураменъ | تابشورامن |
| | кулга туттураменъ | قولغه توتتورامن |
| Всаживаю. | ициня ултургузаменъ | ايچنه اولتورغوزامن |
| | — ултургузгылайменъ | ايچنه اولتورغوزغلايمن |
| Всѣ. | бютря | بوتره |
| | хамма | همه |
| Всегда. | харъ кацанъ | هرقچان |
| | даимъ | دايم |
| Всегдашнїй. | харъ кацанге | هرقچانغى |
| Вселяюсь. | турлавъламенъ | تورلاولامن |
| — живу. | мякамъ тутаменъ | مقام توتامن |
| Всемогущїй. | харъ нарьсяга кодрятлы | هر نرسه كا قدرتلى |
| Вскакиваю во что. | сикирилъ киряменъ | سيكريب كرامن |



Вскаки-

| | | |
|---|---|---|
| Вскакиваю на что. | *сикрипъмюнаменъ* | سکریبمنامن |
| Вскармливаю. | *асрагылайменъ* | آسراغولای من |
| Въ скоромъ времени. | *тизъ* | تیز |
| | *заманда* | زمانده |
| *Заразъ.* | *тизъмятизъ* | تزمه تز |
| Вскорѣ. | *тиздянъ* | تزدن |
| Вспамятываю. | *ядума тушураменъ* | یادومه توشورامن |
| | *исыма килятераменъ* | ایسیمه کلتورامن |
| | *ядымы тушате* | یادومه توشادی |
| — *часто.* | *исыма килькюляйде* | ایسیمه کیلکولابدی |
| Вспомогаю | *ярдамъбиряменъ* | یاردم برامن |
| Вспоможенїе. | *ярдымлыкъ* | یاردملک |
| Вспухлый. | *шишканъ* | شیشکان |
| Вспыльчивый. | *кююнцакъ* | کویونچاک |
| Вспѣниваюся. | *кюбюклянупъ цыгаменъ* | کوبوکلانب چغامن |
| Встарину. | *бурунгы цакта* | بورونغی چاقده |
| Встаю прямо. | *уря тураменъ* | اورانورامن |
| | *дугру дураменъ* | دوغرو دورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Встаю отъ сна. | *юкуданъдураменъ* | اویقودان دورامن |
| Встрѣча | *утуру цыкышъ* | اوتروچقیش |
| Встрѣчаюсь. | *уцурашаменъ* | اوچوراشامن |
| Встрѣчаю. | *утуруцыкаменъ*<br>*уцурайменъ* | اوتروچغامن<br>اوچرای من |
| Встрѣчный. | *утуру*<br>*каршу* | اوترو<br>قاروشو |
| Вступаю. | *юлынятушаменъ* | یولنه توشامن |
| Вступаюсь. | *керишаменъ*<br>*дахилькыламенъ* | کریشامن<br>داخل قیلامن |
| Всхлипываю. | *ицкерикляйменъ* | ایچکریک لای من |
| Всѣми силами. | *баръ кюцибелянъ* | بارکوچی بلان |
| — *слособами* | *тулайрявешъ белянъ* | تولای رویش بلان |
| — — *стараюсь.* | *харыни булсада дзагатъкыламенъ* | هرنی بولسه ده جهد قیلامن |
| Всѣмъ вѣдомый. | *тулайларга белинатурганъ* | تولای لرغه بلینه تورغان |
| Всякій. | *гарь турлю* | هرتورلو |

| | | |
|---|---|---|
| Всякій немолотый хлѣбъ. | *гаръ тюрлю ашъ, ашлыкъ* | هر تورلو آش آشليق |
| Всяческій. | *харъ турлюкъ* | هر تورلوک |
| | *харъ равешликъ* | هر رويش لک |
| Втайнѣ | *гаилда.* | غايبده |
| | *яшрунликда* | ياشرون لکده |
| Втаптываю: | *табталъ бебярамен* | تابتاب ييارامن |
| Втекаю. | *акылъ кирямен* | آقب کرامن |
| Вторично. | *икинце мяртябя* | ايکنچى مرتبه |
| Вторый. | *икинце* | ايکنچى |
| Втыкаю. | *цанцаменъ* | چانچامن |
| | *цанцылъ куяменъ* | چانچب قويامن |
| *— въ разныхъ мѣстахъ.* | *цянцкиляйменъ* | چانچکلاى من |
| Входъ. | *кюрмякъ,* | کرمک |
| | *кюришъ* | کريش |
| | *кирювъ* | کرو |
| Вхожденіе | *кирмяклыкъ* | کرمک لک |
| Вхожу. | *кирямен* | کرامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вхожу часто. | киргиляймень | کرکلای من |
| | кирипъкиламенъ | کریب کیلامن |
| Вчера. | кицяа | کیچه |
| Вчерашнїй. | кицягѣ | کیچه کی |
| Вшествїе. | кирювъ, | کرو |
| | киришъ | کریش |
| Вшиваю. | индораменъ | ایندورامن |
| | тигылъ интораменъ | تگیب اینتورامن |
| Въ. | да | ده |
| | га | غه |
| — *жертву приношу.* | курбанлыкга кильтураменъ | قربانلغغه کلتورامن |
| Въ заемъ даю. | ацятка бираменъ | حاجتکابرامن |
| Въ наемъ отдаю. | ялга биряменъ | یالغه برامن |
| — *Вступаю.* | ялга инаменъ | یالغه اینامن |
| Въ памяти имѣю. | ядумда баръ | یادومده بار |
| Въ память привожу | ядыма тушураменъ | یادومه توشورامن |
| | —килтураменъ | یادومه کلتورامن |

Въ памя-

| | | |
|---|---|---|
| Въ памяти содержу. | *ядумда тутаменъ* | يادومدا توتامن |
| Выбиваю, выламываю. | *ватаменъ* | واتامن |
| | *ватылъ ебараменъ* | واتب يبارامن |
| Выбиваюся, вырываюсь отъ кого. | *бушанылъ китаменъ* | بوشانب كتامن |
| | *ватылылъкитаменъ* | واتی لب كتامن |
| Выбираю. | *сайлайменъ* | سای لای من |
| | *сайлялъаламенъ* | سايلاب الامن |
| Выбираюсь. | *сайлянаменъ* | سايلانامن |
| Выборъ. | *сайлявъ* | سايلاو |
| Выбрасываю. | *ташлалъ ебяраменъ* | تاشلاب يبارامن |
| Выбѣгаю. | *югурулъ цыгаменъ* | يوكوروب چغامن |
| Вываливаюсь. | *тушукъ цыкаменъ* | توشوب چقامن |
| Вывихиваю руку. | *кулъ цыгараменъ* | قول چغارامن |
| Вывихнута рука. | *кулъ цыкты* | قول چقدی |
| Вывожу. | *цыгараменъ* | چغارامن |
| | *илтылъ цыгараменъ* | ايلتب چغارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вывожу силою. | *кюцъ белянъ цыгараменъ* | کوچ بلان چغارامن |
| Выворачиваю. | *кумарылъ аламенъ* | قوماریب الامن |
| Вывѣдыватель. | *тиргягуце* | تیرکاکوچی |
| Вывѣдыванїе. | *тиргамаклыкъ* | تیرکامک لک |
| Вывѣдываю. | *тиргайменъ* | تِرکامن |
| — *вмѣстѣ.* | *тиргашаменъ* | تیرکاشامن |
| Выговариваю. | *сюйлянулъ айтаменъ* | سویلانب ایتامن |
| *Произношу.* | *аузанаменъ* | آوزانامن |
| — *много, часто.* | *аузангылайменъ* | آوزانغلامن |
| — *вмѣстѣ.* | *аузанушаменъ* | آوزانوشامن |
| Выговоръ, слово. | *айтушъ* | ایتوش |
| Выглаживаю | *сыфапъ ебараменъ* | سیفاب یبارامن |
| | *сыфагылайменъ* | سیفاغلامن |
| Выгода. | *файда* | فایده |
| | *табушъ* | تابوش |
| Выгоняю. | *кувулъ цыгараменъ* | قووب چغارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Выгоняюсь поруганіемъ. | *рисвалыкъ беляндкуваменъ* | رسوەلق بلان قوامن |
| Выгружаю. | *юкъ аламенъ* | يوك الامن |
| | *юкъ кутараменъ* | يوك قوتارامن |
| Выдаваю. | *бирилъ ебараменъ* | بريب بيارامن |
| | *биргилялъ бютюряменъ* | بركلاب بوتورامن |
| Выдаиваю. | *саулъ аламенъ* | صاوب الامن |
| Выдавшійся. | *тютюкъ* | تومتوك |
| Выдаю за мужъ. | *иргабиряменъ* | اير كابرامن |
| Выдаюся изъ чего | *тумтаилъ цыгаменъ* | تومتايب چغامن |
| Выдвигаю. | *елыштурылъ цыгараменъ* | يليشتوروب چغارامن |
| Выдергиваю, вынимаю. | *суврулъ аламенъ* | صوروب الامن |
| — *вырываю.* | *тартылъ аламенъ* | تارتيب الامن |
| Выдираюся. | *ертыламенъ* | يرتيلامن |
| | *ертылылъ китаменъ* | يرتيلب كتامن |
| Выдавливаю. | *сыгылъ аламенъ* | سيغب الامن |
| | *сыгаменъ* | سيغامن |

Выду-

| | | |
|---|---|---|
| Выдуваю. | *урюлъ цыгараменъ* | هوروب چغارامن |
| Выдумываю. | *тузятаменъ* | توزاتامن |
| | *уйлагылапъ табаменъ* | اويلاغلاب تابامن |
| Выдѣлываю. | *ясалъ біряменъ* | ياساب برامن |
| | *ясалъ куяменъ* | ياساب قويامن |
| | *ясагылалъ ебяраменъ* | ياساغلاب يبارامن |
| Выжимаю. | *янцаменъ* | يانچامن |
| | *янцилъ аламенъ* | يانچيب الامن |
| | *янцилъ цыгараменъ* | يانچيب چيغارامن |
| Вызолоченый. | *алтунлу* | آلتونلو |
| | *алтунланганъ* | آلتونلانغان |
| Вызываю, зову. | *дагуватъ кыламенъ* | دعوات قيلامن |
| | *ундалъ аламенъ* | اونداب الامن |
| — *чрезъ кого.* | *цакыртаменъ* | چاقرتامن |
| Выискиваю. | *изтякилялъ юрійменъ* | ايزناكيلاب يورى من |
| Выкидываю младенца. | *бала китяраменъ* | بالاكتارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Выкидываетъ скотъ. | *ташлалъ ебярады* | تاشلاب يارادى |
| Выкидышъ. | *ташлаганъ бала*<br>*китярганъ бала* | تاشلاغان بالا<br>كتاركان بالا |
| Выкладываю. | *салгылайменъ* | سالغيلايمن |
| Выключаю. | *цыкараменъ* | چقارامن |
| Выкапываю. | *казулъ аламенъ* | قازوب الامن |
| Выкупаю. | *юлулъ аламенъ* | يولوب الامن |
| Выламываю. | *ватылъ ебяраменъ* | واتب يبارامن |
| Вылазка. | *утуру цыгышъ*<br>*рюбярубулмакъ* | اوترو چغيش<br>روبروبولماق |
| Вылетаю, | *уцулъ цыгаменъ* | اوچوب چغامن |
| *Улетаю.* | *уцулъ китаменъ* | اوچوب كتامن |
| Вылѣчиваю. | *сагланъ дураменъ*<br>*саултураменъ* | صاغلاندورامن<br>صاولتورامن |
| Выливаю. | *тюгюлъ ебараменъ* | توكوب يبارامن |
| Вылощенный. | *ялтратылганъ*<br>*ешилганъ* | يلترانلغان<br>يشلغان |

Выма-

| | | |
|---|---|---|
| Выманиваю. | арсыдылъ аламенъ | آرصیدیب الامن |
| Вымѣщаю. | сибирюлъ ебараменъ | سیبریب یبارامن |
| Вымучилъ. | юндзутулъ алдомъ | یونجوتوب الدوم |
| Вымываю. | ювулъ ебяраменъ | یووب یبارامن |
| Вымыслъ. | тузяту | توزاتو |
| Вымышляю. | тюзятаменъ | توزاتامن |
| Вымѣриваю. | улцалъ аламенъ | اولچاب الامن |
| | улца гыляйменъ | اولچا کلایمن |
| Вынимаю. | суераменъ | صورامن |
| | суврулъ аламенъ | صوروب الامن |
| | цыгарылъ аламенъ | چغاریب الامن |
| | кутарылъ аламенъ | قوتاریب الامن |
| Выношу. | цыгараменъ | چغارامن |
| | алылъ цыгаменъ | آلب چغامن |
| — на плечахъ. | юклялъ алылъ китаменъ | یوکلاب آلب کیتامن |

Выны-

| | | |
|---|---|---|
| Выныряю. | *тумгулъ кайтарацыгаменъ* | تومغوب قايتار اچغامن |
| | *калыгаменъ* | قاليغامن |
| | *кальгылъ цыкаменъ* | قالغيب چغامن |
| Выпадаю. | *тушаменъ* | توشامن |
| | *тушулъ цыгаменъ* | توشوب چغامن |
| *Рѣка выпадаетъ.* | *елга цыгады* | يلغه چغادی |
| Выпиваю. | *ицилъ ебараменъ* | ايچب يبار امن |
| | *ицилъ бютураменъ* | ايچب بوتر امن |
| | *ицилъ аламенъ* | ايچب الامن |
| Выписываю. | *язылъ аламенъ* | يازيب الامن |
| *—изъ разныхъ мѣстъ.* | *язголалъ аламенъ* | يازغولاب الامن |
| Выплевываю. | *тюкурулъ ебяраменъ* | توكوروب يبار امن |
| Выплываю. | *юзулъ цыгаменъ* | يوزوب چغامن |
| | *калькулъ цыгаменъ* | قالقب چغامن |
| Выползаю. | *тырмаклашилъ цыгаменъ* | ترماقلاشيب چغامن |
| | *тирмяшилъ цыгаменъ* | ترماشيب چغامن |

Выпораж-

| | | |
|---|---|---|
| Выпоражниваю. | *бушатылъ ебараменъ* | بوشاتب يبارامن |
| — *изъ разныхъ мѣстъ.* | *бушатколалъ ебараменъ* | بوشاتقولاب يبارامن |
| Выпрашиваю. | *утюнулъ аламенъ* | اوتونوب الامن |
| | *суралъ аламенъ* | سوراب الامن |
| Выпуклость. | *кюлтюрмяликъ* | كوبتورمه لك |
| Выпуклый. | *кюлтюрма* | كوبتورمه |
| Выпускаю. | *бушатаменъ* | بوشاتامن |
| | *бушатулъ цыкараменъ* | بوشاتب چقارامن |
| | *сытаменъ* | صتامن |
| Выпучиваю. | *тюмтайтаменъ* | تومتايتامن |
| Выравниваю. | *тигюзляйменъ* | تيكوزلايمن |
| | *тигизляндураменъ* | تيكزلندورامن |
| | *тинайменъ* | تينكايمن |
| | *тиналъкуяменъ* | تينكاب قويامن |
| | *тиняльдураменъ* | تينكالدورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Выразумѣваю. | ангарамень | انکغارامن |
| | анлаймень | انکلاین |
| | анлаль аламень | انکلاب الامن |
| Выростаю. | усюль китамень | اوسوب کتامن |
| | унямень | اونامن |
| Выродокъ. | узь уругиня ухшамазь | اوز اوروغینه اوخشاماز |
| Выраслый. | ускянь | اوسکان |
| Вырубаю. | цабыль бутрамень | چابب بوترامن |
| | уюльцабамень | اویوب چابامن |
| Вырываю, рву. | тартыль аламень | تارتیب الامن |
| — сь корнемь. | таморы белянькутярыль аламень | تاموری بلان کوتاریب الامن |
| Рою. | ерыльвебарамень | یریب بیارامن |
| Тереблю, щиплю. | юлукульаламень | یولقوب الامن |
| Вырываюся. | узюлюшамень | اوزولوشامن |
| | узюлюльцыгамень. | اوزولوب چغامن |
| — силою. | кучьбелянь узюлюльцыгамень | کوچ بلان اوزولوب چغامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вырѣзываю, выбираю. | *уюпъ аламенъ* | اوبوب الامن |
| | *кисилъ ѣбарамен* | کیسب بیارامن |
| — *рѣзбу.* | *цымяйлайменъ* | چمای لایمن |
| Выскабливаю. | *кырылъ аламенъ* | قریب الامن |
| | *— ѣбяраменъ* | قریب بیارامن |
| Выскакиваю. | *сикирилъ цыкаменъ* | سکریب چقامن |
| | *сацралъ цыкаменъ* | ساچراب چقامن |
| | *тибылъ цыкаменъ* | تیبب چقامن |
| Выслушиваю. | *ишитылъ аламенъ* | ایشتب الامن |
| | *кулакъ саламенъ* | قولاق سالامن |
| Высмаркиваю. | *синьгирилъ ѣбяраменъ* | سینکریب بیارامن |
| — *кого.* | *симгиртаменъ* | سینکرتامن |
| | *синьгирткиляйменъ* | سینکرت کلایمن |
| Высматриваю. | *карагылайменъ* | قراغلایمن |
| | *карагылалъ юрименъ* | قراغلاب یوری من |

| | | |
|---|---|---|
| Высокій. | бiюкъ | بيوك |
| | бяляндъ | بلند |
| Высокосный годъ. | *кабися ѣлъ* | كبيسه يل |
| Высокость. | *бiюкликъ* | بيوكلك |
| | *бяляндлыкъ* | بلندلك |
| Высокоуміе. | *бiюкъгакыллыкъ* | بيوك عقل لق |
| Высочайшій. | *ингъ бiюке* | اينك بيوكى |
| Выслаться. | *тушаллякъ* | توشالمك |
| Выспрашиваю. | *сурагылайменъ* | سوراغلايمن |
| | *сурапъ аламенъ* | سوراب الامن |
| Выставливаю на продажу. | *сатарга ултуртаменъ* | ساتارغه اولتورتامن |
| — *на улицу.* | *тышка ултузаменъ* | طيشقه اولتوزامن |
| Выставливаюся. | *тумтаилъ тураменъ* | تومتايب تورامن |
| Выстраиваю. | *ясалъ бутураменъ* | ياساب بوتورامن |
| | *ясагылайменъ* | ياساغلايمن |
| Выстрѣлъ. | *адымъ* | آديم |
| | *атымъ* | آتيم |

| | | |
|---|---|---|
| *На выстрѣлъ ружья.* | *мултыкъатымъ ѣръ* | مولتق آتیم یر |
| Выступаю въ путь. | *тирбаймень* | تیر بای من |
| | *тибраймень* | تبر ای من |
| *— наружу.* | *тышка цыкамень* | طشقه چقامن |
| Высушаю. | *курутулъ ѣбярамень* | قروتب یبارامن |
| | *киптырилъ ѣбарамень* | کیبتریب یبارامن |
| Высылаю. | *изямень* | ایزامن |
| | *иямень* | ایبامن |
| Высыхаетъ. | *курулъ китаде* | قروب کیتادی |
| *Бумага подсохла.* | *кагясъ кибилъ китде* | کعذ کیبیب کیتدی |
| *У коня потъ не подсыхаетъ.* | *атнынъ тире сувц майдуръ* | آطنینک تری صوما یدور |
| Выталкиваю. | *тюртулъ ѣбярамень* | تورتوب یبارامن |
| Вытекаю. | *агылъ китамень* | آغیب کتامن |
| | *акгылапъ китамень* | اقغلاب کتامن |



Выте-

| | | |
|---|---|---|
| Вытребливаю, выдергиваю. | юлупъ аламенъ | يولوب الامن |
| | юлукупъ ѣбярамен | يولقوب بيارامن |
| | тетилъ ѣбярамен | تتيب بيارامن |
| Вытираю. | суртупъ ѣбярамен | سورتوب بيارامن |
| | сюрткиляймен | سورتكلامن |
| Вытрясываю. | силикямен | سِلكامن |
| | силикилъѣбарамен | سِلكب بيارامن |
| Вытье. | фиганъ | فيغان |
| | заръ заръ | زارزار |
| | ѣламаклыкъ | يلاماقلق |
| Вытягиваю. | суврупъ цыгарамен | صوُروب چغارامن |
| Выучаю на память. | ядка белилъ аламен | يادقه بلب الامن |
| Выхаркиваю. | какырылъ ѣбярамен | قاقريب بيارامن |
| Выхваляю. | мактагылаймен | ماقتاغلايمن |
| Выходить гулять. | саилга цыгилъ юрушкале | سايلكا چغب يوروشكالى |

Выходъ

| | | |
|---|---|---|
| Выходъ. | *цыгышъ* | چغیش |
| Выхожу. | *цыгаменъ* | چغامن |
| | *цыгылъ китаменъ* | چغب کتامن |
| | *цыгылъ бараменъ* | چغب بارامن |
| Вычерниваю. | *карайтаменъ* | قرایتامن |
| *Херю.* | *юяменъ* | یویامن |
| *Гажу.* | *кирляндураменъ* | کرلاندورامن |
| Вычерпываю. | *суалылъ бютураменъ* | صوآلوب بوتورامن |
| Вычищаю, очищаю. | *тазартаменъ* | تازارتامن |
| | *арцыйменъ* | آرچیی من |
| | *тазалайменъ* | تازالایمن |
| | *макъ кыламенъ* | پاک قیلامن |
| Выше. | *бiюкрякъ* | بیوکراک |
| | *бяляндрякъ* | بلندراک |
| Вышиваю. | *тиккиляйменъ* | تککلای من |
| — *шелками.* | *ильмяляйменъ* | ایلمه لای من |

| | | |
|---|---|---|
| Вышина. | бiюклыкъ<br>бяляндлыкъ<br>юксакликъ | بیوک لک<br>بلندلک<br>یوکساک لک |
| Вышнiй. | бiюкдакѣ<br>устундагѣ | بیوک داکی<br>اوستونداکی |
| Выѣдаю. | ѣилъ аламенъ<br>ашалъ бутураменъ | ییب الامن<br>آشاب بوتورامن |
| Выѣзжаю. | цыгылъ бараменъ | چغب بارامن |
| Вью веревки. | бавъ ишаменъ | باو ایشامن |
| Вѣдаю. | хабердарменъ<br>билямянъ | خبردارمن<br>بلامن |
| Вѣдать даю. | хаберъ билдураменъ | خبر بلدورامن |
| Вѣдомый. | таный турганъ | تانیتورغان |
| Вѣденiе. | бильмаклыкъ<br>танумаклыкъ | بلمک لک<br>تانوماقلق |
| Вѣжди. | кузнынъ уяси | کوزنینک اویاسی |
| Вѣжливо. | адялцелыкъ беляnъ | ادب چلک بلان |

Вѣжли-

| | | |
|---|---|---|
| Вѣжливость. | *адяпцеликъ* | ادب چلک |
| Вѣжливый. | *адяплы* | ادب لی |
| Вѣйеръ. | *ѣль бюуцъ* | یلبوڠچ |
| Вѣко. | *кабакъ* | قباق |
| Вѣкъ. | *заманъ* | زمان |
| | *азяль* | اَزَل |
| Вѣнецъ. | *тадзъ* | تاج |
| Вѣникъ. | *сибиртке* | سیبرتکی |
| | *ябракъ* | یابراق |
| | *яфракъ* | یافراق |
| Вѣнчаю. | *никахъ кыла-менъ* | نکاح قلامن |
| *Коронуют.* | *тадзъ урамень* | تاج اورامن |
| Вѣра исповѣданїе. | *иманъ* | ایمان |
| — *Законъ.* | *динъ* | دین |
| Вѣрность. | *дурустлыкъ* | دوروست لک |
| Вѣрный, справедливый. | *дурустъ* | دوروست |
| *Достовѣрный.* | *ишануцлы* | ایشانوچلی |
| Вѣроятность. | *ишануцлыкъ* | ایشانوچلک |

Вѣроят-

| | | |
|---|---|---|
| Вѣроятный. | *ишангулукъ* | ایشانکولوک |
| | *ишангудай* | ایشانکودای |
| Вѣрую. | *инанаменъ* | اینانامن |
| Вѣрю. | *ишанаменъ* | ایشانامن |
| | *бютаменъ* | بوتامن |
| Вѣстникъ. | *сявунце лагуце* | سونچلاکوچی |
| | *хаберце* | خبرچی |
| | *хяберъ биргуце* | خبربرکوچی |
| Вѣсть. | *хаберъ* | خبر |
| — *подаю.* | *хаберъ биряменъ* | خبربرامن |
| Вѣсъ. | *ульцавъ* | اولچاو |
| Вѣсы. | *тярязу* | تارازو |
| Вѣтвистый | *куѣ бутаклы* | قویی بوتاقلی |
| Вѣтвистъ становлюсь. | *бутакланаменъ* | بوتاقلانامن |
| Вѣтвь. | *бутакъ* | بوتاق |
| Вѣтерокъ. | *илкингиняѣль* | ایلکن کنه یل |
| | *ѣльгиня* | یل کنه |
| | *ѣльцигацъ* | یل چکاچ |

Вѣточка.

| | | |
|---|---|---|
| Вѣточка. | *цубугачь* | چبوغاج |
| Вѣтръ. | *ѣль* | يل |
| — *Сѣверный.* | *кышлыкъ ѣль* | قيشلق يل |
| | *шямаль ѣль* | شمال يل |
| — *полуденный.* | *тушлюкъ ѣль* | توشلوك يل |
| — *восточный.* | *кюнь цыгышъ ѣль* | كون چغيش يل |
| — *западный.* | *кюнь конышъ ѣль* | كون قونش يل |
| Вѣтреный. | *ѣльлѣ* | يل لى |
| — *день.* | *ѣльлѣ кюнь* | يل لى كون |
| — *человѣкъ.* | *ѣльлѣ киши* | يل لى كشى |
| | *хаваѣ киши* | هوايى كشى |
| Вѣтрено поступаетъ. | *хаваи ланылъ юрїйде* | هوايى لانب يوريدى |
| | *хаваиланаде* | هوايى لانادى |
| Вѣтреноватый. | *ѣльсувракъ* | يل سوراق |
| Вѣчно, вѣчный. | *мянгу* | منكو |
| — *пребываю.* | *мянгуляна менъ* | منكولانامن |
| Вѣчность. | *мянгуликъ* | منكولك |
| Вѣшаю. | *тартаменъ* | تارتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Вѣшу. | *илляменъ* | ایلامن |
| Вѣю. | *ѐльдяйменъ* | یلدایمن |
| Вѣянїе. | *ильтамякликъ* | یلتامکلک |
| Вяжу. | *бяйляйменъ* | بایلایمن |
| | *баглайменъ* | بغلایمن |
| Вязну, тону. | *батаменъ* | باطامن |
| | *кызыламенъ* | قزیلامن |
| Вяленая рыба. | *какъ балыкъ* | قاق بالق |
| | *килкянъ балыкъ* | کیبکان بالق |
| Вялый. | *сулукъ* | صولوق |
| Вялю. | *каклайменъ* | قاقلایمن |
| Вяну. | *суламенъ* | صولامن |
| Вязка. | *байлявъ* | بایلاو |
| | *бей* | بیی |

Гавань

| | | |
|---|---|---|
| Гавань. | *лимань* | لمان |
| Гагара. | *кугый* | قوغی |
| | *кашкалакъ* | قاشقالاق |
| Галка. | *цавка* | چاوکا |
| Гвоздь. | *кадакъ* | قداق |
| — *прибиваю.* | *кадаклаймень* | قداقلایمن |
| Гдѣ. | *кайда* | قایده |
| | *кане* | قانی |
| Гдѣ нибудь. | *кайда да булса* | قایده دا بولسه |
| Генїй. | *джинни* | جنّی |
| Гибкїй. | *мялькикъ* | ملکیک |
| | *машкакъ* | مایشقاق |
| Гибну. | *халякъ булаагмень* | هلاک بولامن |
| | *халякъ булупъ барамень* | هلاک بولوب بارامن |
| | *хабята буламень* | حبطه بولامن |
| Глава. | *башъ* | باش |

| | | |
|---|---|---|
| Главный. | *артукъ* | آرتوق |
| Главнымъ бываю. | *башъ булупъ юрiйменъ*<br>*башкараменъ* | باش بولوب یوری من<br>باشقارامن |
| Гладкiй. | *ѣлмагай* | یلماغای |
| Гладкимъ становлюсь. | *ѣлмагайлянаменъ* | یلماغایلانامن |
| Гладкость. | *ѣлмагайлыкъ* | یلماغایلق |
| Глажу. | *сыфайменъ* | سیفای من |
| — *часто, поглаживаю.* | *сыфагылайменъ* | سیفاغلامن |
| Глажуся. | *сыфанаменъ* | سیفانامن |
| Глазъ не сношу. | *кузь китармай-менъ* | کوزکیتارمامن |
| Глазъ, око. | *кюзь* | کوز |
| Глаза гноятся у котораго. | *кюзьырюнлайде*<br>*ырюнлы кюзь*<br>*былцыкъ* | کوز ایرنلایدی<br>ایرنلی کوز<br>باچیق |
| Глазами который смотря не видитъ | *куру каравъ*<br>*карагу* | کروقراو<br>قراغو |
| Глазокъ. | *кюзьгина,*<br>*кюзьцикъ* | کوزکنه<br>کوزچیک |

Гла-

| | | |
|---|---|---|
| Глазочекъ. | *кюзьцигацекъ* | کوزچیکاچک |
| Гласъ трубный. | *сурь тауше* | صورتاوشی |
| Гласъ, голосъ. | *таушъ* | تاوش |
| | *авазъ* | آواز |
| *эхо.* | *янгырыкъ* | یانکغیرق |
| Глина. | *балцыкъ* | بالچق |
| Глиняный. | *балцыклы* | بالچقلی |
| — *сосудъ.* | *балцыкъ савотъ* | بالچق صاوت |
| Глиной мажу. | *балцыклайменъ* | بالچقلایمن |
| Глотаю. | *ютаменъ* | یوتامن |
| *Поглатываю.* | *ютколайменъ* | یوتقولایمن |
| Глотка. | *халкумъ* | حلقوم |
| | *бугуртакъ* | بغورتاق |
| Глотокъ. | *ицимъ* | ایچم |
| | *ютумъ* | یوتوم |
| Глотъ. | *ютъ киши* | یوت کشی |
| Глохну. | *сангравъ булупъ бараменъ* | صانکراو بولوب بارامن |
| | *санграв ланаменъ* | صانکراولانامن |

Глубина

| | | |
|---|---|---|
| Глубина. | *тирянликъ* | تيرانلك |
| Глубокій. | *тирянъ* | تيران |
| Глубокъ становлюсь. | *тирянлянаменъ* | تيرانكلانامن |
| Глубокій сонъ. | *тирянъ уйку* | تيران اويقو |
| Глубочайшій. | *иннъ тирянu* | اينك تيرانى |
| Глупо, глупъ. | *дилѣ* | دلى |
| Глупъ становлюсь. | *дилираменъ* | دلرامن |
| Глупѣю. | *алцыйменъ* | آلچى من |
| *Въ глупость привожу.* | *алцытаменъ* | آلچيتامن |
| Глухій. | *саннравъ* | صانكراو |
| — *становлюсь.* | *санравланаменъ* | صانكراولانامن |
| Глухота. | *санравлыкъ* | صانكراولق |
| Глыба земли отвалившаяся. | *ѣмирикъ ѣрь* | يمريك ير |
| Гнида. | *сирка* | سيركه |
| Гнилый. | *цирикъ* | چيريك |
| — *становлюсь.* | *цирій башлайменъ* | چرى باشلايمن |

Гнило

| | | |
|---|---|---|
| Гнилость. | *цирикликъ* | چیریکلک |
| Гнїю. | *цирїйменъ* | چیری من |
| Гной. | *урюнъ* | اورون |
| Гноеватый. | *урунсувракъ* | اورونسوراک |
| Гною. | *циритаменъ* | چیریتامن |
| Гноюся. | *урунляйменъ* | اورونلایمن |
| Гнусный. | *цирькинь* | چرکن |
| — *Неопрятный.* | *цюбюръ* | چبور |
| Гнусность. | *цирькинликъ* | چرکنلک |
| Гну. | *бюгаменъ* | بوکامن |
| Гнуся. | *бюгюляменъ* | بوکولامن |
| *Перегибаюсь.* | *маишаменъ* | مایشامن |
| *Изгибаюсь назадъ.* | *кякцяяменъ* | کاکچایامن |
| Гнушаюсь. | *циркяна менъ* | چرکانامن |
| Гнѣваюсь. | *улкяляйменъ* | اوپکالایمن |
| Гнѣвъ. | *улкя* | اوپکا |
| Гнѣвливый. | *улкяце* | اوپکاچی |

Гнѣвно

| | | |
|---|---|---|
| Гнѣвно смотрить. | *улкяляпкарай* | اوپکالاب قرای |
| Гнѣвенъ стаю. | *улкяляй башлаймень* | اوپکالای باشلایمن |
| Гнѣздо. | *уя* | اُیا |
| — *Вью, дѣлаю.* | *уялаймень* | اویالایمن |
| Гнѣздо вью въ разныхъ мѣстахъ. | *уялагиляймень* | اویالاغلایمن |
| Гнѣздышко. | *уяцекъ* | اویاچق |
| Говорливость. | *гялцильлиль* | کابچل لک |
| Говорливый. | *кялциль* | کابچل |
| Говорю, сказываю. | *дiймень* | دی من |
| | *сюйляймень* | سویلایمن |
| | *айтамень* | ایتامن |
| — *Слово.* | *сюзляймень* | سوزلایمن |
| — *Рѣчь.* | *гяляймень* | کابلای من |
| | *кяль айтамень* | کاب ایتامن |
| — *Вмѣстѣ.* | *сюзъляшамень* | سوزلاشامن |
| | *кялляшамень* | کاپلاشامن |
| Говорить заставляю. | *сюйлятамень* | سویلاتامن |
| | *кяллатамень* | کاپلاتامن |

Гово-

| | | |
|---|---|---|
| Говорить вмѣстѣ заставляю. | *гялляштура-менъ* | کاپلاشتورامن |
| | *сюйляштура-менъ* | سوبلاشتورامن |
| | *сюзьляштура-менъ* | سوزلاشتورامن |
| Годъ. | *ѣлъ* | يل |
| — *Жизни.* | *яшъ* | ياش |
| | *гюмеръ* | عمر |
| Годъ цѣлый. | *ѣлъ тавлюкъ* | يل تاولك |
| *Прошлаго года.* | *белдургы ѣлъ* | بلدورغى يل |
| *Третьяго года.* | *бурнагы ѣлъ* | بورناغى يل |
| Годенъ есмь, гожусь. | *ярайменъ* | يارايمن |
| Годный. | *ярaръ* | يارار |
| | *килишле* | كيلشلى |
| Годнымъ дѣлаю. | *яратаменъ* | ياراتامن |
| Годовалый. | *асы* | آصى |
| Годовый. | *ѣлгы* | يلغى |
| Годую. | *ѣллайменъ* | يل لايمن |
| Голень. | *сыракъ* | صيراق |



Bayerische Staatsbibliothek München

| | | |
|---|---|---|
| Голенище. | *куноцъ* | قونوچ |
| Голова. | *башъ* | باش |
| Голодаю. | *ацыгаменъ* | آچیغامن |
| Голодный. | *ацъ* | آچ |
| Голодъ. | *ацлокъ* | آچلوق |
| Голосъ. | *тавошъ* | تاوش |
| | *авазъ* | آواز |
| — *отдаю, откликаюсь.* | *тавошъ катаменъ* | تاوش قتامن |
| Голубь. | *каптяръ* | کابتر |
| | *кябутяръ* | کبوتر |
| | *кюгярцюнъ* | کوکرچن |
| Голая земля. | *такыръ ѣрь* | تاقریر |
| Голый, нагїй. | *ялангацъ* | یلانغاچ |
| Голый, неимущїй. | *юксулъ* | یوقسول |
| Гоненїе. | *сюрмякликъ* | سورمکلک |
| Гонитель. | *сюргюцѣ* | سورکوچی |
| Гончїй. | *тазе* | تازی |
| Гоню. | *куваменъ* | قوامن |



Bayerische Staatsbibliothek München

| | | |
|---|---|---|
| Гоню скотъ. | *туваръ сюрямень* | تووارسورامن |
| Гонюся. | *кувушамень* | قوشامن |
| Гоняюсь. | *кувушкылаймень* | قوشقلایمن |
| Гора. | *тавъ* | تاو |
| | *уба* | اوبا |
| | *тагъ* | تاغ |
| — *каменная.* | *ташълитагъ* | تاشلی تاغ |
| Горбъ. | *букре* | بوکری |
| Горбатый, горбунъ. | *мукре киши* | موکری کشی |
| Горбатый, сутулый. | *инцикъ* | انچیک |
| Горбоватый. | *мукресувракъ* | موکری سوراک |
| Горбатъ становлюсь. | *мукряямень* | موکرایامن |
| *Сугорбливаюсь.* | *бугарланамень* | بوغارلنامن |
| Гордо, гордый. | *тякаббюръ* | تکبر |
| | *ирямсу* | ایرامسو |
| Гордость. | *такабюрлюкъ* | تکبرلوک |
| Гордъ становлюсъ. | *тякабюрлянамень* | تکبرلانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Горжуся. | ирямсiйменъ | ایرامسی من |
| Горесть. | ацыглыкъ | آچغ لق |
| | ачилыкъ | اچی لق |
| Горестный. | мушкюль | مشکل |
| Гористый. | тагли ѣръ | تاغلی یر |
| | тавлы ѣръ | تاولی یر |
| Горькiй, горько. | ачигъ | آچغ |
| | атце | اتچی |
| — *становлюся.* | ацыгланаменъ | آچغلانامن |
| | ацыланаменъ | آچیلانامن |
| | ацылъ бара-менъ | آچب بارامن |
| Горлица. | кумри кушѣ | قمری قوشی |
| Горло, жерло. | тамакъ | تاماق |
| — *гортань.* | кигиртакъ | کیکرتاک |
| | бугазъ | بوغاز |
| *По горлу рѣжу, закалаю.* | бугазлайменъ | بوغازلایمن |
| Горница. | акъ уй | آق اوی |
| | юкары уй | یوقاری اوی |

Горо-

| | | |
|---|---|---|
| Городокъ, крѣпость. | *калга* | قلعه |
| Городовая стѣна. | *диваря* | ديواره |
| | *кала* | قلا |
| Городскія ворота. | *дярвазя* | دروازه |
| Городъ. | *тора* | تورا |
| — *столичный.* | *шягаръ* | شهر |
| Горожу огородъ. | *цитанляймень* | چيتانلايمن |
| Горохъ. | *бурцакъ* | بورچاق |
| — *дикій.* | *юмруцка* | يومروچقه |
| Горошинами дѣлаюсь. | *бурцакланамень* | بورچاقلانامن |
| Горсть. | *аймамъ* | ايام |
| Горстью что можно захватить. | *тутамъ* | توتام |
| — *мѣряю.* | *тутамлаймень* | توتاملايمن |
| Горшечная глина. | *цюльмакъ балцыги* | چولمك بالچغى |
| Горшечникъ. | *цюльмакце* | چولمكچى |
| Горшекъ. | *цюльмакъ* | چولمك |
| Горю, свѣчу. | *янамень* | يانامن |

*Згораю.*

| | | |
|---|---|---|
| *Згораю.* | *кюяменъ* | کوبامن |
| Горюю. | *гамъ ѣяменъ* | غم ييمن |
| | *кайгураменъ* | قايغورامن |
| Горячность. | *исселикъ* | ایسّلک |
| | *иссеглыкъ* | ایسغلق |
| Горячій. | *иссе* | ایس |
| Горячо стаетъ. | *исылъ бараде* | ایسیب بارادی |
| Горячѣю | *иссименъ* | ایس من |
| Горячюся, ярюся. | *кююнаменъ* | کیونامن |
| Горячь, вспыльчивъ. | *кююнцакъ* | کوبونچک |
| — *Стаю.* | *кююнцяклянаменъ* | کوبونچکلنامن |
| Господа знатные | *акабирляръ* | اکابرلر |
| | *улугларъ* | اولوغلار |
| Господинъ, государь. | *хазрятъ* | حضرت |
| *Помѣщикъ.* | *бай* | بای |
| | *аллагутъ* | آلپاغوت |
| Госпожа. | *бикя* | بیکه |
| *Помѣщица.* | *бай бичя* | بای بیچه |
| Гость. | *конакъ* | قوناق |

| | | |
|---|---|---|
| Гостья. | *кунакъ хатунъ* | قوناق خاتون |
| Гостепрїятельство. | *мигманъдустлукъ* | مهمان دوستلق |
| Гостепрїимный. | *михманъ дустъ* | مهمان دوست |
| Гощу. | *кунакцылаймень* | قوناقچلایمن |
| Государственная казна. | *падшахлыкъ хазынасе* | پادشاهلق خزینه‌سی |
| Государство, владѣнїе. | *юртъ* | یورت |
| | *мямлякятъ* | مملکت |
| Государствованїе. | *падшахлыкка ултурмакъ* | پادشاهلقغه اولتورماق |
| Готовлю. | *хазерляймень* | حاضرلای من |
| | *хазерляпъятамень* | حاضرلاب یاتامن |
| Готовлюсь. | *хазерлянамень* | حاضرلانامن |
| — *вмѣстѣ.* | *хазерла нушамень* | حاضرلانوشامن |
| Готовый. | *хазеръ* | حاضر |
| Готовность. | *хазерлыкъ* | حاضرلق |
| Грабежъ. | *талавъ* | تالاو |
| Грабитель. | *талавце* | تالاوچی |

Грабле-

| | | |
|---|---|---|
| Грабленіе. | *таламаклыкъ* | تالاماقلق |
| Грабли. | *тарнацчъ* | ترناوچ |
| | *тырма* | طرما |
| Граблю | *талаймень* | تالای من |
| Градъ идетъ. | *бузъ яваде* | بوزیاوادی |
| Гражданинъ. | *туря кыши* | توراکشی |
| Гражданство. | *шягарликъ* | شهرلک |
| Грамота. | *хатъ* | خط |
| Грамматика. | *гильми сарфъ* | علم صرفه |
| | *гельминяху* | علم نحو |
| Граненый. | кырлы | قرلی |
| Грань. | кыръ | قیر |
| Граню. | кырлаймень | قرلای من |
| Гранильщикъ | кырцчі | قرچی |
| | кыргохе | قرغوچی |
| Граница. | сяръхядъ | سرحد |
| Грачь. | кара карга | قراقرغه |
| Гребенка. | *таракъ кумта* | تاراق قومته |

| | | |
|---|---|---|
| Гребень. | *таракъ* | تاراق |
| — *птичей.* | *ѐльбурсакъ* | يلبورساك |
| Гребецъ. | *ишкекце* | ايشكيكچى |
| Гребло. | *тюргуцъ* | توركوچ |
| Гребу весломъ. | *ишаменъ* | ايشامن |
| Гребу лопатою. | *кюряйменъ* | كورايمن |
| *Сгребаю въ кучу.* | *тюряменъ* | تورامن |
| Гребу граблями. | *тырнайменъ* | ترنايمن |
| Грекъ. | *рюмія кишиси* | روميه كشى سى |
| Гремлю, стучу. | *тунгуртайменъ* | تونككورتايمن |
| Гремитъ громъ. | *кюгуртъ кюк-ряйде* | كوكورت كوكرايدى |
| Гремушка. | *шаккылтакъ* | شاققلتاق |
| Грецiя. | *румъ виляятъ* | روم ولايت |
| Грецкой орѣхъ. | *джавизъ* | جوز |
| | *яннакъ* | يانكاق |
| Грибъ | *мяшка* | مشكا |
| Грива. | *ялъ* | يال |
| Гривна. | *онъ теинликъ* | اون تينلك |

| | | |
|---|---|---|
| Грифель. | *ташъ калямъ* | تاش قلم |
| Гробъ. | *табутъ* | تابوت |
| Гробница. | *сюкы* | سوكی |
| Грожу. | *кигяймен* | كیكابن |
| Гроза | *кигявъ* | كیكاو |
| Громкій голосъ. | *катте тавошъ* | قتی تاوش |
| Громко звеню. | *янгырамен* | یانكغرامن |
| — *кричу.* | *акырамен* | آقرامن |
| — *хохочу.* | *каткырамен* | قاتقیرامن |
| Громовая стрѣла. | *яшинъ укы* | یاشین اوقی |
| Громовый ангелъ. | *рягедъ фярюш-тяси* | رعدفرشته سی |
| Громогласный. | *бяллндвавазлы* | بلندآوازلی |
| Громомъ бьетъ. | *яшинъсукады* | یاشین صوقادی |
| Грошъ. | *ики тинликъ* | ایكی تین لك |
| Грубіянство. | *турбаилыкъ* | توربایی لق |
| Грубость. | *тоннлыкъ* | تونكلق |
| Грубый. | *тоннъ* | تونك |
| | *дурбаѣ* | دوربایی |

| | | |
|---|---|---|
| Грубѣю. | *тоннсувланаменъ* | توُنكسولنامن |
| Груда. | *уюмъ* | اُیوم |
| Груди, титьки. | *имцякъ* | ایمچاک |
| Грудистый. | *киннъкюкряклы* | کنک کوکراکلی |
| Грудь. | *кюкрякъ* | کوکراک |
| | *кюкся* | کوکسه |
| — *конская.* | *умганъ* | اومکان |
| Грудина мясо. | *тушъ* | توش |
| Гружу. | *тїяйменъ* | تیایمن |
| Грузъ, накладка. | *тїявъ* | تیاۋ |
| | *батувъ* | باتۋ |
| Груша. | *амрудъ* | امرود |
| — *дерево.* | *амрудъ агаце* | امروداغاچی |
| Грызу. | *кимеряменъ* | کمرامن |
| — *вмѣстѣ.* | *кимерюшаменъ* | کمروشامن |
| *огрызаю.* | *кимергиляй-менъ* | کمرکلایمن |
| Грѣю. | *ѣлытаменъ* | یلیتامن |

| | | |
|---|---|---|
| *Подогрѣваю.* | *исытамен* | ایسیتامن |
| Грѣюсь. | *ѣлынамен* | یلنامن |
| — *у огня.* | *исынамен* | ایسینامن |
| Грѣхъ. | *гюнах* | گناه |
| | *язук* | یازوق |
| Грѣшникъ. | *гюнахкар* | گناه کار |
| Грѣшный. | *язуклу* | یازوقلو |
| Грѣшу. | *язамен* | یازامن |
| | *язык кыламен* | یازیق قیلامن |
| | *гюнахкыламен* | گناه قیلامن |
| Гряда, огородная. | *тутяль* | تونل |
| Грязь, чернота. | *керь* | کر |
| | *былцерак* | بلچراق |
| Грязенъ есмь. | *былцерайамен* | بلچرا ابن |
| *Черен дѣлаюсь.* | *керъляпамен* | کرلانامن |
| Грязь на ногахъ. | *кышлык* | قیشلق |
| Губитель. | *галяк кылгуцы* | هلاک قیلغوچی |
| Губа грецкая. | *булут* | بولوط |

Губанъ

| | | |
|---|---|---|
| Губанъ. | *калынъ ирюнлы* | قالون ايرونلى |
| Губка. | *булутъ* | بولوط |
| Губы. | *ирюнъ* | ايرون |
| Губы закусываю. | *ирюнъ кымтый-менъ* | ايرون قمتى من |
| Гублю. | *халяклаймень* | هلاكلايمن |
| | *халякъ кыла-менъ* | هلاك قيلامن |
| Гуляка. | *юртакъ* | يورتك |
| Гулянїе. | *тяфярруцъ* | تفرج |
| | *саильга юрмакъ* | سيل كا يورمك |
| | *магрурь бул-макъ* | مغرور بولمق |
| Гулять. | *саилга юргале* | سيل كا يوركالى |
| Гумно. | *иртынъ* | ايرطن |
| | *ундыръ* | اندير |
| Гусенокъ. | *казъ баласы* | قاز بالاسى |
| Густость. | *коилыкъ* | قويى لق |
| Густый. | *куе* | قويى |
| Густѣю. | *куиланаменъ* | قويى لانامن |
| Гусь. | *казъ* | قاز |

| | | |
|---|---|---|
| *Самецъ.* | *ата казъ* | اناقاز |
| Гусиха. | *аня казъ* | اناقاز |
| Гусемъ запрягаю. | *цубалтма иба-раменъ* | چوبالتمه يبارامن |

---

| | | |
|---|---|---|
| Да. | *я̄* | |
| Даватель. | *биргюце* | برکوچی |
| Давитъ домовый. | *басрыгаменъ* | باسرغامن |
| Давленіе. | *басмаклыкъ* | باسماقلق |
| Давлю. | *басаменъ* | باسامن |
| —*удавкою.* | *азаменъ* | آزامن |
| Сдавливаю. | *басылоштураменъ* | باسلوشتورامن |
| Давненько. | *кюбдянгиня* | کوبدنگنه |
| Давній, давнишній. | *кюлтянге* | کوپتنکی |
| Давно. | *кюбдянъ* | کوبدن |
| —*весьма.* | *бикъ кюптянъ* | بیک کوبتن |
| Давноли. | *кюлдянмя* | کوبدنمه |
| Давно уже. | *кюлтянукъ* | کوبتن اوک |
| Даже. | *га,* | غه |
| | *ца,* | چه |
| | *тикру.* | تیکرو |
| *До сихъ поръ.* | *шулъ вакытка тигру* | شول واقتغه تیکرو |

| | | |
|---|---|---|
| *До мѣста.* | *урунгаца* | اورونغاچه |
| | *ѣрьгаца* | یرکاچه |
| Далекій, далеко. | *алосъ* | آلوس |
| Далекъ становлюсь. | *алозланаменъ* | آلوزلانامن |
| Далѣю. | *алозланылъ барам енъ* | آلوزلانیب بارامن |
| Далѣе. | *арыракъ* | آریراق |
| | *алозракъ* | الوزراق |
| — *ѣду.* | *ары барам енъ* | اری بارامن |
| Даль, дальность. | *ѣраклыкъ* | یراقلق |
| | *алозлыкъ* | آلوزلق |
| *Вдали находящіеся.* | *ѣракдагы* | یراقدغی |
| Дальній. | *ѣракъ* | یراق |
| Далекость. | *алозлыкъ* | آلوزلق |
| Дань. | *ясакъ* | یصاق |
| Данникъ. | *асакъ бирьгюцѣ* | یصاق برکوچی |
| Дань даю. | *ясакъ бирямен ъ* | یصاق برامن |
| Дарованіе, даръ. | *бяхшышъ* | بخشیش |
| Даровый. | *тигинъ* | تیکین |

Даромъ

| | | |
|---|---|---|
| Даромъ. | *тилтакъ,* | تيبتاك |
| | *тикъ* | تيك |
| Дарствую. | *тигинъ бирямен* | تيكين برامن |
| Дары приношу. | *армаганъ кильтураменъ* | ارمغان كلتورامن |
| Дары. | *армяганъ,* | ارمغان |
| | *тюхвя,* | تحفه |
| | *бюлякъ* | بولاك |
| Дарю. | *люлякъ бирямень* | بولاك برامن |
| Дарую. | *рузи кыламенъ* | روزى قيلامن |
| Даю. | *бирямень* | برامن |
| — часто, подаваю. | *биръгиляйменъ* | بركيلايمن |
| — другъ другу. | *биръгиляшаменъ* | بركيلاشامن |
| — вмѣстѣ. | *биришаменъ* | بريشامن |
| Два. | *ике* | ايكى |
| Дважды, два раза | *ики мяртябя* | ايكى مرتبه |
| Двадцати лѣтъ. | *ѣгирмя яшаръ* | يكرمه ياشار |
| Двадцатый. | *ѣгирмясинцѣ* | يكرمنچى |

| | | |
|---|---|---|
| Двадцать. | ѣгирмя | یگرمه |
| — *лервый.* | *ѣгирмя биринце* | یکرمه برنچی |
| — *вторый.* | *ѣгирмя икинцѣ* | یکرمه ایکنچی |
| — *третїй.* | *ѣгирмя уцюнце* | یکرمه اوچونچی |
| — *четвертый.* | *ѣгирмя тюр-тунце* | یکرمه تورتونچی |
| — *пятый.* | *ѣгирмя бишинце* | یکرمه بشنچی |
| — *шестый.* | *ѣгирмя алтынце* | یکرمه التنچی |
| — *седмый.* | *ѣгирмя иттын-це,* | یکرمه یتنچی |
| — *осмый.* | *ѣгирмя сики-зынце* | یکرمه سکیزنچی |
| — *девятый.* | *ѣгирмя токо-зынце* | یکرمه توقوزونچی |
| Двадцать одинъ. | *ѣгирмя биръ* | یکرمه بر |
| — *два.* | *ѣгирмя ике* | یکرمه ایکی |
| — *три.* | *ѣгирмя уцъ* | یکرمه اوچ |
| — *четыре.* | *ѣгирмя тюртъ* | یکرمه تورت |
| — *пять.* | *ѣгирмя бишъ* | یکرمه بش |
| — *шесть.* | *ѣгирмя алты* | یکرمه آلتی |
| — *семь.* | *ѣгирмя итте* | یکرمه یتی |

— *восемъ*

| | | |
|---|---|---|
| *— восемь.* | *ѣгирмя сикизъ* | یکرمه سکیز |
| *— девять.* | *ѣгирмя токозъ* | یکرمه توقوز |
| Двадцать разъ. | *ѣгирмя мяртя бялюкъ* | یکرمه مرتبه لک |
| Двадцатью. | *ѣгирмяшаръ* | یکرمه شار |
| Двѣнадцатый. | *онъ икинце* | اون ایکنچی |
| Двѣнадцать. | *онъ ике* | اون ایکی |
| Дверь. | *ишикъ* | ایشیک |
| Дверникъ. | *ишикце* | ایشیک چی |
| Дверный крюкъ; петля. | *цыганакъ* | چغاناق |
| *Крючокъ.* | *ильмякъ* | ایلمک |
| *Скоба.* | *тутка* | توتقه |
| Дверцы. | *ишикяцъ* | ایشیکاچ |
| Двигаю. | *ѣлыштурамень* | یلشتورامن |
| | *ары бери ѣлыштургылаймень* | اری بری یلشتورغلایمن |
| Двигаюсь. | *ѣлышгылаймень* | یلشغلایمن |
| Движенїе кого. | *ѣлышмаклыкъ* | یالشمقلق |
| | *ѣлыштурмаклыкъ* | یلشتورمقلق |
| | *козгалтмаклыкъ* | قوزغالتمقلق |

| | | |
|---|---|---|
| Движенїе тѣла. | *козгалу.* | قوزغالو |
| Движимое имѣнїе. | *мянкулъ.* | منقول |
| Движимый. | *козгалгыдай.* | قوزغالغيدای |
| Движу. | *кузкалтаменъ.* | قوزغالتامن |
| Щевелю. | *кыбыртатаменъ.* | قبرتانامن |
| | *кыймылтатаменъ.* | قيملتانامن |
| Движуся. | *кузгаламенъ.* | قوزغالامن |
| | *ѣлышаменъ.* | يلشامن |
| Шевелюся. | *кыбыртайменъ.* | قبرتايمن |
| | *кыймылтайменъ.* | قيملتايمن |
| Двоеглавый. | *ике башлы.* | ايكی باشلی |
| Двоеженецъ. | *ики хатунлы.* | ايكی خاتونلی |
| Двойкою запрегаю. | *кабатъ ѣгяменъ.* | قبات يكامن |
| Двойни. | *игюзъ.* | ايكوز |
| Двойный. | *ики катъ.* | ايكی قت |
| Двойственный. | *ики катлы.* | ايكی قتلی |
| Двойственность. | *икиликъ.* | ايكيلك |

*въ двоемъ.*

| | | |
|---|---|---|
| въ двоемъ. | икявляшилъ | ایکاولاشیب |
| По два соединяю. | икявляштурамень | ایکاولاشتورامن |
| Двойца. | икиликъ | ایکی لک |
| Дворецъ царскій. | бадша сарае | پادشاه سرایی |
| Дворикъ. | курагыня<br>уйгыня | قوراغنه<br>اوی کنه |
| Дворникъ. | кораце,<br>тузаръ бакгуцее | قوراچی<br>تووار باققوچی |
| Дворовый, что во дворѣ. | курадаге | قورادلغی |
| — человѣкъ. | колъ кюши | قل کشی |
| Дворъ. | кура | قورا |
| — постоялый. | кунакъ уй | قوناق اوی |
| огораживаю. | куралаймень<br>кура саламенъ | قورالاین<br>قورا سالامن |
| Дворянство. | бяклюкъ | بک لک |
| Дворянинъ. | бякъ | بک |
| Двоязычникъ. | юзтакциль | یوزتاک چل |
| Двоязычный. | ки тельли | ایکی تل لی |

Двоякій

| | | |
|---|---|---|
| Двоякій. | икиле | ایکی لی |
| | ики тюрлю | ایکی تورلو |
| Двою. | икиляймень | ایکی لایٔن |
| Двоюсь. | икилянамень | ایکی لانامن |
| Двою водку. | аракъ кайтара-мень | آراق قاینارامن |
| Двузубый. | ики тышлы | ایکی تشلی |
| Двукрыльный. | ики канатлы | ایکی قناتلی |
| Двулистникъ трава. | ики яфраклыкъ | ایکی یافر افلاق |
| Двуличьный. | ики юзлю | ایکی یوزلی |
| Двоеличный. | ики тюслю | ایکی توسلی |
| Двулѣтній возрастъ. | ики яшлыкъ | ایکی یاشاق |
| Двулѣтнее время. | ики ѣллыкъ | ایکی یل اق |
| Двумѣсячный. | ики айле | ایکی آیلی |
| Двуногій. | ики аяклы | ایکی ایاقلی |
| Двурогій. | ики мiюзлы | ایکی میوزلی |
| Двуснастный. | ацыкызъ | اچی قیز |
| Двусотый. | ики юзунце | ایکی یوزونچی |
| Двуфунтовикъ. | икигюрянкаликъ | ایکی کورانککه لک |

Дву-

| | | |
|---|---|---|
| Двуцвѣтный. | *куплума* | قوبلومه |
| Двѣ ночи, въ двѣ ночи. | *ики тюнлю* | ایکی‌تونلی |
| Двѣсти. | *ики юзъ* | ایکی‌یوز |
| Дебелый. | *сумъ* | صوم |
| Дабелѣю. | *ювансыйменъ* | یوانسی‌من |
| Девяносто. | *токсанъ* | توقسان |
| — *безъ одного.* | *беръ кемъ токсанъ* | برکم‌توقسان |
| Девяностолѣтній. | *токсанъ яшаръ* | توقسان‌یاشار |
| Девяностый. | *токсанунце* | توقسانونچی |
| Девятнадцатый. | *онъ токозынце* | اون‌توقوزنچی |
| Девятнадцать. | *онъ токозъ* | اون‌توقوز |
| Девятый. | *токозынце* | توقوزونچی |
| Девять. | *токозъ* | توقوز |
| Девять разъ. | *токозъ мяръ-тябя* | توقوزمرتبه |
| Девять сотъ. | *токозъ юзъ* | توقوزیوز |
| Девятью. | *токозаръ* | توقوزار |
| Деготь. | *тусмай* | توص‌مای |
| Декабрь. | *дзядди* | جدی |

| | | |
|---|---|---|
| Декоктъ. | *серьтя* | سرتمه |
| Дальфинъ. | *юнусъ балыгы* | يونس بالغى |
| Денежный. | *акцаслы* | آقچه لى |
| Денїокъ. | *кюнъгина* | كون كنه |
| Денница. | *таннъ* | تانك |
| Денно нощьно. | *тюни кюни* | تونى كونى |
| Денный. | *кюндузке* | كوندوزكى |
| Деньгами богатый. | *акцага бай* | آقچه غه باى |
| Деньги. | *акца* | آقچه |
| — *мѣлкїя.* | *вакъ акца* | واق اقچه |
| — *на дорогу.* | *юлъ акцасы* | يول اقچه سى |
| День. | *кюнь* | كون |
| — *рожденїя.* | *туганъ кюни* | توغان كونى |
| — *рабочїй.* | *ишъ кюнь* | ايش كون |
| День ото дня. | *кюньдинъ кюньга* | كوندين كونكا |
| *отсрачиваю.* | *цубалтаменъ* | چوبالتامن |
| День спустя. | *берь кюнь уть-канъ сунңъ* | بر كون اوتكان سونك |
| *въ день, днемъ.* | *кундузъ* | كوندوز |

однодневно

| | | |
|---|---|---|
| *Однодневно.* | *берькюньлюкъ* | برکونلك |
| Деревенскій. | *авулдаге* | آولداغی |
| *ПОдеревенски.* | *аулъ кышилаинъ* | آول کشی لاین |
| Деревенское житіе. | *аулъ турушъ* | آول توروش |
| Деревенскій мужикъ. | *аулъ киши* | آول کشی |
| Деревенька. | *аулцыгацъ* | آول چغاج |
| Деревня. | *аулъ* | آول |
| Дерево. | *агацъ* | اغاچ |
| *Съ дерево.* | *агацъ буе* | اغاچ بویی |
| *Съ дерева кору сдираю.* | *кабукъсуяменъ* | قابوق صویامن |
| | *— сытыраменъ* | قابوق صترامن |
| Дерево листьемъ одѣвается. | *яфракланаде* | یافراقلانادی |
| *Распускается.* | *бурьлянаде* | بورلانادی |
| Деревьями зарастается. | *агацланаде* | آغاچلانادی |
| Деревянная посуда. | *агацъсавотъ* | اغاچ صاوت |
| Деревцо. | *агацъцыгацъ* | اغاچ چغاچ |
| Деревушка. | *аулгыня* | آولغنه |
| Держу. | *ушлайменъ* | اوشلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Держуся. | *ушланаменъ* | اوشلانامن |
| *Схватываюсь.* | *ушланошаменъ* | اوشلانوشامن |
| — *Вмѣстѣ.* | *ушлашаменъ* | اوشلاشامن |
| Держу, расходую. | *харыжлайменъ* | خرجلايمن |
| — *Крѣпко.* | *аткыйменъ* | آتقيي من |
| | *карышаменъ* | قرشامن |
| Дерзаю. | *кюстахликъкы-ламенъ* | كوستاخليك قيلامن |
| Дерзновенiе. | *кюстахликъ* | كوستاخليك |
| Дерзость. | *тирисъликъ* | تيريسليك |
| Дерскiй. | *тирисъ* | تربس |
| Дерновый. | *цымлы* | چملی |
| Дернъ. | *цымъ* | چم |
| | *цымъуряде* | چم اورادی |
| Дерномъ окладываю. | *цымлайменъ* | چملايمن |
| | *цымъябаменъ* | چم بابامن |
| Деру, раздираю. | *ѣртаменъ* | يرتامن |
| *Сдираю.* | *сытыраменъ* | صترامن |
| — *когтями.* | *тернаклайменъ* | ترناقلايمن |

*царапаю*

| | | |
|---|---|---|
| Царалаю. | *тернаймен* | ترنايمن |
| Десна. | *тыш ит* | تش ايت |
| Десятерократный. | *он мяртябялик* | اون مرتبه لك |
| | *он цаклык* | اون چاقلق |
| Десятивесельный. | *он ишкеклы* | اون ايشكيك لى |
| Десятилѣтнее время. | *он ѣллык* | اون يل لق |
| Десяти лѣтъ. | *он яшар* | اون يشار |
| Десятилѣтный. | *он яшлы* | اون ياشلى |
| Десятимѣсячный. | *он айлы* | اون آيلى |
| Десятифунтовикъ. | *он гюрянкялик* | اون گورانكه لك |
| Десятина земли. | *черил,* | چرب |
| | *тясятина* | تيساتينه |
| Десятая часть. | *дягiяк* | دهيك |
| | *гушур* | و عشر |
| Десятокъ. | *онлал* | اونلاب |
| Десятый. | *анунце* | اونونچى |
| Десять. | *он* | اون |
| Десятскiй, десятникъ. | *он башы* | اون باشى |
| Дешевизна. | *аръзаньциклик* | ارزانچلك |

| | | |
|---|---|---|
| Дешево цѣню. | *арьзанъ бага-лайменъ* | ارزان بهالایمن |
| Дешевый. | *арьзань* | ارزان |
| Дешевѣю. | *арьзанга тушаменъ* | ارزانکا نوشامن |
| | *арьзаньляныпъ килляменъ* | ارزانلانب کیلامن |
| Дешевъ стаю. | *арьзаньлянаменъ* | ارزانلنامن |
| | *арзанъ булупъ китаменъ* | ارزان بولوب کتامن |
| Дешево, походу нѣтъ. | *лятъ булды* | لت بولدی |
| Дивлюся. | *таныргайменъ* | تانکیرغایمن |
| | *таннвитаменъ* | تانک ایتامن |
| *Дивный, чудный.* | *тамаша* | تماشا |
| | *адзаипъ* | عجایب |
| *Странный.* | *таннсукъ* | تانکسوق |
| *Очень, много.* | *байтакъ* | بایداق |
| Дикая свинья. | *ябанъ дунгузы* | یبان دونکوزی |
| Дикая коза. | *акъ кїикъ* | آق کیک |
| Дикїй. | *арсаръ* | ارصار |
| Дикое мясо. | *улѣ итъ* | اولی ایت |

| | | |
|---|---|---|
| Дикій человѣкъ. | *арсарькишы* | ارصاركشى |
| *Звѣръ.* | *аннъ* | انك |
| Дичаю. | *арсарланаменъ* | ارصارلانامن |
| Дитя. | *угланъ* | اوغلان |
| Длинный. | *узунъ* | اوزون |
| Длина. | *узунлыкъ* | اوزونلق |
| Для. | *уцюнъ* | اوچون |
| Для того. | *анынъуцунъ* | آنينك اوچون |
| Для сего. | *монынъуцунъ* | مونينك اوچون |
| Для чего. | *ниуцунъ* | نى اوچون |
| Дневная работа. | *кундузге ишъ* | كوندوزكى ايش |
| Дневный. | *кюньге* | كونكى |
| Днемъ. | *кюньда* | كونده |
| *Днемъ и ночью.* | *кюньтюньбелянъ* | كون تون بلان |
| | *кюнитуни* | كونى تونى |
| Дно. | *тюпъ* | توب |
| *На днѣ находящійся.* | *тюпьтаге* | توبتاكى |
| До. | *ца* | چه |

Доби-

| | | |
|---|---|---|
| Добиваюся, дохожу. | ѣтушаменъ<br>манълашаменъ | یتوشامن<br>مانکلاشامن |
| Добираюся до чего. | манъ булупъ килямень<br>мандайменъ | مانک بولوب کیلامن<br>مانکدایمن |
| Добровольно. | узъкюнульбелянъ | اوزکونکول بلان |
| *Охотно.* | кюнулца | کونکولچه |
| Добровольный. | иръкунькюнулли | ایرکن کونکوللی |
| Доброгласный. | яхши авазлы | یخشی آوازلی |
| Добродѣтель. | яхшилыкъ<br>хасыятъ<br>яхшигямеллыкъ | یخشی لق<br>خاصیت<br>یخشی عمل لیک |
| Добродѣтельный. | яхшиамеллы | یخشی عمل لی |
| Доброе здравіе. | сихатъ сяламетъ | صحت سلامت |
| Доброжелатель. | яхшилыкъхалягуце | یخشی لق خالاغوچی |
| Доброжелательствую. | ахшилыкъ халяйменъ | یخشی لق خالاین |
| Добрый, или худый знакъ. | эромъ | اروم |
| Добронравный. | яхши кылыклы | یخشی قلقلی |

Добро-

| | | |
|---|---|---|
| Добросердечный. | *яхши кунульлѣ* | یخشی کونکوللی |
| Доброта. | *уннъ* | اونک |
| Доброхотно. | *яхшы кюнуль белянъ* | یخشی کونکول بلان |
| Доброхотство. | *мюряввятъ* | مرّوّت |
| Доброхотъ. | *мюраввятце* | مروّتچی |
| Добрый. | *яхшы* | یخشی |
| *Въ добромъ здоровьи.* | *исянъ аманъ* | ایسان امان |
| Добыча. | *табошъ* | تابوش |
| Добычу получаю. | *табошланаменъ* | تابوشلانامن |
| Добычи участникъ. | *шярикъ табошъ* | شریک تابوش |
| Довершаю. | *бютюраменъ* | بوترامن |
| *Къ концу привожу.* | *манътатаменъ* | مانکتانامن |
| Доверьху. | *устюгаця* | اوستوکاچه |
| Доводъ. | *дялиль* | دلیل |
| Доводы предлагаю | *дялилъ бирлменъ* | دلیل برامن |
| | *дялильляйменъ* | دلیللایمن |
| Довожу до мѣста. | *йткюзяменъ* | یتکوزامن |
| Доволенъ. | *риза* | رضا |

| | | |
|---|---|---|
| Доволенъ бываю. | *ризаланаменъ* | رضالانامن |
| Довольно. | *буладе,* | بولادی |
| | *ягни кяфи* | یعنی کافی |
| *Будетъ.* | *булуръ* | بولور |
| | *ѣтаръ* | یتار |
| Довольный, достаточный. | *токъ кишы* | توق کشی |
| Достатокъ имѣющій. | *маллы* | مالّی |
| | *ашіялы* | اشیالی |
| | *малга тула* | مالغه تولا |
| Довольно много. | *хыйлю* | خیلو |
| Дивно. | *байтакъ* | بایتاق |
| Довольство. | *ризалыкъ* | رضالق |
| Доволенъ съ кѣмъ бываю. | *ризалашаменъ* | رضالاشامن |
| *Условлюсь.* | *кюнюшаменъ* | کونوشامن |
| Довольствую. | *ризалайменъ* | رضالاین |
| *Удовлетворяю,* | *ризалаштураменъ* | رضالاشتورامن |
| Довѣдываюсь. | *анълашилъюрійменъ* | انکلاشیب یوریبن |

Догатка.

| | | |
|---|---|---|
| Догадка. | *анланурлыкъ* | آنكلانورلق |
| *По догадкѣ говорю.* | *белибракъ айтаменъ* | بلبراك ايتامن |
| Догадливый. | *анышлы* | آنكيشلى |
| Догадываюся. | *анлапракъ киляменъ* | آنكلابراق كيلامن |
| | *билипракъ киляменъ* | بلبراك كيلامن |
| Договариваюся на договоръ. | *шартлашаменъ* | شرطلاشامن |
| — *словесно.* | *сюзъ куюшаменъ* | سوزقويوشامن |
| *Соглашаюсь.* | *кюнюшаменъ* | كونوشامن |
| Договоръ, контрактъ. | *шартъ* | شرط |
| — *словесный.* | *сюзъ куюшмаклыкъ* | سوزقويوشماقلق |
| *Согласіе.* | *кюнюшъ* | كونوش |
| Договоръ чиню. | *шартъ итаменъ* | شرط ايتامن |
| | *шартланаменъ* | شرطلانامن |
| Догоняю, добѣгаю. | *югурюлъ ѣтаменъ* | يوكوروب يتامن |
| — *до чего.* | *куулъ йткузаменъ* | قوب يتكوزامن |
| | *куулъ алылъ киляменъ* | قوب آلب كيلامن |

| | | |
|---|---|---|
| До дна. | *тюбюнаца* | توبونه چه |
| До другаго времени. | *икинце вакыт-каца*<br>*узъгя замангаца* | ایکنچی وقتقاچه<br>اوزکا زمانغاچه |
| Додѣлываю. | *ясапъ бютюрамень* | یاساب بوتورامن |
| Дождевая вода. | *ямгуръ су* | یامغور صو |
| Дождливый. | *ямгурлу* | یامغورلو |
| Дождь идетъ. | *ямгуръ явадe* | یامغور یاوادی |
| Дождь. | *ямгуръ, ягмуръ* | یامغور یغمور |
| — *попрыскиваетъ.* | *ямгуръ сацкырадe* | یامغور ساچقرادی |
| — *крупный.* | *ире ямгуръ* | اری یامغور |
| — *сильный.* | *явунъ* | یاون |
| — *мѣлкій.* | *тускакъ ямгуръ* | توصقاق یامغور |
| Дождевикъ. | *тускакъ* | توصقاق |
| Дождю, одождяю. | *ямгуръ ягдурамень* | یامغور یاغدورامن |
| Дожидаюсь. | *саклаймень* | ساقلایمن |
| Доживаю до чего. | *яшапъ ѣтамень* | یشاب یتامن |

Дозво-

| | | |
|---|---|---|
| Дозволеніе. | *рухсятъ* | روخصت |
| Дозволяю. | *рухсятъ бираменъ* | روخصت برامن |
| Дозволенный. | *халаль* | حلال |
| Дознаваюсь. | *бюлилъ аламенъ*<br>*анлашилъ аламенъ* | بليب آلامن<br>آنكلاشيب الامن |
| Дойникъ. | *шайга* | شايكا |
| Доискиваюсь. | *истягилялъ юрійменъ* | ايزناكيلاب يورى من |
| Доказательство. | *далиль* | دليل |
| Доказательный. | *далильли* | دليل لى |
| Доказательность. | *далильликъ* | دليل لك |
| Доказательство, ябеда. | *цакмаклыкъ* | چاقمق لق |
| Доказываю. | *далильляйменъ* | دليل لايمن |
| Доношу, ябедничаю. | *ушаклайменъ* | اوشاقلايمن |
| Докладываю, прибавляю. | *кушаменъ*<br>*татъ кыламенъ* | قوشامن<br>تات قيلامن |
| Докладчикъ. | *татъ кылгуце* | تات قيلغوچى |
| До коихъ мѣстъ. | *кайсы ѣргяца* | قايسى يركاچه |
| Доселѣ. | *кацангаца* | قچانغاچه |

| | | |
|---|---|---|
| Доканчиваю. | *бютурулъ ѣбаpa менъ.* | بوتوروب بيارامن |
| Докука. | *иляпцевъ* | ايلانو |
| Докучаю. | *иляпаменъ* | ايلانامن |
| Докучливый. | *иляпцякъ* | ايلانچك |
| Долблю. | *казаменъ* | قازامن |
| — *дыру.* | *тышаменъ* | تيشامن |
| Долгій. | *узунъ* | اوزون |
| Долгимъ дѣлаю. | *узайтаменъ* | اوزايتامن |
| | *узартаменъ* | اوزارتامن |
| Долго, продолжительно. | *узакъ* | اوزاق |
| Долго пребываю. | *узакга каламенъ* | اوزاقغه قالامن |
| Долговатый. | *узунсувракъ* | اوزون سوراق |
| Долголѣтній. | *узунъ яшлѣ* | اوزون ياشلى |
| Долговременный. | *узунъ вакытли* | اوزون وقتلى |
| Долгонькій. | *узунъ гыня* | اوزونغنه |
| Долгонько. | *узакъ гиня* | اوزاقغنه |
| Долгорукій. | *узунъ куллу* | اوزون قوللو |
| Долгота. | *узунлыкъ* | اوزونلق |

Долгоя-

| | | |
|---|---|---|
| Долгоязычный. | *узунъ тельликъ* | اوزون تیل لك |
| Долгъ. | *боруцъ* | بوروچ |
| Долги плачу. | *боруцъ тюляй-менъ* | بوروچ تولابن |
| Долговъ много на себѣ имѣющій. | *кюлъ боруцлы* | کوب بوروچلی |
| Долженствую. | *лазымляна-менъ.* | لازملانامن |
| Долженъ, на комъ долгъ есть. | *боруцлы* | بوروچلی |
| Должникъ. | *бирясель* | براسی لی |
| — *мой.* | *менинъ бирясе-лѣ кишимъ* | منینك براسی لی کشیم |
| Должность учительская. | *муллалыкъ* | ملالق |
| — *священническая.* | *имамлыкъ* | ایاملق |
| *Отправляю.* | *утляйменъ* | اوتابن |
| Долина. | *узунлыкъ* | اوزونلق |
| Долой. | *дзюда булъ* | جدا بول |
| Долото. | *кацавъ* | قاچاو |

Долотомъ

| | | |
|---|---|---|
| Долотомъ долблю. | кацавъ белянъ<br>казаменъ | قاچاو بلان قازامن |
| | уторгу белянъ<br>тышаменъ | اوترکو بلان تیشامن |
| Доля. | улюшъ | اولوش |
| *Участь.* | рызкъ | رزق |
| Дома, въ домѣ. | уйдя | اویدە |
| Домашнїе уборы. | уй шаѣ | اُی شایی |
| Домашнїя всякїя вещи. | куралъ | قُرال |
| *Мѣлочь.* | вакъ тюякъ | واق تویاک |
| Домашнїй, что въ домѣ. | уй ицындагѣ | اُی اچنداکی |
| Домашнїе люди. | агли бяитъ | اهل بیت |
| | уй ице | اُی اچی |
| Домикъ. | уй гыня; | اُی کنە |
| | уй цыяцъ | اوی چکاچ |
| Домовый. | бицинъ | بچین |
| Домовый давитъ. | басрыгаменъ | باسرغامن |
| Домой, въ домъ. | уйгя | اُیکا |
| Домъ. | уй | اُی |

| | | |
|---|---|---|
| Доноситель. | цагуце | چاغوچی |
| | мяглюмъ кылгуце | معلوم قیلغوچی |
| Доносъ. | цагувъ | چاغو |
| Донощикъ. | цагувце | چاغوچی |
| Доношенiе. | цакмаклыкъ хатъ | چاقمقلق خط |
| Доношу до чего. | алыпъ барыпъ йиткузаменъ | الب باروب یتکوزامن |
| Доношу на кого. | цагаменъ, | چاغامن |
| | цакаменъ | چاقامن |
| До основанiя. | иргасынятигру. | ایرکاسینه تیکورو |
| До подошвы. | тюбюняця. | توبونه چه |
| Дополненiе. | тултурмаклыкъ | تولتورماقلق |
| Дополняю. | тултураменъ | تولتورامن |
| | тулдурупъ кояменъ | تولدوروب قویامن |
| До половины. | ятрысыняця | یارتی سینه چه |
| Допрашиваю. | сурапъ ятаменъ | سوراب یاتامن |
| Допросъ. | суравъ | سوراو |
| Допрощикъ. | суравце | سوراوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Допущаю. | *йтюзаменъ* | یتکوزامن |
| Дорога. | *юлъ* | یول |
| Дорога въ сторону. | *янгаре юлъ* | یانکغاری یول |
| — *хорошая.* | *яхши юлъ* | یخشی یول |
| — *пространная.* | *кинъ юлъ* | کینک یول |
| Дороги въ разныя стороны. | *айрыцъ юлъ* | آیریج یول |
| Дорогій, дорого. | *кыйбатъ* / *кыммятъ* | قیبات / قیمت |
| Дорого прошу. | *кыйбатъ айтаменъ* | قیبات ایتامن |
| Дороговизна. | *кыйбатцелыкъ* | قیبات چلق |
| Дорогъ становлюсь. | *кыйбатланаменъ* | قیبات لانامن |
| Дородный. | *мазалы* | مضالی |
| Драгоцѣнный. | *кыйбатъ багалы* | قیبات بهالی |
| Дорожный человѣкъ. | *юлъ киши* | یول کشی |
| Дорожка. | *юлъ цыгацъ* | یول چغاچ |
| Досада. | *рядзъ* | رنج |
| Досадительный. | *рядзлѣ* | رنج لی |

| | | |
|---|---|---|
| Досадитель. | *рянд злянд ургу-це* | رنج لاندورگوچی |
| Досаждаю. | *рянд зъ ита-менъ* | رنج ایتامن |
| | *рянд злянд ура-менъ* | رنج لاندورامن |
| Досадую. | *рянд злянаменъ* | رنج لانامن |
| Доселѣ. | *ханузъ* | هنوز |
| | *мунарца* | مونکارچه |
| До сихъ мѣстъ. | *буѣръгаца* | بوبرکاچه |
| | *буѣръгатиг р* | بوبرکاتیکرو |
| До сихъ поръ. | *бувакытгаця* | بوواقتغاچه |
| Доска. | *тахтя* | تخته |
| | *такта* | تقطه |
| Досками устилаю. | *тактабелянъ тушайменъ* | تختەبلان توشایمن |
| — уколачиваю. | *такталайменъ* | تختەلایمن |
| Доски сплачиваю въ закрой. | *ашмалайменъ* | آشمالایمن |
| | *ашлайменъ* | آشلایمن |
| Достатокъ. | *малъ* | مال |
| | *ашія* | اشیا |

| | | |
|---|---|---|
| Досталъ. | *ыттымъ* | يتديم |
| Достаточно. | *йткюлюкъ* | يتكولوك |
| | *булгулыкъ* | بولغولوق |
| Достаточный. | *малдаръ* | مالدار |
| | *тукъ* | توق |
| Достаю рукою. | *кулъ сунулъ аламенъ* | قول سونوب الامن |
| Достигаю. | *ѣтаменъ* | يتامن |
| — *конца.* | *мандаймен̆ъ* | مانكدامن |
| Достовѣрный. | *ишанецлы* | ايشانچلی |
| Достойно, по достоинству | *шаястялыкъ беляпъ* | شایسته لك بلان |
| Достоинство. | *шаястялыкъ* | شایسته لك |
| *Чинъ.* | *мянсалъ* | منصب |
| | *мяртябя* | مرتبه |
| Достойный. | *шаястя* | شایسته |
| | *лаикъ* | لایق |
| Досугъ. | *бошлыкъ* | بوشلوق |
| Досужно. | *бошъ* | بوش |
| Досужный. | *бушаганъ* | بوشاغان |

Досыта

| | | |
|---|---|---|
| Досыта. | *туйгунца* | تويغونچه |
| Дотрогиваюсь. | *тигюзаменъ* | تيكوزامن |
| До тѣхъ мѣстъ. | *улъ ѣрьгаця* | اول يركاچه |
| До тѣхъ поръ. | *улъ вакытгаца* | اول وقتغاچه |
| До того. | *анаца* | انكاچه |
| Доходъ. | *тушушъ* | توشوش |
| Дохожу. | *ѣтылъкилляменъ* | يتب كيلامن |
| Дочька. | *кызцыгацымъ* | قزچغاچم |
| | *кызымгина* | قزيم غنه |
| Дочь | *кызъ* | قز |
| — *моя* | *кызымъ* | قيزيم |
| Дощечька. | *тахтацыкъ* | تختەچق |
| Дразню. | *мыскыллайменъ* | ميسقيللايمن |
| *Раздражаю.* | *уцуктураменъ* | اوچوكتورامن |
| Драчливый. | *сукушцанъ* | صوقوشچانك |
| Древнїй. | *кадеми* | قديمی |
| Древность. | *кадемилыкъ* | قديملك |
| | *кадемизаманъ* | قديمی زمان |

| | | |
|---|---|---|
| Древнїй, прежнїй. | *бурунгы* | بوروڠغی |
| | *бурунгы заманъ* | يوروڠغی زمان |
| Дремлю. | *калгыйменъ* | قالغيمن |
| Дресва. | *вакъ ташъ* | واق تاش |
| Дрова. | *утунъ* | اوتون |
| Дровеникъ. | *утунце* | اوتونچی |
| Дровни. | *утунъ цана* | اوتون چانا |
| | *айтакъ цана* | ايتاق چانا |
| Дрогаю. | *сиръгильтяй-менъ* | سير كيلتايمن |
| Дрогаетъ сердце. | *юракъ сиръгиль-тайде* | يوراك سير كيلتايدی |
| Дрожащїй, трясущїйся. | *кяльтракъ* | كلتراك |
| Дрожащїй отъ стужи. | *калтракъ* | قالتراق |
| Дрожди, закваска. | *ацыткы* | آچتقی |
| Дрожитъ сердце. | *юракъ сирляйде* | يوراك سيرلايدی |
| Дрожу отъ стужи. | *калтрайменъ* | قالترايمن |
| Дрожу, трясусь. | *кяльтрайменъ* | كلترايمن |
| Другїй, вторый. | *икинце* | ايكنچی |

| | | |
|---|---|---|
| Другій. | *узъга,* *гаири* | اوزكا غيرى |
| Другъ. | *достъ* | دوست |
| Дружба. | *достлыкъ* | دوستلق |
| Дружелюбивый. | *дустлыкъ сюйгуцѣ* | دوستلق سويكوچى |
| Дружески. | *дустлыкъ белянъ* | دوستلق بلان |
| *Подружески.* | *дустлыкъца* | دوستلق چه |
| Дружно живу. | *дустлашилъ юрїйменъ* | دوستلاشيب يوريمن |
| Дружокъ. | *дустцыгацъ* | دوست چغاچ |
| Дружу кого съ кѣмъ. | *достлаштураменъ* | دوستلاشتورامن |
| Дружуся. | *достлашаменъ* | دوستلاشامن |
| Дрязгъ, хворостъ. | *цытырманъ* | چتورمان |
| Дряхлый. | *ультракъ* | اُلتراك |
| — *становлюсь.* | *ультрайменъ* | اُلترايمن |
| Дубнякъ. | *имянълыкъ* | ايمن لك |
| Дубовый лѣсъ. | *имянъ агацѣ* | ايمن اغاچى |
| Дуброва. | *анганъ* | آنكغان |
| Дубъ. | *имянъ* | ايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Дуга. | *туга, имякъ* | توغا ايك |
| Дужка у ведра. | *умряевсюякъ* | اومراوسوياك |
| Душка птичья. | *— ядясъ* | يدست |
| Дутка. | *корай* | قوراى |
| Дума. | *уй* | اوى |
| Думаю. | *уйлайменъ* | اويلايمن |
| *Подумаю.* | *уйлагылайменъ* | اويلاغلايمن |
| Думаю вмѣстѣ. | *уйлашаменъ* | اويلاشامن |
| Думный, задумчивый | *уйлы* | اويلى |
| Думать заставляю, въ думу привожу. | *уйлатаменъ* | اويلاتامن |
| Дупло. | *ице куушъ* | ايچى قوش |
| Дуплистый | *куушлы* | قووشلى |
| Дуракомъ дѣлаю. | *тиньтяклянду-раменъ* | تيننتاكلاندورامن |
| Дуракъ. | *тиньтякъ* | تيننتاك |
| | *дилгбя* | دلبه |
| | *шимъ* | شيم |
| Дурачество. | *тиньтякликъ* | تيننتاكلك |
| Дурачокъ. | *шимъгыня* | شيمگنه |

| | | |
|---|---|---|
| Дурачусь. | *тинтякляна-менъ* / *шимлянаменъ* | تینتاکلانامن / شیلانامن |
| Дурный. | *кутуракъ* | قتوراق |
| Дурнымъ дѣлаюсь. | *кутураклана-менъ* | قتوراقلانامن |
| Дурю. | *кутураменъ* | قتورامن |
| — *часто подуриваю.* | *кутургылаймень* | قتورغلایمن |
| — *вмѣстѣ* | *кутурушаменъ* | قتوروشامن |
| — *всегда.* | *кутурунаменъ* | قتورونامن |
| — *кого* | *кутуртаменъ* | قتورتامن |
| Духовная. | *васыятъ хатъ* | وصیت خط |
| Духовный человѣкъ. | *фякыя* / *рухбанъ* | فقیه / رهبان |
| Духъ, генїй. | *джинни пири* | جنّی پری |
| Дыханїе. | *димъ* | دم |
| Духъ. | *рухъ* | روح |
| Духъ, воня. | *изъ* / *исъ* / *язъ* | ایز / ایس / یض |

| | | |
|---|---|---|
| Духъ пущаю, воняю. | *исляпаменъ* | ایسلانامن |
| | *язланаменъ* | یصلانامن |
| Душа. | *джанъ* | جان |
| | *янъ* | یان |
| Душевный. | *джанлы* | جانلی |
| | *джанлыкъ* | جانلق |
| Душистый. | *излы,* | ایزلی |
| | *ислы* | ایسلی |
| | *ясли* | یصلی |
| Душистость. | *излыкъ* | ایزلک |
| | *яслыкъ* | یصلق |
| Душистъ становлюсь. | *излыкланаменъ* | ایزلقلانامن |
| | *яслыкланаменъ* | یصلقلانامن |
| Душу, духъ захватываю. | *буктураменъ* | بوقتورامن |
| Душу, задушаю. | *тунцуктураменъ* | تونچوقتورامن |
| Душуся, дохну, задыхаюсь. | *тунцугаменъ* | تونچوغامن |
| Дую. | *уряменъ* | هورامن |
| — *при молитвѣ.* | *ушкюряменъ* | اوشكورامن |

| | | |
|---|---|---|
| *Мѣхомъ дую.* | *кюрюкъбасаменъ* | کوروک باسامن |
| Дыбомъ стоятъ волосы. | *цацъ кюртаипъ тюраде* | چاچ کورتایب توراذی |
| *Стоймя стоитъ.* | *сиряипътураде* | سیرایب توراذی |
| *На дыбкахъ стою.* | *калатураменъ* | قالاتورامن |
| Дымится, курится. | *тютайде* | توتایدی |
| Дымлю, дымъ испускаю. | *тютятаменъ* | توتانەمن |
| *Надымляю.* | *тютюнляндураменъ* | توتونلندورامن |
| Дымно стаетъ. | *тютючлянаде* | توتونلانادی |
| Дымъ. | *тютюнъ* | توتون |
| Дымный | *тютюнли* | توتونلی |
| Дымчатый. | *кюксимяль* | کوکسیمال |
| Дыра, дира. | *тишукъ* | تیشوک |
| Дырка, дирка. | *тишукацъ* | تیشوکاچ |
| Дыроватый. | *тишукли* | تیشوکلی |
| Дыроватъ становлюсь. | *тишюкляменъ* | تیشوکلانامن |
| *Дирявъ стаю.* | *тишюляменъ* | تیشولامن |
| Дыровачу, диру дѣлаю. | *тишюльдураменъ* | تیشولدورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Дыры навертываю. | *бурал тыша-мен* | بوراب تیشامن |
| Дыханіе. | *дим* | دم |
| Дышаніе. | *сулумаклык* | صولوماقلق |
| Дышу дыханіе испу-скаю. | *дим цыгара-мен* | دم چغارامن |
| Дышу. | *сулыймен* | صولیمن |
| Пышу. | *пышылтай-мен* | پشیلتایمن |
| Дѣвица. | *кыз* | قیز |
| Дѣвичей колпак. | *кялябаш* | کله باش |
| Дѣвка, служанка. | *кюн кыз* | کونک قز |
| Дѣвочька. | *кызцыгац* | قزچغاچ |
| — *ребенок*. | *кыз бала* | قز بالا |
| Дѣвство. | *кызлык* | قزلق |
| Дѣвушка. | *кызгыня* | قزغنه |
| Дѣд. | *баба,* | بابا |
| | *уллу ата* | اولو اتا |
| Дѣйствіе. | *идмаклик* | ایدمکلک |
| Дѣла не имѣю. | *ишим юк* | ایشیم یوق |

Дѣла

| | | |
|---|---|---|
| Дѣла ему нѣтъ. | *иши юкъ* | ایشی یوق |
| Дѣйство. | *фигель идышъ* | فعل ایدیش |
| Дѣйствую. | *фіаль итаменъ* | فعل ایتامن |
| Дѣланіе. | *кылмаклыкъ* | قلماقلق |
| Дѣлаю. | *кыламенъ* | قلامن |
| — *часто.* | *кылголайменъ* | قلغولایمن |
| — *вмѣстѣ.* | *кылошаменъ* | قلوشامن |
| Дѣлать что заставляю. | *кылдураменъ* | قلدورامن |
| — *вмѣстѣ.* | *кылоштураменъ* | قلوشتورامن |
| *Въ дѣлѣ упражняюсь.* | *кылыныпъ ултураменъ* | قیلنب اولتورامن |
| *Упражняю.* | *кылындураменъ* | قیلندورامن |
| Дѣлаю, работаю. | *ишляйменъ* | ایشلایمن |
| *Строю, сочиняю.* | *ясайменъ* | یاسایمن |
| Дѣланіе. | *бульмакликъ* | بولمکلک |
| Дѣлъ. | *уляшмакликъ* | اولاشمقلک |
| Дѣлимость. | *булюнурлюкъ* | بولونورلوک |
| Дѣлитель. | *булювце* | بولوچی |
| Дѣлитель имѣнія. | *уляшкуце* | اولاشکوچی |
| *Которой дѣлиться заставляетъ.* | *уляштургуце* | اولاشتورکوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Дѣло, работа. | *ишъ* | ایش |
| Дѣланїе. | *кылошъ* | قیلوش |
| Дѣло бѣдовое. | *мубтялаликъ ишъ* | مبتلالک ایش |
| Дѣльцо. | *ишкеня* | ایش کنه |
| Дѣло. | *булямень* | بوله من |
| — *вмѣстѣ.* | *булюшамень* | بولوشامن |
| Дѣлюсь. | *булюнамень* | بولونامن |
| Дѣлю имѣнїе. | *уляшамень* | اولاشامن |
| *Раздѣляю.* | *уляштурамень* | اولاشتورامن |
| — *Многихъ* | *уляштургуляйменъ* | اولاشتورکولایمن |
| Дѣлю на много частей. | *уляшколяйменъ* | اولاشکولایمن |
| Дѣти. | *балаларъ* | بالالار |
| Дѣтскїй возрастъ. | *балалыкъ* | بالالق |
| *Многодѣтенъ становлюсь.* | *балаланаменъ* | بالالانامن |
| | *кюлъ балалы булулъ бараменъ* | کوب بالالی بولوب بارامن |
| Дядя. | *ага* | آغا |
| Дятель. | *тумуртка* | تومورتقه |

| | | |
|---|---|---|
| Евнухъ. | *худзя сарай* | خوجه‌سرای |
| Едва. | *цакъ* | چاق |
| Едва, едва. | *цакъ цакъ* | چاق‌چاق |
| Единица. | *берциликъ* | برچلك |
| Единодушїе. | *беръ кюнуль-люкъ* | بركونكوللك |
| Единодушный. | *беръ кюнульлѣ* | بركونكوللى |
| Единомысленникъ. | *беръ якъ* | برياق |
| Единомысленный. | *беръ серлѣ* | برسرلى |
| Единственно. | *беръ укъ* | براوق |
| Единъ только. | *ялгузъ* | يالغوز |
| | *беравъ* | براو |
| Единство. | *беръликъ* | برلك |
| Ежегодно. | *ѣлъсаинъ* | يل‌ساين |
| Ежегодный. | *харъ ѣлъгы* | هربلغى |
| Ежедневно. | *кюнъ саинъ* | كون‌ساين |
| Ежедневный. | *харъ кюньге* | هركونكى |
| Ежели. | *акяръ* | اكر |
| Ей Богу. | *валлагу.* | والله |

| | | |
|---|---|---|
| Ель. | урманъ агацъ | اورمان اغاج |
| | шамъ агаце | شام اغاچی |
| Ельникъ. | урманлыкъ | اورمانلق |
| Епанча. | ябунце | يابونجى |
| Ересь. | рафязыликъ | رفضلق |
| Еретикъ. | рафязы | رفض |
| Есмь, существую. | барланаменъ | بارلانامن |
| Есть. | баръ | بار |
| Естество. | табигятъ | طبعت |
| Етотъ, тотъ. | шулъ | شول |
| — оный. | фяланъ | فلان |
| Ефесъ | кылыцъ сабѣ | قيلج سابى |
| Ефратъ. | фяратъ | فرات |
| Еще. | яня | ينه |
| Ещель. | такы | تقى |
| | ватякы | وتقى |
| | дахы | دخى |
| Еѳіопъ. | хабяшъ | حبش |

| | | |
|---|---|---|
| Жаба. | *кара кур бага* | قراقورباغا |
| Жабры. | *санакъ* | سانكاق |
| Жаворонокъ. | *тойгаръ кушъ* | تويغارقوش |
| Жадный. | *сусатыкъ* | صوساتق |
| Жажда. | *сусынъ* | صوسن |
| Жажда утоляется. | *сусынъ канате* | صوسن قناتى |
| Жажду, утоляю, | *сусынъ кандураменъ* | صوسن قاندورامن |
| Жажду, пить хочу. | *сусайменъ* | صوسايمن |
| Жалоба. | *шикаятъ* | شيكايت |
| — *плачевная.* | *сыгытъ* | سيغت |
| Жалованье. | *ярълекашъ* | يارلقاش |
| Жало. | *цагу* | چاغو |
| Жалуюся. | *башъ куяменъ* | باش قويامن |
| | *шикаятъ кыламенъ* | شيكايت قيلامن |
| Жалую. | *ярлыкайменъ* | يارلقايمن |
| Жаль мнѣ. | *укюнаменъ* | اوكونامن |
| Жальцо | *кулавъ* | قولاو |
| Жалѣю, берегу. | *аяйменъ* | ايايمن |
| Жалю. | *цагаменъ* | چاغامن |

| | | |
|---|---|---|
| Жареный. | *кябалъ* | کباب |
| Жаркій, горячій. | *иссе* | ایسی |
| | *иссегъ* | ایسغ |
| — *цвѣтъ* | *кызгылтымъ сары* | قیزغیلتیم ساری |
| Жаровня. | *тюртькель таба* | تورتکل تابا |
| Жаръ уголье. | *козъ* | قوز |
| — *зной.* | *кованъ* | قوان |
| Жарю. | *кябаллаймень* | کبابلایمن |
| | *кябилъ итаменъ* | کباب ایتامن |
| — *на вертелѣ.* | *шишляйменъ* | شیشلایمن |
| Жарюсь, грѣюсь. | *утка исинаменъ* | اوتقه ایسینامن |
| — *прегусь.* | *шарлайменъ* | شارلایمن |
| Жатва. | *уракъ цакъ* | اوراق چاق |
| Жатель. | *уракъ ургуце* | اوراق اورغوچی |
| Жвачка. | *цяйнамя* | چاینامه |
| Жвачку жую. | *кавшанаменъ* | کاوشانامن |
| Жгу. | *кюйдураменъ* | کویدورامن |
| — *золу, уголье.* | *уртяйменъ* | اورتایمن |
| Жду. | *саклалъ тураменъ* | ساقلاب تورامن |

Же.

| | | |
|---|---|---|
| Же. | окъ, укъ | اوق |
| Онъ же. | улъукъ | اول اوق |
| Тотъ же. | шулъукъ | شول اوق |
| Желанїе. | хахламаклыкъ<br>арзуламаклыкъ | خواهلاماقلق<br>ارزولاماقلق |
| — сердечное. | кюнультюлляве | كونكول تلاوى |
| Охота. | завкълыкъ | ذاوقلق |
| Желательно, охотно. | завкъбелянъ | ذاوق بلان |
| Желательный, охотливый. | завкъ<br>завкцылъ | ذاوق<br>ذاوقچل |
| Желаю. | хаглайменъ<br>арзулайменъ | خواهلايمن<br>آرزولايمن |
| Хочу сердечно. | кюнульляйменъ | كونكوللايمن |
| Желвакъ | уру | اورو |
| Железа подъ горломъ. | бисъ | بيس |
| — появляются. | бизлянаде | بيزلانادى |
| Желобоватый. | шулаллы | شولاللى |
| Желтая краска. | сары буявъ | سارى بوياو |

| | | |
|---|---|---|
| Желтоватый. | *саръгылтымъ* | سارغیلتیم |
| | *сарысымалъ* | ساری سیمال |
| | *сарысувракъ* | ساری سوراق |
| Желтокъ яичный. | *юмуртканынъ сарысы* | یومورتقه نینک سارسی |
| Желтость. | *сарылыкъ* | ساریلق |
| Желтъ весьма. | *сафъсары* | صف ساری |
| — *становлюсь.* | *сарыланаменъ* | ساریلانامن |
| | *сарыбулупъ килямень* | ساری بولوب کیلامن |
| Желтый. | *сарыгъ* | ساریغ |
| Желтѣю. | *саргаяменъ* | سارغایامن |
| Желудокъ. | *карунъ* | قارون |
| Желуница болѣзнь. | *сарысыргавъ* | ساری صرغاو |
| Желчу. | *сарылайменъ* | ساری لایمن |
| Желчь. | *ўтъ* | هوت |
| | *утъ* | اوت |
| Железа ручныя. | *бугавъ* | بوغاو |
| Желѣзная вещь. | *тимуръ нярься* | تیمرنرسه |
| Желѣзо. | *тимуръ* | تیمر |

Желѣзомъ

| | | |
|---|---|---|
| Желѣзомъ окавываю. | *тимурлаймень* | تمرلاين |
| *Въ желѣза скавываю.* | *бугавлаймень* | بوغاولاين |
| Жемчугъ. | *ѣндзю* | ينجو |
| — *дорогій.* | *мярьвартъ* | مروارت |
| Жемчугомъ унизываю. | *ѣндзюляймень* | ينجولاين |
| Жемчужный. | *ѣндзюлѣ* | ينجولى |
| Жена. | *хатунъ* | خاتون |
| | *биця* | بيچه |
| — *замужняя.* | *ирлехатунъ* | ايرلى خاتون |
| — *честная.* | *сыйлыхатунъ* | صيى لى خاطون |
| — *учительская.* | *муллаиня* | ملاّانا |
| Женатый. | *уйлянганъ* | اويلانكان |
| Женихъ. | *кюявъ* | كوياو |
| Женка, самка. | *ургаце* | اورغاچى |
| Женскій полъ. | *хатунъкеши* | خاتون كشى |
| Женщина. | *уйкиши* | اوى كشى |
| Женюся. | *уйлянаменъ* | اُيلنامن |
| Женю. | *уйляндураменъ* | اُيلاندورامن |
| Жердь. | *сыргый* | صرغى |

| | | |
|---|---|---|
| Жеребей. | ширябя | شيرابه |
| | шебага | شباغه |
| По жеребью. | шебагалалъ | شيباغه‌لاب |
| Жеребей кидаю. | шебагасаламенъ | شيباغه‌سالامن |
| Жеребенокъ. | колунъ | قولون |
| | колунчакъ | قولون‌چاق |
| Жеребецъ. | айгуръ | ايغر |
| Жеребчикъ. | айгырцакъ | ايغرچاق |
| Жеребится. | колунламакъ | قولونلاماق |
| Жерло. | тамакъ | تاماق |
| Жертва. | курбанъ | قربان |
| Жертвенникъ. | мязбихъ | مذبح |
| Жертвую. | курбанъ кыламенъ | قربان‌قلامن |
| Жертвоприношенїе. | курбанлыкъ | قربانلق |
| Жесткїй. | шалтакъ | شالناق |
| Жесткость. | шалтаклыкъ | شالناقلق |
| Жестокая стужа. | каттесувекъ | قتى صوق |
| Жестокїй. | тоинъ | تونك |

Жестоко-

| | | |
|---|---|---|
| Жестокосердый. | *тонъ кюнульлы* | تونك كونكوللى |
| | *бауравъ* | باوراو |
| Жестоко бью. | *каттесугаменъ* | قتى صوغامن |
| Жестокъ становлюсь. | *каттеланаменъ* | قتى لانامن |
| *Твердѣю.* | *катылъ киллямень* | قاتيب كيلامن |
| Жесть. | *акъ тимиръ* | آق تيمر |
| Жестѣю. | *шалтаяменъ* | شالتايامن |
| | *шалтакланаменъ* | شالتاقلانامن |
| Жженіе. | *кюйдурмяклыкъ* | كويدورمكلك |
| Живность. | *териклыкъ* | تريكلك |
| Живописецъ. | *накыщце* | نقشچى |
| Живописъ. | *накышъ* | نقش |
| Животное. | *джанваръ* | جانوار |
| | *январъ* | يانوار |
| Животный, душу имѣющій | *джанлыкъ* | جانلق |
| | *янлыкъ* | يانلك |
| Животъ. | *узякъ* | اوزاك |

| | | |
|---|---|---|
| Животъ, имѣнїе. | милекъ | ملك |
| | ашїя | اشيا |
| | малъ | مال |
| Живу, жизнь имѣю. | яшаймень | يشايمن |
| *Стою.* | *турамень* | تورامن |
| Живый. | тери | تري |
| | терикъ | تريك |
| Живьемъ, сырьемъ. | яшляймень | ياشلايمن |
| Жидкїй. | шингянъ | شينككان |
| Жидкость. | шинкянликъ | شينككانلك |
| Жидѣю. | шинкянаилъ ба-<br>мень | شينكانايب بارامن |
| Жидокъ стаю. | шинкянлянамень | شينككانلنامن |
| Жидкой прутъ. | мялькикъ цубукъ | ملكيك چبوق |
| Жизнь. | гомеръ | عمر |
| Жила. | тамуръ | تامور |
| Жилецъ. | тургуце | تورغوچي |
| Жилище. | турушъ | توروش |
| — *мѣсто.* | макамъ | مقام |
| | маканъ | مكان |

| | | |
|---|---|---|
| Жилки | *тамурцыкъ* | تامورچق |
| Жилье. | *турлавъ* | تورلاو |
| — *лѣтнее.* | *яйлавъ* | يايلاو |
| | *яйликъ* | يايلك |
| Жирное мясо. | *зюръ люитъ* | زورلوايت |
| Жирный. | *семизъ* | سمز |
| Жирнымъ дѣлаю. | *семизляндурамэнъ* | سمزلاندورامن |
| Жирность. | *семизликъ* | سمزلك |
| Жирѣю. | *симерямэнъ* | سمرامن |
| Жиръ рыбей. | *балыкъ маи* | بالق ماى |
| — *тукъ.* | *зоръ кюртышъ* | زورقيرتش |
| Жительство | *турушлыкъ* | توروشلق |
| | *турмушлыкъ* | تورمشلق |
| Житель. | *тургуце* | تورغوچى |
| — *ближній сосѣдъ.* | *кюрши* | كورشى |
| | *коншы* | قونكشى |
| Житная мѣра. | *батманъ* | باطمان |
| Житница. | *бура* | بورا |
| Жито. | *арышъ* | آرش |

| | | |
|---|---|---|
| Жить вмѣстѣ. | *турушмакъ* | توروشماق |
| Жму. | *сыкаменъ* | سيقامن |
| — часто. | *сыкгылайменъ* | سيقغلايمن |
| Жомокъ. | *сыкымъ* | سيقم |
| Жмуся въ одно мѣсто. | *басырлышаменъ* | باسيرليشامن |
| | *кысылошаменъ* | قسيلوشامن |
| | *сыкылошаменъ* | سيقلوشامن |
| Жнецъ. | *уракцѣ* | اوراقچى |
| Жнитво поспѣло. | *уракъ пиште* | اوراق پشتى |
| Жну. | *уракъ ураменъ* | اوراق اورامن |
| Жолобъ. | *шулалъ* | شولاب |
| Женка. | *ургаце* | اورغاچى |
| Жралъ. | *ѣмиръ* | يمر |
| Жребїй. | *ризкъ* | رزق |
| Жрецъ. | *курбанъкылгуце* | قربان قلغوچى |
| Жру. | *курбанъкыламенъ* | قربان قيلامن |
| — ѣмъ. | *ѣмирлянаменъ* | يرلانامن |
| Журавль. | *турна* | تورنا |
| Журливый. | *кюбурюнцакъ* | كوبورونچاك |

Журчу.

| | | |
|---|---|---|
| Журчу. | *кюрьляймень* | کُرلایمن |
| Журю. | *кюбюрюнамень* | کوبورونامن |
| Жую. | *цяйнаймень* | چاینایمن |

З.

| | | |
|---|---|---|
| *За* | { *ущюнь* | اوچون |
| | { *ары* | اری |
| *За деньгами пришелъ.* | *акца ущюнь килдымь* | آقچه اوچون کیلدیم |
| За рѣчьку. | *ѣлганынь ары якына* | یلغەننک اری یاقینه |
| За рѣчькой. | *— ары якында* | یلغەننک آری یاقنده |
| Забава. | *гишвашир ять* | عیش عشرت |
| Забавляю. | *ирьмякляймень* | ایرمکلایمن |
| *утѣшаю.* | *юбандурамень* | یوباندورامن |
| Забавникъ. | { *ирьмякцилъ* | ایرمکچل |
| | { *уюнцакъ* | اویونچاق |
| Забавный. | *ирьмякъ* | ایرمک |
| *Шутливый.* | { *кувъ* | قوُ |
| | { *уянакъ* | اویاناق |
| Забвенїе. | *онутмаклыкъ* | اونوتماقلق |

| | | |
|---|---|---|
| Забїячливый. | *цалыкъ* | چالق |
| Заблуждаю. | *аташилъ юрїйменъ*<br>*азгорулылъ юрименъ*<br>*азылъюрименъ* | اناشيب بوری من<br>آزغوروليب بوربن<br>آزيب بوربن |
| Заблуждаюсь. | *аташуна менъ* | آناشونامن |
| — *въ чемъ ошибаюсь.* | *янлышылъ юрїй менъ* | يانكلشيب بوربن |
| Заблудшїй. | *азганъ*<br>*аташканъ* | آزغان<br>اناشقان |
| Заблужденїе | *азгунлукъ* | ازغونلق |
| Заборониваю | *сиберилъ ѣбараменъ* | سيبريب يبارامن |
| Заборомъ забираю. | *коймалайменъ* | قويه‌لابن |
| Заборъ, оплотъ. | *куйма* | قويه |
| Забота. | *казгану*<br>*тынмазлыкъ* | قازغانو<br>تنمازلق |
| *Въ заботу привожу.* | *тыныцъ сезратаменъ*<br>*казгандураменъ* | تنج سزراتامن<br>قازغاندورامن |
| Заботливый. | *казганцакъ* | قازغانچاق |

| | | |
|---|---|---|
| Забочусь. | казканулъ ятаменъ | قازقانب یاتامن |
| | казганаменъ | قازغانامن |
| Забываю. | онутаменъ | اونوتامن |
| | онутулъ каламенъ | اونوتوب قالامن |
| Забывчивый. | онутцакъ | اونوتچاق |
| Забывчивъ стаю. | онутцакрайменъ | اونوتچاقرایمن |
| | онутцакланаменъ | اونوتچاقلانامن |
| Заостриваю. | оцлалъ биряменъ | اُچلاب برامن |
| Завелико почитаю. | кюпъсинаменъ | کوب سنامن |
| — *ставлю.* | уллухсынаменъ | اولوغ سنامن |
| Завертываю | букляйменъ | بوکلایمن |
| Закутываю. | бурькайменъ | بُرکایمن |
| Завидливый. | кумсукъ | قومسوق |
| Завидую. | кумсукланаменъ | قومسوقلانامن |
| Зависть. | кумсуклыкъ | قومسوقلق |
| Завить. | белякъ | بیلاک |
| Завишу отъ чего. | тияменъ | تیامن |
| | тигаменъ | تیکامن |

| | | |
|---|---|---|
| Завораживаю. | *афсюнъ укуймен*<br>*арбуймен* | افسون اوقوی من<br>آربوی من |
| Завтра. | *танла* | تانكلا |
| Завтрикаю. | *ирталик ашъ ѣимен* | ایرته لک آش ییی من |
| Завтракъ. | *ирталик ашъ* | ایرته لک آش |
| Завтрешнїй. | *танлагы* | تانكلاغی |
| Завѣсъ, завѣса. | *цымылдыкъ* | چملدیق |
| Завѣтъ. | *агедъ* | عهد |
| Завѣшиваю. | *кураменъ* | قرامن |
| *Пологъ опускаю.* | *цадыръ тюшюрямень* | چادیر توشورامن |
| Завѣщанїе. | *васыятъ* | وصیت |
| Завѣщательное письмо. | *васыятъ хатъ* | وصیت خط |
| Завѣщаю. | *васыятъ кыламенъ* | وصیت قیلامن |
| Завяска. | *бяй* | بی |
| — *съ кѣмъ.* | *бяйлянушмаклик* | بیلانوشمک لک |
| Завязываю. | *бяйлялъкуяменъ* | بیلاب قویامن |
| — *назадъ.* | *кайра бяйллйменъ* | قایرا ایلایمن |

Завялый

| | | |
|---|---|---|
| Завялый. | *сулукъ* | صولوق |
| Загараюсь. | *янупъ килямень* | يانوب كيلامن |
| | *янкылаймень* | يانقيلايمن |
| Загаси. | *Сундурабирь* | سوندورابر |
| | *сюндурюкъбирь* | سوندوروب بر |
| | *сюндурюлъѣбаръ* | سوندوروب يبار |
| Загашаю. | *сундурупъ куя- менъ* | سوندوروب قويامن |
| | *— ѣбараменъ* | سوندوروب يبارامن |
| Загибаю, заворачиваю. | *кайраменъ* | قايرامن |
| *Гну, сгибаю.* | *букяменъ* | بوكامن |
| *— къ верху.* | *каюштураменъ* | قايوشتورامن |
| Заглаживаю. | *сыфалъ куяменъ* | سيفاب قويامن |
| *Замазываю.* | *сылалъ ѣбара- менъ* | صلاب يبارامن |
| *Выравниваю.* | *тигизлялъ коя- менъ* | تيگزلاب قويامن |
| Заглушаю. | *авазъ басаменъ* | آواز باسامن |
| Загниваю. | *цирій башлай- менъ* | چرى باشلايمن |
| Загнутый, согнутый. | *бюгюнкю* | بوكونكو |

| | | |
|---|---|---|
| Заговариваюсь на что. | *сюзъ коюшаменъ* | سوزقويوشامن |
| — *волъшебствую.* | *афсюнъ укойменъ* | افسون اوقويمن |
| Заговорить кровь. | *ушкюрюлъ канъ* | أشكوروب قان |
| | *туктатмакъ* | توقتاتمق |
| Загораживаю огородъ. | *цитяннялъ куяменъ* | چيتانلاب قويامن |
| | *тююклаймепъ* | تويوقلايمن |
| — *переборка.* | *бульмаляйменъ* | بولمه لايمن |
| Заготовляю. | *хазерлялъ тураменъ* | حاضرلاب تورامن |
| | *— коляменъ* | حاضرلاب قويامن |
| — *приласъ.* | *азуклайменъ* | آزوقلايمن |
| | *ануклайменъ* | آنوقلايمن |
| Задавливаю. | *басулъ куяменъ* | باسب قويامن |
| | *басыраменъ* | باسيرامن |
| — *удавкой.* | *асылъ ультураменъ* | آسيب أُلتورامن |
| | *буваменъ.* | بووامن |
| За день. | *берь кюнь иликъ* | بركون ايلك |
| | *кюнь буренъ* | كون بورون |

Задер-

| | | |
|---|---|---|
| Задергиваю. | *тартыпъ куя-менъ* | تارتيب قويامن |
| Задерживаю, останавливаю. | *туктатаменъ* | توقتاتامن |
| | *турлуктураменъ* | تورلوقتورامن |
| — *деньги.* | *акца кицикту-раменъ* | اقچه كچوكتورامن |
| — *зацѣпляю.* | *иляктураменъ* | ايلاكتورامن |
| Задерживаюсь, Останавливаюсь. | *турлугаменъ* | تورلوغامن |
| — *зацѣпляюсь.* | *илягаменъ* | ايلاكامن |
| Задержка. | *тутувъ* | توتو |
| | *туктавъ* | توقتاو |
| Задираю. | *калцыраменъ* | قاچيرامن |
| Задирка. | *калцыру* | قاچيرو |
| Заднїй, которой назади. | *арткы* | آرتقى |
| Задъ, задняя часть. | *артъ* | آرت |
| Зада, мясистая часть. | *саўры* | صاورى |
| | *сагры* | صاغرى |
| Задвигаю задвижкою. | *ѣлдырмалай-менъ* | يلديرمه‌لايمن |
| — *удвигаю.* | *ѣлдурулъ ѣба-раменъ* | يلدروب يبارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Задвижка. | *ѣлдырма* | یلدیرمه |
| Задница. | *кютъ* | کوت |
| Задокъ, хрясцы. | *уца* | اوچا |
| Задушиваю. | *тунцуктура-менъ* | تونچوقدورامن |
| Задушаюсь. | *тунцугаменъ* | تونچوغامن |
| | *тунцугулъ китаменъ* | تونچوغوب کتامن |
| Задѣлываю. | *индураменъ* | ایندورامن |
| | *индурулъ ясайменъ* | ایندوروب یاسایمن |
| | *тююклайменъ* | توبوقلایمن |
| | *тундураменъ* | توندورامن |
| Заемный. | *хадзятъ* | حاجت |
| Заемъ. | *хадзятлыкъ* | حاجتلک |
| Заецъ. | *коянъ* | قویان |
| Заживляю рану. | *яра йткузяменъ* | یار ایتکوزامن |
| Зажигатель. | *яндургуцы* | یاندورغوچی |
| Зажигаю, поджигаю. | *яндураменъ* | یاندورامن |
| — *свѣчу.* | *шамъ якаменъ* | شام یاقامن |

Зажимаю

| | | |
|---|---|---|
| Зажимаю. | *сыгылтурамен* | سیغلتورامن |
| | *сыгамен* | سیغامن |
| Зазираюсь. | *тартынамен* | تارتنامن |
| Зазорный сынъ. | *харамзада* | حرامزاده |
| Зазорный. | *намозлы* | ناموزلی |
| Заикаюсь. | *сагавланамен* | صاغاولانامن |
| | *тартышилъ айтамен* | تارتیشب ایتامن |
| Заикливый. | *сагавъ* | صاغاو |
| | *сакавъ* | سقاو |
| Заимодавецъ. | *хацатка биргуцѣ* | حاجتکا برکوچی |
| Зайчикъ. | *коянцыгацъ* | قوبان چغاچ |
| Закавываю. | *тимурлалъ куямен* | تیمرلاب قویامن |
| — *въ оковы.* | *бугавлаймен* | بوغاولایمن |
| — *разныхъ.* | *бугавлагылаймен* | بوغاولاغلایمن |
| Заказываю чрезъ кого. | *айтдурамен.* | ایتدورامن |
| — — *приказываю.* | *бугорулъкуямен* | بیوروب قویامن |
| — *запрещаю.* | *куйдурамен* | قویدورامن |
| | *мянгекыламен* | منع قیلامن |

| | | |
|---|---|---|
| Запрещаю, унимаю. | *тыяменъ* | طیامن |
| Закалатель. | *бугазлагуцѣ* | بوغازلاغوچی |
| Закалаю, рѣжу. | *бугазлайменъ* | بوغازلایمن |
| — *вмѣстѣ.* | *бугазлашаменъ* | بوغازلاشامن |
| — *разнаго скота.* | *бугазлагылайменъ* | بوغازلاغلای‌من |
| Закалываю, пронзаю. | *цянцюбъ ѣбараменъ* | چانچب‌ییارامن |
| — *до смерти.* | *цянцулъ ультураменъ* | چانچب‌اُلتورامن |
| Закваска. | *ацыткы* | آچتقی |
| Заквашиваю. | *ацытылъ куяменъ* | اچیتب‌قویامن |
| Закисать начинаю. | *ацылъ киляменъ* | اچیب‌کیلامن |
| Закисаю. | { *ацыйменъ* | اچی‌من |
| | { *ацылъбараменъ* | آچیب‌بارامن |
| Закладъ. | { *аманятъ* | امانت |
| | { *керю* | کرو |
| *Въ закладъ даю* | *аманатга бирямен*ъ | امانت‌غه‌برامن |
| *Въ залогъ даю.* | *керювга биряменъ* | کروکابرامن |
| Закладываю. | *аманатга куяменъ.* | امانت‌غه‌قویامن |

Заклѣ-

| | | |
|---|---|---|
| Заклѣймиваю. | *тамгалаймен̆ъ* | تامغالای من |
| Заклинанїе. | *кагаръ нама* | قهر نامه |
| Заклинаю. | *каргалъ укуйменъ*<br>*кагарьлялъ укуйменъ* | قارغاب اوقوی من<br>قهرلاب اوقوی من |
| Заклиниваю. | *цюйляймен̆ъ* | چویلای من |
| Заключаю. | *кыясъ кыламенъ* | قیاس قلامن |
| — *миръ.* | *ярашу бериктурамен̆ъ* | یاراشو بریکترامن |
| — *запираю.* | *бериклян̆дурамен̆ъ* | برکلاندورامن |
| Заклятїе. | *карганмаклыкъ* | قرغاناقلق |
| Закожный. | *тери астындагѣ* | تری آستنداغی |
| Заколенїе. | *бугазламаклыкъ* | بوغازلاماقلق |
| Законодавецъ. | *шарїгятъбиргуце* | شریعت بر کوچی |
| Законно, по закону. | *шарїгятъ юзонца* | شریعت یوزونچه |
| Законный, позволенный. | *хялалъ* | حلال |
| Законъ. | *шарїгятъ* | شریعت |
| — *вѣра.* | *динъ* | دین |
| Закапываю. | *кюмюпъ куямъ* | کوموب قویامن |

| | | |
|---|---|---|
| Закапываю, загребаю. | *кюмаменъ* | كومامن |
| Закоулки, рѣчи загадныя. | *такмакъ* | تاقمق |
| Закраснѣваюсь. | *кызарылъ барамен* | قیزاریب بارامن |
| | *кызарылъ китаменъ* | قیزاریب کیتامن. |
| Закрываю. | *каблайменъ* | قابلایمن |
| | *ябаменъ* | یابامن |
| | *ябулъ куяменъ* | یابوب قویامن |
| | *каплапъ куяменъ* | قاپلاب قویامن |
| Закрываюсь. | *калланаменъ* | قاپلانامن |
| Закрѣпа. | *бикитувъ* | بیکتو |
| Закрѣпляю. | *бикитылъ куяменъ* | بکتیت قویامن |
| Закупориваю. | *тундурулъ куяменъ* | توندوروب قویامن |
| Закупаю. | *сатылъ алгголайменъ* | سانیب آلغولای من |
| Закусываю губы. | *иринъ кымтыйменъ* | ایرین قمتی من |
| | *цяйнайменъ* | چاینای من |
| Закутываю. | *бюрькяйменъ* | بورکای من |
| Закутываюсь. | *бюрканаменъ* | بورکانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Заливаю, гашу. | *сукуюлъ сюндураменъ* | صوقويوب سوندورامن |
| *Наливаю.* | *сукуюлъ куяменъ* | صوقويوب قويامن |
| *Обливаю.* | *сутугюбъ куяменъ* | صوتوكوب قويامن |
| Заливъ, проливъ. | *куйгунъ* | قويغون |
| Заливаюсь. | *куйгунланаменъ* | قويغونلانامن |
| Залогъ. | *аманятъ* | امانت |
| Замалчиваю. | *тымышылъ китаменъ* | طمشيب كتامن |
| Замаранный. | *кѣрлѣ* | كرلى |
| Замариваю коней. | *атъ ароклатаменъ* | آطاروقلاتامن |
| Замарываю. | *керляндураменъ* | كرلاندورامن |
| *Херю.* | *юяменъ* | يويامن |
| Замарываюсь. | *керляныль китаменъ* | كرلانب كتامن |
| | *булганулъ бараменъ* | بولغانب بارامن |
| Замачиваю. | *сувлайменъ* | صولاين |
| — *горячею водою.* | *бишюктураменъ* | بشوكتورامن |
| Замедлѣнїе | *туктал маклыкъ* | توقتالماقلق |
| | *кицюкмаклыкъ* | كچوكمك لك |

Замедли-

| | | |
|---|---|---|
| Замедливаю. | *кицикилъ каламенъ*<br>*тукталылъ каламенъ* | کچکیب قالامن<br>توقتالب قالامن |
| Замерзаю. | *тунулъ китаменъ*<br>*тунулъ каламенъ* | تونکوب کتامن<br>تونکوب قالامن |
| Замерзлый. | *тунулъ китканъ* | تونکوب کتکان |
| Заметаю. | *сибирилъ куяменъ* | سیبریب قویامن |
| Замкомъ запираю. | *юзаклайменъ* | یوزاقلایمن |
| Замокъ, крѣпость. | *калга* | قلعه |
| Замокъ у дверей. | *юзакъ* | یوزاق |
| Замораживаю. | *тунурулъ ѣбараменъ* | تونکوروب یبارامن |
| Заморскій. | *дингизъ ары якдагы* | دینکیز اری یاقداغی |
| Замотать. | *урамакъ* | اوراماق |
| Замочекъ. | *юзакцыгацъ* | یوزاق چغاچ |
| Замужняя жена. | *ирлѣ хатунъ* | ایرلی خاتون |
| За мужъ выдаю. | *ирга биряменъ* | ایرکا برامن |
| — *выхожу.* | *ирга китаменъ* | ایرکا کتامن |

Замша

| | | |
|---|---|---|
| Замша. | *яргакъ* | يارغاق |
| Замыкаю замкомъ. | *юзаклалъ куямень* | يوزاقلاب قويامن |
| *Въ водѣ мокну.* | *сувланамень* | صولانامن |
| | *бишикямень* | بشيكامن |
| — *лежу.* | *ѣбилъ китамень* | ييب كتامن |
| Замыслъ. | *хыялъ* | خيال |
| Замышляю. | *хыялъ аламень* | خيال الامن |
| Замѣчанїе, замѣтка. | *киртыкъ* | كرتيك |
| — *признакъ.* | *ырумъ* | ارِوم |
| Замѣчаю чертами. | *бильтавлаймень* | بيلتاولايمن |
| — *знаками.* | *нишанлаймень* | نشانلايمن |
| — *точками.* | *нукталаймень* | نوكته لاى من |
| — *рубежами.* | *киртыкъ саламень* | كيرتيك سالامن |
| — *по признакамъ.* | *криртикляймень* | كيرتيكلاى من |
| Замѣчательный. | *анышлы* | آنكشلى |
| | *танымалъ* | تانيمال |
| Замѣшательство. | *сюрюшлюкъ* | سوروشلك |
| — *дѣлаю.* | *сюрюшлюкъ кыламень* | سوروشلك قيلامن |
| *Въ замѣшательство привожу.* | *сюрюшляндурамень* | سوروشلاندورامن |

Замѣши

| | | |
|---|---|---|
| Замѣшиваю квашню. | *онъ басаменъ* | اون باسامن |
| Въ ошибку ввожу. | *янылдураменъ* | یانکل دورامن |
| | *янлыштураменъ* | یانکلوشتولامن |
| Занавѣшиваю. | *цимылдокъ кураменъ* | چملدوق قرامن |
| Занавѣска. | *цымылдокъ* | چملدوق |
| За неволю. | *царъ нацаръ* | چارناچار |
| Занимаю съ процентомъ. | *асламга аламенъ* | اصلامغه الامن |
| Занимаю. | *хацятка аламенъ* | حاجتکه الامن |
| Занимаю мѣсто. | *урунъ аламенъ* | اورون الامن |
| За ничто ставлю. | *юкъ сынаменъ* | یوق سنامن |
| За ново дѣлать. | *янгартмакъ* | یانکارتمق |
| Заноза. | *цюлъ* | چوب |
| Занозилъ. | *цюлъ кирде* | چوب کردی |
| Занятый. | *алунганъ* | آلونغان |
| | *хацятка алунганъ* | حاجتکا آلونغان |
| За одно. | *берьякъ* | بریاق |
| Заострить. | *учамакъ* | اوچاماق |

Заоха-

| | | |
|---|---|---|
| Заохочиваю. | кюнульлятаменъ<br>унатаменъ | کونکوللتامن<br>اونانامن |
| Заочно. | *унамя* | اونامه |
| Западаю. | *ябурyламенъ* | یابورولامن |
| Западная страна. | кюнь кунушъ якъ<br>кюнь батышъякъ<br>магрибъ тарафъ | کون قونش یاق<br>کون باطیش یاق<br>مغریب طرف |
| Западный вѣтръ. | *кюньбатышъвѣлъ* | کون باطش یل |
| Западъ. | кюнь батышъ<br>кюнь куньшъ | کون باطش<br>کون قونش |
| Западня, ловушка. | *басмакъ* | باسماق |
| Запаленiе. | *кюйдурмяклыкъ* | کویدورمکلک |
| Запаливаю. | *куйдураменъ* | کویدورامن |
| Запальчивость. | *куюнцаклыкъ* | کویونچاکلک |
| — *прихожу*. | *куюнцаклянаменъ* | کویونچاکلانامن |
| Запальчивый. | *кююнцакъ* | کویونچاک |
| Запасаю. | хазырляйменъ<br>аныклайменъ | حاضرلایمن<br>آنقلایمن |
| Запасный. | *азуклы* | آزوقلی |

| | | |
|---|---|---|
| Запасъ. | *азукъ* | آزوق |
| — *дорожный.* | *юлъ азукъ* | یول آزوق |
| — *съѣстный.* | *ашъ азукъ* | آش آزوق |
| Запахлый. | *ѣзлы* | یزلی |
| *Протухлый.* | *тынцыкъ* | تنچق |
| Запахъ. | *ѣзъ* | یز |
| Запачканный. | *татланганъ*<br>*керьлянганъ* | تاتلانغان<br>کرلانکان |
| Запачкиваю. | *татландураменъ*<br>*керьляндураменъ* | تاتلاندورامن<br>کرلاندورامن |
| Запертый. | *ябукъ*<br>*ябулганъ* | یابوق<br>یابولغان |
| Запечаливаюсь. | *пяришанъ буламенъ* | پریشان بولامن |
| Запечатываю. | *мигирьляйменъ* | مهرلای من |
| Запинаюсь. | *сюрюнаменъ* | سورونامن |
| — *въ рѣчи.* | *тартышаменъ* | تارتشامن |
| Запираю | *ябаменъ* | یابامن |
| Запираюсь. | *ябуламенъ* | یابولامن |

*Отрекаюсь.*

| | | |
|---|---|---|
| *Отрекаюсь.* | *танаменъ* | تانامن |
| Записка. | *язувъ* | یازو |
| Записная книга. | *ядкарь китабъ* | یادکار کتاب |
| Записываю. | *язылъ куяменъ* | یازیب قویامن |
| Заплата. | *ямавъ* | یاماو |
| — *платежъ.* | *хакъ, пулъ* | حق پول |
| Заплаты плачу. | *ямайменъ* | یامایمن |
| Заплачиваю. | *тюлялъбютюраменъ* | تولاب بوترامن |
| — *въ разное время.* | *тюлягиляйменъ* | تولاکلایمن |
| Заплесневелый. | *кюкдыкъ* | کوکدیک |
| | *ювушкунлы* | یووشقونلی |
| Заплетаю. | *уръмаляйменъ* | اورمەلایمن |
| | *уряменъ* | اورامن |
| Заплечный мастеръ. | *джалладъ* | جلاد |
| Заповѣдь, завѣщаніе. | *васыятъ* | وصیت |
| Запоромъ запираю. | *бикляйменъ* | بیکلایمن |
| Запоръ. | *биклявъ* | بیکلاو |
| — *въ животѣ* | *берикляnувъ* | برکلانو |

| | | |
|---|---|---|
| Запоръ, защелчка. | *туганакъ* | توغاناق |
| Запрещаю. | *мянгъкыламенъ* | منع قلامن |
| | *кылдурмайменъ* | قلدورمايمن |
| | *тыяменъ* | طيامن |
| — *дѣлать.* | *ишлятмайменъ* | ايشلاتمايمن |
| — *писать.* | *яздурмайменъ* | يازدورمايمن |
| Запрещенїе. | *мянигъкылмаклыкъ* | منع قلماقلق |
| Запрещенный | *мянегъ кылунганъ* | منع قيلنغان |
| Запрокинутый назадъ. | *арткакаишканъ* | ارتغه قايشقان |
| Запросто приходи. | *урмякка киль* | ايرمككه كيل |
| Запрегаю. | *ѣкяменъ* | يكامن |
| Запряженный. | *ѣгувлы* | يكولي |
| — *двойкою.* | *кабатъ ѣгюльганъ* | قبات يكولكان |
| Запустѣлый. | *кугузланганъ* | قوغوزلانغان |
| Запутанный. | *путаланганъ* | پوتالانغان |
| | *цїялашканъ* | چيه لاشكان |

| | | |
|---|---|---|
| Запутываю. | *ціяляштурамен̆* | چیەلاشتورامن |
| | *путаландурамен̆* | پوتالاندورامن |
| | *ураландурамен̆* | اورالاندورامن |
| Запутываюсь | *ціялашамен̆* | چیەلاشامن |
| | *путаланамен̆* | پوتالانامن |
| | *ураланамен̆* | اورالانامن |
| Запущаю. | *куямен̆* | قویامن |
| | *киргузямен̆* | کرکوزامن |
| Запыхиваюсь. | *сулуймен̆* | صولی من |
| Запястье. | *билялык̆* | بلالک |
| | *билязюк̆* | بلازوک |
| Запятнываю. | *белкулял̆ куямен̆* | بلکولاب قویامن |
| Заразительная болѣзнь. | *тагун̆* | طاغون |
| | *югушлыагырык̆* | یوغوشلی اغرق |
| Заразительный. | *сирятяш̆иткуце* | سرایت ایتکوچی |
| Заражаю. | *сирятяш̆итамен̆* | سرایت ایتامن |
| Заранѣе. | *иртярак̆* | ایرتەراک |
| Зардѣваюсь. | *кызарамен̆* | قیزارامن |

Заржа-

| | | |
|---|---|---|
| Заржавѣлый. | *тутланганъ*<br>*тутъбасканъ* | طونلانغان<br>طوت باسقان |
| Зарубка. | *киртикъ*<br>*киртма* | كيرتيك<br>كيرتمه |
| Зарубаю. | *киртаменъ* | كيرتامن |
| — *зарубки.* | *киртыкляйменъ* | كيرتيك لايمن |
| — *поперегъ.* | *киртмаляйменъ* | كيرتمالايمن |
| Зарубаю, отрубаю. | *тумраменъ* | تومرامن |
| Зарываю. | *кюмаменъ* | كومامن |
| Заря утренняя. | *танъ* | تانك |
| Зарится. | *танъ атаде* | تانك اتادى |
| Засада. | *камавъ* | قاماو |
| Засариваю. | *цюллялъ ѣбара-*<br>*менъ* | چوبلاب يبارامن |
| Засватываю. | *ярашилъ куя-*<br>*менъ* | ياراشيب قويامن |
| За свое почитаю. | *узъсинаменъ* | اوزسنامن |
| Засвѣчаю. | *шамъягаменъ* | شام يغامن |
| Заслоняю. | *ишуклайменъ* | ايشوقلايمن |
| — *печь.* | *мїючъ нынъа-*<br>*гзынъябаменъ* | ميوج نينك اغزبن بانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Заслуга. | *хызмятъ* | خدمت |
| *По заслугѣ.* | *хызмятынца* | خدمتنچه |
| Заслуживаю. | *хызмятъ кылылъаламенъ* | خدمت قيلب آلامن |
| | *хызмятымце аламенъ* | خدمتمچه الامن |
| Заслѣпляю. | *кюзь тундураменъ* | كوزتوندورامن |
| Засмаливаю. | *сагызлаймен* | صاغزلاىمن |
| | *сагызлалъ куяменъ.* | صاغزلاب قويامن |
| Засовъ. | *ѣлдырма* | يلدبرمه |
| За собою веду. | *ѣтяклляйменъ* | يتاكلاىمن |
| Засохлый | *корукъ* | قروق |
| | *коруганъ* | قروغان |
| Застаю. | *ѣтаменъ* | يتامن |
| Заставливаю. | *ишыклаймен* | اشيقلاىمن |
| Заставляю. | *биюраменъ* | بيورامن |
| *— писать.* | *яздураменъ* | يازدورامن |
| *— дѣлать.* | *ишлятаменъ* | ايشلاتامن |
| Застарѣлый | *искиргянъ* | ايسكركان |

| | | |
|---|---|---|
| Застарѣваю. | *картаилъкитамень* / *узаклаймень* | قارتايب كتامن / اوزاقلاين |
| Застегиваю. | *тюймялаймень* | توبمه لايمن |
| — *пуговицы.* | *катаймень* | قتاى من |
| Застежка. | *тюйма* | توبمه |
| Застращиваю. | *куркутголаймень* | قورقوتغولاى من |
| Заслуживаю. | *сувутулъ ѣбарамень* | صووتب يبارامن |
| Заступа. | *шяфагятъ* | شفاعت |
| Заступаю. | *шяфагятъ кыламень* | شفاعت قلامن |
| Заступленіе. | *шяфагятъ кылмакъ* | شفاعت قلماق |
| Заступникъ. | *шяфагятце* | شفاعتچى |
| Заступъ. | *тимуръ кюрякъ* | تيمر كوراك |
| Застѣняю. | *ишуклаймень* | ايشوقلاى من |
| Засушиваю. | *корутулъѣбарамень* | قوروتوب يبارامن |
| Засуха. | *коругакъ* | قوروغاق |
| Засыпаю, сыплю. | *сиблямень* | سيبامن |
| — *сплю.* | *юклалъ китамень* | يوقلاب كتامن |

Засыхаю.

| | | |
|---|---|---|
| Засыхаю. | *кибилъ китаменъ* | كيبب كتامن |
| Засѣваю. | *цацылъ ѣбараменъ* | چاچب يبارامن |
| | *сачылъ куяменъ* | ساچب قويامن |
| Засѣдатель. | *ултургуцѣ* | اولتورغوچى |
| Засѣдаю вмѣстѣ. | *ултурушаменъ* | اولتوروشامن |
| *Останавливаюсь.* | *турлугаменъ* | تورلوغامن |
| Засѣдаетъ носъ. | *бурунъ тунаде* | بورون توْنادى |
| Засѣка. | *цяби* | چبى |
| *Насѣчка.* | *тайгы* | تايغى |
| Засѣкаю, насѣкаю. | *тайгылайменъ* | تايغيلايمن |
| Засѣкаю до смерти. | *цабылъ ультураменъ* | چابب اُلتورامن |
| *Зарубаю.* | *киртикляйменъ* | كرتيكلايمن |
| Засѣяно. | *цацувлы* | چاچولى |
| Затвердѣваю. | *катылъ китаменъ* | قاتيب كتامن |
| Затвердѣлый. | *катканъ* | قاتقان |
| | *какъ* | قاق |
| Затвердѣлымъ быть. | *катыгланмакъ* | قتغلانمق |
| Затверживаю. | *ядгабикитаменъ* | يادغه بكتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Затверживаю наизусть. | *ядга аламенъ* | يادغه الامن |
| Затворяю. | *ябаменъ* | يابامن |
| Затемняю. | *карангы итаменъ* | قرانكغى ايتامن |
| | *карангылайменъ* | قرانكغيلايمن |
| Затираю. | *ѣшилъ ѣбараменъ* | يشيب يبارامن |
| Затмѣваюся, помрачаюсь. | *туманрайменъ* | طومانرايمن |
| | *тумансырайменъ* | طومانسبرايمن |
| Затмѣніе. | *тутулувъ* | توتولوٌ |
| — *солнца.* | *кюнъ тутулувъ* | كون توتولو |
| — *луны.* | *ай тутулувъ* | آى توتولو |
| Затравка. | *кузяра* | كزارا |
| Затрудняю. | *кыиландураменъ* | قيلاندورامن |
| Затрясться отъ чего. | *серълямякъ* | سيرله مك |
| | *кяльтрамякъ* | كلترامك |
| Затушаю. | *учюраменъ* | اوچورامن |
| | *сюндураменъ* | سوندورامن |
| Затхлая вода. | *тынчикъсувъ* | تنچق صو |
| Затхлый хлѣбъ. | *кызганъ ашъ* | قيزغان آش |

| | | |
|---|---|---|
| Затхлое сѣно. | *кызганъ лицянъ* | قیزغان پیچن |
| Затыкаю. | *тигинцыклай-менъ* | تیغنچقلایمن |
| Затылокъ. | *ингся* | اینکسه |
| Затычка. | *тыгынцикъ* | تیغینچق |
| Затыкаюся. | *тынцыйменъ* | تنچیمن |
| За тѣмъ. | *андинъ сунъ* | آندین سونک |
| Затягиваю. | *тартылъ саламенъ* | تارتیب سالامن |
| | *сюрялъ саламенъ* | سوراب سالامن |
| Захватываю. | *кармалъ аламенъ* | قارماب الامن |
| | *аткыйменъ* | آتقیمن |
| Захожу. | *барылъ тiяменъ* | باریب تیامن |
| | *тiяменъ* | تیامن |
| Заходитъ солнце. | *кюнь кунады* | کون قونادی |
| | *кюнь батады* | کون باتادی |
| Захожденiе солнца. | *кюнь батышъ* | کون باطش |
| | *кюнь кунышъ* | کون قونش |
| Зацѣпка. | *илякцинъ* | ایلاکچین |
| Зацѣпляюся за что. | *илягяменъ* | ایلاکامن |

| | | |
|---|---|---|
| Зачатїе. | *башламаклыкъ* | باشلاماقلق |
| Зачерниваю. | *кѣрляндурулъ ѣбарамень* | كرلاندوروب يبارامن |
| *Херю.* | *юлюлъѣбарамень* | يوبوب يبارامن |
| Зачинаю. | *башлалъ аламенъ* | باشلاب الامن |
| | *башлайменъ* | باشلايمن |
| Зачинщикъ. | *башлагуцѣ* | باشلاغوچى |
| За чѣмъ. | *ницюнъ* | نى اوچون |
| Зашѣекъ. | *буюнныньарты* | بويون ننك آرتى |
| Зашибаю. | *сукулъ ѣбарамень.* | صوقوب يبارامن |
| — *до смерти.* | *сукулъулъту-рулъ ѣбарамень* | صوقوب اولتوروب يبارامن |
| Зашиваю. | *тигилъкуямень* | تيكب قويامن |
| *Вшиваю.* | *ицыня тигилъ куямень* | ايچنه تيكب قويامن |
| Зашнуровываю. | *ѣклялъ куямень* | يكلاب قويامن |
| Защита. | *сакъ* | صاقه |
| Защититель. Защитникъ. Защитница. | *саклавце* | صقلاوچى |
| | *кютувце* | كوتوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Защищаю, берегу. | саклаймен̆ |ساقلايمن |
| | арга бирямен̆ | آرغه برامن |
| Заѣзжаю. | барыл̆тiямен̆ | باروب تيامن |
| Заѣзжiй. | ят̆ ѣрлы | يات يرلى |
| | кыяры | قيارى |
| Забираю. | мункюймен̆ | مُنكويمن |
| Збираю. | ѣил̆ аламен̆ | ييب الامن |
| | ѣгил̆ юрiймен̆ | يغيب يوريمن |
| збираюся. | ѣиламен̆ | ييلامن |
| Зборище. | ѣилыш̆ | ييِلش |
| | ѣглыш̆ | يغلش |
| | ѣгилмаклык̆ | يغيلماقلق |
| Зборный. | ѣинлы | يين لى |
| Зборщикъ. | ѣгинце | يغنچى |
| | ѣгуцѣ | يغوچى |
| Зборъ. | ѣгин̆ | يغين |
| Збрасываю. | ташлал̆ саламен̆ | تاشلاب صالامن |
| — *вниз̆.* | тюмян̆ ташлаймен̆ | تومن تاشلايمن |

Збывается.

| | | |
|---|---|---|
| Збываетсся. | *булунаде* | بولونادى |
| Збыточный. | *булгыдай* | بولغى داى |
| Збѣгаю | *кацылъ цыгилъ китаменъ* | قاچب چقب گتامن |
| Збѣгаюся. | *югюрушулъ килямень* | يوگوروشيب كيلامن |
| Званїе. | *айтышъ* | آيتيش |
| | *цакыру* | چاقرو |
| Звеню. | *янгырамень* | يانكغرامن |
| Звенящїй. | *янгыра турганъ* | يانكغرا نورغان |
| Звонкїй. | *янгыртлы* | يانكغيرتلى |
| Звонко. | *янгыртъ белянъ* | يانكغيرت بلان |
| Звонокъ. | *цанъ* | چانك |
| Звоночикъ. | *цанцыгацъ* | چانكچيغاچ |
| Звонъ. | *янгыртъ* | يانكغيرت |
| Звоню | *янгыртаменъ* | يانكغيرتامن |
| Звукъ. | *кювъ* | گو |
| Звучитъ. | *кювляйде* | كولايدى |
| Звѣзда. | *юлдузъ* | يولدوز |
| — *вечерняя.* | *шабакъ юлдузъ* | شباق يولدوز |

Звѣздочетъ.

| | | |
|---|---|---|
| Звѣздочетъ. | *монаджимъ* | منجّم |
| Звѣздочка. | *юлдузцыгацъ* | يولدوزچغاچ |
| Звѣню. | *цянгылтаймэнъ* | چنك كيلتايمن |
| Звѣнитъ въ ухѣ. | *кулакъ шанлайде* | قُلاق شانكلايدى |
| Звѣриное логовище. | *унъ* | اُن |
| — *жилище.* | *турлавъ* | تورلاوْ |
| Звѣриный. | *хайванникѣ* | حيوان نيكى |
| — *промыселъ* | *сунаръ* | صونار |
| Звѣрокъ. | *анцикъ* | آنك چق |
| Звѣронравный. | *хайванъ кылыклы* | حيوان قلقلى |
| Звѣрскій. | *хайвани* | حيوانى |
| Звѣрь. | *хайванъ* | حيوان |
| | *анъ* | آنك |
| Згараю. | *кюямэнъ* | كويامن |
| | *кююлъбарамэнъ* | كويوب بارامن |
| Згибаю. | *бюгямэнъ* | بوكامن |
| | *бюкляймэнъ* | بوكلايمن |
| Згибъ. | *бюкювъ* | بوكو |

| | | |
|---|---|---|
| Зговариваю. | *сюзъ кайтара-менъ* | سوزقايتارامن |
| Зговариваюсь. | *айтышаменъ* | ايتيشامن |
| Зговорчивый. | *сюзьгя бюткюцѣ юндамъ* | سوزكابوتكوچى يوندام |
| Зговоръ. | *айтышувъ* | ايتيشو |
| Згоняю. | *куеулъѣбараменъ* | قووب بيارامن |
| Згорѣлый. | *кююкъ* / *кююлъ китканъ* | كويوك / كويوب كيتكان |
| Згребаю. | *тюряменъ* | ترامن |
| Згущаюсь. | *каилошаменъ* | قويلوشامن |
| Згущаю. | *каилоштура-менъ* | قويلوشتورامن |
| Згущенїе. | *куилошу* | قويلوشو |
| Згущенный. | *куилошканъ* | قويلوشقان |
| Зданїе. | *гимарятъ* | عمارت |
| Здача. | *бирюшъ* | بروش |
| Здаю. | *бирилъ ѣбара-менъ* | بريب بيارامن |
| Здвигаю. | *беръ беринsocket ѣлыштураменъ* | بربر بنه يلشتورامن |

Здираю.

| | | |
|---|---|---|
| Здирраю. | *сытыраменъ* | صيترامن |
| | *суяменъ* | صيامن |
| | *тунайменъ* | تونايمن |
| Здобный. | *кюйракъ майлы* | كويراك مايلى |
| Здорливый. | *карышма* | قرشمه |
| Здорю. | *карышаменъ* | قرشامن |
| | *утурлашаменъ* | اوتورلاشامن |
| Здорный. | *уцяшъ* | اوجاش |
| | *удзятъ* | اوجات |
| Здоровый. | *исянъ* | ايسان |
| | *аманъ* | امان |
| | *савъ* | صاو |
| Здоровъ становлюсь. | *саугаменъ* | صاوغامن |
| | *савланаменъ* | صاولنامن |
| Здоровье. | *савлыкъ* | صاولق |
| *Въ добромъ здоровьѣ.* | *сиххятъ сялaverметъ* | صحت سلامت |
| Здорщикъ, вздорщикъ. | *карышмаце* | قرشمهچى |
| Здоръ, вздоръ, враки. | *лягвалыкъ* | لغوالق |
| *— говорю.* | *лягуваланаменъ* | لغوالانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Здравствуй. | *исянъ булъ* | ایسان بول |
| Здравый разумъ. | *савъ гакылъ* | صاو عقل |
| Здѣсь. | *мунда* | مونده |
| | *бунда* | بونده |
| Зелень. | *кюкъ* | کوک |
| Зеленоватъ. | *яшкильтымъ* | یاشکلتیم |
| | *яшелсуеъ* | یاشل سو |
| Зеленый. | *яшилъ* | یاشل |
| — *Выходитъ.* | *кукъ цыгаде* | کوک چغادی |
| Зеленѣть начинаю. | *яшильлянупъ барамень* | یاشل لانب بارامن |
| Зеленѣю. | *яшарамень* | یاشارامن |
| Зеленѣюсь. | *яшильлянамень* | یاشل لنامن |
| Земледѣлецъ. | *икинъ иккуцѣ* | ایکین ایککوچی |
| Земледѣлïе. | *икинликъ* | ایکین لک |
| Землемѣръ. | *ѣрь улгцавце* | یر اولچاوچی |
| Землемѣрïе. | *ѣрь ульцамякликъ* | یر اولچامک لک |
| Землетрясенïе. | *ѣрь титрамякликъ* | یر تترامک لک |
| Земля, шарѣ. | *ѣрь* | یر |

Черная

| | | |
|---|---|---|
| *Черная земля.* | *кара туфракъ* | قارا نوفراق |
| *Глина.* | *балцыкъ* | بالچق |
| *Тучдра.* | *кунъ* | کونک |
| Землякъ. | *ѣрдашъ* | یرداش |
| Земляника. | *ѣлякъ* | یلاک |
| Земляный. | *туфраклы* | توفراقلی |
| Земный, что на землѣ. | *ѣръ юзиндагѣ* | یریوزینداکی |
| Зеркало. | *кюзьгу* | کوزکو |
| | *айня* | آینه |
| Зернистый | *ѣмлы* | یملی |
| | *кюзлѣ* | کوزلی |
| Зерно. | *кюзь* | کوز |
| | *дана* | دانا |
| Зжимаю. | *сигаменъ* | سیغامن |
| | *сыгылмуштураменъ* | سیغلوشتورامن |
| Зима. | *кышъ* | قیش |
| — *наступаетъ.* | *кышъ булмулъ барадe* | قیش بولوب بارادی |
| Зимнее время. | *кышъ кюни* | قیش کونی |
| Зимній. | *кышкы* | قیشقی |

| | | |
|---|---|---|
| Зимовье. | кышлавъ | قيشلاو |
| Зимою. | кышлайменъ | قيشلايمن |
| Зло. | душманлыкъ | دوشمانلق |
| | яманлыкъ | يمانلق |
| Злоба. | тишняклıкъ | تشناكلك |
| Злобный. | тишнанцакликъ | تيشناچاكلك |
| Злобный. | тышнакъ | تيشناك |
| Злобствую. | тишнанцяклянаменъ | تشناچاكلانامن |
| Злодѣй. | яманлыкъ кылгуцѣ | يمانلق قلغوچى |
| Злодѣйство. | душманкарцеликъ | دوشمانكارچلك |
| Злодѣянїе. | душманлыкъ | دوشمانلق |
| Злой. | явузъ | ياوز |
| Злоключенїе. | мушкульликъ | مشكل لك |
| Зломысленный. | яманъ хыяллы | يمان خيال لى |
| Зломышленникъ. | яманъ хыяллыкъ кылгуцѣ | يمان خياللق قلغوچى |
| Злонравїе. | явузкылыклыкъ | ياوز قلق لق |
| Злонравный. | явузъ кылыклы | ياوز قلقلى |
| Злорѣчивый. | явузъ гяллѣ | ياوز كابلى |

Злорѣчу.

| | | |
|---|---|---|
| Злорѣчу. | явузлаймень | یاوزلایمن |
| | яманлаймень | یمانلایمن |
| Злословіе. | яманламаклыкъ | یمانلاماقلق |
| Злословлю. | яманлаймень | یمانلایمن |
| Злость. | явузлыкъ | یاوزلق |
| Злюся. | тишнанамень | تشنانامن |
| Змѣй, змѣя. | ѣланъ | یلان |
| Змѣиная кожа. | ѣланъ кипъ | یلان کب |
| Знаемый. | таный турганъ | تانی تورغان |
| — *становлюся.* | танушланамень | تانوشلانامن |
| Знаки кладу. | бильгѣсаламень | بیلکی سالامن |
| Знакомецъ. | белишъ | بلش |
| | ашна | اشنا |
| | танышъ | تانش |
| Знакомство. | танышмаклыкъ | تانشماقلق |
| | блишмякликъ | بلشمک لک |
| Знакомо. | беля турганъ | بله تورغان |

Знаком-

| | | |
|---|---|---|
| Знакомлюсь. | танышамень<br>билишамень | تانیشامن<br>بلیشامن |
| Знакомлю. | танyштура-<br>мень<br>белиштурамень | تانوشتورامن<br>بلشتورامن |
| Знакъ | бильги<br>нишанъ<br>киртыкъ | بیلکی<br>نشان<br>کیرتیک |
| — *рукою.* | ымъ | ام |
| — *доброй, или худой.* | ыромъ | اروم |
| Знаки небесные. | бруджи сема | بروج سما |
| — *овенъ.* | хямель | حمل |
| — *телецъ.* | сяворъ | ثور |
| — *близнецы.* | джявза | جوزا |
| — *ракъ.* | сяретанъ | سرطان |
| — *левъ.* | аседъ | اسد |
| — *дѣва.* | сюнбюля | سنبله |
| — *вѣсы.* | мизанъ | میزان |
| — *скорпіонъ.* | Гякрепъ | عقرب |
| — *стрѣлецъ.* | каусъ | قوس |

| | | |
|---|---|---|
| Знакъ козерогъ. | джядди | جدى |
| — водолей. | дялю | دلو |
| — рыбы. | хутъ | حوت |
| Знаменитый. | беликлы | بيلكلى |
| Знаменіе. | гламетъ | علامت |
| Знаменосецъ. | глямдаръ | علمدار |
| | тутутгуцѣ | طوتوتغوچى |
| Знамя. | глямъ | علم |
| | ту | طو |
| Знаменованіе слова. | сюзъмягнисѣ | سوزمعنى سى |
| Знатно, ый. | беликлѣ | بلكلى |
| Золото листовое. | кюмзанъ | كزان |
| Золото, которымъ шьютъ. | алтунъ уха | آلتون اوخا |
| Золотый. | алтунлы | آلتونلى |
| Золотоватый. | алтунъѕу | آلتونسو |
| Золочу. | алтунлайменъ | آلتونلايمن |
| — листовымъ золотомъ. | кюмзянляйменъ | كزانلايمن |
| Зритель. | кургюце | كوركوچى |

Зрѣлость.

| | | |
|---|---|---|
| Зрѣлость | *бишикликъ* | بشك لك |
| Зрѣлый. | *бишканъ* | بيشكان |
| | *бишикъ* | بيشكه |
| Зрѣю. | *бишаменъ* | بيشامن |
| | *бишипъбараменъ* | بشيب بارامن |
| Зрю. | *кюзяймен ъ* | كوزاين |
| Зубами скрежещу. | *тишъ шыгир-татаменъ* | تش شيغر تانامن |
| — *злоблюся.* | *тишнанаменъ* | تشنانامن |
| | *цяйнанаменъ* | چاينانامن |
| Зубатый, бранливый. | *кыртъ* | قيرته |
| Зубочистка. | *тишъ сызлыкъ* | تيش صيزلق |
| | *тянъ кявляццъ* | تن كولاوچ |
| Зубъ. | *тишъ* | تش |
| Зубы выпускаю. | *тишъ цыкара-менъ* | تش چقارامن |
| — *коренныя.* | *асутишъ* | آصوتش |
| *Въ зубахъ ковыряю.* | *тишъ сызлык-лайменъ* | تش صيزلقلايمن |
| | *— кявлайменъ* | تش كولايمن |
| Зудъ. | *кыцувъ* | قچو |

| | | |
|---|---|---|
| Зудитъ. | *кыцыйде* | قچیدی |
| Зужуся. | *кыцышаменъ* | قچشامن |
| Зыбка. | *пишикъ* | پشیک |
| — *качалка.* | *цангылцакъ* | چانکیلچاک |
| Зыблюся, | *тинсяляменъ* | تنکسالامن |
| | *булгултайменъ* | بلغلتایمن |
| Зыбунъ. | *кулкы* | قوبقی |
| Зыбь. | *тинсялу* | تینکسالو |
| Зѣвака. | *анырма* | آنکیرمه |
| Зѣваю. | *исняйменъ* | اسنایمن |
| Зѣвота | *иснявъ* | اسناو |
| Зѣница. | *кюзнынъ уясе* | کوزننگ اویاسی |
| Зябкій. | *тунгакъ* | تونکغاق |
| Зябелъ. | *ушукъ* | اوشوک |
| Зяблый хлѣбъ. | *ушукъ ашъ* | اوشوک آش |
| *позябъ хлѣбъ* | *ашка ушюкъ тикде* | اشغه اوشوک تکدی |
| | *ашъ ушуде* | آش اوشودی |
| Зябну. | *тунаменъ* | تونکامن |

| | | |
|---|---|---|
| Зять большiй. | *ѣсня* | بسنه |
| | *ѣзня* | بزنه |
| — *меньшiй.* | *кiявъ* | كياوْ |

## И.

| | | |
|---|---|---|
| И, *союзъ.* | *да* | ده |
| | *гамъ* | هم |
| Ибо, —: | *зиря* | زيرا |
| Ива. | *тирякъ* | تراك |
| Игольный мастеръ. | *иняцѣ* | اينه چى |
| Иготь. | *аванъ сукы* | آوان صوقى |
| Игра. | *уюнъ* | اويون |
| | *кымгылыцъ* | قيمغليچ |
| Играю. | *уйнаймень* | اويناين |
| — *въ пѣшки.* | *тябятъ уйнаймень* | تبات اويناين |
| Игривый. | *уянакъ* | اويانق |
| Игрокъ. | *уюнцѣ* | اويونچى |
| Игрушка. | *уюнцыкъ* | اويونچق |
| Идолъ. | *путъ* | پُت |

Идоло-

| | | |
|---|---|---|
| Идолопоклонникъ. | *путъ пярастъ* | پت پراست |
| | *путка табунгуцѣ* | پتقه تابونغوچی |
| Идольскій храмъ. | *путъ ханя* | پت خانه |
| Иду, ѣду. | *барамень* | بارامن |
| — *вмѣстѣ.* | *барушамень* | باروشامن |
| — *къ чему.* | *килямень* | کیلامن |
| — *въ слѣдъ.* | *ïярылъ барамень* | ايياريب بارامن |
| — *навстрѣчу.* | *утуру цыгамень* | اوترو چغامن |
| Иду мимо. | *усамень* | اوصامن |
| | *узамень* | اوزامن |
| Иждиваю. | *тюгятамечъ* | توکاتامن |
| Иждивеніе, богатство. | *байлыкъ* | بايلق |
| Изба. | *уй* | اوی |
| Избавитель. | *куткаргуцѣ* | قوتقارغوچی |
| Избавленіе. | *кутулувъ* | قوتولو |
| Избавляю. | *куткарамень* | قوتقارامن |
| Избавляюся. | *кутуламень* | قوتولامن |
| Избираю. | *сайлапъ аламень* | سايلاب الامن |

| | | |
|---|---|---|
| Изволяю. | ихтыяръ кыламенъ | اختيارقيلامن |
| | цыкарамснъ | چقارامن |
| Избранїе, изволенїе. | ихтыяръ | اختيار |
| | цыкармаклыкъ | چقارماقلق |
| | сайлапъ алмаклыкъ | سايلاب الماقلق |
| Избранный. | ихтыярлы | اختيارلى |
| | цыкарулганъ | چقارولغان |
| Избушка. | уйгыня | اُيكنه |
| Избыточный. | артукъ | آرتوق |
| Извергаю. | китяраменъ | كتارامن |
| Известь. | чершелъ | چرشب |
| Извиваюсь. | булганлайменъ | بولغانلايمن |
| Извиненїе. | гозюръ | عذر |
| Извиняюсь. | гозюръкыламенъ | عذرقيلامن |
| | гозюрляна менъ | عذرلانامن |
| Извитый. | бурма | بورمه |
| Извитымъ дѣлаю. | бурмалайменъ | بورمالايمن |
| Извнѣ | тышданъ | طيشدان |

| | | |
|---|---|---|
| Извощикъ. | *ташувцѣ* | تاشوچی |
| Изволенїе. | *ихтыяръ* | اختیار |
| Извѣстїе. | *хаберъ* | خبر |
| Извѣстенъ есьмь, знаю. | *хабердаръ* | خبردار |
| Извѣстный. | *билгили* | بیلکی لی |
| | *билкулѣ* | بلکولی |
| Извѣщаю. | *хаберъ бирямен* | خبر برامن |
| | *мяглюмляйменъ* | معلوملایمن |
| Извѣщаюсь, знаю. | *хабердаръ буламенъ* | خبردار بولامن |
| — *взаимно*. | *хаберляшаменъ* | خبرلاشامن |
| изгибаюсь. | *мялькильдайменъ* | ملکیلدایمن |
| — *перегибаюсь*. | *маишаменъ* | مایشامن |
| — *загибаюсь*. | *каишаменъ* | قایشامن |
| Изгибаю, перегибаю. | *маиштураменъ* | مایشتورامن |
| | *каиштураменъ* | قایشتورامن |
| Гибну. | *халякъ буламенъ* | هلاک بولامن |
| | *хабята буламенъ* | هبطه بولامن |
| | *заигъ буламенъ* | ضایع بولامن |

Изгоняю.

| | | |
|---|---|---|
| Изгоняю. | *кувупъ ѣбарамень* | قووب يبارامن |
| | *— цыкарамень* | قووب چقارامن |
| Издалека. | *алыздань* | الوزدان |
| Изданїе, преданїе. | *риваятъ* | روايت |
| Издаю, предаю. | *риваятъ кыламень* | روايت قيلامن |
| | *цыкарамень* | چقارامن |
| Издерживаю. | *тюгатямень* | توكانامن |
| | *тюгандурамень* | توكاندورامن |
| — *на провизїю.* | *харджилаймень* | خرجلايمن |
| | *карышлаймень* | قاريشلايمن |
| Издерживаюсь. | *тюгаймень* | توكايمن |
| | *тюгянамень* | توكانامن |
| Издержка. | *цыкышъ* | چقش |
| | *харджиланмакъ* | خرجلانماق |
| Исключаю. | *цыкарамень* | چقارامن |

Изламываю.

| | | |
|---|---|---|
| Изламываю. | бузулъ ѣбара-менъ | بوزوب يبارامن |
| | ватылъ ѣбра-менъ | وانب يبارامن |
| | сындырылъ ѣба-раменъ | صندريب يبارامن |
| Изливанїе. | тюкюльмяклыкъ | توكولمكلك |
| Излишество. | артуклукъ | آرتوقلوق |
| Излишествую. | артукъ харджи лайменъ | ارتوق خرجلايمن |
| Излишнїй. | артукъ | ارتوق |
| Излучина. | бюгюлюшъ | بوكولوش |
| Излѣчаю. | тюзятаменъ | توزاتامن |
| | савоктураменъ | صاوقتورامن |
| Измолотый хлѣбъ. | тартылганъ ашъ | تارتلغان آش |
| Измѣна. | буюнъ тарт-маклыкъ | بويون تارتماقلق |
| | юзь угюрмяк-ликъ | يوزاوكورمكلك |
| | тай балу | تايبالو |
| Измѣнникъ. | буюнъ тартку-цѣ | بويون تارتقوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Измѣняю. | *буюнъ тартаменъ* | بويون تارتامن |
| | *юзъ угюряменъ* | يوز اوكورامن |
| Измѣняюся. | *узъкаляняменъ* | اوزكالانامن |
| Измѣняется цвѣтъ. | *тюсь авады* | توس اوادى |
| Изнашиваю. | *тусдураменъ* | توصدورامن |
| Изнемотаю. | *хальсрайменъ* | حالسراى |
| *Въ изнеможенїе прихожу.* | *хальсезсрятаменъ* | حال سيز سراتامن |
| Изнуренїе. | *авара* | آوارا |
| | *аваралыкъ* | آوارالق |
| Изнуряю. | *юндзютаменъ* | يونجوتامن |
| | *авара кыламенъ* | اوارا قيلامن |
| | *абтратаменъ* | ابترا تامن |
| Изобилїе. | *мямерциликъ* | معمورچلك |
| Изобильный. | *мямеръ* | معمور |
| | *мулгамъ* | مولغام |
| | *ваферъ* | وافر |
| Изобильнымъ. | *мулайтаменъ* | مولايتامن |
| | *малгамландураменъ* | مولغاملاندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Изобилую. | *мулаяменъ* | مولايامن |
| Изображаю. | *суратляндура-менъ* | صورتلاندورامن |
| | *шикильляндураменъ* | شيكيلاندورامن |
| Изображаюся. | *сурятлянаменъ* | صورتلانامن |
| | *шикильлянаменъ* | شيكيلانامن |
| Изображенїе, образъ, фигура. | *сурятъ* | صورت |
| | *шикиль* | شيكيل |
| Изобрѣтатель. | *ваджидъ* | وجد |
| | *табгуцѣ* | تابغوچى |
| Изобрѣтаю. | *табаменъ* | تابامن |
| Изогнутый. | *июлганъ* | ايولكان |
| Изодранный. | *ѣртыкъ* | يرتيق |
| Изношенный. | *тусыкъ* | توصق |
| Изорванн ый. | *узюкъ* | اوزوك |
| Изощряю. | *уткирляйменъ* | اوتكرلايمن |
| | *уткирляндураменъ* | اوتكرلاندورامن |
| Израненный. | *яралы* | يارالى |
| | *ѣралангань* | يارالانغان |

| | | |
|---|---|---|
| Изрѣченіе. | *айтышъ* | ایتیش |
| Изрываю, рву. | *узюльдураменъ* | اوزولدورامن |
| | *узьколяпъ ташлайменъ* | اوزکولاب تاشلایمن |
| — *рою.* | *ѣргылайменъ* | یرغلایمن |
| Изрытый. | *ѣрыкъ* | یرق |
| Изрядство. | *арувлыкъ* | آرولق |
| Изрядно, изрядный. | *арувъ* | آرو |
| | *тузюкъ* | توزوک |
| Изслѣдованіе. | *тяфтышъ, кылмаклыкъ* | تفتیش قلماقلق |
| Изслѣдываю. | *тяфтышъ кыламенъ* | تفتیش قیلامن |
| Изсохшій. | *куруганъ* | قروغان |
| | *курупъ киткянъ* | قروب کتکان |
| Изсушаю. | *курутупъ ѣбараменъ* | قروتوب ییارامن |
| Изумленіе. | *гакылданъ китмякъ* | عقلدان کتمک |
| Изумленный. | *савдаи* | سودایی |
| | *алцыганъ* | آلجغان |
| | *алцыкъ* | آلچق |
| | *гакылданъкиткянъ* | عقلدان کتکان |

Изумляюся.

| | | |
|---|---|---|
| Изумляюся. | *шашаменъ* | شاشامن |
| | *алџыйменъ* | آلجی من |
| | *савдаиланаменъ* | سوداپی لانامن |
| Изъ | *данъ* | دان |
| | *нанъ* | نان |
| | *динъ* | دين |
| Изъ города. | *турадань* | طرادان |
| Изъ рукъ, въ руки. | *кулданъкулга* | قولدان قولغه |
| Изъявляю. | *беянъкыламенъ* | بيان قلامن |
| Изъянъ. | *кимтикъ* | كمتيك |
| Изъясненїе. | *загиръкилмак-лыкъ* | ظاهر قلماقلق |
| Изъясняю. | *загыръкыламенъ* | ظاهر قيلامن |
| Икаю. | *ицкирикляйменъ* | ايچكريكلايمن |
| Икона. | *сурятъ* | صورت |
| Икра. | *улдукъ* | اولدوق |
| — *у ноги.* | *балтыръ* | بالتير |
| Икряная рыба. | *улдыклыбалыкъ* | اولدوقلی بالق |
| Или. | *яки* | ياكه |
| Илъ. | *лай* | لای |

| | | |
|---|---|---|
| Имена, которой даетъ. | атагуцѣ | آناغوچی |
| | атъбиргуцѣ | آت برکوچی |
| Именно. | атма атъ | لقمه ات |
| Именую. | исгмляймень | اسملایمن |
| | атаймень | اتایمن |
| Имѣнiе. | милекъ | ملک |
| | ашыя | اشیا |
| | малъ | مال |
| Имѣю вкусъ. | татыймень | تاتیمن |
| Имѣющiй деньги. | акцалы | اقچه‌لی |
| — *одышку.* | пумалы | پومالی |
| — *персты.* | бармакды | بارماقلی |
| — *силу.* | кюцлю | کوچلو |
| | кувватлу | قوّانلو |
| Имѣю я. | миндябаръ | منده بار |
| Имя. | атъ | آت |
| | исемъ | اسم |
| Имя даю. | атъбиряймень | ات برامن |
| | атаймень | اتایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Имя прилагательное. | *йсьмисыфатъ* | اسم صفات |
| Инако, инакъ, иначе. | *унгяца* | اونکاچه |
| | *узьгяца* | اوزکاچه |
| Инаковымъ дѣлаю. | *унгяляймень* | اونککالايمن |
| Индѣ. | *узьгяѣрьдя* | اوزکایرده |
| Иногда. | *бягзывакытда* | بعضی وقتده |
| Иноземецъ. | *ятъ ѣрьлѣ* | یات یرلی |
| Иностранецъ. | *ятъ тараф-нынъ кишисы* | یات طرفننک کشی سی |
| Иноходецъ. | *юрга* | یورغه |
| Иноходью бѣжитъ. | *юргалайды* | یورغالایدی |
| Инструментъ. | *алятъ* | آلت |
| | *куралъ* | قورال |
| Инуда. | *башкаѣрьгя* | باشقه یرکا |
| | *узьгяѣрьгя* | اوزکایرکا |
| | *уньгя ѣрьгя* | اونککا یرکا |
| Иный. | *унгя* | اونککا |
| Инаковъ становлюся. | *унгялянамень* | اونککالانامن |
| Иныне, поныне. | *хянузъ* | هنوز |
| Исканіе. | *истямяклыкъ* | ایسته مک لک |

| | | |
|---|---|---|
| Искореняю. | тухумынъ курутаменъ | تخمين قوروتامن |
| | тамырынъ гокалтаменъ | تامورين بوقالتامن |
| Искорка. | уцкунъцыгацъ | اوچقون چغاج |
| Искра. | уцкунъ | اوچقون |
| | кылкынъ | قبقن |
| Искренно. | ихласъкюнуль беллнъ | اخلاص کونکول بلان |
| Искреннїй. | ихласъ | اخلاص |
| | керцякъ | کرچک |
| | цынъ | چن |
| Искренность. | керцяклыкъ | کرچکلک |
| | цынлыкъ | چن لق |
| Изкривленный. | кыйшыкъ | قیشق |
| | кыйшайтулганъ | قیشایتولغان |
| — *накляллый.* | кыныръ | قینکر |
| Изкривляю. | кыйшайтылъ ѣбараменъ | قیشایتیب بیارامن |
| | кынрайтылъ ѣбараменъ | قینکر ایتیب بیارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Искупитель. | *фидакылгуцѣ*<br>*юлгуцѣ* | فدا قلغوچی<br>یولغوچی |
| Искупленїе. | *юлумаклыкъ* | یولوماقلق |
| Искупляю. | *юлуймень*<br>*юлупъ алямень* | یولویمن<br>یولوب آلامن |
| Искупляюся. | *юлунамень*<br>*юлунупъ цыгамень* | یولونامن<br>یولونب چغامن |
| Искупъ. | *юлувъ, фида* | یولوڤ فدا |
| Искуситель. | *тяшвишъ кылгуцѣ* | تشویش قلغوچی |
| Искусно. | *циберъ* | چیبر |
| Искусный въ наукахъ. | *данышмяндъ* | دانشمند |
| Искусный. | *гюнярлы* | هنرلی |
| Искуство. | *гюнярь*<br>*сунагятъ* | هنر<br>صناعت |
| Искушаю, испытываю. | *сынаймень*<br>*тиргяймень* | سنایمن<br>ترکایمن |
| — *обманываю.* | *азгурамень* | آزغورامن |
| Искушенїе, обманъ. | *азгурмаклыкъ* | ازغورماقلق |

| | | |
|---|---|---|
| Исповѣданіе, вѣра. | *иманъ* | ایمان |
| Исповѣдую явно. | *гарзъ кыламенъ* | عرض قلامن |
| — *вѣру пріемлю.* | *иманъ кильтураменъ* | ایمان کلتورامن |
| Исповѣдываюсь, каюсь. | *тявбя, кыламенъ* | توبه قیلامن |
| Исповѣдь, покаяніе. | *тявбя* | توبه |
| Исподнее платье. | *ицькѣ тунъ* | ایچکی طون |
| Исподоволь. | *бушаганъ саинъ* | بوشاغان ساین |
| Исполненіе. | *ѣринякильтурмаклыкъ* | یرینه کلتورمکلک |
| | *булдурмаклыкъ* | بولدورماقلق |
| Исполняю. | *ѣриня кильтураменъ* | یرینه کلتورامن |
| | *булдураменъ* | بولدورامن |
| Испорчиваю. | *бузкылайменъ* | بوزقلایمن |
| Испорченное вино. | *айныкъаракъ* | آینیق اراق |
| Испорченный. | *бузукъ* | بوزوق |
| | *бузулганъ* | بوزولغان |
| Исправитель. | *тюзяльдургуцѣ* | توزالدورکوچی |
| Исправиться, что можетъ. | *тюзяльгудай* | توزالکودای |

Исправка.

| | | |
|---|---|---|
| Исправка. | шайлявъ<br>тузяту | شایلاو<br>توزاتو |
| Исправленіе. | тузяшмякъ<br>шайланмакъ | توزالک<br>شایلاماق |
| Исправляю. | тюзятулъ ѣбарменъ<br>тюзялдураменъ | توزاتب یبارامن<br>توزالدورامن |
| Исправно. | тюзюкъ | توزوک |
| Исправность. | тузюклюкъ | توزوکلوک |
| Испражняю, порожню. | бушатамъ | بوشاتام |
| Испражняюся. | цыцаменъ<br>тарятѣкя ултураменъ | چچامن<br>تارانکا اولتورامن |
| Испрашиваю. | ўтюнцувъ аламенъ<br>ўтюнгиляйменъ | اوتونوب الامن<br>اوتون کلای من |
| Испутанный. | куркутолганъ | قورقوتولغان |
| Испускаю. | цыкараменъ | چقارامن |
| Испускаю душу. | джанъ тяслимъ кыламенъ. | جان تسلم قیلامن |
| Испытаніе. | сынамаклыкъ<br>тяфтышъ | سناماقلق<br>تفتیش |

| | | |
|---|---|---|
| Испытатель. | *тяфтышъ кылгуцѣ* | تفتیش قلغوچی |
| Испытываю. | *тяфтышъ кыламенъ* | تفتیش قلامن |
| Истаиваю. | *сизылъ китаменъ* | سزیب کتامن |
| | *ирилъ китаменъ* | ایریب کتامن |
| Истекаю. | *агылъ цыгаменъ* | آغیب چغامن |
| Истецъ, проситель. | *дагвацѣ* | دعواچی |
| Истинна. | *хакыкатъ* | حقیقت |
| Истинный. | *хакъ* | حق |
| | *расть* | راست |
| | *цынъ* | چن |
| Истираю. | *исяменъ* | ایسامن |
| | *изяменъ* | ایزامن |
| | *исилъ бараменъ* | ایسب بیارامن |
| Истокъ. | *акма* | اقمه |
| Истолковываю. | *мягнисиня тюшюряменъ* | معنی سینه توشورامن |
| Истолченный. | *тююкъ* | تویوک |
| | *тююлгянъ* | تویولکان |

Истонче-

| | | |
|---|---|---|
| Истончеваю, тонѭ. | ѣцькартыпъ ѣбарамен | بچكارتيب بيارامن |
| | юхартыпъ ѣбарамен | يوخارتيب يبارامن |
| — тонюся. | ѣцкалянамен | يچكالانامن |
| | ѣцкарамен | يچكارامن |
| | юхаланамен | يوخەلانامن |
| | юкарамен | يوقارامن |
| Истопникъ. | міицъ якгуцѣ | ميچ ياقغوچى |
| Источникъ. | булакъ | بلاق |
| Истощаніе. | тюгянмакликъ | توكانمك لك |
| Истощаю. | тюгятамен | توكاتامن |
| | тюгяндурамен | توكاندورامن |
| Истощеваю. | тюгяймен | توكاى من |
| Истощеваюсь. | тюгянамен | توكانامن |
| Истощеніе. | тюгяту | توكاتو |
| | тюгяндуру | توكاندورو |
| Истощенъ. | тюгятулгянъ | توكاتولكان |
| Истребленіе. | набутъ кылмаклыкъ | نابوت قلماقلق |
| Истребляю. | набудъ кыламен | نابودقلامن |

| | | |
|---|---|---|
| Исходъ. | *цыкышъ* | چقش |
| Исхожу, кончаюсь. | *бютюлъ барамень* | بوتوب بارامن |
| | *тюгянулъ китаменъ* | توكانوب كتامن |
| *Выхожу.* | *цыгаменъ* | چغامن |
| Исцѣленіе. | *шифа* | شيفا |
| Исцѣляю. | *шифаландураменъ* | شفالاندورامن |
| | *саулдураменъ* | صاولدورامن |
| | *унгалдураменъ* | اونكالدورامن |
| Исцѣляюся. | *савламенъ* | صاولامن |
| | *уналаменъ* | اونكالامن |
| Изчезаю. | *гаилъ буламенъ* | غيب بولامن |
| Изчисляю. | *хисяллагылалъ аламенъ* | حسابلا كلاب الامن |
| Итакъ. | *алай булса* | الای بولسه |
| Итамъ, исямъ. | *андада мундада* | انلده موندده |
| Итакъ, исякъ. | *алай булай* | الای بولای |
| Ищу. | *изтяйменъ* | ایزتای |
| | *излляйменъ* | ایزلاین |

| | | |
|---|---|---|
| Кабанъ. | *ябанъ дунгезы* | یابان دونکعزی |
| Кадильница. | *бухурданъ* | بوخوردان |
| Кадка, кадь. | *циляк* | چیلاک |
| Кадыкъ. | *бухуртакъ* | بوخورتاق |
| Каждый. | *харь кайсы*<br>*тикмя*<br>*харь берсы* | هرقایسی<br>تکمه<br>هربرسی |
| Кажется. | *кюрюнаде* | کورونادی |
| — *прiятно.* | *хушъ киляде* | خوش کلادی |
| Кажу, показываю. | *кюргузаменъ* | کورکوزامن |
| — *часто.* | *кюргюзгиляйменъ* | کورکوزکلای من |
| — *указываю.* | *кюрьсятаменъ* | کورساتامن |
| Кажуся. | *кюрюнаменъ* | کورونامن |
| — *часто показываюсь.* | *кюрюнгиляйменъ* | کورونکلای من |
| Козакъ. | *юмушли киши* | یوموشلی کشی |
| Казенная палата. | *хазинядаръ ханясе* | خزینه دار خانه سی |
| Казенный. | *хазиняликъ* | خزینه لک |
| Казистый. | *кюрькямъ*<br>*шайлѣ* | کورکام<br>شایلی |

| | | |
|---|---|---|
| Казистый, красивый. | кюрюклю | کوروکلو |
| Казна. | хазиня | خزینه |
| Казначей. | хазинядаръ | خزینه دار |
| | хазиняцѣ | خزینه چی |
| Казнь. | кысасъ | قصاص |
| | кагеръ | قهر |
| казню. | кысасъ кыламенъ | قصاص قلامن |
| | кагерляйменъ | قهرلای من |
| Какій, кто, что. | ни | نی |
| | ня | نه |
| Какій. | ницюкъ | نچوک |
| — цвѣтомъ. | ницюкъ тюслѣ | نچوک توسلی |
| Каковый. | ни рявишлы | نی رویشلی |
| | ницюкъ раушлы | نچوک راوشلی |
| Какимъ образомъ. | ницюкъ ряушъ белянъ | نچوک روش بلان |
| Какъ. | ницукъ | نچوک |
| Какъ нибудь. | ницюкъ дя булса | نچوککا بولسه |
| Какъ бы ни великъ | ницукъ уллу булсада | نچوک اولو بولسه ده |

| | | |
|---|---|---|
| Какъ, такъ. | *ницукъ алай* | نچوک الای |
| Колачь. | *нанъ* | نان |
| | *кюльца* | کولچه |
| Колачникъ. | *нанцѣ* | نانچی |
| Колбаса. | *канъсухта* | قان سوختا |
| Календарь. | *гурря* | غره |
| Калина. | *тильбаданъ* | تیلبادان |
| Калпакъ дѣвичей. | *килябяшъ* | کیلهباش |
| Калъ. | *бокъ* | بوق |
| | *кый* | قیی |
| Калю. | *калидъляйменъ* | کالیدلایمن |
| Камедь. | *самыкъ* | صامیق |
| Каменистая гора. | *ташлытагъ* | تاشلی تاغ |
| Каменистый. | *ташлы* | تاشلی |
| Каменная гора. | *ташътагъ* | تاش تاغ |
| Каменосѣчецъ. | *ташъкырмацѣ* | تاش قرماچی |
| Каменное масло. | *ташъмай* | تاش مای |
| Камень. | *ташъ* | تاش |
| Каменьноздреватый. | *кюзянакътишуклиташъ* | کوزاناک تیشو کلیتاش |

| | | |
|---|---|---|
| Камешекъ. | *ташъцыгацъ* | تاش چغاج |
| каменщикъ. | *ташъцѣ* | تاشچی |
| | *кирбицѣ* | کربیچ چی |
| Камзолъ. | *интяри* | انتری |
| Каминъ. | *цуваль* | چوال |
| Каналъ. | *арыкъ* | آریق |
| Канальный мастеръ. | *арыкцы* | اریقچی |
| Канапе. | *керуватъ* | کروات |
| канатъ. | *арганъ* | آرغان |
| Конатный мастеръ. | *арганцы* | ارغانچی |
| Канатомъ вяжу. | *арганлаименъ* | ارغانلابن |
| Кандалы. | *бугавъ* | بوغاو |
| Капаю, дѣйств: | *тамызаменъ* | تامزامن |
| Капель дѣлается. | *тамцылляна* | تامچی لانا |
| Капелька. | *тамцыгацъ* | تامچی غاج |
| Капище. | *путханя* | پتخانه |
| Каплунъ. | *иблыкъ* | ابلق |
| Каплю. | *тамаменъ* | تامامن |

| | | |
|---|---|---|
| Капля. | { катря | قطره |
| | { тамызымъ | تامزيم |
| Каплями капаю. | тамызымлай-менъ | تامزيملايمن |
| *По каплѣ.* | тамызымлапъ | تامزيملاب |
| *Для капели стокъ.* | куйлукма | قويلوقمه |
| Капуста. | ляхяна | لخنا |
| Караулъ. | караулъ | قراول |
| Караульный, карауль-щикъ. | караулце | قراولچى |
| Караульня. | караулъханя | قراولخانه |
| Караулю. | { караyллаймень | قراوللايمن |
| | { кютаменъ | كوتامن |
| Карета. | кюймя | كويمه |
| Карло. | машътякъ | ماشتاك |
| Карманъ. | кися | كيسه |
| Карнизъ. | ряфъ | رف |
| Картина. | сурятъ | صورت |
| Кастратъ. | печътурульганъ киши | پچتورولكان كشى |

| | | |
|---|---|---|
| Каструю. | бечамень | بچامن |
| | бечьтурамень | بچتورامن |
| Катаю. | юмарладура-мень | يومارلاندورامن |
| — *рубахи.* | кюйлякьуяля-кляймень | كويلاك اويه لكلايمن |
| Катюсь. | юмарланамень | يومارلانامن |
| Каѳедра. | мюньберь | منبر |
| Каткій, гладкій. | ѣлмагай | يلماغاى |
| *Скользскій.* | тайгакь | تايغاق |
| | таишкакь | تايشقاق |
| Катокъ. | уялякь | اوبالاك |
| Катушка, гора. | ѣлгаякь | يلغاياق |
| Кафтанъ. | бишмять | بشمت |
| — *суконный.* | цикменьтунь | چكمن طون |
| Качалка, качель. | цангылцакь | چانكلچاك |
| Качаю на качели. | тирбятамень | تيربانامن |
| | яйгаймень | بايغامن |
| | цайгаймень | چايغامن |
| *Шатаю, трясу.* | иргаймень | ايرغامن |

| | | |
|---|---|---|
| *Качаю, зыблю* | *тинсяльдура-менъ* | تنكسالدورامن |
| Качаю съ боку на бокъ. | *аунаклатаменъ* | آوناقلاتامن |
| Качаюсь. | *яйгаламенъ* | يايغالامن |
| | *цайгаламенъ* | چايغلامن |
| — *шатаюсь.* | *иргаламенъ.* | ايرغالامن |
| — *зыблюсь.* | *тинсяламенъ* | تنكسالامن |
| — *съ боку, на бокъ.* | *аунаклаймень* | آوناقلايمن |
| Качу. | *юмарландура-менъ* | يومارلاندورامن |
| Качуся. | *ѣламенъ* | يلامن |
| Качество. | *нитяклыкъ* | نتكلك |
| Кашеваръ. | *казанцы* | قزانچى |
| Кашель. | *юткюрюкъ* | يوتكوروك |
| | *юталь* | يوتال |
| Кашлѣю. | *юткиряменъ* | يوتكرامن |
| | *ютяллаймень* | يوتاللايمن |
| Каюся. | *тявбякыламенъ* | توبەقلامن |
| *жалѣю, раскаиваюсь.* | *уфтянаменъ* | اوفتانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Квадратный. | *мураббегъ* | مربّع |
| | *тюртькюль* | تورتكل |
| Квартира. | *кунакъ ўй* | قوناق اُی |
| Квасный. | *ацыткан* | آچتغان |
| | *ацытылган* | اچتلغان |
| Квасцы. | *ацыташъ* | آچی تاش |
| Квашня. | *итмякъцилякъ* | اتمک چیلاک |
| — *Мѣшу.* | *онъ басаменъ* | اُن باسامن |
| — *творю.* | *онъцаламенъ* | اُن چالامن |
| Квашу. | *ацыта менъ* | آچیتامن |
| Кедръ. | *кузукъагацъ* | قوزوق آغاچ |
| Кедровые орѣхи. | *кузукъ* | قوزوق |
| Кибитка. | *мукятякъ* | موکاتک |
| Киваю | *кагій менъ* | کاکیمن |
| Киваетъ лошадь. | *исяйде* | ایسایدی |
| | *иксяйде* | ایکسایدی |
| Кидаю, мѣчу. | *белякляйменъ* | بیلاکلایمن |
| | *быргайменъ* | برغایمن |

Кидаю,

| | | |
|---|---|---|
| *Кидаю, бросаю.* | *ташлаймен* | تاشلايمن |
| Кидаюся. | *ташланамен* | تاشلانامن |
| Кила. | *куюлдукъ* | قويولدوق |
| | *уру* | اورو |
| Кинжалъ. | *ханджяръ* | خنجر |
| Киноварь. | *сюлюганъ* | سولكان |
| Киплю. | *кайнаймен* | قايناءمن |
| | *кайнагылаймен* | قايناغلايمن |
| Кипятокъ. | *кайнаганъсувъ* | قايناغان صو |
| Кирка, церьковь. | *кялися* | كليسا |
| Кирпичь. | *кирбицъ* | كرپيچ |
| Кисловатый. | *ацгылтымъ* | آچغلتيم |
| Кислое тѣсто. | *ацыганъонъ* | آچغان اُن |
| Кислость. | *ацылыкъ* | آچی لق |
| Кислый. | *ацы* | آچی |
| Кислѣю, окисаю. | *айныймень* | آینی من |
| Кисну. | *ацыймень* | اچیی من |
| Кисть. | *цацакъ* | چاچاق |
| | *кячакъ* | سچاق |

| | | |
|---|---|---|
| *Кисть живописная.* | *накышкалямъ* | نقش قلم |
| — *виноградная.* | *асма* | اصمه |
| Китъ. | *кадырга* | قدرغه |
| Китовый промышленикъ. | *кадыргацѣ* | قدرغاچی |
| Кичливый. | *насцылъ* | ناص چل |
| Кичюся. | *насланаменъ* | ناص لانامن |
| Кишка. | *ицякъ* | ایچاک |
| — *большая.* | *кютянъ* | کوتان |
| Кишки, мѣлкїя черева. | *увакъицякъ* | اواق ایچاک |
| Кладеный. | *бецьтурульганъ* | بچتورولگان |
| Кладбище. | *мязарятъ* | مزارت |
| | *гюрюстанъ* | کورستان |
| Кладу. | *куяменъ* | قویامن |
| | *саламенъ* | سالامن |
| *Накладываю* | *тїяйменъ* | تیایمن |
| — *на плеча.* | *юкляйменъ* | یوکلایمن |
| *Скоплю.* | *бечаменъ* | بچامن |
| Кладъ. | *кянцъ* | کنج |
| Кладь. | *юкъ* | یوک |

| | | |
|---|---|---|
| Кланяюсь. | *башкуяменъ* | باش قويامن |
| — *въ землю.* | *саздякыламенъ* | سجده قلامن |
| — *въ ноги.* | *аякгаѣгыламенъ* | اياقغه يغيلامن |
| Классъ, порядокъ. | *рютьбя* | رتبه |
| Колосъ. | *башакъ* | باشاق |
| Клевета. | *бюгтанъ* | بهتان |
| | *яла ябу* | يالا يابو |
| Клеветникъ. | *бюгтанъкиль-гуцѣ* | بهتان قلغوچى |
| Клевещу. | *бюгтанъкыла-менъ* | بهتان قلامن |
| Клей. | *ѣлимъ* | يلم |
| Клейка, клѣенїе. | *ѣлимлавъ* | يلملاو |
| Клейкїй. | *ябошкуцѣ* | يابوشقوچى |
| Клеистый. | *ѣлимлѣ* | يلملى |
| Клеймо. | *тамга* | تامغا |
| Клеймю. | *тамгалайменъ* | تامغالايمن |
| Кленъ. | *цаганъагацъ* | چاغان اغاچ |
| Кленовый лѣсъ. | *цаганлыкъ* | چاغانلق |
| Клену. | *каргайменъ* | قرغايمن |

Кленуся

| | | |
|---|---|---|
| Кленуся. | *каргана менъ* | قرغانامن |
| — *божуся.* | *ходайниавузланаменъ* | خداینی اوزلنامن |
| | *антъитаменъ* | انت ایتامن |
| Клещи. | *кыскыцъ* | قیز قیچ |
| Клею. | *елимляйменъ* | یلم لایمن |
| Клинъ. | *шина* | شینا |
| | *цюй* | چوی |
| Клиню. | *шиналайменъ* | شینالایمن |
| Кличу. | *царлайменъ* | چارلایمن |
| Клоню. | *ингайтаменъ* | اینکایتامن |
| | *июлъдураменъ* | ایولدورامن |
| Клонюся. | *ингаилъ бараменъ* | اینکایب بارامن |
| Клопъ. | *кандала* | قاندالە |
| Клохчу. | *куркултай менъ* | قورقولنایمن |
| Клочекъ. | *тетимъ* | تیتم |
| Клубъ. | *юмгакъ* | یومغاق |
| Клубокъ. | *юмгакцыкъ* | یومغاق چق |
| *въ клубъ свиваю.* | *юмгаклайменъ* | یومغاقلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Клѣвъ. | *кюлкя* | کوبکه |
| Клѣтка. | *кирьтмия* | کرتمه |
| — *для птицъ.* | *кафясъ* | قفس |
| Клѣткою кладу. | *киртмялаймен*<br>*калаймен* | کیرتمه‌لاین<br>قالاین |
| Клюка, кочерга. | *кякиръ*<br>*утъбулгауцъ* | کاکر<br>اوت بولغاوچ |
| Клюква. | *турнакюзьцiя* | تورنا کوزچیه |
| Ключь. | *ацкыцъ* | آچقیچ |
| Ключевая вода. | *булакъсувы* | بلاق صوی |
| Ключникъ. | *ацкыццѣ* | اچقیچ چی |
| Клѣпоносый. | *лябцыкъ бурунлы* | ابچک بورونلی |
| Кляпъ. | *яглыкъ* | یاغلق |
| — *у узды.* | *айцыкъ*<br>*кайцы* | آیچق<br>قایچی |
| Клятва. | *антъ* | آنت |
| Клятвопреступный. | *антъбузгуцѣ* | انث بوزغوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Клятвою утверждаю. | *антъ ицилъ бикитаменъ* | انت ایجب بکیتامن |
| Клятву преступаю. | *антъ бузаменъ* | انت بوزامن |
| Книга. | *китабъ* | کتاب |
| — гадательная. | *фальнамя* | فال نامه |
| — записная. | *ядкарькитабъ* | یادکار کتاب |
| Книгохранительница. | *китабъ ханя* | کتاب خانه |
| Книжечка. | *китабъгиня* | کتاب کنه |
| Книжка. | *китабцикъ* | کتاب چق |
| Книжникъ | *китабце* | کتابچی |
| | *китабханъ* | کتاب خان |
| Книжный, что въ книгѣ. | *китабдагѣ* | کتابداغی |
| Кнутъ. | *цибиртки* | چبرتقی |
| Кнутомъ стегаю, бью. | *цыбырткылайменъ* | چبرتقی لایمن |
| Княжество. | *биликъ* | بی لک |
| Князь. | *бiй* | بی |
| Ко. | *га* | غه |
| | *таманъ* | تامان |
| | *табанъ* | تابان |

Кобыла

| | | |
|---|---|---|
| Кобыла. | *бiя* | بيه |
| Кобылица. | *байталъ* | بايتال |
| Кобылка, | *тiякъ* | تياك |
| — *травяная.* | *тузъцигурткя* | توزچيكورتكه |
| Кобылочка. | *бiягиня* | بيه‌كنه |
| коварно. | *хяйлябелянъ* | حيله‌بلان |
| Коварный. | *хяйлякаръ* | حيله‌كار |
| | *казимиръ* | قازمير |
| Коварство. | *хяйля* | حيله |
| | *казимирлыкъ* | قازميرلك |
| Коварствую. | *казимирляна-менъ* | قازمرلانامن |
| Ковачь | *тимиръсукгуцѣ* | تمرصوقغوچى |
| Коверъ. | *баласъ* | بالاس |
| | *бясатъ* | بساط |
| — *персидскiй.* | *клямъ* | كلام |
| Ковчегъ Ноевъ. | *нухъкимяси* | نوح‌كه‌سى |
| Когда. | *кацанъ* | قچان |
| Когдабытонибыло. | *кацанъбулсада* | قچان‌بولسه‌ده |
| Когдаже. | *кацанъукъ* | قچان‌اوق |



Когда

| | | |
|---|---|---|
| Когда нибудь. | *кацанда булса* | قچان بولسه |
| Кожа. | *кунь* | کون |
| | *тере* | تری |
| | *булгары* | بولغاری |
| — *выползокъ.* | *килъ* | کیب |
| — *на деревѣ.* | *кабукъ* | قابوق |
| — *на зернѣ.* | *калъ* | قاب |
| — *на тѣлѣ.* | *тере* | تری |
| — *отвислая.* | *салболтакъ* | سالبولتاق |
| Кожаная шапка. | *кунътакъя* | کون تافیه |
| Кожаный мѣшокъ. | *кунікалъ* | کون قاب |
| Кожанъ | *яргакътунъ* | یارغاق طون |
| Кожевникъ. | *кунце* | کونچی |
| Кожица на овощахъ. | *уръбультякъ* | هور بولتک |
| Кожу сдираю. | *сытыраменъ* | صترامن |
| — *снимаю.* | *суяменъ* | صویامن |
| Кожура. | *кабукъ* | قابوق |
| Коза. | *ургацѣицкѣ* | اورغاچی اچکی |
| — *дикая.* | *акъкіикъ* | آق کییک |

Козелъ.

| | | |
|---|---|---|
| Козелъ. | { *ицкѣ* | ابچكى |
| | *кязя* | كازه |
| Козленокъ. | *улакъ* | اُلاق |
| Козлиная кожа. | *ицкѣтирѣ* | ابچكى ترى |
| Козловые сапоги. | *кюзьляитокъ* | كوضلا ايتوك |
| Кой. | *каю* | قايو |
| Кокушка. | *кяукъ* | كاوك |
| Кокуютъ. | *кюккюльтайде* | كوككولتايدى |
| Колбаса. | *канъсухта* | قان سوخته |
| Колдовство. | { *яйцеликъ* | يا.بچى لك |
| | *дзадулукъ* | جادولق |
| Колдунъ. | { *яйце* | يابچى |
| | *кюзмавцѣ* | كوزه اوچى |
| Колдунья. | *яйцѣ хатунъ* | يا.بچى خاتون |
| Колдую. | { *яйцалиймень* | يابچى لايمن |
| | *дзадулаймень* | جادولايمن |
| Колебаю. | *тинсяльдурай-мень* | تنكسالدورامن |
| Колебаюся. | *тинсяляменъ* | تنكسالامن |
| Колеблюся. | *аунаклайменъ* | آوناقلايمن |

Колеб-

| | | |
|---|---|---|
| Колеблющїйся. | *тинсяллятурганъ* | تنكساله‌تورغان |
| Колесо. | *тюкярцыкъ* | توكارچك |
| Колесомъ верчуся. | *тюкярляна.менъ* | توكارلانامن |
| Колечко. | *алга* | آلقه |
| Колика. | *цянцювъ* | چانچو |
| Коликїй. | *ницаклы* | نى‌چاقلى |
| Количество. | *цаклыкъ* | چاقلق |
| Колкїй. | *шаракъ* | شاراق |
| Колода лежачая. | *ятыкъ* | یاتق |
| — *дверная.* | *янакъ* | یانكاق |
| Колодезь. | *кодукъ* | قدوق |
| Колоколъ. | *цангъ* | چانك |
| Колокольчикъ. | *кичкиняцангъ* | كچكنه‌چانك |
| Колокъ кустъ | *кувакъ* | قواق |
| Колосистый. | *башаклы* | باشاقلى |
| Колосъ. | *башакъ* | باشاق |
| *Колосится.* | *башаклана* | باشاقلانا |
| *На колосъ мечется.* | *башъкузаде* | باش‌قوزادى |
| Колпакъ Азїатской. | *киллялошъ* | كلّه‌پوش |

Коло-

| | | |
|---|---|---|
| Колочу. | *какаменъ* | قاقامن |
| Колъ. | *цанцьмя* | چانچمه |
| | *казыкъ* | قازق |
| Колыбель. | *цангильцакъ* | چانكلچاك |
| Кольцо. | *тунгалякъ* | تونككالاك |
| — *перстень.* | *юзюкъ* | يوزوك |
| Кольчуга. | *савутъ* | صاوت |
| Колѣно. | *тубокъ* | توبوق |
| | *тезъ* | تز |
| Колѣно, родъ. | *бугунъ* | بوغون |
| Колѣнчатый. | *бугунлы* | بوغونلى |
| Колѣна подгибая сижу. | *цюкялякъултураменъ* | چوكالاباولتورامن |
| Колю. | *яраменъ* | يارامن |
| *Пронзаю.* | *цянцаменъ* | چانچامن |
| Колючій. | *тегянакъ* | تيكاناك |
| Коляска. | *кюймя* | كويمه |
| Командиръ. | *туря* | توره |
| | *башцѣ* | باشچى |
| Командую. | *башкараменъ* | باشقارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Комаръ. | *цибинъ* | چبن |
| | *баша* | باشه |
| Комедіантъ. | *рякысцѣ* | رقص چی |
| Комедія. | *рякысъ* | رقص |
| Комель. | *юванъбашъ* | یوان باش |
| Коммерція. | *сявдагаръцииликъ* | سوده کرچلک |
| Комета. | *куйрукльюлдузъ* | قویروقلی یولدوز |
| Комната. | *кюшекъ* | کوشک |
| Комплементъ. | *сяламъ* | سلام |
| Комолый. | *муцькя* | موچکه |
| Комъ. | *тююръ* | توبور |
| *Въ комки сжимаю.* | *тююрляйменъ* | توبورلایمن |
| Комками дѣлается. | *тююрлянаде* | توبورلانادی |
| Конецъ. | *уцъ* | اُچ |
| Конецъ острю. | *уцайменъ* | اُچایمن |
| *Къ концу привожу.* | *уцкакильтура-менъ* | اُچقه کیلتورامن |
| | *мантатаменъ* | مانکتانامن |
| Конечно. | *мутлакъ* | مطلق |
| Конечный. | *уцкары* | اُچقاری |

Конница.

| | | |
|---|---|---|
| Конница. | *атлуцирю* | آطلوچيرو |
| Коновалъ. | *туваръбецкицѣ* | طوار بچكى چى |
| Конопатина. | *сызлыкъ* | صيزلق |
| Конопачу. | *сызлыклайменъ* | صيزلقلايمن |
| Конопли. | *киндыръ* | كيندير |
| Конфекты. | *шякерлямя* | شكرلامه |
| Кончина. | *бутувъ* | بتو |
| | *адзяль* | آجل |
| Кончащійся. | *бютятурганъ* | بته تورغان |
| | *тюгянятурганъ* | توكانا تورغان |
| Кончаюся. | *бютулъ бара-менъ* | بتوب بارامن |
| | *тюгянаменъ* | توكانامن |
| Конь. | *атъ* | آط |
| Конюхъ. | *атъбакгуце* | اطباقغوچى |
| Конюшня. | *атъкура* | اطقورا |
| | *ахуръ* | اخور |
| Копань. | *казма* | قازمه |
| Копаніе. | *казу* | قازو |
| Копатель. | *азуеце* | قازوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Копаю. | *казаменъ* | قازامن |
| — *въ зубахъ.* | *тышъсызлы-клайменъ* | تش صزلق لايمن |
| Копѣйцо. | *сюнгу гыня* | سونکوکنه |
| | *няйзягыня* | نیزه کنه |
| — *у стрѣлы.* | *масакъ* | ماساق |
| | *башакъ* | باشاق |
| Копье. | *сюнгу* | سونکو |
| | *няйзя* | نیزه |
| Копна. | *моголъ* | موغول |
| Копню. | *моголлайменъ* | موغوللايمن |
| Копчу. | *ыслайменъ* | اصلايمن |
| Копыто. | *туякъ* | تویاق |
| Кора. | *кабукъ* | قابوق |
| Корабль. | *карабля* | کارابله |
| Корабельщикъ. | *каралце* | کارابچی |
| Коренные зубы. | *асутишъ* | آصوتش |
| Корень. | *тамуръ* | تامور |
| *Съ корнемъ вырываю.* | *тамурыбелянъ юлукулъбаламенъ.* | تاموری بلان یولقب الامن |

Коренникъ.

| | | |
|---|---|---|
| Коренникъ. | *сябятъ* | سبت |
| Корета. | *кюймя* | كويمه |
| Корзина. | *зенбюль* | زنبل |
| Користый. | *кабуклы* | قابوقلى |
| Корка на деревѣ. | *кабукъ* | قابوق |
| | *тышъ* | طيش |
| Корку толстую имѣющій. | *калунъ кабуклы* | قالون قابوقلى |
| Корма. | *кюрми* | كورمى |
| Кормилица. | *дая* | دايا |
| Кормило. | *сулцы* | صولچى |
| | *сумцы* | صومچى |
| Кормлю скота. | *ѣмляймен̆ъ* | يملايمن |
| | *ашатаменъ* | اشاتامن |
| | *ѣдюраменъ* | يدورامن |
| Кормъ. | *ѣмъ* | يم |
| *Гуща.* | *шакъ* | شاق |
| Кормщикъ. | *сумцы* | صومچى |
| Коропъ. | *алапъ* | الاب |
| — *круглый.* | *тубалъ* | طوبال |

| | | |
|---|---|---|
| Коробокъ. | *алапцыкъ* | الاپچق |
| Коробочка. | *кумта* | قومته |
| Корова. | *сыиръ* | صیر |
| | *сыгыръ* | صغر |
| — *молодая.* | *яшъ сыгыръ* | یاش صغر |
| — *не дойная.* | *сувалдесыгыръ* | صوالدی صغر |
| — *нетель.* | *тана* | تانا |
| — *стельная.* | *бугазъ сыгиръ* | بوغاز صغر |
| Коровей пастухъ. | *сыгыръкютувцѣ* | صغر کونوچی |
| Коровье масло. | *сыиръ маи* | صیر مای |
| | *сирыгъмай* | صریع مای |
| Королева. | *ханышъ* | خانش |
| Королевскій домъ. | *ханъсераи* | خان سرایی |
| Король. | *ханъ* | خان |
| Королекъ. | *мунцакъ* | مونچاق |
| Короную. | *тадзъурамевъ* | تاج اورامن |
| Короста. | *кудыръ* | قودیر |
| | *котуръ* | قوتور |
| Коростливый. | *кутурлы* | قوتورلی |

| | | |
|---|---|---|
| Коротаю. | *кыскартаменъ* | قيسقارتامن |
| Коротѣю. | *кыскараменъ* | قيسقارامن |
| | *кыскарылъ киляменъ* | قيسقاريب كيلامن |
| Короткимъ становлюся. | *кыскаланаменъ* | قسقەلانامن |
| | *кыскабулулъбараменъ* | قيسقەبولوب بارامن |
| Короткій. | *кыска* | قسقە |
| Корочька. | *кабукцыгацъ* | قابوق چغاچ |
| Кору сдираю. | *кабукъсытыраменъ* | قابوق صترامن |
| Корченіе жилъ. | *тамурътартышу* | تامورتارتشو |
| Корчу. | *тартыштураменъ* | تارتشتورامن |
| | *кякрайтяменъ* | كاكرايتامن |
| Корыто. | *ашлавъ* | اشلاو |
| Корысть. | *бяхтъ* | بخت |
| | *файда* | فايده |
| Коршунъ. | *тюйлуганъ* | تويلوكان |
| | *тилюгянъ* | تيلوكان |
| Корь болѣзнь. | *кызылца* | قزلچە |

| | | |
|---|---|---|
| Коса. | цалкы | چالغى |
| | чалгы | چالغى |
| Косматый. | *тыгызбюнлюкъ* | تيغز بونلوك |
| Косноязычный. | *сагавъ* | صاغاو |
| Косый. | *кыикъ* | قييق |
| — *глазами.* | *кылый кузлѣ* | قلى كوزلى |
| Косолапый, косоногій. | *майрыкъ* | مايرق |
| Косость. | *кыиклыкъ* | قييقلق |
| Костеръ. | *уюмъ* | اويوم |
| *Въ костеръ складываю.* | *уюмъуямень* | اويوم اويامن |
| *Въ кости играю.* | *тябятъ уйнай-менъ* | تبات اويناين |
| | *сюякъуйнаймень* | سوياك اويناين |
| Кости ломитъ. | — сызлайде | - صزلايدى |
| Кости на щекахъ. | *цотъсюякъ* | چوت سوياك |
| Костоломъ. | *сюякъсызувъ* | سوياك صزو |
| Косточка. | *сюякчекъ* | سوياكچك |
| | *сюягацъ* | سوياكاچ |
| Костыль. | *балтакъ* | بالتاق |
| Кость. | *сюякъ* | سوياك |

Кость

| | | |
|---|---|---|
| Кость пустая. | *ѣликъ* | یلك |
| Костяный. | *сюяклы* | سویاکلی |
| Косый. | *кыикъ* | قییق |
| | *кыйшыкъ* | قیشیق |
| Котелъ. | *казанъ* | قزان |
| Котликъ. | *казанцыгацъ* | قزانچغاچ |
| Котомка. | *калаузъ* | کالاوز |
| Который въ силѣ. | *кайсекуватлы* | قایسی قوتلی |
| *Изъ двухъ одинъ.* | *икидянъберисы* | ایکی دن برسی |
| Который нибудь. | *кайсыдабулса* | قایسیدا بولسه |
| Котъ. | *иркякъ мишякъ* | ایرکاک میشاک |
| Кочки. | *тумаръ* | تومار |
| | *тунгякъ* | تونککاک |
| Кошель. | *калта* | قالته |
| Кошка. | *мишякъ* | میشاک |
| | *мачи* | ماچی |
| Кошница | *турсукъ* | تورصوق |

Крадливый.

| | | |
|---|---|---|
| Крадливый. | *урлацце* | اورلاوچی |
| | *угурлагуцг* | اوغورلاغوچی |
| | *сукъ* | صوق |
| Краду. | *урлайменъ* | اورلایمن |
| | *угурлайменъ* | اوغورلایمن |
| Кража. | *орлыкъ* | اورلق |
| | *угурлыкъ* | اوغورلاق |
| Край. | *цытъ* | چیت |
| — *у платья.* | *туннынъцыты* | طون نینک چیتی |
| Крайность. | *цитлыкъ* | چیت لک |
| | *цикъ* | چیک |
| Крякаетъ утка. | *урьтякъбаккылтайде* | اورتاک باقلتایدی |
| Красиво. | *кюрькямъ* | کورکام |
| Красивъ становлюся. | *кюрькямлянаменъ* | کورکاملنامن |
| Красивый. | *сулувъ* | سولو |
| Красильникъ. | *булвче* | بویاوچی |
| Краска. | *буявъ* | بویاو |
| — *въ лицѣ.* | *цырай* | چرای |
| Красками пишу. | *сырлайменъ* | صرلایمن |

Красно-

| | | |
|---|---|---|
| Красноватый. | *кызгылтымъ* | قزغلتیم |
| Красноръчиво, красноръчивый. | *куркямъ сюзлюкъ* | کورکام سوزلوک |
| Красноръчіе. | *блягатъ* | بلاغت |
| Красный. | *кызылъ* | قزل |
| Красноры҃жій. | *конгыръ* | قونکغر |
| Краснѣю. | *кызарылъ киляменъ* | قزاریب کیلامن |
| Красота. | *сулувлыкъ* | سولولق |
| Кратко, ій. | *кыска* | قیسقه |
| Краткость. | *кыскалыкъ* | قیسقه لق |
| Крашеный. | *сырлы* / *някышлы* | صرلی / نقشلی |
| Крашу кистью. | *някышлайменъ* | نقشلایمن |
| — *мачу.* | *буяйменъ* | بویایمن |
| Кремень. | *утлыкъ ташъ* / *цакмакъ ташъ* | اوتلق تاش / چاقماق تاش |
| Крестъ. | *кацы* / *качъ* | قاچی / قاچ |
| Кривая дорога. | *кыйшикъ юлъ* | قیشیق یول |
| Кривизна. | *кыйшиклыкъ* | قیی شق لق |

32 Кривлю.

| | | |
|---|---|---|
| Кривлю. | *кыйшайтаменъ* | قیشایتامن |
| | *кынрайтаменъ* | قینکر ایتامن |
| Кривлюся. | *кынграяменъ* | قینکغر ایامن |
| Кривое дерево. | *кынгыръ агацъ* | قینکغر اغاچ |
| Кривоногій. | *кыйшикъ аяклы* | قیی شیق ایاقلی |
| Кривый ножъ. | *кякрюлецакъ* | کاکرو پچاق |
| Кривый. | *кыйшикъ* | قیی شیق |
| | *кынгыръ* | قینکغر |
| | *кякрю* | کاکرو |
| Крикъ. | *акруъ* | آقرو |
| — *великій дѣлаю.* | *акрыклайменъ* | اقرقلامن |
| Крикливый ребенокъ. | *акрыкъ бала* | اقرق بالا |
| | *укюрюкъ бала* | اوکروک بالا |
| Кричитъ младенецъ. | *бала укюряде* | بالا اوکرادی |
| Крикъ многихъ совокупно. | *кыцкырышъ* | قچقرش |
| | *акырышъ* | اقرش |
| Кричу. | *кычкырамъ* | قچقرامن |
| | *акыраменъ* | اقرامن |
| — *вмѣстѣ.* | *акырышаменъ* | اقرشامن |

| | | |
|---|---|---|
| Кричу какъ малое дитя. | *цынгырамень* | چنكغرامن |
| Кровавый. | *канле* | قانلى |
| Кровля. | *урлюкъ* | هورلوك<br>اُرلوك |
| — *крышка.* | *ябувъ.* | يابو |
| Кровь. | *канъ* | قان |
| — *гнилая.* | *цирикъ канъ* | چرک قان |
| Крови жаждущій. | *канъ ицкуцы* | قان ايچكوچى |
| Кровь истекшая. кото-рая уже истеклася. | *юшканъ канъ* | اويوشقان قان |
| Кровосмѣшеніе. | *канцашу*<br>*канцашмаклыкъ* | قانچاشو<br>قانچاشمق لق |
| Кровосмѣшиваюсь. | *канцашаменъ* | قانچاشامن |
| Кровь съ гноемъ. | *ирчлы канъ* | اروقلى قان |
| Крокодилъ. | *тимсахъ* | تمساخ |
| Кромѣ. | *башка* | باشقه |
| — *того.* | *аннанъ башка*<br>*анданъ башка* | آنّنان باشقه<br>اندان باشقه |
| Крапива. | *кыцытканъ* | قيچتقان |
| Кроплю. | *субелянъ цацаменъ* | صوبلان چاچامن |

| | | |
|---|---|---|
| Кроткій. | *юмушакъ кун-гюльли* | یوموشاق کونکوللی |
| | *хилемъ* | حلم |
| Кротко. | *хилимликъ беляпъ* | حلملک بلان |
| Кротокъ становлюся. | *хилимляна менъ* | حلملانامن |
| Кротость. | *хилимликъ* | حلملک |
| Кротъ. | *суцыцканъ* | صوچچقان |
| Крошу. | *турайменъ* | تورایمن |
| — *листками.* | *япраклайменъ* | یاپراقلایمن |
| Крою. | *печаменъ* | پچامن |
| Круглость. | *тюгяракликъ* | توکاراکلک |
| Круглый. | *тюгяракъ* | توکاراک |
| Круглымъ дѣлаю. | *тюгяраклай-менъ* | توکاراکلایمن |
| Кругомъ, около. | *тиграсидя* | تکرەسیدە |
| — *стою.* | *тугяракъ ту-раменъ* | توکاراک تورامن |
| — *въ кругъ собираюсь.* | *тюкяракъѣила-менъ* | توکاراک ییلامن |
| — *обращаю.* | *тюгярякъ ай-ляндураменъ* | توکاراک ایلاندورامن |
| Кружуся. | *тюгярякляна-менъ* | توکاراکلانامن |

Кружокъ

| | | |
|---|---|---|
| Кружокъ. | *тюгарчикъ.* | توكارچك |
| — *въ глазу.* | *кузьнынъ тю-карчигѣ* | كوزننك توكارچكى |
| Крупа. | *ярма* | يارمه |
| Крупа ячная. | *ашлыкъ ярма* | اشلق يارمه |
| Крупою дѣлаю. | *ярмалаймен* | يارمالايمن |
| Крупный дождь. | *ире ямгуръ* | ارى يغمور |
| | *ире ягмуръ* | ارى يغمور |
| Крутое тѣсто | *ныкъбасганъ онъ* | نق باسغن اون |
| Крутый. | *тыкъ* | تيك |
| Крутая нить. | *цыракъ ѣлъ* | چيراق يب |
| Кручу. | *цыраклайменъ* | چيراقلايمن |
| | *цыратыльду-раменъ* | چيراتلدورامن |
| Крылатый. | *канатлы* | قناتلى |
| Крылатъ становлюсь. | *канатланаменъ* | قناتلانامن |
| Крыло. | *канатъ* | قنات |
| Крыса. | *ирлянъ* | ايرلان |
| Крѣпкій. | *берикъ* | برك |
| | *дынъ* | دينك |

| | | |
|---|---|---|
| Крѣпко. | *бикъ* | بیک |
| — *плотно.* | *тyюкъ* | توبوق |
| Крѣплю. | *бигитаменъ* | بکیتامن |
| | *диныmаменъ* | دینکیتامن |
| Крѣпнуть начинаю отъ морозу. | *увокданъ ката-башлаймень* | صُوقدان قتاباشلایمن |
| Крѣпость. | *бикликъ* | بیک‌لک |
| — *замокъ.* | *калга.* | قلعه |
| Крюкъ. | *ыргакъ* | ایرغاق |
| — *дверный.* | *цыганакъ* | چغاناق |
| Крючекъ, петелька. | *ильмякъ* | ایلمک |
| Кто. | *кемъ* | کم |
| — *нибудь.* | *кимъдябулса* | کملا بولسه |
| Кто онъ таковъ. | *кимъдуръ улъ андай* | کمدور اول اندای |
| Кубокъ. | *кюбцикъ* | کوبچک |
| | *кюбъ* | کُب |
| Куда. | *калай* | قالای |
| Кудѣля | *тюртякъ* | تورتک |

Кудря-

| | | |
|---|---|---|
| Кудрявые волосы. | цыршкакъ цацъ | چرشقاق چاچ |
| | — сагъ | چرشقاق ساچ |
| Кудрявый. | — цацлы | چرشقاق چاچلی |
| Кузнецъ. | тимурце | تمرچی |
| Кулюкъ. | кичкиня куля | کچکنه کولا |
| Кукла. | курцакъ | قورچاق |
| Куколь. | кара кырлыкъ | قراقرلق |
| Кулакъ. | ютурукъ | یوتوروق |
| | юмурукъ | یومروق |
| Кумачь. | атанъ | اتان |
| Купаюсь. | сувга тушаменъ | صوغه توشامن |
| Купецъ. | сяедагяръ | سوده کر |
| Купечество, торгъ. | сяедагярцыликъ | سوده کرچلک |
| Купечество. | сяедагярлыкъ | سوده کارلک |
| Купечествую. | сяедагярцыляй менъ | سوده کارچلابن |
| Купить охота. | сатылъ алгымъ киляде | ساتیب الغیم کیلادی |
| — охотникъ. | сатылъ алгале заокъ | ساتب الغالی زاوق |
| Купно. | берга | برکا |
| | тутушъ | تونوش |

| | | |
|---|---|---|
| Курица. | *тавокъ* | طاوق |
| Курьеръ. | *цабулъ* | چابول |
| Куропатка. | *агуунъ* | آغوون |
| Курю. | *тютятаменъ* | توتاتامن |
| — *трубку.* | *канза тартаменъ,* | قانزاتارتامن |
| | *челемъ тартаменъ* | چلم تارتامن |
| Куряшникъ. | *китакъ* | کتاک |
| Кусаю. | *кабаменъ* | قابامن |
| Кусаюсь. | *кабушаменъ* | قابوشامن |
| Кусающійся, кусливый. | *кабаганъ* | قباغان |
| Кусокъ. | *кисякъ* | کیساک |
| Кусочикъ. | *кисякъ гыня,* | کیساک کنه |
| | *кисягацъ* | کیساکاچ |
| Кусочками рѣжу. | *кисякляйменъ* | کیساکلابمن |
| Кустарникъ. | *тюнъ цюбукъ,* | تونک چبوق |
| | *цукъ цюбукъ* | چوق چبوق |
| Кустъ. | *цукъ* | چوق |
| Куфа, бочка. | *муцкя* | موچکه |
| | *фучи* | فوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Кувшинъ. | *кумганъ,* | قومغان |
| | *кюзя* | كوزه |
| Кувшинчикъ. | *кумганьгыня* | قومغانغنه |
| кухмейстеръ. | *ашмаце* | آشماچى |
| Куча. | *уюмъ* | اويوم |
| — *людей.* | *каумъ,* | قَوم |
| | *кюмякъ* | كوماك |
| *Въ кучу складываю.* | *уюмгя сала- менъ* | اويومكاسالامن |
| — *сношу.* | *уюмга ташипъ саламенъ* | اويومكاتاشيبسالامن |
| Кучеръ. | *тилбугацѣ* | تيلبوكاچى |
| Кушанье. | *ашъ,* | آش |
| | *тагамъ* | طعام |
| — *приправляю.* | *ашъ шайлай- менъ* | آش شايلايمن |
| — *сладкое.* | *татлы ашъ* | تاتلى آش |
| Кушанья приправленїе. | *ашъ шайламакъ* | آش شايلاماق |
| Кушаю. | *ашаименъ* | آشايمن |
| | *ѣименъ* | ييى من |
| Кую. | *сукаменъ* | صوقامن |

| | | |
|---|---|---|
| Келья. | *сумга* | صومعه |

## Л.

| | | |
|---|---|---|
| Лавка. | *кибитъ,* | كيبت |
| | *дюканъ* | دكان |
| — *гдѣ садятся.* | *иляй такта* | ايلاى تافته |
| | *урундукъ* | اوروندوق |
| Лавочникъ. | *кибитцѣ* | كيبتچى |
| Лаврова́я вѣшвь. | *дафня ябрагы* | دفنه ياپراغى |
| Лавровое дерево. | *дафня агацы* | دفنه آغاچى |
| Лагерь. | *дзадыръ,* | چادير |
| | *цатыръ* | چاتير |
| — *растанавливаю.* | *дзадыръ курголаймен* | چادير قورغولايمن |
| *Въ лагерь становлюсь.* | *дзадыргатушамен* | چاديرغه توشامن |
| Ла́донъ. | *кюнлюкъ* | كونلك |
| Ладономъ курю. | *кюнлюкъ тютятамен* | كونلك توتانامن |
| Ладанное дерево. | *кюнлюкъ агацы* | كونلك اغاچى |
| Ладо́нь. | *увуцъ* | اووچ |
| *Въ ладонь мѣрою.* | *култабанъ* | قول تابان |

Лажу

| | | |
|---|---|---|
| Лажу. | *шайлаймен* | شايلايمن |
| Вползаю. | *агынамен* | اغنامن |
| Влозаю. | *тирмашип керямен* | ترماشيب كرامن |
| Лозоревый. | *шагыръ кук* | شاغر كوك |
| Лазорь. | *кук буяв* | كوك بوياو |
| Лазаретъ. | *пимар ханя* | بيمارخانه |
| Лайковый. | *сахтыян* | ساختيان |
| Лакомлюся. | *там шанамен* | تامشانامن |
| Лакомство. | *тамшанцаклык* | تامشانچاقلق |
| Лакомый. | *тамшанцак* | تامشانچاق |
| Ланцетъ. | *няштяръ* | نشتر |
| Лань. | *ургацекiик* | اورغاچی كييك |
| Лапа. | *буцкак* | بوچقاق |
| Лапта. | *унвашъ* | اُن آش |
| Лапти. | *чабата* | چاباتا |
| Ларецъ. | *кумтацык* | قومتهچق |
| Ласканiе. | *сююнмяклык* | سيونمكلك |
| Ласкательный человѣкъ. | *ялан кишы* | يلان كشی |



Ласка-

| | | |
|---|---|---|
| Ласкательно. | *яланлыкъ билянъ* | يلانلق بلان |
| Ласкательный. | *ялаударъ* | يلاودار |
| Ласкательство. | *яланлыкъ* | يلانلق |
| Ласкательствую. | *яланланаменъ* | يلانلانامن |
| Ласкаю. | *арбыйменъ* | آربی من |
| | *албургандураменъ* | آلبورغاندورامن |
| | *ицыктураменъ* | ایچکتورامن |
| Ласково. | *имаклыкъ билянъ* | ایماقلق بلان |
| Ласковый. | *имакъ* | ایماق |
| Ластица, ласочка звѣрокъ. | *уршянъ* | اورشن |
| Ластовица у платья | *киштякъ* | کیشتاک |
| Ласточка. | *карлыгацъ* | قارلغاچ |
| Латы. | *кюбя* | کوبه |
| Лаю. | *гюрямснъ,* | هورامن |
| | *урямснъ* | اورامن |
| Лгу. | *ялганъ сузляйменъ* | یالغان سوزلایمن |
| Льдистый. | *бузлы* | بوزلی |

| | | |
|---|---|---|
| Льдяная сосулька. | *сюмякѣ лянганѣ бузѣ* | سمکلانکان بوز |
| Лебедь. | *акѣ кушѣ* | اق قوش |
| Левъ. | *арсланѣ* | آرسلان |
| Легкїй. | *ѣнылъ* | ینکیل |
| Легко. | *унгай* | اونکای |
| Легковѣрїе, простота. | *саталыкѣ* | صاتالق |
| Легковѣрный. | *сата,* | صاتا |
| | *кюзъ акылѣ* | کوز عقل |
| Легкое. | *улкя* | اوپکا |
| Легкомысленный. | *ѣныль гушлѣ* | ینکل هوشلی |
| Легкость. | *ѣнылълыкѣ* | ینکیل لک |
| Ледъ. | *бузѣ,* | بوز |
| | *мусѣ* | موز |
| Ледяная вода. | *бусѣ сувы* | بوز صوی |
| Ледоватый. | *бузлыракѣ* | بوزلیراق |
| Лежу. | *ятаменѣ* | یاتامن |
| — *вѣ срединѣ.* | *уртада ятаменѣ* | اورتاده یاتامن |
| — *навзничъ.* | *чалгаданѣ ятаменѣ* | چالغادان یاتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Лежень. | *ятаганъ* | یاتاغان |
| Ленъ. | *ѣтынъ* | یتن |
| Линь рыба. | *кара балыкъ* | قرابالق |
| Лесть. | *бяутьмякъ* | بوێمك |
| Лестный. | *бяуткудяй* | بونكوداى |
| Лѣтаю. | *уцулъ юрійменъ* | اوچوب یوریمن |
| Лѣтучая мышь. | *яръ канатъ* | یارقنات |
| Лѣтучій. | *уцкуръ* | اوچقور |
| — *огонь, болѣзнь.* | *цакмакъ кутуръ* | چاقماق قوتور |
| лѣщу. | *ялланланаменъ* | یلانلانامن |
| Лживый. | *ялганце* | یالغانچی |
| Ли. | *ми,* | می |
| | *му,* | مو |
| | *мя* | مه |
| Либо. | *яки* | یاکی |
| Лижу. | *ялайменъ* | یالایمن |
| Лизунъ. | *ялманцакъ* | یالمانچاق |
| Лилѣя. | *зянбякъ* | زنبق |
| Лимонъ. | *лиманъ* | لمان |

Линѣй-

| | | |
|---|---|---|
| Линѣйка. | *цыйгоцъ* | چيفوچ |
| Линѣя. | *ціикъ,* | چييق |
| | *чикъ* | چيك |
| Линяетъ. | *тюляйде* | تُلايدى |
| Линяетъ цвѣтъ. | *тюсь аваде* | توس اوادى |
| Липа. | *юкя агацъ* | يوكا اغاچ |
| Липкій. | *япшинцакъ* | يابشنچاك |
| Лисица. | *тюлькю* | تولكو |
| Листъ. | *ябракъ,* | يابراق |
| | *яфракъ* | يافراق |
| Листовое золото. | *кюмзянъ* | كومزان |
| Листомъ одѣваюсь. | *ябракланаменъ* | يابراقلانامن |
| Листъ бумаги, | *такта кагязъ* | تاقته كاغذ |
| Литтера. | *харефъ* | حرف |
| Лихорадка. | *бизкакъ* | بزكاك |
| Лихорадкою не можетъ. | *бизгакъ булупъ агрій де* | بزكاك بولوب اغريدى |
| Лихорадочная болѣзнь. | *бизкакъ ауру* | بزكاك آورو |
| | *бизгакъагрыкъ* | بزكاك آغرق |

| | | |
|---|---|---|
| Лице. | *юзъ* | يوز |
| — *навожу.* | *юзляймень* | يوزلاين |
| Лицемѣръ. | *ике юзлѣ киши* | ايكى يوزلى كشى |
| | *юзьтякциль* | يوزتك چل |
| Лицемѣрю. | *юздякцилянамень* | يوزدا كچى لنامن |
| Личина. | *тусь бурунь* | توص بورون |
| Лишаю. | *юямень* | يويامن |
| Лишаюся. | *ююламень* | يويولامن |
| | *мяхрумькаламень* | محروم قالامن |
| Лишенїе. | *мяхрумьбулмакь* | محروم بولماق |
| Лишенный. | *мяхрумь* | محروم |
| Лишокъ, лишъ, нечотъ. | *такь* | تاق |
| Лишнїй. | *артукь* | آرتوق |
| Лобзанїе. | *убюшмякь* | اوبوشمك |
| Лобъ. | *манлай* | مانكلاى |
| Лобзаю. | *убамень* | اوبامن |
| Ловецъ. | *андуеце* | آنكدوچى |
| Ловкїй. | *иплѣ* | ايپلى |
| | *илшитлѣ* | ايشتلى |

Ловле-

| | | |
|---|---|---|
| Ловленіе. | *андымаклыкъ* | انكبافلق |
| Ловлю. | *андыймень* | انكبن |
| Ловля. | *анду* | انكدو |
| | *сунаръ* | سونار |
| Ловчей. | *анцылъ* | انكچل |
| Лодыжка. | *ашикъ* | آشق |
| Лодка. | *кимя* | كيه |
| Ложка. | *шабала* | شابالا |
| — *большая.* | *кашикъ* | قاشيق |
| Ложно присягнулъ. | *ялганданъ антъ ицте* | يالغاندان انت ايچتى |
| Ложно. | *ялганъ* | يالغان |
| Ложный. | | |
| Ложь. | *ялганцелыкъ* | يالغانچى لق |
| *Во лжи признаюсь.* | *ялганци лыгымъ бильгуртамень* | يالغانچى لغم بلكورتامن |
| Лоза. | *цубукъ* | چبوق |
| Локоть. | *турсякъ* | ترساك |
| Ломаю. | *бузамень* | بوزامن |
| | *ватамень* | واتامن |
| | *сындурамень* | صندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Ломкій. | *валма* | واله |
| Лоно. | *куюнъ* | قويون |
| Лопата. | *кюрякъ* | كوراك |
| Лопатка. | *кюрягяцъ* | كوراكاچ |
| Лопатка у человѣка. | *яурунъ калакъ* | ياورون قالاق |
| — *передняя.* | *алтъ кулъ* | آلت قول |
| Лоскутъ | *кисякъ* | كيساك |
| Лоскъ. | *ѣлтракъ* | يلتراق |
| Лотокъ. | *талбія* | تالبيه |
| Лохань. | *ляганъ* | لكان |
| Лошадь. | *ѣлкы* | يلقى |
| — *верховая.* | *яланъ атъ* | يالانك آت |
| Лошадей правлю, обважживаю. | *тилбугяляй-менъ* | تيلبوكالايمن |
| Лошакъ. | *катыръ* | قتر |
| | *кацыръ* | قچر |
| Лощина. | *уй* | اوى |
| Льстивый. | *яланланцакъ* | يلانلانچاق |
| Лубъ. | *юка кабукъ* | يوكا قابوق |

| | | |
|---|---|---|
| Лугъ. | *нувъ* | نو |
| Лужа. | *цалцыкъ* | چالچق |
| Лукавлю. | *кюльгирьлянамень* | كولكرلنامن |
| Лукавство. | *кюльргирлыкъ* | كولكرلك |
| Лукавый. | *кюльгиръ* | كولكر |
| | *лувлы* | لولى |
| Лука. | *тюль* | توب |
| Луковатый. | *тюльсу* | توب سو |
| Лукъ. | *суганъ* | صوغان |
| | *піязъ* | پياز |
| — *изъ коего стрѣляетъ.* | *я* | يا |
| | *санай* | ساناى |
| | *яя* | ييا |
| *Въ лукъ сгибаю.* | *я бугаменъ* | يابوكامن |
| | *яга бугаменъ* | ياغابوكامن |
| Луна. | *ай* | آى |
| Лунка. | *цунгурцакъ* | چونكغرچاق |
| Лунная ночь. | *ай ярыкъ тунъ* | آى ياروق تون |
| Луплюся. | *капцоруламенъ* | قابچورولامن |

| | | |
|---|---|---|
| Лучь. | *шюгля* | شعله |
| Лучей сїянїе. | *нурь* | نور |
| Лучи испущаю | *шюгля цыкараменъ* | شعله چقارامن |
| Лучина. | *цырагъ* | چراغ |
| Лучше. | *яхширакъ* | يخشراق |
| — нѣсколько. | *альбятракъ яхши* | البتراک يخشی |
| Лучшїй. | *афзаль* | افضل |
| Лыко. | *катте юкя* | قتی بوکا |
| Лысина. | *кашка* | قاشقه |
| Лысу становиться. | *кашкаланмакъ* | قاشقه لانمق |
| Лысый. | *кашкалы* | قاشقه لی |
| Лытка. | *тулцувъ* | توبچو |
| Лышу. | *кыртайменъ* | قرتايمن |
| Львица. | *ургаче арсланъ* | اورغاچی ارسلان |
| Льняный. | *ѣтынлы* | يتنلی |
| Лью. | *тюгаменъ* | توکامن |
| | *кояменъ* | قيامن |
| Къ литью способный. | *куйголыкъ* | قيغولق |

Лѣвый.

| | | |
|---|---|---|
| Лѣвый. | *сулъ* | سول |
| Лѣвою рукою который дѣлаетъ. | *сулагай* | سولاغای |
| Лѣкарственный. | *даруцѣ* | داروچی |
| Лѣкарство даю. | *дарю бирямενъ* | داروبرامن |
| Лѣкарь. | *табилъ* | طبیب |
| Лѣнивецъ. | *хыйра* | خیرا |
| Лѣниво, ый. | *иринцакъ* | ایرینچک |
| Лѣнивъ есмь. | *хыйралана-менъ* | خیرالانامن |
| Лѣность. | *хыйралыкъ* | خیرالق |
| Лѣнь мнѣ. | *иринямενъ* | ایرینامن |
| Лѣсистый. | *агацлы* | اغاچلی |
| Лѣсница. | *баскыцъ* | باسقیچ |
| | *нярдибанъ* | نردبان |
| Лѣсный. | *агацдаге* | آغاچداغی |
| Лѣсъ. | *агацъ* | اغاچ |
| Лѣсомъ зарастаетъ. | *агацланаде* | اغاچلانادی |
| | *цубукланаде* | چبوقلانادی |
| | *агацъ басаде* | آغاچ باسادی |

Лѣтній

| | | |
|---|---|---|
| Лѣтній день. | *яйнынъ кюни* | یای ننک کونی |
| Лѣто. | *яй* | یای |
| Лѣтописецъ. | *тарихце* | تاریخ چی |
| Лѣтопись. | *тярихъ* | تریخ |
| Лѣтую. | *яйляйменъ* | یایلایمن |
| Лѣченіе. | *багышъ* | باغش |
| Лѣчу. | *уцаменъ* | اوچامن |
| Лѣчу лѣкарс: | *багаменъ* | باغامن |
| | *ясаменъ* | یاسامن |
| Лѣшая. | *тимрявъ* | تمراو |
| Лѣшей. | *шайтанъ* | شیطان |
| Любезный. | *сююкле* | سیوکلی |
| Люблю. | *суяменъ* | سویامن |
| Любовникъ. | *сюйгуце* | سوبکوچی |
| Любовно. | *сююклюкъ белянъ* | سیوکلک بلان |
| | *татулукъ белянъ* | تاتولق بلان |
| Любовный. | *сююклюкъ* | سیوک لک |
| | *татулукъ* | تاتولق |

Любовь.

| | | |
|---|---|---|
| Любовь. | сюювъ | سيو |
| | сююкъ | سيوك |
| Любовїю горящїй. | *гашикъ* | عاشق |
| Любопытный. | *сынцылъ* | صين چل |
| Любопытство. | *сынцыллыкъ* | صين چل لق |
| Люто. | *музи* | مرزى |
| Людей куча. | *каумъ* | قوم |
| Людей множество. | *кюлъ кишили* | كوب كشى لى |
| Люди. | *кишилярь* | كشى لر |
| | *яранларъ* | يارانلار |
| Людкость. | *кишиликъ* | كشى لك |
| Люлька. | *бишикъ* | بشيك |
| Лютость. | *гайрятъ* | غيرت |
| *Въ лютость привожу.* | *гайратляна-менъ* | غيرتلانامن |
| Лютый. | *гайратлы* | غيرتلى |
| Лягушка. | *багацыкъ* | باغاچق |
| Лягуша. | *бага.* | باغا |
| | *бака* | باقا |
| Лядвея. | *санъ* | صان |

Маго-

| | | |
|---|---|---|
| Магометанецъ. | *мухаммеди* | محمّدی |
| | *мухамедъ ум-мяты* | محمّد امتی |
| Маджи на лицѣ. | *сибкиль* | سبکیل |
| — *появляются.* | *сибкильлянаде* | سبکل لانادی |
| | *сибкиль тушады* | سبکل توشادی |
| Мажу. | *сулаймень* | صلایمن |
| | *ягамень* | یاغامن |
| | *майлаймень* | مایلایمن |
| Маеранъ цвѣтъ. | *марджанъ тусъ* | مرجان توس |
| Мазанїе. | *сулавъ* | صلاو |
| Мазь. | *ягма* | یاغمه |
| Макаю. | *маламень* | مالامن |
| | *манамень* | مانامن |
| Макъ. | *кюкнаръ* | کوکنار |
| Маленькїй. | *кичкиня* | کچکنه |
| Маленько. | *азракъ* | ازراق |
| | *азгына* | ازغنه |
| | *азмунца* | ازمونچه |

| | | |
|---|---|---|
| Малина. | *астыханъ* | آلمی ستخان |
| Малиновый цвѣтъ. | *астыханъ рянлѣ* | استخان رنگ |
| Мало. | *азъ* | آز |
| Малое великимъ ставлю. | *азни кюлкяхисаплайменъ* | ازنی کوبکه حسابلایمن |
| | *кулъсинаменъ* | کوب سنامن |
| Малое нѣчто. | *кичкиня ниmя* | کیچکنه نیمه |
| Малолюдство. | *азъ киши* | ازکشی |
| Мало очень. | *бикъ азъ* | بیک از |
| Малость. | *азлыкъ* | ازلق |
| Мальчикъ. | *ирьбала* | ایر بالا |
| | *иръ угланъ* | ایر اوغلان |
| Малый. | *кицикъ* | کیچک |
| — *ростъ.* | *алаша буй* | الاشه بوی |
| | *алаша буйлы* | الاشه بویلی |
| — *самый.* | *инъ кыцесы* | اینک کیچی سی |
| Мамка. | *дая* | دایا |
| Мараю. | *булгайменъ* | بولغایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Мараюся. | булганаменъ<br>кирлянаменъ | بولغانامن<br>كرلانامن |
| Маркитантъ. | сака | سقه |
| Мраморъ,<br>Мраморный. | мярмяръ | مرمر |
| Масленный.. | майле<br>майлыкъ | مايلى<br>مايلق |
| Маслина дерево. | зяйтунъ агачъ | زيتون اغاج |
| Масло деревянное. | зяйтунъ май | زيتون ماى |
| — *коровье.* | сыгыръ май<br>сары май | صغرماى<br>سارى ماى |
| Мастерскій. | усталы | اوستالى |
| Мастерица. | уста хатунъ | اوستاخاتون |
| Мастеровый человѣкъ. | уста киши | اوستاكشى |
| Мастеръ. | устадъ | اُستاد |
| — *который дѣлаетъ статуи.* | азаръ тяряшъ | ازارترش |
| Мать. | аня,<br>иня | آنا<br>اينا |

| | | |
|---|---|---|
| Махаю. | *сильтяйменъ* | سلتايمن |
| Мачиха. | *угай аня* | اوكاى انا |
| Машина. | *машиня* | ماشنه |
| Мачта. | *шукля* | شوكله |
| Машу, махаю. | *талбунаменъ* | تالبونامن |
| Мгла. | *зюльматъ* | ظلمات |
| *Во мгновенїе ока.* | *кюзьюмутъ ацгунца* | كوزيوموب اچغونچه |
| Медъ. | *балъ* | بال |
| Медвѣдица. | *ругаче аю* | اورغاچى آيو |
| Медвѣжїй. | *аюнике* | آيونيكى |
| Медвѣдь. | *аю* | آيو |
| Медленїе. | *кицюгюшъ* | كيچوكوش |
| Медлѣнно, ый. | *тукталувъ* | توقتالو |
| Медлѣнность. | *тукталышъ* | توقتالش |
| Медлю. | *тукталаменъ* | توقتالامن |
| Медовый. | *баллы* | باللى |
| Между. | *арада* | ارادا |
| — *тѣмъ.* | *анынъ арасинда* | آنينك اراسنده |

| | | |
|---|---|---|
| Между. | *арасинда куя-мен* | آراسنده قویامن |
| — чѣмъ кладу. | *аралаль куя-мен* | ارالاب قویامن |
| Межую. | *миша куямен* | میشاقویامن |
| Меньше ставить. | *азсынмак* | آزسنماق |
| Меньшій. | *кицикрак* | کچکراک |
| Мерзость. | *циркинлык* | چرکنلک |
| Мертвый. | *улюм* | اولوم |
| Мертвое тѣло. | *улюмдык* | اولومدیک |
| | *улюк тян* | اولوک تن |
| Металлъ, руда. | *мягдан* | معدان |
| Метла. | *сибиртке* | سیبرتکی |
| Мету. | *сибирямен* | سیبرامن |
| Метлякъ. | *кюбляяк* | کوبهلاک |
| Мечь. | *кылыць* | قلچ |
| *Вытягиваю.* | *сувramen* | صوزامن |
| Мигаю. | *кюзъ кысам* | کوزقسام |
| Милосердіе. | *мигирцелык* | مهرچلک |
| Милосердый. | *ряхимли* | رحیملی |

Мило-

| | | |
|---|---|---|
| Милосердствую. | *рахимъ кыла-менъ* | رحیم قلامن |
| Милостиво. | *рахимликъ белянъ* | رحیملک بلان |
| Милостивый. | *рахмятлы* | رحمتلی |
| Милость. | *рахмятъ,* | رحمت |
| | *рахимъ* | رحیم |
| Милостыня. | *садака* | صدقه |
| | *хаиръ* | خیر |
| Милый. | *сююклѣ* | سیوکلی |
| Мимо иду. | *утяменъ* | اوتامن |
| | *узулъ бараменъ* | اوزوب بارامن |
| Мимо летаю. | *учулъ узаменъ* | اوچوب اوزامن |
| Мимоходомъ. | *усулъ бара ят-ганда* | اوصوب بار ایاتنغانده |
| Мирный. | *тынычлы* | تنچ لی |
| Мировщикъ. | *ярашгурзучѣ* | یاراشتورغوچی |
| Миролюбивый. | *тынычликъ сюйгучѣ* | تنچ لق سویکوچی |
| Миртовое дерево, смирна. | *мерсинъ агаце* | مرسن اغاچی |
| Миртовый. | *мирсинъ* | مرسن |

Мирто-

| | | |
|---|---|---|
| Миртовые плоды. | *мирсинъ ѣмыши* | مرسن یمشی |
| Миръ. | *сялямятлыкъ*<br>*сялямятъ, яра-шу* | سلامتلک<br>سلامت یاراشو |
| Мирю. | *яраштураменъ* | یاراشدورامن |
| Мирюся. | *ярашаменъ* | یاراشامن |
| Міръ, свѣтъ. | *джиганъ,*<br>*дунья* | جهان,<br>دنیا |
| Мірскій. | *дуньѣлыкъ* | دونیالق |
| Младенецъ. | *нарясидя*<br>*амцякъ бала* | نارسیده<br>ایمچک بالا |
| Младенчество. | *нарясидялыкъ* | نارسیده لک |
| Мнимый. | *хыяллыкъ* | خیاللق |
| Многажды. | *кюль мяртябя* | کوب مرتبه |
| Многій. | *кюль*<br>*цукъ* | کوب<br>چوق |
| Много. | *крчъ,*<br>*хыйле,*<br>*байтакъ* | کن<br>خیلی<br>بایتاق |

| | | |
|---|---|---|
| Много раненъ. | кюль джараха-тлы<br>кюль яралы | کوب جراحتلی<br>کوب یارالی |
| -долговъ на себѣ имѣющій. | кюль бурццлы | کوب بورچلی |
| Многодѣльный. | кюль ишлы | کوب ایشلی |
| Многократно. | кюль мяртя-бяликъ | کوب مرتبه لک |
| Многолиственный. | кюль ябраклыкъ | کوب یابراقلق |
| Многолюдный. | кюль кышиле | کوب کشی لی |
| Многолюдство. | кюль каумлыкъ | کوب قوم لک |
| Многочисленно, ый. | кюль хисаллы | کوب حسابلی |
| Множество. | кюллюкъ | کوبلوک |
| Множу. | кюлляймень | کوبلایمن |
| Мнѣ не извѣстно. | менъ хабердаръ дагюль | من خبردار داکول |
| Мнѣнїе. | хыяль | خیال |
| Мню. | хыялъ кыла-менъ | خیال قیلامن |
| Могила. | кабыръ<br>гюръ | قبر<br>کور |

Мо-

| | | |
|---|---|---|
| Можетъ быть. | *шаятъ,* | شايات |
| | *алля керякъ* | الّه كراك |
| Можжевельникъ. | *артушъ* | آرتوش |
| Можно. | *булгулыкъ* | بولغوليق |
| — *итти.* | *юрупъ булуръ* | يوروب بولور |
| Мозгъ. | *мія,* | ميه |
| | *мій* | ميي |
| — *въ костяхъ.* | *кимикъ* | كميك |
| Мозоль. | *кабару* | قبارو |
| Мой, я, е. | *мининке* | منينككى |
| Мокну. | *йбійменъ* | ييى من |
| Мокрота. | *тамлыкъ* | تامليق |
| | *тымлыкъ* | طمليق |
| Мокрый, | *тамлы,* | تاملى |
| Мокръ. | *сувлы,* | صولى |
| | *тымлы* | طملى |
| — *бываю.* | *сувланаменъ* | صولانامن |
| | *сувулы буламенъ* | صولى بولامن |

Мокръ.

| | | |
|---|---|---|
| Мокръ становлюся | *сувлы булупъ киляменъ* | صولی بولوب کیلامن |
| Моленїе. | *шюкрана* | شکرانا |
| Молитва. | *дога* | دعا |
| — *стоя на ногахъ.* | *намазъ* | نماز |
| Молнїя. | *яшинъ* | یاشین |
| Молодая, которая не давно за мужъ вышла. | *килинъ* | کیلین |
| Молодьба. | *ашъ сукмаклыкъ* | آش صوقماقلق |
| Молодецъ. | *ѣгитъ* | یکت |
| Молодечество. | *ѣгытлыкъ* | یکتلک |
| Молодое дерево. | *яшъ агацъ* | یاش اغاچ |
| Молодчикъ. | *ѣгытгиня* | یکتکنه |
| Молодшїй, младшїй. | *кицигы* | کچکی |
| Молодъ становлюся. | *яшъ булупъ киляменъ* | یاش بولوب کیلامن |
| Молодыя лѣта. | *яшъ цакъ,* | یاش چاق |
| | *яшлыкъ* | یاشلک |
| Молодый. | *яшъ* | یاش |
| — *человѣкъ.* | *яшъ киши* | یاش کشی |

| | | |
|---|---|---|
| Молодѣю. | *яшараменъ* | یاشارامن |
| Молоко. | *сютъ* | سوت |
| Молокомъ кормлю. | *сютъ ичураменъ* | سوت ایچورامن |
| | *сютъ белянъ асраймень* | سوت بلان اسرایمن |
| Молотило. | *ашъ сукгуцъ,* | اش صوقغوچ |
| | *чубагацъ* | چوباغاچ |
| Молотъ. | *балга,* | بالغه |
| | *чукицъ* | چوکیچ |
| Молотомъ бью. | *балгалайменъ* | بالغهلایمن |
| Молоточикъ. | *балгацыкъ* | بالغهچق |
| Молочный. | *сютлю* | سوتلو |
| Молочу. | *ашъ сугаменъ* | اش صوغامن |
| Молчаливость. | *цимцириклыкъ* | چمچرقلق |
| Молчаливый, скромный. | *басыкъ* | باسق |
| молчащій. | *цимцирикъ ул-тура туганъ* | چمچرق اولتورا تورغان |
| Молчу. | *ондяшмайменъ* | اونداشمایمن |
| Моль. | *куя кортъ* | کویه قورت |

Моль

| | | |
|---|---|---|
| Моль напала. | *куя тушде* | کویه توشدی |
| Молю, умоляю, упрашиваю. | *утюнаменъ* | اوتونامن |
| | *утунулъ сурайменъ* | اوتونب سورایمن |
| Молю, прошу. | *ялбараменъ* | یالبارامن |
| Молюся. | *ялынаменъ* | یالنامن |
| Монета. | *акца* | آقچه |
| Море. | *дингизъ* | دینکیز |
| Мореплаванїе. | *дингисдя юзмыкъ* | دینکزده یوزمک |
| Моровая язва. | *тагунъ* | تاغون |
| Морозъ. | *сувокъ* | صووق |
| Морковь. | *зяртакъ,* | زرتک |
| | *кишеръ* | کیشر |
| Морская раковина. | *мядя* | مله |
| Морскїй. | *дингисдаге* | دینکزده کی |
| Морщина. | *цирешъ* | چیرش |
| Морщиноватый. | *цирешли* | چیرشلی |
| Морщуся. | *цирешаменъ* | چریشامن |

 Морщу

| | | |
|---|---|---|
| Морщу, сморщиваю. | *цирештураменъ* | چرشتورامن |
| Моръ. | *улятъ* | اولات |
| Мосточикъ. | *кюбюркиня* | کوبورکنه |
| | *кюбръцикъ* | کوبورچک |
| Мостъ. | *кюбюрь* | کوبور |
| — *мощу.* | *кюбюрь тушаймень* | کوبورتوشایمن |
| | *кюбюрьляймень* | کوبورلایمن |
| Мотаю нитки. | *ѣлъ килялляйменъ* | یب کیلابلایمن |
| Мотаю. | *юмарлайменъ* | یومارلایمن |
| Мотъ нитокъ. | *килялъ* | کیلاب |
| | *бурумъ* | بوروم |
| Мохнатый. | *юнле* | یونلی |
| Мохомъ оброслый. | *мукле* | موکلی |
| Мохъ. | *мукъ* | موک |
| Моча. | *сійдюлъ* | سیدوک |
| Моченъ, силенъ. | *кувватлы* | قوّتلی |
| | *куцле* | کوچلی |

Мочу.

| | | |
|---|---|---|
| Мочу. | йбитаменъ | يبى تامن |
| Мочка у уха. | кулакъ юмушаге | قولاق يومشاغى |
| Мошенникъ. | каллапъ, | قاللاب |
| | шугуйма | شوغويه |
| Мочный. | кюцли, | كوچلى |
| | кадирлы | قادرلى |
| | кувватлы | قوّتلى |
| Мочь, сила. | дярманъ, | درمان |
| | куць. | كوچ |
| | кувватъ | قوّت |
| Мою. | юваменъ | يوامن |
| Моюся. | ювушаменъ | يوُشامن |
| Мракъ. | булутлукъ, | بولوطلق |
| | цанъ | چانك |
| Мрачный. | булутлу кюнь | بولوطلو كون |
| Мститель. Мстительница. | уцикце | اوچكچى |
| Мудро. | беликлыкъ бялянъ | بلكلك بلان |

Мудрый

| | | |
|---|---|---|
| Мудрый человѣкъ. | *беликлы киши,* | بلكلى كشى |
| | *дана* | دانا |
| Мудрость. | *хикмятъ* | حكمت |
| | *биликъ* | بليك |
| Мужъ. | *иръ* | ابر |
| — *женатый.* | *уйлянганъ иръ* | اَيلانكان ابر |
| *За мужъ выдаю.* | *ирга бирямень* | اير كا برامن |
| — *выхожу.* | *ирга китаменъ* | اير كاكتامن |
| Мужескій полъ. | *иръ кыши,* | اير كشى |
| | *ирдякъ* | ايردم |
| Мужественно. | *ирликъ белянъ* | ايرلك بلان |
| Мужественный. | *ирликлы,* | ايرلك لى |
| | *ирдямлы* | ايردملى |
| Мужество. | *ирлыкъ* | ايرلك |
| Мужиковатый. | *рустае* | روستايى |
| Мужикъ. | *абушка* | ابوشقه |
| Музыкантъ | *кумузце* | قومزچى |
| Мука, мученіе. | *газалъ* | عذاب |

| | | |
|---|---|---|
| Мука̀ чистая пшеничная. | *таза бугдай онъ* | تازا بوغدای اون |
| Мука̀. | *онъ* | اون |
| Муравей. | *кумурска* | قومروسقه |
| Муринъ, еѳїопъ. | *хабяшъ* | حبش |
| Мускусъ. | *юфаръ* | يفار |
| Мутовка. | *тугувучь* | توغوج |
| Мутная вода. | *лайле сувъ* | لایلی صو |
| Мутность. | *лайлу,*<br>*лайлыкъ* | لایلو<br>لایلق |
| Муха. | *чиргай* | چیرکای |
| Мучу воду. | *лайлайменъ*<br>*лаинъ айлян-дураменъ* | لایلایمن<br>لاین ایلاندورامن |
| Мучитель. | *залимъ* | ظالم |
| Мучу. | *юнчутаменъ* | یونچوتامن |
| Мучуся. | *юнчуйменъ* | یونچوی من |
| *— во время родовъ.* | *юбайменъ* | یوبایمن |
| Мучный. | *онлы* | اُنلی |
| Мущина. | *иръ киши* | ایرکشی |

| | | |
|---|---|---|
| Мщу. | *учь аламенъ* | اُچ الامن |
| Мыльня, баня. | *мунца* | مونچه |
| | *муюлца* | مويولچه |
| Мысли тайныя. | *серре* | سرّ |
| Мысль. | *фикиръ* | فكر |
| Мысъ. | *синиръ* | سينكر |
| Мычу. | *муграйменъ* | موكرايمن |
| — *вмѣстѣ.* | *мугряшаменъ* | موكراشامن |
| Мышка у лошади. | *култыкъ итъ* | قولتوق ايت |
| Мыслю. | *уйлайменъ* | اويلاى من |
| | *фикиръ кыламенъ* | فكر قيلامن |
| Мышь. | *чичканъ* | چچقان |
| — *летучая.* | *яръ канатъ* | يارقنات |
| Мышьякъ. | *сичакъ оты* | سچاك اوتى |
| Мѣдь. | *бакыръ* | باقر |
| — *зеленая.* | *ѣсъ* | بس يز |
| Мѣдный. | *бакырлы* | باقرلى |
| Мѣлкія деньги. | *вакъ акча* | واق اقچه |

| | | |
|---|---|---|
| Мѣлкія перья. | *юнъ* | یون |
| Мѣльникъ. | *тирмянче,* | ترمانچی |
| | *тегирмянче* | تکرمانچی |
| Мѣльничный камень. | *тирмянъ ташъ* | ترمان‌تاش |
| Мѣломъ натираю. | *бурлаймень* | بورلای‌من |
| Мѣлъ. | *буръ* | بور |
| Мѣль. | *сай* | سای |
| Мѣлю муку. | *онъ тартдура-менъ* | اون‌تارتدورامن |
| Мѣняю, промѣниваю. | *алуштураменъ* | الوشتورامن |
| Мѣняюсь. | *алышаменъ* | الشامن |
| Мѣра. | *ульца* | اولچه |
| | *улсгявъ* | اولچو |
| — *житная.* | *батманъ* | باطمان |
| Мѣритель. | *ульцавце* | اولچاوچی |
| Мѣряю. | *ульцайменъ* | اولچایمن |
| Мѣсто. | *урунъ* | اورون |
| Мѣсто даю, помѣщаю. | *урунландура-менъ* | اورونلاندورامن |
| Мѣсяцъ. | *берь ай* | برآی |

| | | |
|---|---|---|
| Мѣсячный. | *айлы* | ایلی |
| Мѣта. | *нишана* | نشانا |
| Мѣхъ. | *такталаганъ* | تاقتالاغان |
| — *которымъ огонь раздуваютъ.* | *кюрюкъ* | کوروک |
| Мѣшаетъ говорить. | *айдурмайде* | ایتدورمایدی |
| Мѣчу что. | *быргайменъ*<br>*беляклейменъ* | برغاین<br>بلاتلاین |
| Мечу во что. | *кюзайменъ* | کوزای من |
| Мечуся по сторонамъ. | *бурагайлана-менъ* | بوراغایلانامن |
| Мѣшаю что. | *булъ гайменъ* | بولغای من |
| — *квасъ.* | *цаламенъ* | چالامن |
| Мѣшаю дѣлать. | *тагу кыламенъ* | تاغوقیلامن |
| Мѣшканїе. | *тукталмаклыкъ* | توقتالماقلق |
| Мѣшкаю. | *тукталаменъ* | توقتالامن |
| Мѣшокъ коженный. | *кися,*<br>*курцынъ* | کیسه<br>قورجین |
| Мѣшу квашню. | *онъ басаменъ* | اون باسامن |
| Мѣщанинъ. | *тура киши* | توره کشی |

| | | |
|---|---|---|
| Мякина. | *кибякъ* | کیباک |
| Мякишь. | *итмякъ юмушакъ* | اتمک یومشاق |
| Мясистый. | *нтлякъ* | ایتلاک |
| Мясникъ. | *касапце* | قصابچی |
| Мясный рядъ. | *итъ базары* | ایت بازاری |
| Мясо. | *итъ* | ایت |
| — *вкусное.* | *дямле итъ* | دملی ایت |
| — *соленое.* | *тузлу итъ* | توزلو ایت |
| Мятежникъ. | *сюрюшлюкъ кылгуце* | سوروشلک قلغوچی |
| Мятежно. | *сюрюшлюкъ белянъ* | سوروشلک بلان |
| Мятежъ. | *сюрюшъ* | سوروش |
| Мятуся. | *сюрюшлянаменъ* | سوروشلنامن |
| Мягкая кожа. | *юмушакъ кунь* | یومشاق کون |
| Мягкій. | *юмушакъ* | یومشاق |
| Мячь. | *цымайтулъ* | چمایتوب |
| | *цимятулъ* | چماتوب |

| | | |
|---|---|---|
| На. | *да,* | ده |
| | *га* | غه |
| Набережный. | *якасиндаги* | يقاسنداغى |
| Набиваю во что. | *ныгаймень* | نغاى من |
| Набираю. | *ѣиль аламень,* | ييب الامن |
| | *ѣгыль* | يغيب الامن |
| | *усьтиня ѣиль саламень* | اوستنه ييب سالامن |
| Наблюдаю. | *саклаймень* | سقلاى من |
| | *саклаль турамень* | سقلاب توراامن |
| Набожный. | *ходайцелыкь* | خداى چلق |
| Набошѣлый. | *сусалгый* | صوسالغى |
| Набѣгъ. | *ѣлдырувь* | يلدرو |
| Набѣленый. | *акартылгань* | اقارتلغان |
| Навертываю. | *урайменъ* | اوراى من |
| — *дыры.* | *бурайменъ* | بوراى من |
| Навзничь кладу. | *цаль кутяря саламень* | چال كوتار اسامن |
| — *лежу.* | *цальгадань ятамень* | چالغادان ياتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Наводненїе. | *улугъ сувъ* | اولوغ سو |
| Навожу. | *кили штураменъ* | كيلوشتورامن |
| — *землю навозомъ.* | *ѣрни буклайменъ* | يرنى بوقلاى من |
| — *впрямъ.* | *туралайменъ* | تورالاى من |
| — *землю.* | *туфраклайменъ* | توفراقلاى من |
| — *лице.* | *юзляйменъ* | يوزلاى من |
| Навозная куча. | *боклы уюмъ* | بوقلى اويوم |
| Навозомъ окладываю. | *бокъ салгылайменъ* | بوق سالغلاى من |
| Навозъ. | *бокъ,* | بوق |
| | *тиресъ* | تيرس |
| | *тизякъ* | تيزاك |
| | *кый* | قيى |
| — *кладу.* | *бокъ саламенъ* | بوق سالامن |
| — *валю.* | *бокъ тугаменъ* | بوق توكامن |
| | *кыйлайменъ* | قيى لاى من |
| На волю отпущаю. | *азатлайменъ* | آزاتلاى من |
| | *азатъ кыламенъ* | آزاد قيلامن |

| | | |
|---|---|---|
| На волю отпущенный. | азатъ, | ازاد |
| | азаткярьдя | ازادکرده |
| На встрѣчу. | *утуру* | اوترو |
| — *выхожу, или попадаюся.* | *утуру цыгаменъ* | اوتروچقامن |
| | *уцурашаменъ* | اوچراشامن |
| — *иду.* | *утуру бараменъ* | اوتروبارامن |
| | *каршу киляменъ* | قارشوکیلامن |
| Навыкаю. | *урянулъ бараменъ* | ارانوب بارامن |
| | *угрянылъ килямеяъ* | اوکرانب کیلامن |
| Навѣщанїе. | *кюрюнушъ* | کورونوش |
| | *кузьайтунъ* | کوزایتون |
| Навѣщаю. | *кюрюнушъ итаменъ* | کورونوش ایتامن |
| | *кюрюнушкя киляменъ* | کورونوشکا کیلامن |
| — *кого.* | *зіяратъ кыламенъ* | زیارت قیلامن |
| Нагибаю. | *ингайтаменъ* | اینککایتامن |
| — *до земли.* | *бюгюлъ тураменъ* | بوکوب تورامن |
| | *ѣрга бюгулъ-кильтураменъ* | یرکا بوکوب کیلتورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Нагибаюся въ низъ. | бюгулупъ улту-рамен̆ь<br>ингаямен̆ь | بوكولوب اولتورامن<br>اینککایامن |
| Нагій. | ялангацъ | یالانغاچ |
| Наглая смерть. | сяктя улюмъ | سکته اولوم |
| Наглый. | сяктя<br>зурлуклы | سکته<br>ضورلوقلی |
| Нагнутый. | бюгюльгянъ | بوکولکان |
| Наговариваю. | киши устуня сюзъ сюйлям-менъ | کشی اوستنه سوز سوزلامن |
| Нагота. | ялангацлыкъ | یالانغاچلق |
| Награждаю. | ярълыкайменъ<br>хякъ биряменъ | یارلقای من<br>حق برامن |
| — *недостатокъ.* | йтмазликъ | یتمازلیک |
| Награжденіе. | ярлыкамаклыкъ<br>хакъ бирмяк-лыкъ | یارلقاماقلق<br>حق برمکلک |
| Нагружаю судно. | кирялъ тіяй-менъ | کراب تیای من |
| Нагруженный. | тіявлы | تیاولی |

Нагрѣваю.

| | | |
|---|---|---|
| Нагрѣваю. | *ѣлытаменъ* | يليتامن |
| Нагрѣваюся. | *ѣлынаменъ* | يلنامن |
| | *ѣлынылъ бара-менъ* | يلنب بارامن |
| На дворѣ. | *курада* | قوراده |
| | *тышкаре,* | طشقاری |
| | *тышда* | طشده |
| Надгробная пѣснь. | *талкынъ* | تالقين |
| Надежда. | *умидъ* | اُميد |
| Надежды никакой не имѣютъ. | *умидъ узъгянъ* | اُميد اُزكان |
| | *умидъ сезъ* | اُميدسيز |
| | *умидыюкъ* | اُميدی يوق |
| Надежно, ый. | *инаныцлы* | ايناڭچلی |
| Надзиратель. | *кюзятувце* | كوزاتوچی |
| Надзирательство. | *кюзятувцелыкъ* | كوزانوچی لك |
| Надлежащій. | *тiишле,* | تييشلی |
| | *тигюшлѣ* | تيگوشلی |
| Надлежу. | *тiишаменъ* | تيشامن |

| | | |
|---|---|---|
| Надлежу до кого. | тіямень, | تيامن |
| | тигямень | تيكامن |
| Надобно. | *лазымъ* | لازم |
| — *есть*. | *керякъ* | كراك |
| Надобный. | *керяклы* | كراكلى |
| Надписываю. | *устунда язылъ куямень* | اوستنده يازيب قويامن |
| Надпись. | *бютукъ* | بتوك |
| | *устундаге ясуъ* | اوستندكى يازو |
| Надсмотрщикъ. | *карагуце* | قراغوچى |
| Надуваю. | *уруль дурамень* | هورولدرامن |
| Надуваюся. | *урулямень* | هوروﻻمن |
| | *урюшамень* | هوروشامن |
| | *кулшувланамень* | قوبشولانامن |
| Надутый. | *кулшувъ* | قوبشو |
| На домною. | *устумдя* | اوستمده |
| Надъ тобою. | *устунгдя* | اوستنكده |
| — *нимъ*. | *устундя* | اوستونده |
| Надъ нами. | *устумыздя* | اوستمزده |

| | | |
|---|---|---|
| Надъ вами. | *устунгызда* | اوستنکزده |
| — *ними.* | *устунда* | اوستونده |
| Надѣюся. | *умидъ тутаменъ* | اميد توتامن |
| | *кюзъ тутаменъ* | کوز توتامن |
| | *міяняменъ* | ميانامن |
| Надѣяніе. | *тєваккялъ* | توکّل |
| Наемникъ. | *ялцы* | يالچى |
| Наемный. | *ялга ингянъ* | يالغا اينکان |
| Наемъ. | *ялъ* | يال |
| *Въ наемъ даю.* | *ялга бирямєнъ* | يالغه برامن |
| Назадъ. | *кайтара* | قايتارا |
| | *кире* | کرى |
| — *беру.* | *кайтара аламенъ* | قايتارا الامن |
| — *бросаю.* | *артка ташлайменъ* | آرتغه تاشلايمن |
| — *возвращаю.* | *кайтараменъ* | قايتارامن |
| — *завязываю.* | *артка бяйлайменъ* | آرتغه بيلايمن |
| | *артка каираменъ* | آرتغه قايرامن |

| | | |
|---|---|---|
| Назадъ иду. | *кайдылпъ килямень* | قايدیب كيلامن |
| — *оборачиваю*. | *арткаюзь уюрамень* | آرتغه یوناویورامن |
| — *лодаюся*. | *кире ѣламенъ* | كرى يلان |
| Названіе. | *айтышъ* | ايتيش |
| Надзиратель. | *каравце* | قراوچى |
| Назначаю. | *билтявлапъ куямень* | بيلتاولاب قويامن |
| | *бильтявлаймень* | بيلتاولايمن |
| | *нишанлаймень* | نشانلايمن |
| | *булцаймень* | بولچايمن |
| Назначенный. | *булцалганъ* | بولچالغان |
| Называніе. | *атанмакъ* | اتانمق |
| Называю. | *атаймень* | اتاى من |
| | *исмьляндурамень* | اسملاندورامن |
| Наибольшій. | *инъ улусы* | اينك اولوسى |
| Наизусть. | *ядка* | يادغه |
| — *выучаю*. | *ядка билямень* | يادغه بلامن |
| Наилучшій. | *онъ яхшисы* | اينك يخشى سى |



Наимень-

| | | |
|---|---|---|
| Наименьшїй. | *инъ кыцесы* | اینك كچی سی |
| Наипаче. | *зїяда,* | زیاده |
| | *хусусанъ* | خصوصًا |
| Наказанїе. | *дзаза* | جزا |
| — *палкою.* | *таяклавъ* | تایاقلاو |
| Наказываю палкою. | *таяклаймень* | تایاقلای من |
| | *цубуклаймень* | چبوقلای من |
| Наказатель. | *дзазакарь* | جزاكار |
| Наказательница. | | |
| Наказыватель. | *дзаза кылгуцѣ* | جزاقلغوچی |
| Наказываю словами, шуняю. | *угутляймень* | اوكوتلای من |
| | *юруккатюшю-рямень* | یوروققه توشورامن |
| — *стегаю.* | *кирямень* | كرامن |
| Накладываю. | *тїяймень* | تیای من |
| | *саламень* | سالامن |
| — *кладь на плеча.* | *юкляймень* | یوكلای من |
| Наклоненїе. | *мяиль* | میل |
| Наклоняюся. | *ингяямень* | اینككایامن |

Нако-

| | | |
|---|---|---|
| Наковальня. | *тушъ* | توش |
| Наконецъ. | *áхеръ* | آخر |
| Накрашиваю. | *кызыллайменъ* | قزللای من |
| | *сырлайменъ* | صرلای من |
| Накрестъ. | *кацълайменъ* | قچلاین |
| — *дѣлаю.* | *кацылайменъ* | قچی لای من |
| Накривленный. | *кынгыръ* | قینکیر |
| | *кынграйтулганъ* | قینکر ایتولغان |
| Накривляю. | *кыйшайтаменъ* | قیشایتامن |
| | *кынырлайменъ* | قینکرلای من |
| Накропляю водою. | *сувъ белянъ ца-цылъ куяменъ* | صو بلان چاچب قویامن |
| Накрываю. | *калкаклайменъ* | قابقاقلای من |
| Налегаю. | *ялаябаменъ* | یالایابامن |
| | *устуняятаменъ* | اوستونه یاتامن |
| Налетаю. | *уцулъ киляменъ* | اوچوب کیلامن |
| Наливаю. | *куюлъ куяменъ* | قویوب قویامن |
| Налобникъ. | *сярауцъ* | سراوچ |
| Наложница. | *кума* | قوما |

Налож-

| | | |
|---|---|---|
| Наложницу держу | *кумаланаменъ* | قمالانامن |
| Намазываю. | *ягмалайменъ* | یاغمه‌لای من |
| — *смолою.* | *сагызлайменъ* | صاغزلای من |
| На малое время. | *áзъ заманга* | از زمانغه |
| Намачиваю. | *сувлагылайменъ* | صولاغلای من |
| Намоченный. | *сувланганъ* | صولانغان |
| Наметъ, выкройка. | *ульгю* | اولکو |
| Наметомъ примѣриваю. | *ульгюляйменъ* | اولکولای من |
| Намѣреніе. | *нїятъ* | نیت |
| Намѣреваюсь. | *нїятлянаменъ* | نیتلنامن |
| Намѣстникъ. | *наибъ* | نایب |
| Нанимаю. | *яллайменъ* | یاللای من |
| Нападаю. | *яла ябаменъ* | یالایابامن |
| | *укталаменъ* | اوقتالامن |
| На память. | *ядга* | یادغه |
| — *себѣ привожу.* | *исимя тушураменъ* | ایسیمه توشورامن |
| | *ядыматушураменъ* | یادومه توشورامن |
| Напасть. | *мубталаликъ* | مبتلالک |

| | | |
|---|---|---|
| Напарье. | *буравъ* | بورلو |
| На передъ. | *алынъ* | آلن |
| | *алѣдынъ* | آلدين |
| Наперстокъ. | *уймакъ* | اويماق |
| Наполняю. | *тултураменъ* | تولتورامن |
| Напослѣдокъ. | *ахеръ* | اخر |
| Направо. | *унгъ кулга* | اونك قولغه |
| на правую сторону. | *унгъ якга* | اونك ياقغه |
| Напрасно, напрасный. | *нахакъ.* | ناحق |
| | *накъ* | ناق |
| Напротивъ. | *алъ юнгя* | آليونككه |
| | *каршу* | قرشو |
| Народный. | *тюрку* | توركو |
| *Простонародный.* | *бютятъ* | بوتان |
| Народъ послѣдователь вѣры. | *уммятъ* | امّت |
| Народа собранiе. | *дзамагятъ* | جماعت |
| *Въ народъ объявляю.* | *ярлайменъ* | يارلايمن |
| Народъ подлый. | *каракиши* | قرا كشى |

| | | |
|---|---|---|
| Нарознь. | *айра* | آیرا |
| Нарубка. | *тумрамъ,*<br>*киртыкъ* | تومرام<br>کرتیک |
| Нарубаю. | *тумраменъ*<br>*киртыкляйменъ*<br>*киртмяляйменъ* | تومرامن<br>کیرتیکلای من<br>کیرتمه لای من |
| Нарочно посланный. | *атайлалъ ѣба-рулгянъ* | آتایلاب ییبارولکان |
| Наружу выступаю | *устуня киля-менъ*<br>*устуня цыга-менъ* | اُستنه کیلامن<br>اُستنه چغامن |
| Нарушаю. | *бузаменъ* | بوزامن |
| Нарѣзываю. | *киртаменъ*<br>*кискуляпъ сала-менъ* | کیرتامن<br>کیسکولاب سالامن |
| Насаждаю. | *насилъ кыла-менъ*<br>*тургузкылай-менъ* | نصیب قیلامن<br>تورغوز قیلای من |
| Насаживаю топоръ. | *балта саплай-менъ*<br>*саплагылай-менъ* | بالتا سابلای من<br>سابلاغلای من |

Насиліе.

| | | |
|---|---|---|
| Насилїе. | *зорлукъ* | ضورلق |
| Насильно взялъ. | *кюцлялъ алде* | کوچلاب آلدی |
| Насильственный. | *зорлукцылъ* | ضورلقچل |
| Насильствую. | *зорлаймень* | ضورلای من |
| Насилую. | *куцляймень* | کوچلای من |
| Насилу. | *цакъ* | چاق |
| Наскакиваю. | *сикирибъ ѣтямень* | سیکریب یتامن |
| Назквозь пробиваю. | *утятишамень* | اوته تیشامن |
| — *провертываю.* | *утя бурамень* | اوته بورامن |
| — *теку.* | *утя агылъ китямень* | اوته اقب کتامن |
| Наслаждаюся. | *дямлянамень* | دملانامن |
| Наслѣдникъ. | *мирасъхуръ* | میراث خور |
| | *варисъ* | وارث |
| Наслѣдное послѣ отца имѣнїе. | *атаданъ калганъ* | اتادان قالغان |
| | *мирасъ,* | میراث |
| | *ашїя* | اشیا |
| Насморкъ. | *тумавъ* | توماو |

| | | |
|---|---|---|
| Который насморкъ имѣетъ. | *тумаврайде* | تومااوڔايدى |
| Насмѣхаюся. | *кюльткюляймень* | كولتكولايمن |
| Насмѣшка. | *мясхара* | مسخره |
| Насмѣшникъ. | *мясхараце* | مسخرهچى |
| На сохраненїе кладу. | *аманатка куямень* | امانانقه قويامن |
| Наставленїе. | *угютъ* | اوكوت |
| Наставляю, учу. | *угютляймень* | اوكوتلايمن |
| Наставляю. | *катаймень* | قتايمن |
| Настаетъ. | *булупъ параде* | بولوب باردى |
| Настилаю. | *тушяпъ куямень* | توشاب قويامن |
| Настилка. | *тутавъ* | توشاو |
| Настоятель. | *башце* | باشچى |
| Настоящїй. | *хазыръ* | حاضر |
| Наступатель. | *укталгуцы* | اوقتالغوچى |
| Наступаю ногою. | *аякъ беляпъ устуня* | اياق بلان اوستنه |
| | *басамень* | باسامن |
| Наступаетъ время. | *мангъ буладе* | مانك بولادى |

| | | |
|---|---|---|
| Насыщаю. | *туйдурамен* | تویدورامن |
| Насыщаюся. | *тююнамен* | تویونامن |
| — *до сыта наѣдаюся.* | *туйгунча ѣимен* | تویغونچه ییی من |
| Насѣкаю. | *киртямен* | گیرتامن |
| | *киртикляймен* | کیرتکلایمن |
| | *киртмя саламен* | کیرتمه سالامن |
| | *киртмялаймен* | کیرتمه لایمن |
| Насѣчка. | *киртмя* | کیرتمه |
| Натверживаю. | *бигиткиляймен* | بیکتکلایمن |
| Натираю. | *исямен,* | ایسامن |
| | *изямен* | ایزامن |
| Нетопырь, мышь летучая. | *ярѣ канатѣ* | یارقنات |
| На три части. | *учкя,* | اوچکه |
| | *учь улюшькя* | اوچ اولوشکا |
| Натрое раздѣленный. | *учькя булюнгянѣ* | اوچکه بولونکان |
| Натура. | *табигятѣ* | طبعت |
| Натягаю. | *тартылѣ кузмен* | تارتیب قویامن |

| | | |
|---|---|---|
| Натягиваю. | *тартгылайменъ* | تارتغلايمن |
| Наугольникъ. | *мюяшаце* | میه شه چی |
| Наука. | *урянушъ*<br>*угрянушъ* | اورانوش<br>اوكرانوش |
| *Въ наукахъ искусный.* | *данышмянтъ* | دانشمند |
| На ухо говорю. | *кулакга айтямѣнъ* | قولاقغه ايتامن |
| Научаю. | *угютляйменъ* | اوكوتلايمن |
| Научаюсь. | *угряныпъ киляменъ* | اوكرنوب كيلامن |
| Наущаю. | *вясвясъ кыламенъ*<br>*кылцыйменъ*<br>*кылцыраменъ* | وسوس قيلامن<br>قبچيمن<br>قبچرامن |
| Наущеніе. | *вясвясъ* | وسوس |
| Нахожу. | *табаменъ* | تابامن |
| Нахожусь. | *табуламенъ* | تابولامن |
| Начальникъ. | *башлыкъ* | باشلق |
| Начальникомъ кого дѣлаю. | *башцекыламенъ* | باشچي قيلامن |
| Начальство. | *башцелыкъ* | باشچي ليق |

| | | |
|---|---|---|
| Начальствую. | *башкараменъ* | باشقارامن |
| Начерчиваю. | *цїювляйменъ* | چیؤلای من |
| Начинатель. | *башлацце.* | باشلاوچی |
| | *башлагуцце* | باشلاغوچی |
| Начинаю. | *башлайменъ* | باشلای من |
| Ночую. | *кунаменъ* | قونامن |
| На что мнѣ это. | *мунини кылаинъ* | مونی نی قیلاین |
| На что меня тебѣ. | *мини ни кыласенъ* | منی نی قلاسن |
| Нашиваю. | *устуня тигяменъ* | اوستنه تیکامن |
| | *кюзїйменъ* | کوزی من |
| Нашъ. | *бызнынке* | بزننک کی |
| Ненарѣчїе. | *мя,* | مه |
| | *дагюлъ* | داکول |
| Небесный. | *кюкдаге.* | کوکداکی |
| *Съ небесъ.* | *кюкдянъ* | کوکدان |
| Неблаговременно, ый. | *мхлльсезъ* | محل سیز |
| Неблагодарный. | *куллокъсезъ* | قل لق سیز |

Не-

| | | |
|---|---|---|
| Неблагополучный. | *бяхтъсезъ* | بخت سیز |
| Небо. | *кюкъ,* *асманъ* | کوک اسمان |
| — *во рту.* | *ыргакъ* | ایرغاق |
| Небоязливый. | *журукмазъ киши* | قورقماز کشی |
| Небритый. | *китярулгянъ тугулъ* | کتارولکان توکول |
| *Въ небытность.* | *юкъ цакда* | یوق چاقدہ |
| Неважный. | *хайбарлы тугулъ* | هیبارلی توکول |
| Не въ добрый часъ. | *сагятсезъ* | ساعت سیز |
| Невеликій. | *улутугулъ* | اولو توکول |
| Невинность, | *гаилсезлыкъ* | عیب سیزلک |
| Невинный. | *аилсезъ* | عیب سیز |
| Невкусный. | *дямсезъ* *дями іокъ* | دم سیز دمی یوق |
| Неводъ. | *ѣлымъ* | یلم |
| Невозвратный. | *кай таргу дай тугулъ* | قایتارغوداي توکول |
| Невоздержнаго житія. | *пяргиссезъ турушлы* | پرهز سیز توروشلی |

Не воз-

| | | |
|---|---|---|
| Не воздержно живу. | *пяргиссезъ турамен*ъ | پرهزسیز تورامن |
| — *лью.* | *саксезъ ицямен*ъ | ساقسز ایچامن |
| Невоздержный. | *пяргисъсезъ* | پرهزسز |
| Невольникъ, колодникъ. | *туткунъ* | توتقون |
| Невольникъ, не воленъ. | *ириксезъ* | ایروکسز |
| Не вредимый. | *бузулгудай тугуль* | بوزلغوداى توكول |
| | *бузулмай турганъ* | بوزولماى تورغان |
| Невѣденїе. | *бильмязлыкъ* | بلمازلك |
| Невѣжда, грубый. | *наданъ* | نادان |
| Невѣжливый. | *адялсезъ,* | ادب سيز |
| | *турбае* | توربای |
| Невѣрность. | *инанецезлыкъ* | ایناﻨﭽسزلك |
| Невѣрный. | *ишаныцсезъ* | ایشاﻨﭽسز |
| Невѣроятно. | *ишангюлюкъ тугуль* | ایشانكولك توكول |
| Не вѣрю. | *ишанмаймен*ъ | ایشانمامن |
| | *инанмаймгнъ* | ایناﻨﻤامن |
| | *бютьмяймен*ъ | بوتمامن |

| | | |
|---|---|---|
| Невѣста. | *килинъ* | کیلن |
| Невѣста большая. | *ѣнга* | ینککه |
| Негладкїй. | *ѣлмагай тагуль* | یلماغای توکول |
| | *тигисъ сезъ* | تیکزسز |
| Негодую. | *янымъ агрїйды* | یانم اغربدی |
| Неготовый. | *азеръ тугуль* | حاضر توکول |
| Недавно. | *кюпдянъ дягюль* | کوبدن دا کول |
| Недодѣланный. | *кылыпъ бутмя-гянъ* | قلب بوتماکان |
| | *кылылъ бутур-мягянъ* | قلب بوتورمکان |
| Недородъ. | *унмаслыкъ* | اونکمازلق |
| Недостаетъ. | *итмайде* | یتمایدی |
| Недостатокъ. | *їоксезлыкъ,* | یوقسیزلق |
| | *итмязлыкъ* | یتمازلک |
| *Въ недостаткѣ нахожуся.* | *итмазлыкъ белянъ юрїйменъ* | یتمازلک بلان یوری من |
| Недостаточный. | *ярлы,* | یارلی |
| | *їоксесъ* | یوقسیز |
| Недостойный. | *лаекъ тугуль* | لایق توکول |

Недоу-

| | | |
|---|---|---|
| Недоуздокъ. | *нукта* | نوقته |
| Наложить. | *нукталай* | نوقته لای |
| Недругъ. | *дустъ тугуль* | دوست توكول |
| Незаконорожденный. | *уйнашданъ* | اويناشدان تابقان |
| | *табканъ* | |
| | *харамъ задя* | حرام زاده |
| Незапно. | *кинятъ* | كينات |
| Немилость. | *ряхимсезлыкъ* | رحم سزلك |
| Немоществую. | *аурунаменъ,* | آورونامن |
| | *агрынаменъ* | آغرينامن |
| Немощный. | *аурувлы,* | آوروولى |
| | *агрыклы* | آغرقلى |
| Немощь. | *ауру,* | آورو |
| | *дяртъ* | درت |
| Немужественный. | *ирикли тугуль* | ايريكلى توكول |
| Не навижу. | *кюрялмляйменъ* | كورالماين |
| Ненавистливый. | *кырма* | قيرمه |
| | *кыртъ* | قيرت |
| Ненависть. | *кюрялмазлыкъ* | كورالمازلق |

| | | |
|---|---|---|
| Не надежный. | *ишаныцсезъ* | اشانچسز |
| Не надѣюся. | *умидъ тут-майменъ* | اُميد توتماين |
| Ненасытный. | *туймазъ* | تويماز |
| Ненарочно. | *адай тугуль* | اداى توكول |
| Ненужный. | *мухтазъ тугуль* | محتاج توكول |
| | *керяклы тугуль* | كراكلى توكول |
| Необдѣланный. | *суматамъ* | صرماتام |
| Необузданный. | *аузлыкъланмагянъ* | آوزلقلانماغان |
| Необученый. | *угрятульмягянъ* | اوكرانولماكان |
| Нервъ. | *тамуръ* | تامور |
| Нескладно. | *килишъсезъ* | كيلوش سز |
| Несу. | *алыпъ юрїйменъ* | آليب يوري من |
| | *кютярылъ барамень* | كوتاريب بارامن |
| Неугодно мнѣ. | *разы тугуль* | راضى توكول |
| Неугодность. | *ярамазлыкъ* | يارامازلق |
| Не удостоиваю. | *яратмайменъ* | ياراتماين |

| | | |
|---|---|---|
| Не ученый. | *надан* | نادان |
| Не хочу. | *хаглам айменъ* | خواهلامایین |
| Нечестивый. | *кафыръ* | کافر |
| Нечистота. | *нялаклыкъ* | نپاکلك |
| Нечистъ | *нялакъ* | نپاك |
| Нечувственный челов: | *сизимъсезъ кеши* | سزیم سز کشی |
| Нечувствіе. | *сизмяслыкъ* | سزمازلك |
| Нечувствую. | *сизмяйменъ* | سیزمایمن |
| — болѣзни. | *аўрусызмяйменъ* | آوروسزمایمن |
| | *агрыкъсизмяйменъ* | اغرقسزمایمن |
| Нещастіе. | *бяла* | بلا |
| | *бядбяхтъ* | بدبخت |
| | *бяхть сезъ* | بخت سز |
| Ни. | *ня,* | نه |
| | *дягуль* | داکول |
| Нива. | *кулга* | قولغه |
| Нигдѣ. | *ицъ кайда* | هیچ قایده |
| Нижайшій. | *инъ кинцясе* | انک کنچه سی |

| | | |
|---|---|---|
| Нижайшій самый. | *инъ кицеликли* | اینک کچی لک لی |
| Ниже, далѣе. | *ары* | آری |
| Нижнее строеніе. | *тумянъ уй* | تومن اوی |
| Нижняя чрева часть. | *курсакъ асты* | قورساق آستی |
| Нижняя часть уха. | *кулакъ асты* | قولاق آستی |
| Низвергаю. | *тушурамень* | توشورامن |
| Низверженіе. | *тушурмяклыкъ* | توشورمک لک |
| Низъ. | *тумянъ,* | تومن |
| | *тубянъ* | توبن |
| *Въ низъ.* | *тумянъ тушя-менъ* | تومن توشامن |
| Никакъ. | *харъкизъ* | هرکز |
| Никакимъ образомъ. | *гицъ раушъ бе-лянъ* | هیچ روش بلان |
| Никогда. | *ицъ кацанъ* | هیچ قچان |
| Никто. | *ицъ кемъ* | هیچ کم |
| Никуда. | *ицъ калай* | هیچ قالای |
| Ни къ чему годный. | *ицъ нярсяга яря-масъ* | هیچ نرسه کا یارامان |
| Низкій. | *алаша* | آلاشه |

| | | |
|---|---|---|
| Нитка. | *ѣпъ* | يب |
| Низкость. | *алашалыкъ* | آلاشالق |
| Ни тотъ. | *улда тугуль* | اولدتوكول |
| Ни другой. | *буда тугуль* | بودەتوكول |
| Ничто. | *гичь ниміа* | هيچ نه |
| Нищета. | *факырлыкъ* | فقيرلق |
| Нищенскимъ образомъ выпрашиваю. | *тиляньлъ сурапъ аламенъ* | تلانب سوراب الامن |
| Нищій. | *тилянче* | تلانچی |
| Но. | *амма* | امّا |
| Новина. | *яналыкъ* | ينكالق |
| Новое вино. | *яна аракъ* | يانكا اراق |
| Новый человѣкъ. | *яна киши* | يانكا كشی |
| Новый. | *яна* | يانكا |
| Нога. | *аякъ* | اياق |
| Нога за ногу. | *ишма аякъ* | ايشمه اياق |
| Ногами бью. | *аякъ белянъ тибяменъ* | اياق بلان تپامن |
| Ногами задними бьетъ. | *артъ аягы белянъ тибаде* | ارت اياغی بلان تپادی |

| | | |
|---|---|---|
| Ногою подшибаю. | *аякъ белянъ цаламенъ* | اياق بلان چالامن |
| Ноготь. | *тернакъ* | ترناق |
| Но еще. | *ватякы* | وتقى |
| Ножницы. | *кайце* | قايچى |
| Ножни. | *кынъ* | قين |
| Ножныя железа. | *бугавъ* | بوغاو |
| Ножъ. | *лецакъ* | پچاق |
| — *кривый.* | *какрю лецакъ* | كاكرو پچاق |
| Ноздреватый камень. | *кузяняклы ташъ* | كوزانا كلى تاش |
| Ноздри. | *бурунъ тышуклярь* | بورون تشوكلار |
| Ноздря. | *бурунъ тышукъ* | بورون تشوك |
| Но понеже. | *тубянюрягъ* | توبنراكى |
| Нора. | *унь* | اونك |
| Носастый. | *бурунлы* | بورونلى |
| | *улу бурунлы* | اولو بورونلى |
| Носилки. | *зянбуль* | زنبل |
| Носильщикъ. | *юрутkуце* | يورونكوچى |

Носъ

| | | |
|---|---|---|
| Носъ. | *бурунъ* | بورون |
| — *птичей.* | *тумшукъ* | تومشوق |
| — *сморкаю.* | *бурунъ симкирямень* | بورون سيكرامن |
| Ношенїе воды. | *сувъ юрутмякликъ* | صوبورونمكليك |
| Ношка. | *аякцекъ* | اياتچق |
| Ношу. | *алыпъ юрийменъ* | آلب يوريمن |
| Ночный. | *тюнгю* | تونكو |
| Ночь. | *тунь* | تون |
| Нравлюся. | *кылыкланаменъ* | قلقلانامن |
| Нравъ. | *кылыкъ* | قلق |
| Нужда. | *хадзятъ* | حاجت |
| Нужникъ. | *алханя* | ابخانه |
| | *хадзятлыкъ* | حاجتلك |
| Нужно. | *мухтазъ* | محتاج |
| Нужный, скудный чел: | *ярлы кыши* | يارلى كشى |
| Нынѣ. | *янга* | يانكا |
| Нынѣшнїй. | *янгадаге* | يانكاداغى |

| | | |
|---|---|---|
| Нынѣшнято лѣта. | *янга уткянъ яйда* | یانکا اونکان یایدا |
| Ныряю. | *дцмгулаймень* / *цумгулаймень* | دومغوغلای من / چومغولای من |
| Нигдѣ нѣтъ. | *ицъ кайда іокъ* | هیچ قایدا یوق |
| Нѣдра. | *куинъ* | قوین |
| Нѣжность. | *иркяликъ* | ایرکالک |
| Нѣжный. | *иркя* | ایرکه |
| Нѣкогда. | *кюнглярдя беръ кюнъ* | کونلارده بر کون |
| *Въ нѣкое время.* | *багзы вакытда* | بعضی وقتده |
| Нѣкоторый. | *багзы* | بعضی |
| Нѣмецъ. | *немца* | نمچه |
| Нѣмый. | *тельсизъ* | تلسز |
| Нѣсколькій. | *беръ анца* | بر آنچه |
| Нѣсколько. | *азъмунца* | آزمونچه |
| *Чрезъ нѣсколько времени.* | *азъ вакытъ-донъ сунъ* | از وقتدان سونک |
| Нѣсколько лучше. | *азъмунца яхширакъ* | ازمونچه یخشراق |

| | | |
|---|---|---|
| Нѣсколько разъ. | кюль мертябя | کوب مرتبه |
| Нѣтъ. | їокъ | یوق |
| Нѣчто малое. | кичкиня нимясы | کیچکنه نمه سی |

## О.

| | | |
|---|---|---|
| О. | { уцюнъ | اوچون |
| | { хакында | حقینده |
| Оба. | икявъ | ایکاو |
| — *совокупившись.* | икявляшилъ | ایکاولاشیب |
| *Въ обѣихъ мѣстахъ.* | ики ѣрдя | ایکی یرده |
| *Съ обѣихъ старонъ.* | ики якданъ | ایکی یاقدان |
| Обаиваю. | албургандурамен | آلبورغاندورامن |
| Обваливаю. | ѣмирямен | یمرامن |
| Обваливаюся. | ѣмырилямен | یمرلامن |
| Обвертываю. | { цулгаймен | چولغای من |
| | { урайменъ | اورای من |
| Обвиваю. | царыймен | چاری من |
| Обвиненїе. | аиплану | عیب لانو |

| | | |
|---|---|---|
| Обвиненный. | *айпланганъ* | عيب لانغان |
| Обвиняю. | *айплаймень* | عيب لای من |
| Обвожу. | *тюгярякъ юрутаменъ* | توكاراک يوروتامن |
| | *— илтаменъ* | توكاراک ايلتامن |
| Обвязываю. | *тюгярякъ баглайменъ* | توكاراک بغلای من |
| Обгибаю. | *тюгярякъ богаменъ* | توكاراک بوكامن |
| Обгрызываю. | *кимирилъ бараменъ* | كمريب بارامن |
| Обдираю. | *сытыраменъ* | صترامن |
| *Платье снимаю.* | *тунайменъ* | طونای من |
| Обезпокоиваю. | *мія бутраменъ* | ميه بوترامن |
| | *тыныцъ сезландураменъ* | تنج سيزلاندورامن |
| Обезьяна. | *маймулъ,* | مايمول |
| | *маймунъ* | ميمون |
| Оберегатель. | *саклагуце,* | سقلاغوچی |
| | *кутюце* | كوتوچی |
| Оберегаю. | *кютулъ тураменъ* | كوتوب تورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Обжигаю. | царбыймень | چاربی من |
| | утыймень | اوتیی من |
| | уртяймень | اورتای من |
| Обжираюсь. | мяцкяйлянамень | مچکای لنامن |
| | абсалянамень | آبصه لنامن |
| Обжорливый. | ѣмыръ | ئمر |
| Обжора. | мяцкяй, | مچکای |
| | абса | آبصه |
| Объ закладъ бьюся. | закладъ сугамень | زاقلاد صوغامن |
| Обиваю. | тюгярякъ сугамень | توکاراک صوغامن |
| Обиваю. | умрамень | اومرامن |
| Обида. | дзяберлыкъ | جبرلک |
| Обидно. | дзяберъ | جبر |
| Обильный. | мямеръ, | ممر |
| | мулгамъ | مولغام |
| — *становлюся.* | мулгамланамень | مولغاملنامن |
| Обиталище. | турарь ѣрь | توراریر |

| | | |
|---|---|---|
| Обитаю. | сякинъ буламенъ | ساكين بولامن |
| Обиваю мѣдью. | бакырлайменъ | باقرلای من |
| Обиваю досками. | такталайменъ | تاقتالای من |
| Обыскиваю. | тунтяйменъ | تنتای من |
| Обладатель. Обладательница. | юртъ туткуце | یورت توتقوچی |
| Облаиваю. | уръгиляйменъ | اُركولای من |
| Облака разноситъ. | булутъ таргаде | بولوطنی تارغایدی |
| Облаками покрываюсь. | булутланаменъ | بولوطلانامن |
| Облако. | булутъ | بولوط |
| Облачистый. | булутлы | بولوطلی |
| Облачко. | кичкиня булутъ | كچكنه بولوط |
| Область. | улька | اولكا |
| Облегчаю. | ѣныгъляндураменъ | ینكیللندورامن |
| Облетаю. | тюгярякъ уцупъ китяменъ | توكاراك اوچوب كتامن |
| Обливаю. | аша сутюгяменъ | آشا صو توكامن |
| | аша куйголайменъ | اشا قویغولای من |

| | | |
|---|---|---|
| Облизываю. | *ялмаймень* | یالمای من |
| Обличаю. | *гаиль ацамень* | عیب اچامن |
| Обмазываю. | *сылагылаймень* | صلاغلای من |
| Обманываю. | *алдаймень* | آلدای من |
| Обманьчивый. | *алдавцань* | الداوچانک |
| Обманьщикъ. | *алдауце* | الداوچی |
| Обманомъ беру. | *алдаль аламень* | الداب الامن |
| Обманъ. | *алдамяклыкь* | الداماقلق |
| Обмотаюся. | *ауламень* | صاولامن |
| Обморокъ. | *башь айляну* | باش آیلانو |
| Обнадеживанiе. | *ишандуру* | ایشاندورو |
| Обнажаю. | *ялангацлаймень* | یالانغاچلای من |
| Обнимаю. | *куцамень* | قوچامن |
| | *куцаклаймень* | قوچاقلامن |
| | *куцаклатамень* | قوچاقلاشامن |
| Обновляется. | *янараде* | ینکارادی |
| Обновляю. | *янартамень* | ینکارتامن |
| Онѣмѣваю. | *тультутуладе* | تل توتولادی |

| | | |
|---|---|---|
| Обогащаю. | баитаменъ | بايتامن |
| Обогащаюся. | биименъ<br>баилъ киляменъ | بايمن<br>بايب كيلامن |
| Ободряюся. | курлянаменъ<br>юрклянаменъ | كُرلانامن<br>يوراكلانامن |
| Ободряю. | курляндураменъ<br>юряклядураменъ | كُرلاندورامن<br>يوراكلاندورامن |
| Обозъ. | каряванъ | كاروان |
| Обой. | заръ | زار |
| Оболваниваю. | сумлайменъ | صوملايمن |
| Обольщаю. | албургандураменъ | آلبورغاندورامن |
| Обманываю. | азгораменъ | آزغورامن |
| Обоняю. | кукулайменъ<br>ѣзлайменъ | قوقولايمن<br>يزلايمن |
| Обоняніе. | куку,<br>исламякликъ,<br>язламаклыкъ | قوقو<br>ايسلامكلك<br>يزلاماقلق |

Оборотъ,

| | | |
|---|---|---|
| Оборошъ въ кругъ. | *айланыцъ* | ایلانچ |
| Оборона. | *саклауцъ* | ساقلاوچ |
| Оборони боже. | *ходай саклагай* | خدای ساقلاغای |
| Обороняю. | *саклаймень* | ساقلای من |
| | *куткарамень* | قوتقارامن |
| Оборачиваю. | *бурамень* | بورامن |
| | *айляндурамень* | آیلاندورامن |
| — *въ кругъ* | *уюрямень* | اویورامن |
| — *назадъ.* | *кири кайтара-мень* | کیری قایتارامن |
| Оборошъ. | *кайтышъ* | قایتیش |
| Образецъ, способъ. | *ряушъ* | روش |
| | *шикиль* | شکیل |
| Образъ. | *сифатъ* | صفات |
| | *сурятъ* | صورت |
| Обращаю на задъ. | *кайтарамень* | قایتارامن |
| — *въ кругъ.* | *уюрамень* | اویورامن |
| Обращаюсь во чшо. | *угюрюлямень* | اوکرولامن |
| | *уюрулямень* | اویوروله‌من |

| | | |
|---|---|---|
| Обращаюсь куда. | *юзлянаменъ* | یوزلانامن |
| — *въ чемъ.* | *аралашаменъ* | آرالاشامن |
| — *на задъ.* | *кайтаменъ* | قایتامن |
| Обременяю. | *юкляндураменъ* | یوکلاندورامن |
| Обриваю. | *китѣрипъ яба-раменъ* | کتاریب یبارامن |
| | *китаргилай-менъ* | کتارکلای من |
| Оброшъ, узда. | *нукта* | نوقته |
| Обрубаю. | *цабкылайменъ* | چابقلای من |
| — *сучья.* | *бутайменъ* | بوطای من |
| Обручаю. | *юзюкъ алушту-раменъ* | یوزوک الوشنورامن |
| Обручь. | *цямберъ* | چمبر |
| Обручникъ, кто обручи наколач; | *цамберце* | چمبرچی |
| Обрываю. | *умраменъ* | اومرامن |
| | *узгуляйменъ* | اوزکولای من |
| Обрѣзываю. | *тюгярякъ кися-менъ* | توکاراک کیسامن |
| Обрюхашишь. | *курсакланмакъ* | قورصاقلانمق |
| Обрядъ. | *рясемъ* | رسم |

| | | |
|---|---|---|
| Обступаю. | *цулгаймень* | چولغای من |
| | *камаймень* | قامای من |
| Обсѣкаю. | *тюгяряклапъ цабамень* | توکاراکلاب چابامن |
| Обтираю. | *сюрткилаймень* | سورتکیلای من |
| Обтягиваю. | *кюзiймень* | کوزی من |
| | *тышлаймень* | طشلای من |
| Обуздываю. | *авузлыклаймень* | آوزلقلای من |
| Обутый въ сапоги. | *итуклѣ* | ایتوکلی |
| Обучаю. | *урятамень* | اوراتامن |
| | *угрятямень* | اوکراتامن |
| Обходительный. | *юрушлы киши* | یوروشلی کشی |
| Обхожденiе. | *юрюшлюкъ* | یوروشلک |
| | *юряшъ* | یوروش |
| Обхожу около. | *кытрамень* | قترامن |
| Обхожуся съ кѣмъ. | *юрушамень* | یوروشامن |
| — *дружно.* | *дустлашипъ юрiймень* | دوستلاشیب یوری من |
| Обшитый. | *тышланганъ* | طشلانغان |
| | *кузильганъ* | کوزیلکان |

| | | |
|---|---|---|
| Обще всѣ похваляютъ. | *тулай кыши бердякъ мактайде* | تولای کشی بردک ماقدایدی |
| Обще. | *берга* | برکا |
| | *шярикъ* | شریک |
| Общее мѣсто. | *шярикъ ѣръ* | شریک یر |
| | *уртакъ ѣръ* | اورناق یر |
| Общежитель. | *уртакъ туругуцѣ* | اورناق تورغوچی |
| Общій. | *уртакъ,* | اورناق |
| | *шярикъ* | شریک |
| Обще покупать. | *шярикъ сатылъ ала* | شریک سانب آلا |
| Общество. | *дзамагатъ* | جماعت |
| Объѣздъ. | *айлянуцъ* | ایلانوچ |
| | *айляцъ юлъ* | ایلاچ یول |
| Обыватель. | *тургуце* | تورغوچی |
| Обыкаю. | *угрянаменъ* | اوکرانامن |
| | *тушугаменъ* | توشوکامن |
| Обыкновеніе. | *рясемъ* | رسم |
| Обыкновенно. | *гадят лы* | عدتلی |

| | | |
|---|---|---|
| Обычай. | *гадятъ* | عادت |
| | *кылкымъ баръ* | قلقم بار |
| — *имѣю.* | *рясмемъ баръ* | رسمم بار |
| | *адатымъ баръ* | عادتم بار |
| Обьявитель. | *мяглюмъ кылгуце* | معلوم قلغوچی |
| Обьявленіе. | *маглюмликъ* | معلوملک |
| Обьявляю. | *маглюмляйменъ* | معلوملای من |
| — *всенародно.* | *ярлайменъ* | يارلای من |
| Обьяденіе. | *ѣмирликъ* | يمیرلک |
| Обѣдалъ который. | *тушкы ашъ агянъ* | توشکی آش یکان |
| Обѣдаю. | *тушкы атъ ѣименъ* | توشکی آش يیی من |
| Обѣдъ. | *тушкы ашъ* | توشکی آش |
| Обѣтъ. | *нязеръ* | نذر |
| Обѣщаніе. | *вягда* | وعدا |
| Обѣщаю. | *вагдакыламенъ* | وعدا قلامن |
| Обязаніе. | *бейлянувъ* | بیلانو |
| Обязательство взаимное. | *бійлянушмакъ* | بیلانوشمک |

| | | |
|---|---|---|
| Обязую, обязываю. | *бейляндура-менъ* | بيلاندورامن |
| Обязуюся. | *бейлянаменъ* | بيلانامن |
| | *бейлянушаменъ* | بيلانوشامن |
| Овенъ. зна. небесный. | *хямяль* | حمل |
| Овесъ. | *сулу* | سولو |
| Овощь. | *бакцаутъ* | باغچه اوت |
| Овца. | *кой* | قوى |
| Овчарня. | *кюпкя* | كوبكه |
| Овчаръ. | *койце* | قويچى |
| Овчина. | *койтере* | قوى ترى |
| Оглядываюся. | *кюзлянаменъ* | كوزلنامن |
| Огненный. | *удлу* | اودلو |
| Огниво. | *цакмакъ* | چاقماق |
| — *у птицы.* | *куртунъ* | قورغون |
| Оговариваю. | *сюйлянаменъ* | سويلانامن |
| Огонекъ. | *удгена* | اودغنه |
| Огонь. | *удъ* | اود |
| — *добываю.* | *утъ цакаменъ* | اودچاقامن |
| — *высѣкаю.* | | |

| | | |
|---|---|---|
| Огонь вздуваю. | *урямень* | هورامن |
| Огораживаю. | *цитанлаймень* | چیتانلای من |
| Огородная гряда. | *тютяль* | تونل |
| Огородникъ. | *багцаце,* | باغچه چی |
| | *багце* | باغچی |
| Огородъ. | *багца* | باغچه |
| Огорчаю. | *агырикъ сындурамень* | آغریقسندورامن |
| Ограда. | *хавлю* | حولو |
| Огурецъ. | *хыяръ,* | خیار |
| | *кыиръ* | قیار |
| Одежда. | *кгимъ* | کییم |
| Одерживаю. | *тутгузамень* | توتغوزامن |
| Одесятствовать. | *даггякъ алмакъ* | دەیک آلمق |
| Одинадцать. | *онъ беръ* | اون بر |
| Одинадцатый. | *онъ беринце* | اون برنچی |
| Одинъ | *беръ* | بر |
| — *послѣ другаго.* | *бери берины̆нъ сунгинаца* | بری بری نینک سونکنه چه |

| | | |
|---|---|---|
| Одинъ только. | *ялгузъ,* | یالغوز |
| | *бергина* | برکنه |
| Однажды. | *бермяртябялыкъ* | برمرتبه‌لک |
| Одноглазый. | *беръ кюзлю* | برکوزلو |
| Одноименный. | *бератлы* | برآتلی |
| | *аташъ* | اتاش |
| Одноколка. | *цюйлюкма* | چوبلوکه |
| Однокровный. | *сюякъ дашъ* | سویاکداش |
| Однородецъ. | *тухумдашъ* | تخم‌داش |
| Однорукій. | *беркуллу* | برقوللو |
| *Единоцвѣтный.* | *беръ тюслюкъ* | برتوسلک |
| Одолѣваю. | *ѣнаменъ* | ینکامن |
| Одурачиваю. | *алцытаменъ* | آلچتامن |
| Одушевленный. | *дзанлыкъ* | جانلق |
| Одушевляю. | *дзанландурa-менъ* | جانلاندورامن |
| Одышка. | *дямъ* | دم |
| Одышку имѣю. | *димъ кысады* | دم‌قیزادی |

| | | |
|---|---|---|
| Одѣваю, окутываю. | *буркяймень* | بورکای من |
| | *кигизямень* | کیکیز امن |
| Отдыхаю. | *демимь аламень* | دمم الامن |
| | *кунаймень* | قونایمن |
| Одѣяло. | *юргань* | یورغان |
| Одѣяніе. | *кію,* | کیو |
| | *кіимь* | کییم |
| Ожесточаю. | *катырамень* | قترامن |
| Оживаю. | *терилямень* | تری لامن |
| Оживляю. | *тергизамень* | ترکزامن |
| Ожившій. | *терильгань* | ترالکان |
| Ожиданіе. | *сакламаклыкь* | ساقلاماقلق |
| Ожидаю. | *саклапь турамень* | صاقلاب تورامن |
| Озеро. | *кюль* | کول |
| Озерко. | *цюгать* | چوکات |
| Озимъ. | *кюзьке кулга* | کوزکی قولغه |

| | | |
|---|---|---|
| Озираюсь. | харъ тарафга бакаменъ | هر طرافغه باقامن |
| | аланъ яланъ карайменъ | آلانک بالانک قرایمن |
| Озлобляю. | душманландураменъ | دوشمانلاندورامن |
| Означаю. | бильтявлайменъ | بیلتاولای من |
| | нишанлайменъ | نشانلایمن |
| Озорочекъ. | кюзьнынъ уясы | کوزنینک اویاسی |
| Озябаю. | дунаменъ | دونکامن |
| | дунупъ бараменъ | دونکوب بارامن |
| Озябъ я. | дунупъ китдымъ | دونکوب کتدیم |
| Оказываю. | курсятыпъ бираменъ | کورساتب برامن |
| Оказываюся. | бейда буламенъ | بیدا بولامن |
| Оканчиваю. | бютюраменъ | بوترامن |
| Описываю. | сифатлайменъ | صفاتلایمن |
| Окислый. | айныганъ | آینغان |
| Окладъ, основанный. | нигезъ, | نینکز |
| | тюпъ, | توب |
| | ирkя | ایرکا |

Оклевѣ-

| | | |
|---|---|---|
| Оклеветываю. | *ушаклаймен* | اوشاقلايمن |
| Окно. | *тярязя тышик*<br>*тяряся тышик* | ترازانيشوك<br>تراسه‌تيشوك |
| Око. | *кюзь* | كوز |
| Околеваю. | *катыл китя-мен* | قانب كتامن |
| Около. | *тиграсинда* | تكراسنده |
| Околъ. | *кырбув* | قربو |
| Окончаніе. | *бютурмяклык* | بوتورمكلك |
| Окончина. | *тярязя*<br>*тяряся* | ترازه<br>تراسه |
| Окопываю. | *тугярак ка-зыл ѣбарамен* | توكراك قازيب يبارامن |
| Окончеваю. | *уцландурамен* | اوچلاندورامن |
| Окореняюся. | *тамурланамен* | تامورلانامن |
| Окошечко. | *тярязяцык* | ترازه‌چك |
| Окрововляю. | *канлаймен*<br>*канланамен* | قانلايمن<br>قانلانامن |
| Окропляю. | *субелян цаца-мен* | صوبلان چاچامن |

| | | |
|---|---|---|
| Окружаю. | *куршаймен* | قورشابن |
| Окруживаю, | *тугараклаймен* | توكاراكلای من |
| Окружность. | *тигряси* | تكراسی |
| Окружный. | *тигра сындагы* | تكراسنداكی |
| Окрѣплый. | *катканъ* | قاتقان |
| Окурнываюся. | *цумамен* | چومامن |
| — *погружаю.* | *цумурамен* | چومورامن |
| Олень самецъ. | *иркакъ юша* | ایرکاک یوشه |
| — *самка.* | *ургаце юша* | اورغاچی بوشه |
| Олива. | *зяйтунъ агацъ* | زیتون اغاچ |
| Оливки. | *зяйтунъ* | زیتون |
| Олово. | *кургашъ* | قورغاش |
| Оловянный. | *кургашлы* | قورغاشلی |
| Олтарь. | *михрабъ* | محراب |
| Ольха. | *кызылъ агацъ* | قزل اغاچ |
| Омываю. | *ювгулаймен* | یوغولای من |
| Оный. | *фяланъ* | فلان |
| Онъ. | *улъ* | اول |

| | | |
|---|---|---|
| Онѣмѣваю. | *телимъ тутю-ладе* | تلم توتولادى |
| Опадаетъ опухоль. | *шишъ кайтаде* | شيش قايتادى |
| Опаливаю. | *царбыйменъ* | چاربى من |
| Опасаюся. | *сакланаменъ* | ساقلانامن |
| | *сакъ буламенъ* | ساق بولامن |
| Опасное мѣсто. | *хауфлы ѣрі* | خوفلى ير |
| Опасность. | *хауфлыкъ* | خوفلق |
| Опасный. | *хауфлы* | خوفلى |
| Опахало. | *ѣльбяуцъ* | يلبوچ |
| Опекунъ. | *васы* | واصى |
| Опечаливаю. | *кайгуландура-менъ* | قايغولاندورامن |
| Опилки. | *игильмя* | ايكلمه |
| Опиливаю. | *игагиляйменъ* | ايكاكلايمن |
| Опираюся. | *таянаменъ* | تايانامن |
| Описанїе. | *сыфатламак-лыкъ* | صفاتلاماقلق |
| Описываю. | *сыфатлайменъ* | صفاتلايمن |
| Оплакиваю. | *сѣктагылайменъ* | سقتاغلايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Опорожниваю. | бушатылъ ѣба-рамень | بوشائیب یبارامن |
| | бушатгулай-мень | بوشاتغولایمن |
| Опоясываю. | бильбавландурамень | یلباولاندورامن |
| Опоясываюся. | бугунамень | بوغونامن |
| Оправдываю. | дурустлаймень | دوروستلایمن |
| Опредѣленіе. | тякдиръ | تقدیر |
| Опредѣляю. | тягеинлаймень | تعین لایمن |
| Опричь. | башка | باشقه |
| Опровергаю. | тушрамень | توشرامن |
| Опроверженіе. | тушурмяклыкъ | توشورمکلک |
| Опрокидаю. | тунтярамень | تونکنه رامن |
| Опускаю. | ѣбярамень | یبارامن |
| | бушатамень | بوشاتامن |
| Опускаюся на низъ. | тумянъ тушамень | تومن توشامن |
| Опустошаю. | харапъ кыламень | خراب قیلامن |
| | кугузландурамень | قوغوزلاندورامن |
| Опушаю. | кыювлаймень | قیولایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Опушка. | *кыювъ* | قيو |
| Опухоль. | *шишъ* | شيش |
| Опытъ дѣлаю. | *сыналъ бакаменъ* | سناب باقامن |
| | *сынавъ кыламенъ* | سناوقلامن |
| | *сынавлаймень* | سناولای‌من |
| Опытъ. | *сынавъ сынъ* | سناوصن |
| Опять. | *яня, кайтара* | ينه‌قايتارا |
| Оранїе. | *сюрямяклыкъ* | سورامك‌لك |
| Ораторъ. | *балигъ* | بالغ |
| Орелъ. | *кюцюганъ* | كوچوكان |
| Орошаю. | *цыкъ тушураменъ* | چق‌توشورامن |
| | *цыклаймень* | چقلای‌من |
| | *цыкъ явдураменъ* | چق‌ياودورامن |
| Оружїе, пистолетъ. | *ѣлъ мултуги* | يل‌ملتوغی |
| Орудїя военныя. | *явъ ярагъ* | ياوبراغ |
| Оружейный домъ. | *мултукъ ханя* | ملتوق‌خانه |
| Оруженосецъ. | *мултукъ юрутуце* | ملتوق‌بوروتوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Оружїе. | *ярагъ* | يراغ |
| Орѣхъ. | *кузукъ* | قوزوق |
| — *грецкїй.* | *янакъ* | يانكاق |
| Орѣшина. | *кусукъ кабъ* | قوزوق قاب |
| Орю. | *суга сюрямень* | صوغا سورامن |
| Оса. | *балъ арбугунъ* | بال آربوغون |
| Осада. | *камавъ* | قاماو |
| Осаждатель. | *камавце* | قاماوچى |
| Осаждаю. | *камайменъ* | قامايمن |
| Осаживаю. | *юкдуряменъ* | يوكدورامن |
| Освѣщаю. | *ярутаменъ* | ياروتامن |
| Оселокъ. | *буплявъ* | بلاو |
| Оселъ. | *ишакъ* | ايشاك |
| Осеннїй. | *кузьгѣ* | كوزكى |
| Осень. | *кюзъ* | كوز |
| Осотъ трава. | *утавъ* | اوتاو |
| Осипъ который. | *уни тунганъ киши* | اونى تونغان كشى |
| Осїяваю. | *балкытаменъ* | بالقيتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Оскверняю. | *мордарлайменъ* | мردارلای من |
| Оскорбляю. | *рянзутяменъ* | رنجوتامن |
| | *янъ аурута-менъ* | یان آوروتامن |
| Оскудѣваю. | *тюгайменъ* | توکای من |
| Ослабѣваю. | *даламенъ* | دالامن |
| Ослабѣлый. | *далыкъ* | دالق |
| Ослица. | *ургацы ишякъ* | اورغاچی ایشاک |
| *По ослиному кричить.* | *бакыради* | باقرادی |
| Ослѣпляю. | *кузъ тундура-менъ* | کوزتوندورامن |
| Осматриваю. | *тирьгяйменъ* | تیرکای من |
| | *карагылайменъ* | قراغلای من |
| Осьмнадцать. | *онъ сикизъ* | اون سکز |
| Осьмый. | *сикизинге* | سیکزنچی |
| Осмь. | *сикизъ* | سیکز |
| Осмью. | *сикизяръ мяр-тябя* | سیکزار مرتبه |
| Основанїе полагаю. | *иргасаламенъ* | ایرکاسالامن |
| | *— тигузяменъ* | ایرکانیکوزامن |

| | | |
|---|---|---|
| Особливо. | *башка* | باشقه |
| Особливый. | *узи башка* | اوزی باشقه |
| Особно, особенно. | *айра* | آیرا |
| — *лежу.* | *башка ятаменъ* | باشقه یاتامن |
| Осока. | *сувутъ* | صووت |
| Осолодка, солодковый корень. | *цуцугутъ,* *сяцюгуть* | چوچوغوت سوچوغوت |
| Оставляю. | *калдураменъ* | قالدورامن |
| Оставшійся. | *калганъ* | قالغان |
| Остальный. | *калдукъ* | قالدوق |
| Остановливаю. | *туктал дураменъ* | توقتالدورامن |
| Остановливаюся. | *тукталаменъ* | توقتالامن |
| Остановка. | *туктатышъ* | توقتاتش |
| Остановку дѣлаю. | *туктатышъ кыламенъ* | توقتاتش قلامن |
| Остановляю. | *туктатаменъ* | توقتاتامن |
| Остановляюся. | *туктайменъ* | توقتایمن |
| Остатки. | *калдукъ* | قالدوق |
| Остаточный. | *калганъ* | قالغان |

| | | |
|---|---|---|
| Остаюся. | *каламенъ* | قالامن |
| Остерегаю. | *сакландураменъ* | ساقلاندورامن |
| Остистый. | *кылцыклы* | قلچقلی |
| Осторожно. | *саклылъ белянъ* | ساقلق بلان |
| Осторожность. | *саклылъ* | ساقلق |
| Остригаю. | *кыркылъ ѣбяраменъ* | قرقب بیارامن |
| Остріе. | *юзи* | یوزی |
| Остро, пряно. | *ацце.* / *ацыгъ* | آچی / آچیغ |
| *Остро.* | *уткыръ* | اوتکر |
| Островъ. | *отравъ* | اوترأو |
| Островскій. | *отравдагы* | اوترأوداغی |
| Острое зрѣніе имѣющій. | *уткыръ кюзли* | اوتکر کوزلی |
| Остроконечіе. | *уткыръ уцлукъ* | اوتکر اوچلوق |
| Острота. | *уткырликъ* | اوتکرلک |
| Остроумный. | *уткыръ гакыллы* | اوتکر عقللی |
| Острый. | *уткынъ аце* / *уткыръ атце* | اوتکن آچی / اوتکر آتچی |

| | | |
|---|---|---|
| Острю. | уцай менъ<br>уткирлай менъ | اوچای من<br>اونکرلای من |
| Ость. | кылцыкъ | قلچق |
| Осуждаю. | заиплай менъ | غیبلای من |
| Осыпаю. | ѣмрюлдурям менъ | یمرولدورامن |
| Осыпь. | ѣмрикь ѣрь | یمریک یر |
| Ось въ возу. | куцярь,<br>узякъ | کوچار<br>اوزاک |
| Осѣдаетъ. | басльгади | باسلیغادی |
| Осязаю. | тигуза менъ<br>кармалай менъ | تیکوزامن<br>قارمالای من |
| Отъ. | данъ | دان |
| Отбиваю. | умра менъ<br>кобшута менъ | اومرامن<br>قوبشوتامن |
| Отбираю. | кайтылъ ала-менъ | قایتب آلامن |
| Отбрасываю. | янгаре ташлай менъ | یانکغاری تاشلای من |
| Отважно. | багатурлыкъ белянъ | بهانورلق بلان |

| | | |
|---|---|---|
| Отваливаю. | *янгаре автара-менъ* | یانکغاری آوثنارامن |
| Отвѣдываю. | *татаменъ* | تاتامن |
| Отвергаю. | *тяркъ итяменъ* | ترک ایتامن |
| Отвердѣваетъ. | *катылъ килляде* | قاتیب کیلادی |
| | *катады* | قتادی |
| Отверсто, ясно. | *ацыкъ* | آچوق |
| Отверстый. | *ацылганъ* | آچلغان |
| Отвертываю. | *кайтарабурай-менъ* | قایتارابورای من |
| Отвиваю. | *тагатаменъ* | تاغاتامن |
| Отвлекаю. | *суйрялъ алилъ китяменъ* | سویراب آلب کتامن |
| Отвожу. | *ташылъ алыбю китяменъ* | تاشیب آلب کتامن |
| — *отъ чего.* | *алыбо китяменъ* | آلب کتامن |
| — *на задъ.* | *кайтараменъ* | قایتارامن |
| Отворачиваю въ сторону. | *бураменъ* | بورامن |
| отворенный. | *ацылганъ* | آچلغان |
| Отворяю. | *ацаменъ* | آچامن |

| | | |
|---|---|---|
| Отворяюся. | *ацыламенъ* | آچيلامن |
| Отвращаю. | *айнытаменъ* | آينيتامن |
| Отвращаюся. | *айныйменъ* | آینی من |
| Отсюду. | *харь ѣрданъ*<br>*харь якданъ* | هربردان<br>هرياقدان |
| Отвыкаю. | *кагыльцыйменъ*<br>*кюзь* / *коль* *катышады* | قاغلچی من<br>كوز / قول قانيشادی |
| Отвыкъ который. | *кагылцыганъ,*<br>*катышканъ* | قاغلچغان<br>قانشقان |
| Отвычка. | *кагылцымак-лыкъ* | قاغلچماقلق |
| Отвѣдыванїе. | *татимаклыкъ* | تاتماقلق |
| Отвѣдываю. | *татаменъ*<br>*татылъ бака-менъ* | تاتامن<br>تانيب باقامن |
| Отвѣтъ. | *дзявалъ* | جواب |
| Отвѣтствую. | *дзявалъ биря-менъ* | جواب برامن |
| — *другъ другу.* | *дзяваллашаменъ* | جوابلاشامن |

Отвѣшиваю

| | | |
|---|---|---|
| Отвѣшиваю шнуромъ. | ѣлб саламенб<br>тартылб бирямено | یب سالامن<br>تارتب برامن |
| Отгибаю. | ясаменб | یاسامن |
| Отговариваю. | айныдаменб | آینیدامن |
| Отговариваюся. | худзятб кыламенб<br>худзятбланаменб | حجت قلامن<br>حجتلانامن |
| Отговорка. | худзятб | حجت |
| Отгоняю. | ильгаре, куваменб | ایلکاری قوامن |
| Отдаленіе. | алысландурмаклыкб | آلوسلاندورماقلق |
| Отдаленный. | алысландурулганб | الوسلاندورولغان |
| Отдаляю. | алысландураменб<br>алусланаменб | الوسلاندورامن<br>الوسلانامن |
| Отдача въ наемъ. | ялга бирешб | یالغه برش |
| Отдаю. | табшураменб | تابشورامن |
| — *вb займы.* | хацятка биряменб | حاجتکا برامن |

| | | |
|---|---|---|
| Отдвигаю. | оры ѣлыштураменъ | آری یلشتورامن |
| — на задъ. | кери ѣлыштураменъ | کیری یلشتورامن |
| Отдираю. | сытырылъ аламенъ | صتریب الامن |
| | ѣртылъ аламенъ | یرتیب الامن |
| Отдери мнѣ. | ѣртылъ биръ манга | یرتیب برمنکا |
| Отдуваю. | урюпъ ѣбяраменъ | اُروب یباراەن |
| | урюпъ ѣлытаменъ | هوروب یلتامن |
| | урюпъ кюлшутаменъ | هوروب قوپشوتامن |
| Отдушина. | демъ алгыцъ | دم آلغیج |
| Отдыхаю. | динаменъ | دنامن |
| | димимъ аламенъ | دمم الامن |
| | кунайменъ | قوناین |
| Отдѣленіе. | бульмяклыкъ. | بولمکلک |
| | бульмя | بولمه |

| | | |
|---|---|---|
| Отдѣленный. | *булюнгянъ,* | بولونكان |
| | *айрулганъ* | آيرولغان |
| Отдѣлываю. | *ясапъ бютураменъ* | ياساب بوتورامن |
| Отдѣляю. | *буляменъ* | بوله من |
| | *бульгюляйменъ* | بولكولاى من |
| | *бульмяляйменъ* | بوله لاى من |
| | *аираменъ* | آيرامن |
| Отесываю. | *яндагылайменъ* | ياند اغلاى من |
| | *яндаштураменъ* | ياند اشتورامن |
| Отецъ. | *ата* | آتا |
| Отеческая милость. | *аталыкъ* | آتالق |
| Отечество. | *туганъ ѣръ* | توغان ير |
| — *изъ отечества выгоняю.* | *ата ѣриндан цыгараменъ* | آتا يريندان چغارامن |
| Отцовскій. | *атанинке,* | آتاننك قى |
| | *атаныкы* | آتانيقى |
| Отъемъ. | *тартылъ алмакъ* | تارتيب آلماق |
| Отзываю. | *янгари цакыраменъ* | يانكغارى چاقرامن |

| | | |
|---|---|---|
| Отзываюся. | *тавушъкатаменъ* | تاوش قتامن |
| Отираю. | *сюртяменъ* | سورتامن |
| — *пилою.* | *игяйменъ* | ایکای من |
| Отказъ. | *рядь* | رد |
| Отказываю. | *рядь кыламенъ* | ردقیلامن |
| Отказываюся. | *рядкылынаменъ* | ردقیلنامن |
| Откармливанїе. | *симиртмякликъ* | سیمرتمکلک |
| Откармливаю. | *симиртяменъ* | سیمیرتامن |
| Откидываю. | *ташламенъ* | تاشلای من |
| | *ильгаре ташлайменъ* | ایلکاری تاشلای من |
| Откладываю. | *айрилъ саламенъ* | آیریب سالامن |
| — *вдаль.* | *узакка калдураменъ* | اوزاقغه قالدورامن |
| Открытый. | *ацыкъ,* | آچق |
| | *ацылганъ* | آچلغان |
| Откуду. | *кайданъ* | قایدان |
| — *нибудь.* | *кайданъда булса* | قایدانده بولسه |
| | *кайданъ булсада* | قایدان بولسه ده |

| | | |
|---|---|---|
| Откуду ты родомъ. | *тугумынъ кимъ* | توغومینک کم |
| Откупаю. | *сатыпъ алгу-лайменъ* | ساتب آلغولای من |
| | *юлупъ аламенъ* | یولوب آلامن |
| Откупщикъ. | *юлупъ алгуце* | یولوب الغوچی |
| Откупъ. | *юлушъ,* | یولوش |
| | *юлувъ* | یولو |
| Отлагательство. | *узакламаклыкъ* | اوزاقلاماقلق |
| Отлагаю въ даль. | *узаклайменъ* | اوزاقلای من |
| Отламываю. | *умраменъ* | اومرامن |
| | *сындырыпъ ала-менъ* | صندریب آلامن |
| Отлетанïе. | *уцупъ китмяк-ликъ* | اوچوب کیتمکلک |
| — *птицъ.* | *кушъ кайтышъ вакытъ* | قوش قایتیش وقت |
| Отлетаю. | *кайтыпъ уцукъ бараменъ* | قایتب اوچوب بارامن |
| Отличаю. | *башкаландура-менъ* | باشقه لاندورامن |
| Отличаюся. | *узгяландура-менъ* | اوزکالاندورامن |
| Отломленный. | *умурулганъ* | اومورولغان |

| | | |
|---|---|---|
| Отломокъ. | умрумъ | اومروم |
| Отлучаю. | айраменъ<br>айрулдураменъ | آیرا<br>آیرولدورامن |
| Отлучаюся. | айруламенъ | آیرولامن |
| Отлученіе. | айрылмаклыкъ | آیربلماقلق |
| Отлучка. | айрулуцъ<br>китушъ | آیرولوچ<br>کیتوش |
| Отмститель. | уць алгыце | اوچ الغوچی |
| Отмщаю. | уць аламенъ<br>канъ аламенъ | اوچ الامن<br>قان الامن |
| Отмщеніе. | интикамъ | انتقام |
| Отмыкаю. | ацаменъ | آچامن |
| Отмѣль. | этъ яту,<br>сай | ات یاتو<br>سای |
| Отмѣна. | аирма,<br>гайрляну | آیرمه<br>غیرلانو |
| Отмѣнно. | башкаца | باشقەچە |
| Отмѣнность. | башкалыкъ | باشقەلق |

| | | |
|---|---|---|
| Отмѣнный. | *башка* | باشقه |
| Отмѣняю. | *аирмалаймень* / *башкалаймень* | آیرمالای من / باشقالای من |
| Отнимаю. | *тартылбаламень* | تارتیب الامن |
| Отношу. | *ильгяри алыпь китямень* | ایلکاری آلیب کیتامن |
| Отнынѣ. | *букюннянь сунгра* | بوکوننان سونکرا |
| Отнятїе. | *тартыбь алмаклыкь* | تارتیب آلماقلق |
| Отогрѣваюся. | *ѣлыныпь гилямень* | یلنب کیلامن |
| Отпадаю. | *тушупь китямень* / *куюлупь тушамень* / *узюлупь тушамень* | توشوب کتامن / قیولب توشامن / اوزولب توشامن |
| Отпираю. | *ацамень* | آچامن |
| Отпираюся отъ чего. | *танамень* | تانامن |
| Отплачиваю. | *хакь бирямень* | حق بیرامن |
| Отправленїе должности. | *лазымь уткармякликь* | لازم اوتکارمکلک |

 Отпра-

| | | |
|---|---|---|
| Отправленіе дѣлъ. | *ишь уткарьмяклыкь* | ایش اونکارمکلک |
| Отправляю. | *утяймень* | اوتای من |
| — *что.* | *уткярямень* | اوتکارامن |
| Отправляюся въ путь. | *тирбаймень* | تیربای من |
| | *тибраймень* | تبرای من |
| Отпрятаю. | *туварылъ аламень* | طواریب الامن |
| | — *калдурамень* | طواریب قالدورامن |
| Отпущаю. | *ѣбярамень* | یبارامن |
| | *бушатамень* | بوشاتامن |
| Отпускъ. | *ѣбарушь* | یباروش |
| Отпущенникъ. | *азаткярдя* | آزادکرده |
| Отпущенница. | *азадь карьдя хатунь* | ازادکرده خاتون |
| Отпущеніе. | *бушатмаклыкь* | بوشاتماقلق |
| — *вины.* | *гафу кылмакь* | عفو قلماق |
| Отрава. | *агу* | آغو |
| Отравливаю. | *зягарляймень* | زهرلای من |
| | *агувлаймень* | آغولای من |

| | | |
|---|---|---|
| Отрасль. | *бутаъ* | بوناق |
| Отрастаетъ. | *узъкурюляды* | اوزكورولادى |
| Отрѣкаюся. | *танаменъ* | تانامن |
| | *худзятъ кыла-менъ* | حجّت قيلامن |
| Отрепье. | *цубякъ* | چوباك |
| Отрицанiе. | *худзятъ* | حجّت |
| Отрицаю. | *худзятъ кыла-менъ* | حجّت قلامن |
| Отрицаюсь. | *худзятляна-менъ* | حجّتلانامن |
| Отроковица. | *кызъ угланъ* | قز اوغلان |
| Отрокъ. | *рясида* | رسيده |
| Отрубаю. | *думраменъ* | دومرامن |
| — *голову.* | *башинъ цаба-менъ* | باشين چابامن |
| Отруби. | *круля* | كُرپه |
| Отрубокъ. | *думрамъ* | دومرام |
| Отрываю. | *узюлъ аламенъ* | اوزوب الامن |
| Отрыгаю. | *кикиряменъ* | كيكرامن |
| Отрѣзываю. | *кисилъ аламенъ* | كيسب الامن |

Отрясываю

| | | |
|---|---|---|
| Отрясываю. | силиккиляйменъ | سیلک کلای من |
| Отсвѣчиваю. | ѣлтрайменъ | یلترای من |
| Отскакиваю. | сикирипъ китяменъ | سیکریب کتامن |
| | цацрапъ китяменъ | چاچراب کتامن |
| Отсѣкаю. | узя цабаменъ | اوزا چابامن |
| Отсюда. | мундинъ, | موندین |
| | муннакъ | موننان |
| Оттаскиваю. | ильгаре сюряпъ ташлайменъ | ایلکاری سوراب تاشلایمن |
| Отъ того. | аннанъ, | آننان |
| | анданъ | آندان |
| Отъ тогожъ мѣста. | улукъ ѣрданъ | اولوق یردان |
| Оттуда. | улъ ѣрданъ | اول یردان |
| Оттудажъ. | шулукъ ѣрданъ | شولوق یردان |
| Оттыкаю. | тыгынцикъ алаӑменъ | تیغنچق الامن |
| Оттягиваю. | узаатаменъ | اوزاتامن |
| | цубалтаменъ | چوبالتامن |
| Отучаю | бизтраменъ | بزترامن |

Отхожу.

| | | |
|---|---|---|
| Отхожу. | катышаменъ, | قاتیشامن |
| | бизаменъ | بزامن |
| Отцвѣтаю. | гуллянулъ бютя- | كللانب بوتامن |
| Отчаяваюся. | умидъ узяменъ | اُمید اوزامن |
| *Въ отчаяніе прихожу.* | наумидъ буламенъ | نااُمید بولامن |
| Отчаянный. | наумидъ | نااُمید |
| Отчетъ. | хисяпъ | حساب |
| Отчужденіе. | ятландурмакъ | یاتلاندورماق |
| Отъѣдаюсь. | симиряменъ | سیمرامن |
| Отъѣзжаю. | китылъ бараменъ | کیتب بارامن |
| Отъѣздъ. | китушъ | کیتوش |
| Отягощаю. | агырлайменъ | آغرلای من |
| Охота. | завокъ | زاوق |
| *— купить.* | сатылъ рлгале завокъ | ساتیب آلغالی زاوق |
| *За охотою хожу.* | авъ авлайменъ | آو آولای من |
| Охотливый. | заокѣциль | زاوقچل |
| Охотникъ. | кюнгюллы | کونکوللی |

*Стре-*

| | | |
|---|---|---|
| *Стрѣлецъ.* | *мергянъ* | مرکان |
| Охотно, съ охотою. | *кюнгюль белянъ* | کونکول بلان |
| Охотно желаю. | *кюнгюляймень* | کونکوللای من |
| Охраняю. | *кютямень* | کُتامن |
| Охрипъ. | *унюмъ гъ р.лыкде* | اُونم غرلیقدی |
| Охуждаю. | *яманлаймень* | یمانلایمن |
| Охъ! | *агъ* | آه |
| Оцѣненіе. | *багаламаклыкъ* | بهالاماقلق |
| Оцѣниваю. | *багалагылаймень* | بهالاغلای من |
| Оцѣняемый. | *багалангудай* | بهالانغودای |
| Очагъ. | *уцакъ* | اوچاق |
| Очевидно. | *кюзбя кюзъ* | کوزبه کوز |
| Очень. | *гаятда* | غایتده |
| Очередь. | *цыратъ,* | چرات |
| | *наубятъ* | نوبت |
| Очеречиваю. | *тюгярякъ цыямень* | توکاراک چیامن |
| Очищеніе. | *тазартмаклыкъ* | تازارتماقلق |

Очищаю.

| | | |
|---|---|---|
| Очищаю. | *тазартаменъ* | تازارتامن |
| Очки. | *айнякъ* | آيناك |
| Ощупываю. | *кармалагылай-менъ* | قارمالاغلاى من |
| Ощупью. | *кармаланылъ* | قارمالانب |
| Ощущаю. | *туяменъ* / *сизяменъ* | تويامن / سيزامن |
| Ощущенїе. | *сизьмяклыкъ* | سيزمكلك |

П.

| | | |
|---|---|---|
| Пава. | *ургаце таусъ* | اورغاچى طاوس |
| Павлинъ. | *таусъ* | طاوس |
| Падаю. | *ѣгыламенъ* | يغيلامن |
| *Къ паденїю привожу.* | *ѣгылдураменъ* | يغيلدورامن |
| Падаю часто, попадываю. | *ѣгылгылайменъ* | يغيلغلامن |
| — *вмѣстѣ.* | *ѣгылышаменъ* | يغيليشامن |
| Падаю, упадаю. | *тушяменъ* / *тушулъ бараменъ* | توشامن / توشوب بارامن |
| Падаетъ, валится. | *аваде* | آوادى |

| | | |
|---|---|---|
| Падаетъ скотъ. | *кырылате* | قریلادی |
| Падаю въ ноги. | *аякга ѣгыламенъ* | آیاقغه یغیلامن |
| Падежъ. | *ѣгылышъ* | یغلیش |
| Паденїе. | *ѣгылмаклыкъ* | یغلماقلق |
| — *зубовъ.* | *тышъ куюлмаклыкъ* | تش قیولماقلق |
| Падучая болѣзнь. | *куянчикъ агырыкъ* | قویانچق آغریق |
| Падчерица. | *угяй кызъ* | اوکای قیز |
| Пазуха. | *куинъ* | قوین |
| Пакетъ. | *букцамахатъ* | بوقچه مه خط |
| Паки. | *ваяня* | وینه |
| | *ватякы* | وتقی |
| Пакля, рука съ пальцами сведенными. | *тартышъ бармакъ* | تارتش بارمق |
| Палата. | *сарай* | سارای |
| — *судѣйская.* | *турялыкъ ханя* | توره لک خانه |
| — *казенная.* | *хазинядаръ ханясе* | خزینه دار خانه سی |
| Палатка, пологъ. | *дзадыръ* | چادیر |
| Палачь. | *дзальладъ* | جلّاد |

| | | |
|---|---|---|
| Палецъ. | *бармакъ* | بارماق |
| — *большій.* | *башъ бармакъ* | باش بارماق |
| — *указательный.* | *сукъ бармакъ*<br>*ишарятъ бармакъ* | سوق بارماق<br>ایشارت بارماق |
| — *средній.* | *урта бармакъ* | اورتا بارماق |
| *Безымянный.* | *атсезъ бармакъ* | آتسیز بارماق |
| *Мизинецъ.* | *цыганакъ бармакъ* | چغاناق بارماق |
| *Въ палецъ, на палецъ.* | *берь илле* | برايللی |
| Палица. | *кюрьзю* | كُرزو |
| Палка. | *таякъ* | تایاق |
| Палочька. | *таягацъ* | تایاغاچ |
| Палочьемъ наказываю. | *таяклаймень* | تایاقلایمن |
| Палуба. | *кярабъ усьтѣ* | کراب اوستی |
| Палы, пожоги. | *урьтъ* | اورت |
| Палмовое дерево. | *хурма агаце* | خُرمه آغاچی |
| Пальмовый лѣсъ. | *хурмалыкъ* | خُرمه لق |
| Пальчикъ. | *бармагацъ* | بارمغاچ |
| Палю, жгу. | *уртяймень* | اورتایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Памятъ. | *ядъ* | ياد |
| Памятливый. | *ядликышы* | يادلى كشى |
| Панцырь. | *савутъ* | صاؤت |
| Пара. | *юлъ* | يوب |
| Парю, спариваю. | *юпляймень* | يوبلاى من |
| Парикъ. | *ялгама цацъ* | يالغامه چاچ |
| Парюся въ банѣ. | *цабучаменъ* | چابونامن |
| Парю, летаю. | *калыяменъ* | قاليامن |
| Парю, размягчаю. | *дымлайменъ* | دبلاى من |
| Паритъ солнце. | *кюнъ исытаде* | كون ايسيتادى |
| Парный отъ паровъ. | *бувлы* | بؤلى |
| Партiя. | *гюрюхъ* | كروه |
| Парусъ. | *ѣлькянъ* | يلكان |
| Парусная погода. | *ѣльганлыкъ* | يلكانلك |
| Парусы оснащиваю. | *ѣльганъ кура-менъ* | يلكان قرامن |
| Парча. | *сярбалъ* | سرباب |
| Паршивость. | *корцангылыкъ* | قرچانغى لق |
| Паршивый. | *кырцангы* | قرچانغى |

| | | |
|---|---|---|
| Паршивѣю. | *корцангылана-менъ* | قرچانغیلانامن |
| Паръ. | *бувъ* | بو |
| — *испускаю.* | *бувъ цыкара-менъ* | بوچقارامن |
| Парами наполняюсь. | *бувланаменъ* | بولانامن |
| Пасмурная погода. | *тумбатъ кюнь* | طمبات کون |
| Пасмурно становится. | *тумбатланаде* | طمباتلانادی |
| Паства. | *утлавъ* | اوتلاو |
| Пастухъ. | *кютувце* | کتوچی |
| Пастырь. | *цубанъ* | چوبان |
| Пасть, ловушка. | *басмакъ* | باسماق |
| Пасу. | *кютяменъ* | کتامن |
| Пасуся на паствѣ. | *утлайменъ* | اوتلایمن |
| | *утлапъ юрій-менъ* | اوتلاب یوری من |
| | *утланаменъ* | اوتلانامن |
| — *вмѣстѣ.* | *утлашипъ юрій-менъ* | اوتلاشیب یوری من |
| Пасынокъ. | *угяй улъ,* | اوکای اول |
| | *угай угулъ* | اوکای اوغول |

Пасьтьба.

| | | |
|---|---|---|
| Пастьба. | *кютувъ.* | كتو |
| Паукъ. | *уръмякце* | اورمكچى |
| Паутина. | *уръмякце авъ* | اورمكچى آو |
| Паутъ, оводъ. | *кугяунъ* | كوكاون |
| — *слѣпышь, слѣпень* | *кюкця* | كوكچه |
| Пахальцо, опахало. | *ѣльбуццъ* | يلبوچ |
| Пахарь. | *игинъ иккюцѣ* | ايكين ايككوچى |
| Пахну. | *ѣзланаменъ* | يزلانامن |
| Пахучій, душистый. | *ѣзлана туганъ,* | يزلانادورغان |
| | *ѣслы* | يزلى |
| — *становлюся.* | *ѣзланыпъ киля-менъ* | يزلانب كيلامن |
| Пахучимъ дѣлаю. | *ѣзландураменъ* | يزلاندورامن |
| Пачькаю. | *татландура-менъ* | تاتلاندورامن |
| Пашня. | *кыра* | قرا |
| Пашу. | *икинъ игаменъ* | ايكين ايكامن |
| — *орю.* | *сука сюряменъ* | صوقاسورامن |
| | *суга сюрюпъ ятаменъ* | صوغاسوروب ياتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Пашу, пахаю, вѣю. | *ѣльбїйменъ* | يلبى من |
| Паяю. | *ѣкляйменъ* | يكلاى من |
| | *ялгайменъ* | يالغاى من |
| Пекарь. | *пишургуце* | پشوركوچى |
| Пеку. | *пишураменъ* | پشورامن |
| Пекуся. | *пишурулямень* | پشورولامن |
| — *стараюся.* | *химмятьлянаменъ* | همتلانامن |
| Пелена, | *билявъ* | بيلاو |
| Пеленаю. | *биляйменъ* | بيلاى من |
| Пень. | *тулгикъ* | توبچك |
| Пѣняю. | *кюнуль ханлыкъ кыламенъ* | كونكول خانلق قلامن |
| Пепелокъ. | *кюль уръ бюльтагѣ* | كُل هور بولتا كى |
| Пепломъ осыпаю. | *кюльляйменъ* | كُل لاى من |
| Пепелъ. | *кюль* | كُل |
| Первый. | *б ринцѣ* | برنچى |
| Первѣйшїй. | *инъ аувальгѣ* | اينك اولكى |
| Первенствую. | *башкарылъ тураменъ* | باشقاريب تورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Перебиваю. | *ваткылалъ ѣбараменъ* | وانقيلاب يبارامن |
| Перебиваю рѣчь. | *сюзьга артлашъ тушаменъ* | سوزكا آرتلاش ثوشامن |
| Перебивщикъ рѣчи. | *артлашъ тушкуцѣ* | آرتلاش توشكوچى |
| Перебѣгаю поперегъ. | *кися югуруцъ цыгаменъ* | كيسا يوگروب چغامن |
| Перебѣгаю туда и сюда. | *ары бери югургиляйменъ* | آرى برى يوكوركلايمن |
| Переваливаю чрезъ что. | *аша аунатгылайменъ* | آشا آوناتغلايمن |
| Переваливаюся иду. | *цалышгылалъ юрїйменъ* | چالشغلاب يورىمن |
| Перевариваю. | *утя кайнатâменъ* | اوته قايناتامن |
| Переведенецъ. | *кюцюрюль дурмяклыкъ* | كوچورولدورمكلك |
| Переводъ. | *тярджума* | ترجمه |
| Переводчикъ. | *тярджюмâ кылгуцѣ* | ترجمه قلغوچى |
| Переводъ перевожу. | *ауараменъ* | آورامن |
| Перевожу за рѣку. | *кицюряменъ* | كچورامن |
| Перевожу, переселяю. | *куцюряменъ* | كوچورامن |
| Перевожу на другое мѣсто. | *ташыйменъ* | تاشيمن |

| | | |
|---|---|---|
| Перевозъ. | *кицьма* | کچمه |
| Перевозное судно. | *барка* | بارکا |
| Перевозщикъ. | *кицюргуце* | کچورکوچی |
| Переворачиваю. | *айляндураменъ* | اَیلاندورامن |
| — *часто.* | *айляндургылайменъ* | اَیلاندورغلایمن |
| Переворотъ. | *айлянушъ* | اَیلانوش |
| Перевѣсъ. | *артукъ тартувъ* | آرتوق تارتو |
| Перевѣшиваю. | *кайтара тартайменъ* | قایتارا تارتامن |
| Перевязываю. | *бѣйлягиляйменъ* | بَیلاکلایمن |
| — *опять.* | *кайтылъ бѣйляйменъ* | قایتب بیلایمن |
| Перевязка. | *бѣйляма* | بَیلامه |
| Переговариваю. | *каимлайменъ* | قایملایمن |
| Поношу. | *ушакцылайменъ* | اوشاقچلایمن |
| Перегораживаю. | *бульмяляйменъ* | بولمه لای من |
| Перегородка. | *бульмя* | بولمه |
| Перегрызаю. | *кися кимеряменъ* | کیسه کرامن |
| | *кыяменъ* | قیامن |

| | | |
|---|---|---|
| Передаю излишнее. | *артукъ бирямень.* | آرتوق براامن |
| Передаю изъ рукъ въ руки. | *сунгулаймень.* | سونغولابن |
| Передвигаю туда и сюда. | *ары бери ѣлдурамень.* | آری بری يلدوراامن |
| Переднїй. | *алунъ.* | آلون |
| | *алдунъ.* | آلدون |
| *Который на переди.* | *алтдаге.* | آلتدای |
| Передняя лопатка. | *лурунъ калакъ.* | ياورون قالاق |
| Передовое мясо. | *алтъ якъ итъ.* | آلت ياق ايت |
| Передъ. | *алтъ.* | آلت |
| — *саложный.* | *юзълюкъ.* | يوزلك |
| — *груди скотской.* | *умгянъ.* | اومكان |
| — *глазами.* | *коизъ алдындаги.* | كوز آلدينداغی |
| Передъ головы. | *башнынъ алтъ якы.* | باشننك آلت ياقی |
| Передъ свѣтомъ. | *танъ алдында.* | تانك آلدينده |
| Передъ тѣмъ. | *аньнъ алдында.* | آنينك آلدينده |
| Передѣлка. | *кайтара ясавъ.* | قايتاره ياساو |
| Передѣлываю. | *кайтыпъ ясаймень.* | قايتيب ياسابن |

Переимчивый.

| | | |
|---|---|---|
| Переимчивый. | укмалы | اوقمالی |
| Перекладъ. | калдурма | قالدورمه |
| Перекладываю. | калдурмалай-менъ | قالدورمالاین |
| — *опять.* | *кайтыпъ салгы-лайменъ* | قایتیب سالغلاین |
| Перекупаю. | кулъ кулданъ сатылъ алгылайменъ | قول قولدان ساتب الغلای من |
| Переламываю. | кися сындура-менъ | کیساصندورامن |
| Перелетаю. | уцулъ цыкаменъ | اوچوب چقامن |
| Переливаю опять. | кайтара куя-менъ | قایتارا قویامن |
| — *изъ посуды.* | савотданъ саво-тка куяменъ | صاوتدان صاوتغه قویامن |
| Переломъ. | бертикъ | برتیک |
| — *поясницы.* | биль биртигѣ | بیل برتیکی |
| Перемачиваю. | утя ѣбютяменъ | اوته ییتامن |
| Переметныя сумы. | курцынъ | قورجین |
| Переметчикъ. | дзансизъ | جانسز |
| Перемешка. | аялъ | آیال |

| | | |
|---|---|---|
| Перемораживаю. | *утя тунгра-менъ* | اوته‌تونکرامن |
| Перемычка. | *ацамай* | آچامای |
| Перемѣниваю. | *алыштурулъ ѣбараменъ* | آلوشتوروب‌بیبارامن |
| Перемѣна, смѣна. | *алмашъ* | آلماش |
| Перемѣна. | *алышувъ* | آلشو |
| Перемѣненіе. | *алыштурмак-лыкъ* | آلوشتورماقلق |
| Перемѣнный. | *алмашъ* | آلماش |
| Перемѣняю. | *алыштураменъ* | آلوشتورامن |
| — *часто.* | *алыштургылай-менъ* | آلوشتورغلایمن |
| *Смѣняю.* | *алмаштураменъ* | آلماشتورامن |
| Перемѣняюсь, мѣняюсь. | *алушаменъ* | آلوشامن |
| — *смѣняюсь.* | *алмашаменъ* | آلماشامن |
| Перемѣриваю. | *кайтылъ уль-цаймень* | قایتیب‌اولچایمن |
| Перемѣшиваю. | *аралаштура-менъ* | آرالاشتورامن |
| Перенимаю. | *угаменъ* | اوغامن |
| | *блилъ аламенъ* | بلب‌الامن |

| | | |
|---|---|---|
| Переношу. | *кютярылъ алылъ цыкаменъ* | کوناریب الّب چقامن |
| *Слова переношу.* | *сюзъ юрутаменъ* | سوزیوروتامن |
| Переносщикъ словъ. | *сюзъ юрутkуцѣ* | سوزیوروتکوچی |
| Перепелка. | *бютяна* | بتانه |
| Переписываю. | *кюцюряменъ* | کوچورامن |
| Перепищикъ. | *кацюрювцѣ* | کوچوروچی |
| Переплетаю. | *ишилюштургылайменъ* | ایشیلوشتورکلایمن |
| — *книги.* | *цинтляйменъ* | چنتلای‌من |
| Переплетъ у книги. | *дзянтъ* | جنت |
| Переплетчикъ. | *цинтлявцѣ* | چنت‌لاوچی |
| Переплываю. | *юзылъ цыкаменъ* | یوزوب چقامن |
| — *тожъ о скотѣ.* | *ялдалъ цыкаменъ* | یالداب چقامن |
| — *на чемъ.* | *кицилъ цыкаменъ* | کچب چقامن |
| Переползаю. | *кися цурюшулъ юрйменъ* | کیسااوروشوب یوریمن |
| Перепонка. | *урьбюльтякъ* | هوربلتک |
| Перепорчиваю. | *бузгулайменъ* | بوزغولای‌من |

Переправа

| | | |
|---|---|---|
| Переправа чрезъ рѣку. | *кицьма* | کچمه |
| Переправляю, поправляю. | *кайтылъ тузятяменъ* | قایتب توزاتامن |
| | *кайтара ясаймень* | قایتارا ایصای من |
| — *чрезъ рѣку.* | *кицюряменъ* | کچورامن |
| — *вмѣстѣ.* | *кицюштураменъ* | کچوشتورامن |
| Перепродавываю. | *сатолъ алылъ* | ساتب آلب ساتقلاب |
| | *сатгылалъ юрійменъ* | یوری من |
| Перепрыгиваю. | *сикирилъ цыкылъ китяменъ* | سیکریب چقب کتامن |
| Перепушываю. | *цiялаштургылайменъ* | چیه لاشتورغلایمن |
| | *буталануштургылайменъ* | بوتالانوشتورغلایمن |
| Перерастаю. | *аша узюлъ цыкаменъ* | آشا اوزوب چقامن |
| Перерубаю. | *кися цабылъ ѣбараменъ* | کیسا چابب یارامن |
| | *тумраменъ* | تومرامن |
| Перерываю, рву. | *узюлъ ѣбараменъ* | اوزوب یارامن |
| — *рою, изрываю.* | *ѣрылъ ѣбараменъ* | یریب یارامن |

Перерѣзы-

| | | |
|---|---|---|
| Перерѣзываю. | *кися кисылѣ ѣбараменѣ* | کیسا کیسب یبارامن |
| Пересаживаю опять. | *кяйтылѣултургылаймен̆* | قایتیب اولتورغلایمن |
| Переселенїе. | *кюцюрмякликѣ* | کوچورمکلک |
| Переселяю. | *кюцюрюльдураменѣ* | کوچورولدورامن |
| Переселяюсь. | *кюцюлѣ юрїйменѣ* | کوچوب یوریمن |
| | *кюцушкиляйменѣ* | کوچوش کلایمن |
| Пересиливаю. | *кюць арттураменѣ* | کوچ آرتورامن |
| Перескакиваю. | *сикирилѣ цыкаменѣ* | سیکریب چقامن |
| Пересматриваю. | *кайтылѣ карагылайменѣ* | قایتیب قراغلایمن |
| Пересмѣхаю. | *кюльтекуляйменѣ* | کولتکولایمن |
| Пересмѣшка. | *кюльтку* | کولتکو |
| Пересмѣшникъ. | *кюлткуцѣ,* | کولتکوچی |
| | *масхараце* | مسخراچی |
| Перестаю дѣлать. | *куяменѣ* | قویامن |
| — *кипѣть.* | *кайнавы басыладе* | قایناوی باسیلادی |

| | | |
|---|---|---|
| Перестаетъ дождь. | { *ямгуръ тымый-де* / *ягмуръ басы-ладе* } | يغور طيدى / يغور باسيلادى |
| Перестроиваю. | *кайтара ясай-менъ* | قايتارا ايصاى من |
| Переступлю. | *юрушлялъ* | يوروشلاب |
| Пересушаю. | *утя курута-менъ* | اوته قوروتامن |
| Пересылаю туда и сюда. | *ары бери ѣба-раменъ* | آرى برى يبارامن |
| Пересылаюсь. | { *ѣбяря бирямен҃ъ* / *ѣбарушаменъ* } | يبارا برامن / يباروشامن |
| Пересылка. | *ѣбярушъ* | يباروش |
| Пересѣкаю. | *курулъ китя-менъ* | قروب كتامن |
| Пересыкаю. | *узя кисяменъ* | اُزا كيسامن |
| Перетяжный плотъ. | *тартма* | تارتمه |
| Переулокъ. | { *кися урамъ,* / *аръ кылы урамъ* } | كيسا اورام / آرقيلى اورام |
| Переходъ. | *кися цыкышъ* | كيسا چقش |
| Переходы. | *ряшитка* | رشتكه |

Перехож-

| | | |
|---|---|---|
| Перехожу. | *барылъ цыкаменъ* | بارِيب چقامن |
| | *юрулъ цыкаменъ* | يوروب چقامن |
| — *переселяюсь.* | *куцюлъ цыкаменъ* | كوچوب چقامن |
| Перецъ | *буруцъ* | بروج |
| Переченъ. | *дяфтяръ* | دفتر |
| Перечесываю. | *тернагылалъ ѣбараменъ* | ترناغلاب ييبارامن |
| Перечитываю. | *тикшурулъ укуйменъ* | تيكشوروب اوقوى من |
| — *опять.* | *кайтара тазартаменъ* | قايتار اتازانامن |
| Перечїосъ. | *тернакъ яра* | ترناق يارا |
| Перещитываю. | *хисаплялъ ѣбараменъ* | حسابلاب ييبارامن |
| — *опять.* | *кайтара хисапляйменъ* | قاينارا حسابلاى من |
| Переѣзжаю. | *барыкъ цыкаменъ* | باريب چقامن |
| — *поперегъ.* | *кися цыкаменъ* | كيسا چقامن |
| Переѣздъ. | *юрушъ* | يوروش |
| Перила. | *ряшитка* | رشتكه |

| | | |
|---|---|---|
| Перина. | *тушякъ* | توشاك |
|Перистый. | *каурсунлы* | قاورصونلی |
| Перится. | *юнланиде* | يونلانادی |
| Перо птичье. | *каурсунъ* | قاورصون |
| — *пищее.* | *калямъ* | قلم |
| — *рыбье.* | *кыбыкъ* | قبق |
| Перочинный ножикъ. | *лакѣ, лѣгакъ* | پکی پچاق |
| Перпендикулярный. | *уртакшилъ* | اورتاقشیل |
| Персикъ. | *шяфталу* | شفتالو |
| Персиковое дерево. | *шявталу ягаце* | شفتالو آغاجی |
| Перстенекъ. | *юзюглцъ* | يوزوكاچ |
| Перстень. | *юзюкъ* | يوزوك |
| Перстъ. | *бармакъ* | بارماق |
| *На перстъ мѣрою.* | *бель ильлѣ* | برايللی |
| Персты имѣющій. | *бармаклы* | بارماقلی |
| Перчатки. | *бишъ бармакъ биялляй* | بش بارماق بيه لای |
| Перунъ. | *ѣлдрумъ* | يلدروم |
| Перье мѣлкое. | *юнъ* | ين |

| | | |
|---|---|---|
| Перье молодое. | *сукта* | سوقته |
| Перья выпускаю. | *юнъ цыкарамень* | ين چقارامن |
| Песокъ. | *кумъ* | قم |
| — *рыболовный.* | *кумакъ* | قماق |
| Пестрый, мѣлкопестрый, | *цыбаръ* | چبار |
| Пестрота. | *цыбарлыкъ* | چبارلق |
| Пестрый, пегїй. | *ала* | آلا |
| Пестрю крупно. | *алалаймень* | آلالای من |
| Пестрю мѣлко. | *цыбарлаймень* | چبارلای من |
| Пестикъ. | *тюйгуцъ* | توبکوچ |
| | *аванъ сукы салъ* | هاون صوق صاب |
| Пестъ. | *кили салъ* | کیلی صاب |
| Песъ. | *иркякъ этъ* | ایرکاک ات |
| Петелька, петлица. | *эльгекъ* | الکیک |
| Петля. | *эльмякъ* | املک |
| — *силокъ.* | *тузакъ* | توزاق |

| | | |
|---|---|---|
| Пѣтухъ. | курасъ, | كوراس |
| | хурусъ, | خروس |
| | этечъ | اتچ |
| — поетъ. | *манлайде* | مانكلايدى |
| Печальное платье. | *каралыкъ* | قرالق |
| Печульну быть. | *кайгуланмакъ* | قايغولانماق |
| Печальный. | кайгулу | قايغولو |
| | мялюлъ | ملول |
| Печаль. | кайгу | قيغو |
| | гямъ | غم |
| Печалюся. | *кайгурамень* | قيغورامن |
| Печатаю. | *мягиръ ляймень* | مهرلايمن |
| — *книги.* | *басмалаймень* | باسمەلاى |
| Печатка, печать. | *мюгиръ* | مهر |
| Печать прикладываю. | *мюгиръ салад-менъ* | مهرسالامن |
| Печенïе. | *бишурмяклыкъ* | بشورمكلك |
| Печенка, печень. | *бауръ* | باور |
| Печеный. | *пишикъ* | پشك |

Печка.

| | | |
|---|---|---|
| Печка. | *мїюццыгацъ* | میوج چکاج |
| Печный, что въ печи. | *мїюцдагѣ* | میوچدا کی |
| Печный мастеръ. | *мїюццѣ* | میوج چی |
| Печь. | *мїюцъ* | میوج |
| Пещаный. | *комлу* | قملو |
| Пещера. | *могара* | مغاره |
| Пиво. | *сра* | صره |
| Пила. | *игавъ* | ایکاو |
| — *тоненькая.* | *аръря* | اره |
| Пильщикъ. | *игавце* | ایکاوچی |
| Пилка. | *игавцыкъ* | ایکاوچک |
| Пильная мѣлница. | *аръря тигер-мянъ* | اره تکرمن |
| Пилю | *игаймень* | ایکای من |
| Пированїе. | *туй туйлаш-маклыкъ* | طوی طویلاشمق |
| Пирогъ. | *бюкма* | بوکه |
| — *круглый.* | *мялицъ* | بلیج |
| — *съ рыбой.* | *иритникъ* | ابریت نیک |

| | | |
|---|---|---|
| Пирожникъ. | *сумсацѣ* | صومصه چی |
| Пирожокъ. | *сумса* | صومصه |
| Пирую. | *туйтуйлаймен* | طوی طوبلای من |
| Пиршество. | *туй тулаймакъ* | طوی طویلامق |
| Пиръ. | *туй* | طوی |
| Писанїе. | *язувъ* | یازو |
| Писарь, писецъ. | *язуецѣ* | یازوچی |
| Писатель. | *катилъ* | کاتب |
| Писать искуство. | *катилликъ* | کاتب لک |
| Письмецо. | *бютукъ* | بتک |
| Письмо. | *хатъ* | خط |
| | *язу* | یازو |
| Питаю. | *асраймен* | آسرای من |
| Питаюсь, живу. | *кюнь кюрямен* | کون کورامن |
| Питомецъ. | *асранды* | اسراندی |
| Питейный домъ. | *ицкѣ уй* | ایچکی اوی |
| Питье. | *ицькѣ* | ایچکی |
| Пихаю. | *этаменъ* | اتامن |

| | | |
|---|---|---|
| **Пишу.** | *язаменъ* | يازامن |
| **Пища.** | *ашъ* | آش |
| | *тагямъ* | طعام |
| **Пищаль, винтовка.** | *кырлы молтыкъ* | قرلى ملتق |
| **Пищу.** | *цыйлайменъ* | چيلاى من |
| **Пiита, стихотворецъ.** | *назымце,* | نظم چى |
| | *тагыръ* | شاعر |
| **Пiявица.** | *сюлюкъ* | سولك |
| **Плаваю.** | *юзюпъ юрiйменъ* | يوزوب يورى من |
| **Плавлю.** | *иритаменъ* | ايريتامن |
| **Пламенюю, пламеннымъ становлюся.** | *ялунланаменъ* | يالونلانامن |
| **Пламя.** | *ялынъ* | يالين |
| **Плата, платежъ.** | *хакъ,* | حق |
| | *пулъ* | پول |
| **Платежъ.** | *тулявъ* | تولاو |
| | *тулямяклыкъ* | تولامكلك |
| **Плательщикъ.** | *тюлявце,* | تولاوچى |
| | *бирясилъ* | براسى لى |

Плашокъ.

| | | |
|---|---|---|
| Платокъ. | *явлокъ* | یاولوق |
| — *утиральный.* | *кулъ яулокъ* | قول یاولوق |
| Платъ, которымъ невѣстъ покрываютъ. | *урайбякъ* | هُرای بک |
| Платье. | *тунбракъ* | طونبراق |
| — *верхнее.* | *тышъ тунъ* | طیش طون |
| — *исподнее.* | *ичькѣ тунъ* | ایچکی طون |
| — *скидаю.* | *тунъ цицяменъ* | طون چیچامن |
| *Сдираю.* | *тунайменъ* | طونای من |
| *Въ худое платье одѣтый.* | *ѣртыкъ тунлы* | یرتوق طونلی |
| | *тузукъ тунлы* | توزوق طونلی |
| | *цюбуръ тунлы* | چُبور طونلی |
| Плачу. | *ѣлайменъ* | یلای من |
| | *ѣглайменъ* | یغلای من |
| | *сыктайменъ* | سیقدای من |
| — *вмѣстѣ.* | *ѣглашаменъ* | یغلاشامن |
| | *сыкташаменъ* | سیقتاشامن |
| Плачу долгъ. | *туляйменъ* | تولای من |
| Плачущій часто. | *сыктакъ* | سیقداق |

| | | |
|---|---|---|
| Плачь. | *сыгыдъ*<br>*ѣгламакъ* | سيغيد<br>يغلاماق |
| Плащь. | *ябунцѣ* | يابونچى |
| Плева. | *пярдя,*<br>*урь бюльтякъ* | پرده<br>هوربولنک |
| Племя. | *нясель* | نسل |
| Плена. | *каявъ* | قاياو |
| Пленка, трещинка. | *тярисъ* | ترس |
| Пленкою, трещинкою становлюсь. | *тярислянаменъ* | ترسلانامن |
| Пленка, силокъ. | *тузакъ* | توزاق |
| Плесень. | *ювушкунъ* | يوقوشقون |
| Плесневѣю. | *ювушкунланаменъ* | يوقوشقونلانامن |
| Плетеный. | *урьмя* | اورمه |
| Плетень. | *урьмя цитанъ* | اورمه چيتان |
| Плету. | *урямень*<br>*урюмъ урямень* | اورامن<br>اوروم اورامن |
| Плеть. | *камчѣ* | قامچى |
| Плетью бью. | *камчилайменъ* | قامچيلايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Плечистый. | *яурундакъ* | یاورونداق |
| Плечо. | *инъ башъ* | این باش |
| | *умузъ* | اوموز |
| Плещу, плескаю. | *сацаменъ* | سچامن |
| Плыву. | *юзюлъ бараменъ* | یوزوب بارامن |
| — *въ низъ.* | *ыгылъ бараменъ* | آغیب بارامن |
| Плодистый, который много дѣтей родитъ. | *балалагуцы* | بالالاغوچی |
| | *табаганъ* | تاباغان |
| Плодовитый. | *урлуклы* | اورلوقلی |
| Плодовитымъ быть. | *ѣмышлянмякъ* | یمشلانمک |
| Плодоносная земля. | *унышлы ѣръ,* | اونکشلی یر |
| | *цыкышлы ѣръ* | چقشلی یر |
| Плодоносное дерево. | *ѣмышъ агацъ* | یمشلی آغاج |
| Плодоносный. | *урлукъ унъдуруцце* | اورلوق اوندورکوچی |
| Плодородный годъ. | *унганъ ѣлъ* | اونکغان یل |
| Плодъ всякїй, сѣмя. | *урлукъ* | اورلوق |
| Плоды древесные. | *ѣмышъ* | یمیش |
| Плоскїй. | *ялбакъ* | یالباق |

| | | |
|---|---|---|
| Плоское блюдо. | *сары табакъ* | ساری طباق |
| Плосконосый. | *лялцыкъ буруплы* | لپچیک بورونلی |
| Плотина, прудъ. | *туванъ* | طوان |
| Плотину дѣлаю. | *туванъ тува-менъ* | طوان طوامن |
| Плотникъ. | *агачъ уста* | آغاج اوستا |
| Плотничаю. | *агацъ ишляй-менъ* | آغاج ایشلای من |
| | *агацъ усталай-менъ* | آغاج وستالای من |
| Плотно. | *туюкъ* | تویوق |
| *Крѣпко.* | *берикъ* | بریک |
| — *составляю.* | *туюклайменъ* | تویوقلای من |
| | *туюкъ кыламенъ* | تویوق قیلامن |
| Плотность. | *туюклыкъ* | تویوقلق |
| Плотный. | *туюкъ,* | تویوق |
| | *берикъ,* | بریک |
| | *дынъ* | دینک |
| Плотъ. | *салъ* | صال |
| — *плочю.* | *саллайменъ* | صاللای من |

| | | |
|---|---|---|
| Плоть. | тянъ<br>бядянъ | تن<br>بدن |
| Плоть на себя прїемлю. | тяннлянаменъ | تنلانامن |
| Плохїй. | ухшавсезъ | اوخشاوسيز |
| Площадь. | мяйданъ | میدان |
| Плутовство. | каллапцелыкъ | قاللابچيلق |
| Плутую. | каллапланаменъ | قاللاپلانامن |
| Плутъ. | каллапъ | قاللاب |
| Плыву. | юзяменъ | يوزامن |
| Плѣненїе. | ѣсыръ кылмак-<br>лыкъ | يسر قلماقلق |
| Плѣнный. | туткунъ,<br>ѣсыръ | توتقون<br>يسر |
| Плѣнъ. | улдза | اولجا |
| Плѣню. | ѣсыръ кыламенъ | يسر قيلامن |
| Плѣсневатый. | кюкдиклѣ | كوكديكلى |
| Плѣснѣю. | кюктыйменъ | كوكتيمن |
| Плѣшивый. | тазъ | تاز |
| Плѣшивѣю. | тазланаменъ | تازلانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Плюю. | *тюкюраменъ* | توكورامن |
| — *вмѣстѣ.* | *тюкюрюшаменъ* | توكوروشامن |
| — *часто.* | *тюкюргиляйменъ* | توكوركلاى من |
| Плясунъ. | *біювцѣ* | بيوچى |
| Пляшу. | *уйнайменъ,* | اويناى من |
| | *бійменъ* | بيى من |
| По. | *уцюнъ* | اوچون |
| По бабьи. | *хатунлайнъ* | خاتونلاين |
| | *хатундаинъ* | خاتونداين |
| Побиваю. | *тубляйменъ* | توبه لاى من |
| Побольше. | *мулракъ,* | مولراق |
| | *кенрякъ,* | كانراك |
| | *кубрякъ* | كوبراك |
| Поборъ. | *ѣинъ* | يين |
| Побочьный ребенокъ. | *уйнашъ бала* | اويناش بالا |
| Побудитель. | *тяхрикъ кылгуце* | تحريك قيلغوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Побуждаю. | *тяхрилъ кыла-менъ* | تحريك قلامن |
| | *тибрятяменъ* | تيبراتامن |
| | *кузгатаменъ* | قوزغاتامن |
| Побужденїе. | *тяхрякъ кыл-макъ* | تحريك قلماقلق |
| | *кыстамакъ* | قيستامق |
| | *димлямякъ* | ديملامك |
| Побѣгъ. | *кацышъ* | قاچش |
| Побѣда. | *ѣнышъ* | ينكيش |
| Побѣдитель. | *ѣнгуце* | ينككوچى |
| Побѣждаю. | *ѣнгаменъ* | ينكامن |
| Повреждаю. | *беръ тиндира-менъ* | برتيندرامن |
| Поврежденїе. | *берътикликъ* | برتيكلك |
| Повадка. | *тушуну* | توشونو |
| | *тушугу* | توشوكو |
| Повадить | *тушундурмякъ* | توشوندورمك |
| | *тушукдюрмякъ* | توشوكدورمك |

| | | |
|---|---|---|
| Поводиться. | *тушунмякъ* | توشونمك |
| | *тушукмякъ* | توشوكمك |
| Повариха. | *ашмаце хатунъ* | آشماچی خاتون |
| Поварня. | *ашъ хана* | آش خانه |
| Поваръ. | *ашмачѣ* | آشماچی |
| Поведенїе. | *турмышлыкъ* | تورمیشلق |
| Повелитель. | *амеръ* | امر |
| Повелѣваю. | *фярманлаймень* | فرمانلای من |
| Повелѣнїе. | *амеръ,* | اَمر |
| | *буюрушъ* | بیوروش |
| По повелѣнїю. | *бїюрукъ буюнца* | بیوروق بویونچه |
| Поверхностный. | *усьтундягѣ* | اوستنداکی |
| Поверхность. | *усьтъ* | اوست |
| Повивальная бабка. | *инялыкъ* | انالك |
| Повиновенїе. | *бакынмаклыкъ* | باقینماقلق |
| Повинуюся. | *буюнъ сунамень* | بویون سونامن |
| | *бакынамень* | باقینامن |

Повираю.

| | | |
|---|---|---|
| Повираю. | янлышъ гылай-<br>менъ<br>ялганъ айтку-<br>ляйменъ | یانکلیش غلای من<br>یالغان ایتکولای من |
| Поводъ у узды. | тискинъ,<br>тезгенъ | تسکین<br>تزکن |
| *На поводу веду.* | ѣтяклляйменъ | ینا کلای من |
| Поводливый. | ѣтякцилъ | ینا کچل |
| Повозникъ, извощикъ. | атъ башда ул-<br>тургуцѣ<br>тильбугацѣ | اطباشنه اولتورغوچی<br>تیلبوکاچی |
| По вопросу. | суравъ буюнца | سوراو بویونچه |
| По вороньи. | каргалайнъ | قارغه لاین |
| Поворотливость. | илгясякълыкъ | ایلکاساکلک |
| Поворотливый. | илгасякъ<br>цакганъ | ایلکاساک<br>چاقغان |
| Поворотъ. | айлянцuъ,<br>бурулцuъ | ایلانوچ<br>بورولوش |
| По осмнадцати. | онъ сикизаръ | اون سیکزار |
| По времени. | мяхялиня кюря | محله کوره |

Повседневная

| | | |
|---|---|---|
| Повседневная пища. | *харь кюньгє ашъ* | هر كونكى آش |
| Повседневный. | *харь кюнгѣ* | هر كونكى |
| Повсюду. | *харь ѣрьдя* | هر يرده |
| Повсягодно. | *ѣлъ саинъ.* | يل ساين |
| Повтореніе. | *икинциляймень кылмаклыкъ* | ايكنچى لاى قلماقلق |
| Повторяю. | *икинциляймень кыламенъ* | ايكنچى لاى قيلامن |
| | *кайтылъ кыла-* | قايتيب قلامن |
| Повѣренность, препорученіе. | *табшурмаклыкъ* | تابشورماقلق |
| Повѣряю, препоручаю, свѣряю. | *ишанаменъ,* | ايشانامن |
| | *табшураменъ* | تابشورامن |
| | *тугайляймень* | توكاى لاى من |
| Повѣстка. | *хяберь* | خبر |
| Повѣтріе. | *ѣлясимякъ* | يله سمك |
| Повѣса. | *ангра* | آنكرا |
| Повязка головная. | *сарауцъ* | سار اوچ |
| — *ножная.* | *кунуцъ бавъ* | قونوچ باو |
| Повязываю голову. | *сарауцъ сялбаменъ* | سار اوچ سلبامن |
| | *бяйлялъ саламенъ* | بيلاب سالامن |

| | | |
|---|---|---|
| Погараю. | *кююпъ китямєнъ* | كوبوب كتامن |
| Погашаю. | *сюндура бирямєнъ*<br>*сюндурупъ ѣбарамєнъ* | سوندورابرامن<br>سوندوروب يبارامن |
| Погибаю. | *халякъ буламєнъ* | هلاك بولامن |
| Погибель. | *халякъ* | هلاك |
| Погибшій. | *халякъ булганъ,*<br>*юкъ булганъ* | هلاك بولغان<br>يوق بولغان |
| Поглаживаю. | *сыфагылаймєнъ* | صفاغلاى من |
| Поглощаю. | *ютупъ аламєнъ*<br>*ютупъ ѣбарамєнъ* | يوطوب الامن<br>يوطوب يبارامن |
| Поглядываю. | *карапъ турамєнъ* | قراب تورامن |
| Погода. | *ѣль* | ييل |
| — *жестокая.* | *тауль* | تاوُل |
| — *тихая.* | *тымыкъ кюнь* | طمق كون |
| — *сухая.* | *куругакъ кюнь* | قُروغاق كون |
| — *пріятная.* | *яхши хава* | يخشى هوا |
| — *продолжительная, ведренная.* | *кагыранъ* | قاغرانك |

| | | |
|---|---|---|
| Погодишь. | *саберъ кылмакъ* | صبر قلماق |
| Поголовно. | *башлай* | باشلای |
| По голубиному. | *кюгярьцинъ лаинъ* | کوکارچین لاین |
| Погонщикъ. | *айдавцѣ* | آیداوچی |
| Погородски. | *турялайнъ* | تورالاین |
| Пограничный. | *сярьхяддагѣ* | سرحدداکی |
| Погребаю. | *кюмямемъ* | کومامن |
| Погребенїе. | *кюмъмякликъ* | کومکلک |
| Погребъ. | *лугрялъ* | بوکراب |
| По гречески. | *румїяца* | رومیه‌چه |
| Погружаю. | *цумурамемъ* | چومورامن |
| — *топлю.* | *батрамемъ* | باترامن |
| Погружаюсь. | *цумунамемъ* | چومونامن |
| Погрѣшаю. | *хата кыламемъ* | خطاقیلامن |
| — *ошибаюсь.* | *янлышамемъ* | یانکلیشامن |
| Погрѣшность. | *хаталыкъ* | خطالق |
| — *ошибка.* | *галятъ* | غلت |

| | | |
|---|---|---|
| Погубляю. | *халякъ кыламенъ* | هلاک قیلامن |
| Подаватель. | *сунгуцѣ*<br>*биръгицѣ* | سونغوچی<br>برکوچی |
| Подарокъ. | *булякъ* | بولاک |
| *Награжденіе.* | *алаба* | آلابا |
| Подашливый. | *бирягань* | براکان |
| Подать. | *ясакъ* | یصاق |
| — *платящій.* | *ясаклы* | یصاقلی |
| Подача. | *бирушъ* | بروش |
| Подаюся на задъ. | *кири ѣламенъ* | کری ییلامن |
| Подаю. | *сунаменъ* | سونامن |
| — *другъ другу.* | *сунушаменъ* | سونوشامن |
| — *разнымъ людямъ.* | *сунгулайменъ* | سونغولای من |
| Поручаю. | *табшураменъ* | تابشورامن |
| *Вручаю.* | *кулга туттураменъ* | قولغه توتترامن |
| Подаяніе. | *биръмякликъ*<br>*сунмаклыкъ* | برمکلک<br>سونماقلق |

| | | |
|---|---|---|
| Подбиваю гвоздями. | *кадаклайменъ* | قداقلای من |
| — *подкладкою.* | *астарлайменъ* | آستارلای من |
| Подбираю. | *ѣилъ аламенъ,*<br>*ѣгылъ аламенъ* | ییب آلامن<br>یغیب آلامن |
| Подбородокъ. | *іякъ* | ایباک |
| Подбрасываю. | *астыня ташлайменъ* | آستینه تاشلای من |
| По два. | *икишаръ* | ایکی شار |
| По двадцати. | *ѣкирмяшаръ* | یکرمه شار |
| Подвигаю. | *ѣлыштураменъ* | یلیشتورامن |
| Подводить. | *бери кильтурмякъ*<br>*ѣтяклялъ кильтура* | بری کلتورمک<br>یتاکلاب کلتورا |
| Подвозить къ чему. | *бери ташилъ алылъ кильмякъ* | بری تاشیب آلب کلمک |
| — *подо что.* | *астыня ташимакъ* | آستینه تاشیماق |
| По двѣнадцати. | *онъ икишаръ* | اون ایکیشار |
| Подвязываю. | *астынданъ байляйменъ* | آستیندان بابلای من |
| Подговариваю. | *астыринданъ кундураменъ* | آستربن نان کوندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Подглазица, нижнее вѣко. | *тюмянгѣ кабакъ* | تومنکی قاباق |
| Подглазный. | *кюзъ астындагы* | کوز آستنداغی |
| Подгнетъ, чѣмъ растапливаютъ. | *янтурдукъ* | یانتوزدوق |
| Подданство. | *бяйгятъ* | بیعت |
| По девяносту. | *токсанаръ* | توقسانار |
| По девяти. | *токозаръ* | توتوزار |
| По девятнаднацати. | *онъ токозаръ* | اون توقوزار |
| По деревенски. | *аулъ лаинъ* | آول لاین |
| По десяти. | *онаръ* | اونار |
| Поджигаю. | *яндурамень* | یاندورامن |
| Поджога, чѣмъ подтапливаютъ. | *яндурьдукь* | یاندوردوق |
| Подземный. | *ѣрь астындагѣ* | یر آستنداغی |
| Подкавываю. | *тагалаймень* | تاغلای من |
| Подкидываю. | *астыня ташлаймень* | آستینه تاشلای من |
| Подкладка у платья. | *астаръ* | آستار |
| | *калдырма* | قالدیرمه |
| Подкладываю. | *калдырмалаймень* | قالدیرمه لای من |

Под-

| | | |
|---|---|---|
| Подкладываю платье. | *астарлайменъ* | آستارلای من |
| Подковы. | *тага* | تاغا |
| Подкованный конь. | *тагалы атъ* | تاغالی آط |
| Подкопъ. | *лагымъ* | لاغم |
| Подкопываю. | *лагымлайменъ* | لاغم لای من |
| Подкопы дѣлающій. | *лагымце* | لاغمچی |
| Подкрадываюсь. | *унаменъ* | اونكامن |
| | *унулъ бараменъ* | اونكيب بارامن |
| Подкрыльный. | *канатъ асте* | قنات آستی |
| Подкрѣпляю. | *астындапъ бикитаменъ* | آستيندان بكيتامن |
| Подкупаю. | *аураменъ* | آورامن |
| Подлаза. | *ѣлышъ,* | يلبش |
| | *ѣлгыръ* | يلغير |
| Подлежащій. | *тішлѣ* | تيشلی |
| Подлежу. | *тішаменъ* | تيشامن |
| Подлинно. | *тягяинъ* | تعين |
| — *утверждаю.* | *тагяинлайменъ* | تعين لای من |

Подлипала

| | | |
|---|---|---|
| Подлипала. | { ябшинцакъ, ябушцакъ | یابشینچاک یابوشچاک |
| Подлый народъ. | *кара кыши* | قراکشی |
| Подлѣ. | *янящь* | یناش |
| — *меня.* | *янымда* | یانمدا |
| — *тебя.* | *яныңгда* | یانینکدا |
| — *него.* — *его.* | *янинда* | یانینده |
| — *насъ.* | *янымызда* | یانیمیزده |
| — *васъ.* | *яныгызда* | یانینکزدا |
| Подмазка. | *якма* | یاقمه |
| Подмазываю, примазываю. | *якмалаймень* | یاقمەلای من |
| Подмота. | *булушлыкъ* | بولوشلق |
| Подмостка. | *картырма* | قالتیرمه |
| Подмываетъ вода. | *сухазаде* | صوقازادی |
| Поднебесный. | *кукъ астындагѣ* | کوک آستنداغی |
| Поднесеніе. | *сунмаклыкъ* | سونماقلق |
| Поднимаю. | *кутяраменъ* | کوتارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Поднимаю вмѣстѣ. | *кютярушаменъ* | کوتاروشامن |
| Поднимаюсь. | *кютяруламенъ*<br>*агынаменъ* | کوتارولامن<br>آغینامن |
| Подножїе. | *аякъ асте* | اياق آستى |
| Подножный. | *аякъ астындагѣ* | اياق آستيندا غى |
| Подобїе. | *ухшашлыкъ* | اوخشاشلق |
| Подобный. | *ухшашъ* | اوخشاش |
| Подоблюся. | *ухташлана-менъ* | اوخشاشلانامن |
| Подобнымъ дѣлаю. | *ухшашъ кыла-менъ* | اوخشاش قلامن |
| По договору. | *шартынца,*<br>*сузъ коюшенча* | شرطنچه<br>سوز قويوشنچه |
| Подогрѣваю. | *исытаменъ*<br>*ѣлытаменъ* | ايسيتامن<br>يليتامن |
| Подозрительный. | *гюманлы* | کمانلى |
| Подойникъ. | *сють пядря-сы,*<br>*шайка* | سوت پدره سى<br>شايكا |
| Подолъ. | *итякъ* | ايتاک |

| | | |
|---|---|---|
| Подошва. | *ултанъ* | اولطان |
| — *у ноги.* | *табанъ* | تابان |
| — *земли.* | *ѣрь туби* | برتوبی |
| Подпираю. | *таяйменъ* | تایای من |
| | *таянаменъ* | تایانامن |
| Подписка. | *кулъ салуштъ* | قول سالوش |
| Подпискою обязываю. | *хатъ белянъ бяйлянуштураменъ* | خطبلان بیلاشتورامن |
| Подпора. | *таяуцъ* | تایاوچ |
| Подпоясываюсь. | *бильбавъ бувнаменъ* | بیلباو بوونامن |
| | *бильбавланаменъ* | بیلباولنامن |
| | *куршанаменъ* | قرشانامن |
| Подражаю. | *уюйменъ* | اویوی من |
| Подрастаю. | *усюлъ киляменъ* | اوسوب کیلامن |
| | *буйга киляменъ* | بویغه کیلامن |
| Подробно. | *бяйну бяйну* | بینو بینو |
| Подрубаю. | *астындань цабаменъ* | آستیندان چابامن |
| Подруга. | *кушагацъ* | قوش آغاچ |

По дру-

| | | |
|---|---|---|
| По другую сторону. | *ары якда*<br>*ары яктагѣ* | آری یاقدا<br>آری یاقداغی |
| Подрѣзываю. | *астынданъ кись-*<br>*киляйменъ* | آستندان کیسکلای من |
| Подсвѣчникъ. | *шамданъ*<br>*шамгданъ* | شامدان<br>شمعدان |
| Подслащиваю. | *татидаменъ* | تاتیدامن |
| Подслушиваю. | *кулакъ саламенъ* | قولاق سالامن |
| Подставка. | *таявъ* | تایاو |
| Подставляю. | *таявлайменъ* | تایاولای من |
| Подсѣкаю. | *астынданъ ча-*<br>*баменъ*<br>*астынданъ ки-*<br>*сяменъ* | آستندان چابامن<br>آستندان کیسامن |
| Подтверждаю. | *бигитаменъ*<br>*дынытаменъ* | بکیتامن<br>دینکیدامن |
| Подурацки. | *арсаръ таинъ* | آرصارتابن |
| Подушечька. | *ястыгачъ* | یاسدوغاج |
| Подушка. | *ястукъ* | یاستوق |
| Подушка на креслахъ. | *минтяръ* | مینتر |

| | | |
|---|---|---|
| Подущаю. | *кылцырамен*<br>*тысыклаймен* | قیبچیرامن<br>تصیقلای من |
| Похватить. | *калкацъ китмякъ* | قاپقاچ کیتمک |
| Подхожу. | *ѣтылъ килямен* | یتب کیلامن |
| Подчеревокъ. | *уякъ* | اوباک |
| Подчиваю. | *сыйлаймен* | صیی لای من |
| Подчищаю. | *тазартылъ ала менъ* | تازارنیب آلامن |
| Подъ меня. | *астыма* | آستیمه |
| — *тебя* | *астынга* | آستینکا |
| — *него.*<br>— *его.* | *астыня* | آستینه |
| — *насъ.* | *астымызга* | آستیمیزغه |
| — *васъ.* | *астыгызга* | آستینکزغه |
| Подо мною. | *астымда* | آستیمده |
| Подъ тобою. | *астынгда* | آستینکده |
| Подъ нимъ. | *астында* | آستینده |
| Подъ нами. | *астымызда* | آستیمزده |
| Подъ вами. | *астыгызда* | آستینکیزده |
| Поединщикъ. | *харифъ* | حرف |

Пожа-

| | | |
|---|---|---|
| Пожалуй. | *меннадармен* | مینه دارمن |
| Пожарище. | *кююкъ ѣръ* | کوبوک یر |
| Пожаръ. | *утъ* | اوت |
| По желанію. | *кюнульца,* | کونکولچه |
| | *тамагсинца* | طمع سنچه |
| Поженски. | *катунъ лаинъ* | خاتونلاین |
| По жеребью. | *тибагалапъ* | شیباغالب |
| Пожинаю. | *урулъ аламенъ* | اوروب الامن |
| Пожираю. | *ютулъ ѣбара-менъ* | یوطوب یبارامن |
| Пожитки. | *ашія* | اشیا |
| | *милекъ* | ملک |
| Позабываю. | *онутулъ кала-менъ* | اونوتوب قالامن |
| Позади. | *артынца,* | آرتنچه |
| | *артымда* | آرتیمده |
| | *артынгда,* | آرتینکده |
| | *артында* | آرتنده |
| | *артымзда,* | آرتمیزده |
| | *артынгзда* | آرتینکزده |

Позволеніе.

| | | |
|---|---|---|
| Позволенїе. | *рухсатъ* | رُخصت |
| Позволяю. | *рухсатъ биря-менъ* | رُخصت برامن |
| Позвонокъ. | *бугунь* | بوغون |
| Поздаю. | *кицигаменъ* | کچیکامن |
| Поздо. | *кицявъ* | کچاو |
| Поздравленїе. | *кутлугламак-лыкъ* | قوتلوغلاماقلق |
| Поздравляю. | *кутлуглайменъ* | قوتلوغلای من |
| — *взаимно.* | *кутлуглаша-менъ* | قوتلوغلاشامن |
| — *съ праздникомъ.* | *гаидъ кутлгу бу-лсунъ* | هید قوتلوغ بولسون |
| По здѣшнюю сторону. | *бери якдагы* | بری یاقداغی |
| Познаваю. | *таныгылапъ аламенъ* | تانیغلاب الامن |
| Познакомливаю. | *таныштура-менъ* | تانشتورامن |
| Познанїе. | *бильмышлыкъ* | بلمشلک |
| Позорище. | *мясхара* | مسخره |
| Позументомъ облагаю. | *сукмалайменъ* | صوقمه لای من |
| Позументъ. | *сукма* | صوقمه |

Позываетъ

| | | |
|---|---|---|
| Позываетъ на пищу. | *ашъ ѣгимъ киляде* | آش بكم كيلادى |
| Позываю. | *цакыргылаймень* | چاقرغلاى من |
| Поильщикъ сбитеньщикъ | *сяка* | سقا |
| Поимянно. | *и ѣмиляпъ* | اسملب |
| По истиннѣ. | *хакыкатынца* | حقيقتنچه |
| По изчесленїю. | *хисалъ буюнца* | حساب بويونچه |
| Пока. | *га, ца* | غه چه |
| — *по которое время.* | *кайсывакытгаца* | قايسى وقتغاچه |
| Показанїе. | *кюрьсятмякликъ* | كورستمكلك |
| Показатель. | *кюрсяткуци* | كورستكوچى |
| Показъ. | *курсяту* | كورساتو |
| Показываюсь. | *кюрьсятуллямень* | كورساتولامن |
| | *бильгирамень* | بلكرامن |
| | *кюрюнамень* | كورنامن |
| Показываю. | *курьсятамень* | كورساتامن |
| | *кюрькузамень* | كوركوزامن |
| По каплѣ. | *тамцилапъ* | تامچيلاب |
| Покоряю. | *вакындурамень* | باقيندورامن |

Покаряюсь.

| | | |
|---|---|---|
| Покоряюсь. | бакынаменъ | باقینامن |
| | буюнъ сунаменъ | بویون سونامن |
| Покатый. | *яндакъ* | یانداق |
| Покатость. | *яндакълыкъ* | یانداقلق |
| Покаяніе. | *тявба* | توبه |
| Покаянія день. | *тяеба кылмакъ кюни* | توبه قلماق کونی |
| Покидаю. | *куяменъ* | قویامن |
| Поклажа. | *аманятъ* | امانت |
| Покланяюся. | *табунаменъ* | تابونامن |
| — *вмѣстѣ.* | *табунушаменъ* | تابونوشامن |
| — *въ землю.* | *сядздакыламенъ* | سجده قیلامن |
| Покланяться застав: | *табундураменъ* | تابوندورامن |
| | *сядзда кылдураменъ* | سجده قیلدورامن |
| Поклоненіе. | *табунмаклыкъ* | تابونمقلق |
| | *сядзда кылмаклыкъ* | سجده قلماقلق |
| Поклонъ, привѣтствіе. | *сяламъ* | سلام |
| — *отдаю.* | *сяламъ биряменъ* | سلام برامن |

Покляпый.

| | | |
|---|---|---|
| Покляпый. | *кынгыръ* | قینکیر |
| Покой. | *дильдзамлыкъ* | دلجاملق |
| *Домъ.* | *кюшякъ* | کوشک |
| *Лѣтній.* | *яйлыкъ,* | بایلیک |
| | *яйлявъ* | بایلاو |
| Поколѣніе. | *нясыль* | نسل |
| Покореніе. | *бакындурмак-лыкъ* | باقندورمقلق |
| Покоритель. | *бакындургуце* | باقندورغوچی |
| Покорное прошеніе. | *миннаддарце-ликъ* | میندّارچلک |
| Покорно прошу. | *миннаддарменъ* | میندّارمن |
| Покорно, съ покорностію. | *меннаддарци-ликъ бекянъ* | میندّارچلک بلان |
| Покорность. | *бакынуевъ* | باقنو |
| *Униженіе.* | *тавазыглыкъ,* | تواضع لق |
| | *китцуликликъ* | کیچی لک لک |
| Покорный. | *бакынцакъ* | باقنچاق |
| | *кециликли,* | کیچی لکلی |

| | | |
|---|---|---|
| Покоюся. | *дильдзамлана-менъ* | دلجاملنامن |
| | *дильдзамлан-дураменъ* | دلجاملاندورامن |
| Покосъ. | *бицянликъ* | بچانلیک |
| Покрикиваю. | *кыцкырыклай-менъ* | قچقر قلای من |
| Покровитель. | *урюткуце* | اوروتکوچی |
| Покровъ. | *пярьдя* | پرده |
| Покрываю. | *каплаймѣнъ* | قاپلای من |
| | *ябаменъ* | یابامن |
| Покрывало головное. | *уряйбакъ* | اورایباک |
| Покрытое платье. | *бастрыклы тунъ* | باسترقلی طون |
| Покрытый. | *ябувлы,* | یابولی |
| | *калкаклы* | قاپقاقلی |
| Покрышка. | *калкакъ* | قاپقاق |
| | *янкакъ* | یاپقاق |
| Покудова. | *кацангаца* | قچانغاچه |
| Покупаніе общее. | *шярикъ сатылъ алувъ* | شریک ساتب آلو |
| Покупщикъ. | *сатылъ алгуцѣ* | ساتب آلغوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Покупаю. | *сатылъ аламенъ* | سانب آلامن |
| | *сатылъ алылъ юрiменъ* | سانب آلب بوری من |
| | *сатылъ алгулайменъ* | سانب آلغولای من |
| — *вмѣстѣ.* | *сатылъ алушаменъ* | سانب آلوشامن |
| Покупать охотникъ. | *сатылъ алгале заокъ* | سانب آلغالی زاوق |
| Покушаюсь. | *димтиляменъ* | دینلامن |
| Полагаю. | *кулменъ* | قویامن |
| — *кладу.* | *саламенъ* | سالامن |
| Пола. | *цалгый* | چالغی |
| Полатка. | *акъ тиелръ,* | آقتیکر |
| | *дзадыръ* | جادیر |
| Полгода. | *ярымъ ѣлъ* | یاروم ییل |
| Полдевята. | *сикизъ ярымъ* | سکیز باریم |
| Полдень. | *ярты кюнь* | یارتی کون |
| Полдни. | *ярты кюньлюкъ* | یارتی کونلک |
| Полевый. | *тюзьдлгѣ* | توزداکی |

 Поле.

| | | |
|---|---|---|
| Поле. | *язъ,* | یاز |
| | *тюзь,* | توز |
| | *сахра* | صحرا |
| — *пашня.* | *кыра* | قیرا |
| Полезно-ный. | *файдалы* | فایدەلی |
| Полетъ. | *уиушъ* | اوچوش |
| Ползанїе. | *урюшмаклыхъ* | اوروشما كلك |
| Ползающїй. | *урюшкюцѣ* | اوروشكوچی |
| Ползаю. | *урюшаменъ* | اوروشامن |
| | *юръмяшлялъ* | یورمشلاب یوری من |
| | *юрїйменъ* | |
| — *на четвереньках.* | *имгакляйменъ* | ایكا كلای من |
| Ползу. | *урьлялъ бара-менъ* | اورلاب بارامن |
| | *урюлъ бараменъ* | اوروب بارامن |
| Поливанїе. | *сувармаклыкъ* | صوارماقلق |
| Поливаю. | *сувараменъ* | صوارامن |
| Полизываю. | *ялагылайменъ* | یالاغلای من |
| Полка. | *киштя* | كیشته |

| | | |
|---|---|---|
| Полководецъ. | *сярилляшкярь* | سرلشکر |
| Полно, полный. | *тула* | تولا |
| Полно, перестань. | *кой* | قوی |
| Полно, довольно. | *бульде,* | بولدی |
| | *булуръ* | بولور |
| Полночная страна. | *тунь якъ* | تون یاق |
| Полночь. | *ярте тюнь,* | یارتی تون |
| | *ярымъ тунь,* | یاریم تون |
| Полно быть. | *тулуглانмакъ* | تولوغلانماق |
| Полный. | *тула,* | تولا |
| | *тулугъ* | تولوغ |
| Половникъ. | *калкиръ* | کب کر |
| Половина. | *ярымъ,* | یاریم |
| | *ярты* | یارتی |
| — *дня.* | *ярымъ кюнь* | یاریم کون |
| Пологій. | *яйтакъ* | یایتاق |
| Полольщикъ. | *утавце* | اوطاوچی |

| | | |
|---|---|---|
| Полоненный. | ѣсиръ, тутгунъ | یسر، توتغون |
| Полонъ, плѣнъ. | ѣсирликъ, тутгунлыкъ | یسرلک، توتغونلوق |
| — *полный.* | тула, тулунъ | تولا، تولون |
| Полосатый. | юлакъ | یولاق |
| Полосатымъ дѣлаю. | юлаклаймень | یولاقلای من |
| Полосканіе. | цойгамаклыкъ | چایغاماقلق |
| Полотенцо. | длстималъ | دستمال |
| Полоумный. | ярты гякыллы | یارتی عقللی |
| Полощу. | цайгаймень | چایغای من |
| Полсть. | кіисъ | کییس |
| — *съ узорами.* | тякьяметъ | تکیه‌مت |
| Полтара. | беръ ярымъ | بریاریم |
| Полтора пальца. | беръ ярымъ иллѣ | بریاریم ایللی |
| Полтретья часа. | ики ярымъ сагятъ | ایکی باریم ساعت |

Полугодо-

| | | |
|---|---|---|
| Полугодовый. | *ярымъ яшлѣ* | يارىم ياشلى |
| Полуденный вѣтръ. | *тушлюкъ ѣлъ* | توشلوك ييل |
| Полукружїе. | *нимъ даирѧ* | نيم دائره |
| Полумертвый. | *абугаръ* | آبوغار |
| Полуостровъ. | *нимъ дзязиря* | نيم جزيره |
| Получаю. | *аламенъ* | آلامن |
| | *тахсылъ кыламенъ* | تحصيل قيلامن |
| Полученїе. | *аласы* | آلاسى |
| Получше. | *яхширакъ* | يخشيراق |
| Полушелковый. | *ярты ѣфяклы* | يارتى يفاكلى |
| | *ѣфякъ аралашъ* | يفاك آرالاش |
| Полфунта. | *ярымъ гуранка* | يارىم كودانكه |
| Полъ, мостъ. | *идянъ* | ايدان |
| — *женскїй.* | *уй-кыши* | اوى كشى |
| — *мужескїй.* | *иръ киши* | اير كشى |
| *Половина.* | *ярымъ* | يارىم |
| Полѣно. | *утунъ ярга* | اوتون بارغه |

| | | |
|---|---|---|
| Полѣнница. | кулацъ утунъ | قولاج اوتون |
| | ѣганъ утунъ | يغان اوتون |
| Польза. | файда | فايده |
| Пользованiе. | бакмаклыкъ | باقماقلق |
| Пользуюся. | файдаланаменъ | فايدهلانامن |
| Лѣчюсь. | шифаланаменъ | شفالانامن |
| Пользую. | бакаменъ | باقامن |
| | шафа кыламенъ | شيفاقيلامن |
| Полю траву. | утайменъ | اوطای من |
| Помазанiе. | тягмiя | تعميه |
| Помазываю. | тягмiя кыламенъ | تعميه قيلامن |
| | якгулайменъ | ياقغولای من |
| Помаленьку. | азлабракъ | آزلابراق |
| Помалу. | азлалъ | آزلاب |
| Помело. | мiюцъ сибиртке | ميوج سيبرتكی |
| Поминанiе. | ядъ кылмаклыкъ | يادقلمقلق |
| Поминать родителей. | хатемъ укумакъ | ختم اوقوماق |

| | | |
|---|---|---|
| Поминки. | *хатемъ* | ختم |
| Поминаю. | *ядъ кыламенъ* | یادقیلامن |
| | *ядъ итаменъ* | یادایتامن |
| Поминовенія награда. | *скатъ* | اسقاط |
| Помню. | *ядумды тута-менъ* | یادومدتوتامن |
| | *исымда баръ* | ایسمدبار |
| Помогаю. | *болушаменъ* | بولوشامن |
| | *ярдямъ биря-менъ* | یاردم برامن |
| Помоществую. | *ярдамцыликъ кыламенъ* | یاردمچلق قیلامن |
| Помощникъ. | *ярдямце* | یاردمچی |
| Помощь. | *ярдямъ,* | یاردم |
| | *мядядъ* | مدد |
| Помрачаюсь. | *тумаргыйменъ* | تومارغیمن |
| Помышленіе. | *серри* | سرّ |
| Помышляю. | *андишя кыла-менъ* | اندیشه قیلامن |
| Помѣстье. | *юртъ* | یورت |
| Помѣха. | *тагу* | تاغو |

| | | |
|---|---|---|
| Помѣчаю. | *нишанлаймень* | نشانلای من |
| Помѣшательство. | *тагувлыкь* | تاغولق |
| Понамарь. | *мязинь,* | مذين |
| | *муазинь* | مؤذن |
| По неволѣ. | *цярь нацярь* | چارناچار |
| Понеже. | *зиряки* | زيراكى |
| По незнанїю. | *бильмязлыль буинца* | بلمازلك بويونچه |
| Понемножку. | *азлабракь* | آزلابراق |
| Понимаю. | *анлаймень* | آنكلايمن |
| Поносляю. | *янартамень* | يانكارتامن |
| Поноситель. | *бяднамь кылгуце,* | بدنام قيلغوچى |
| | *яманлагуцѣ* | يمانلاغوچى |
| Поносъ болѣзнь. | *буру* | بورو |
| Поношенїе. | *яманлавь,* | يمانلاو |
| | *гайбять* | غيبت |
| Поношу. | *бяднамь кыламень* | بدناملق قلامن |
| | *яманлаймень* | يمانلايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Понтонъ. | *кушакъ* | قوشاق |
| Понуждаю. | *кыстаймень* | قستاين |
| Понужденіе. | *кыставъ* | قيستاو |
| По нуждѣ. | *царасезъ* | چاراسيز |
| | *бицара* | بيچاره |
| Понынѣ. | *бу вакыткаца,* | بو وافتقاچه |
| | *хянюзъ* | هنوز |
| Понѣскольку. | *берь азмунцалалъ* | بر آزمونچه لاب |
| Понятіе. | *анышъ* | آنكيش |
| Понятный. | *анышлы* | آنكيشلى |
| Понятно. | *анлагылыкъ* | آنكاغيلق |
| Понятность. | *анышлыкъ* | آنكشلق |
| По образцу. | *шикилинця* | شيكيلنچه |
| По обычаю. | *гядятынця* | عدتنچه |
| По одинадцати. | *онъ берарь* | اون برار |
| По одному. | *берярь,* | برار |
| | *берярлялъ* | برارلب |
| По отвѣту. | *джавалы буинца* | جواب بوينچه |

| | | |
|---|---|---|
| По отечески. | *аталыкъ юзинця* | اتالق یوزونچه |
| По очереди. | *нявбятляшилъ* | نوبتلاشیب |
| Поощряю. | *димляйменъ* | دیملای من |
| Попадаю. | *тушаменъ* | توشامن |
| — *въ цѣль.* | *мерейгя тигузаменъ* | مرایکا تیکوزامن |
| Попадаюся въ бѣду. | *гирифтаръ буламенъ* | کرفتار بولامن |
| — *на встрѣчу.* | *учурашаменъ* | اوچراشامن |
| Попадья. | *муллаана* | مولاآنا |
| Поперегъ. | *кися* | کیسا |
| По переди иду. | *алтда бараменъ* | آلتدا بارامن |
| По перемѣнкамъ. | *берьляшилъ* | برلاشیب |
| Поперечьный брусъ. | *аргалыкъ* | آرغالق |
| Поперечный. | *кися* | کیسا |
| Попеченіе. | *химмятъ* | همّت |
| — *имѣю.* | *химмятляняменъ* | همّتلنامن |
| Попиваю. | *ицкиляйменъ* | ایچکولای من |
| Попираю. | *алкъ ка басаменъ* | آیاقغه باسامن |

По писы-

| | | |
|---|---|---|
| Пописываю. | *язынгылайменъ* | یازونغلای من |
| Поплевываю. | *тукюргиляй-менъ* | توکورکلای من |
| Поплясываю. | *уйнагылайменъ* | اوینافلای من |
| По повелѣнію. | *амрикца,* | امرنچه |
| | *бюрушинца* | بیورشنچه |
| По поламъ. | *яра* | یارا |
| | *ярымаръ* | یاریار |
| | *ятрышаръ* | یارتی شار |
| Попона. | *ябувъ* | یابو |
| Попоною покрываю. | *ябувлайменъ* | یابولای من |
| По порядку. | *кагда беляно,* | قعله برلان |
| | *беръ тигизъ* | بر تیکز |
| По пословицѣ. | *лагабынца* | لاغابنچه |
| Поправленіе. | *тузятмяклыкъ* | توزاتمکلک |
| Поправляю. | *тузятяменъ* | توزاتامن |
| | *бутяйтаменъ* | بوتایتامن |
| Попрекаю. | *аряйменъ* | ارلای من |
| Попрошака. | *тилянцыкъ* | تلانچک |

| | | |
|---|---|---|
| Попускаю. | *ильгари ѣбарамень* | ایلکاری بارامن |
| *Опущаю.* | *салындурамень* | سالیندورامن |
| Попустому. | *тилѣтакъ* | تیبتاک |
| Попутчикъ. | *юлдашъ* | یولداش |
| Попъ. | *имамъ* | امام |
| Попытаться. | *бакмакъ* | باقمق |
| Попытка. | *баку* | باقو |
| По пяти. | *бишаръ* | بیشار |
| По пятидесяти. | *ильлешаръ* | ایللی شار |
| По пяти сотъ. | *бишъ юзаръ* | بش یوزار |
| По пятнадцати. | *онъ бишаръ* | اون بشار |
| Порабски. | *бяндалайнъ* | بنده لاین |
| Поражаю. | *тюбляяймень* | توبه لای من |
| Пораженїе. | *тюбяллямяк-лыкъ* | توبه لامکلک |
| Поразбойнически. | *каракцылаинъ* | قاراقچی لاین |
| Поразнымъ мѣстамъ по-Ложи. | *башки башка ирьга салъ* | باشقه باشقه یرکاسال |

Порицаю

| | | |
|---|---|---|
| Порицаю. | сюгаменъ, бяднамъ кыламенъ | سوکامن بدنام قیلامن |
| Порицанїе. | бядъ намъ | بدنام |
| Порогъ. | тупса | توبصه |
| Порода. | урувъ | اورؤ |
| Порожнїй, | бошъ | بوش |
| Порожнимъ дѣлаю. | бошландураменъ | بوشلاندورامن |
| — становлюсь. | бошланаменъ, бушайменъ | بوشلانامن بوشای‌من |
| Порознѣ. | тимгиль. | تیمکیل |
| Порокъ. | гаипъ | عیب |
| Поромъ. | барка | بارکا |
| Поросенокъ. | цуцка баласы | چوچقه بالاسی |
| Поросшъ трава. | тумгуюкъ | تومغوبوق |
| Порохомъ сдѣлать. | тариламякъ | تاری‌لامک |
| Порохъ. | тари | تاری |
| Порочный. | гаиллы | عیب‌لی |

| | | |
|---|---|---|
| Порочу. | *гаиллаймень*, *ламанлаймень* | جبلای من، یانلای من |
| Порошокъ. | *тузанъ* | توزانک |
| Портить. | *бузмакъ* | بوزماق |
| Портитъ который. | *бузгуцѣ* | بوزغوچی |
| Портный. | *тикинцѣ.* | تیکنچی |
| Портупей. | *хамаилъ* | حمایل |
| Порубежный. | *сяръхадлыкъ* | سرحدلک |
| Поруганїе. | *мясхаралыкъ* | مسخرەلق |
| Порука. | *юкцѣ* | یوکچی |
| Поручательство. | *юкцѣликъ* | یوکچی لک |
| Поручаться. | *юкка кирьмакъ* | یوککا کیرماک |
| Поручаю. | *табшурамень* | تابشورامن |
| Поручитель. | *талшургацѣ* | تاپشورغوچی |
| Порча. | *бузмаклыкъ* | بوزماقلق |
| Порчу. | *бузамень* | بوزامن |
| Порю. | *сютамень* | سوتامن |
| Порядокъ. | *кагда* | قاعدە |

Порядочь-

| | | |
|---|---|---|
| Порядочный. | *кагдали,* | قعدلی |
| | *адялли* | ادبلی |
| По ряду. | *кыдра белянъ* | قدره بلان |
| | *кадраси белянъ* | قدره سی بلان |
| По семидесятъ. | *итмышяръ* | یتمیشار |
| По семи. | *иттышаръ* | یتی شار |
| — *сотъ.* | *итты юзаръ* | یتی یوزار |
| По сему. | *шунынъ буинца* | شو نینک بوینچه |
| Посерживаюсь. | *улкаляймєнъ* | اوپکالای من |
| Поскакиваю. | *сикирьгиляймєнъ* | سیکرکلای من |
| Поскольку. | *ницяга,* | نیچه کا |
| | *ницяданъ* | نیچه دان |
| Поскорѣе. | *тизрякъ* | تیزراک |
| | *ѣлдамракъ* | یلدامراق |
| Поскрипываю. | *цыйлаймєнъ* | چیی لایمن |
| | *цыйгулдаймєнъ* | چیغولدایمن |
| Ослаба. | *бушату* | بوشانو |
| Ослабляю. | *бушатамєнъ* | بوشانامن |



Послан-

| | | |
|---|---|---|
| Посланный. | ѣбарулганъ. | ييارولكان |
| | мярсулъ | مرسول |
| Пословица. | лагалъ | لقب |
| Пословицами говорю. | лагуллаймень | لقب لايمن |
| Послушанїе. | мутыглыкъ | مطيع لق |
| Послушный. | матыгъ. | مطيع |
| | юнъ | يون |
| Послѣ. | сунъ | سونك |
| Послѣднїй. | сунгы | سونكغى |
| Послѣднее мѣсто. | кинця урунъ | كينچه اورون |
| Послѣднѣйшїй. | инъ кинцяси | اينك كينچه سى |
| Послѣдованїе. | уюмаклыкъ | اويوماقلق |
| Послѣдователь. | уюгуцѣ | اويوغوچى |
| Послѣдую. | уюй | اويوى من |
| | ѣяраменъ | اييارامن |
| Послѣзавтра. | берьсукунь | برسوكون |
| Посмѣиваюсь. | кюльгуляймень | كلكولاى من |
| Посмѣянїе. | кюльтку | كُلتكو |

| | | |
|---|---|---|
| По совѣту. | *кинашъ бунинца* | گینکاش بوبونچه |
| Посолъ. | *ильцѣ* | ایلچی |
| Посольство. | *ильцѣликъ* | ایلچیلک |
| Посороку. | *крыгаръ* | قرغار |
| Посотенно. | *юзьлялъ,* | یوزلب |
| | *юзярлялъ* | یوزارلب |
| Поспѣшаю. | *ашуг мєнъ* | آشوغامن |
| | *ашигыпъ бара-менъ* | آشیغب بارامن |
| Поспѣшенїе. | *ашукмаклыкъ* | آشوقمقلق |
| Поспѣшность. | *ашигышъ* | آشغش |
| Поспѣшный. | *ашикцанъ* | آشوقچانک |
| Посредственникъ. | *вякиль* | وکیل |
| Посредственный. | *урта* | اورتا |
| Поставецъ. | *дулалъ* | دولاب |
| Поставка. | *ултузмаклыкъ* | اولتوزماقلق |
| Поставляю. | *улдузулъ куя-менъ* | اولتوزوب قویامن |
| | *улдургузаменъ* | اولدورغوزامن |

| | | |
|---|---|---|
| По старинному. | *бурунгудай* | بورونغودای |
| Постелька. | *тушагацъ* | توشاکاج |
| Постеля. | *тушякъ* | توشاک |
| Постелю стелю. | *тушяйменъ* | توشای من |
| Постилаю. | *яяменъ,* / *тушяйменъ* | ییامن / توشای من |
| Поститься. | *рузятутмакъ* | روزه توتق |
| Постникъ. | *рюзядаръ* | روزه دار |
| Постный. | *явганъ* | یاوغان |
| Посторонній. | *ашага* | آشاغا |
| Постоялецъ. | *кирдашъ* | گیرداش |
| Постоялый дворъ. | *кунакъ уй* | قوناق اوی |
| Постоянный. | *вафа* | وفا |
| Постоянство. | *вафалыкъ* | وفالق |
| Постукиваю. | *тюнгультяйменъ* / *такъкылтай-менъ* | تونککولتای من / تاق قیلتای من |
| Поступаю, вступаю. | *инаменъ* | اینامن |
| Поступка. | *хярякятъ* | حرکت |

| | | |
|---|---|---|
| По сту. | *юзарь,* | یوزار |
| | *юзлялъ* | یوزلب |
| Постъ. | *рузя* | روزه |
| Посуда. | *савутъ* | صاوت |
| По суду. | *шярiгятъ буюнца* | شریعت بو بونچه |
| | *хукумъ —* | حکم بوینچه |
| По щету. | *хисабинца* | حسابنچه |
| Посылаю. | *ѣбарраменъ* | یبارامن |
| Посылка. | *аманятъ* | امانت |
| | *ѣбармакликъ* | یبارمکلک |
| Посѣтитель. | *зiярятъ кылгуце* | زیارت قلغوچی |
| Посѣщаю. | *зiярятъ кыла-менъ* | زیارت قیلامن |
| Посѣщенiе. | *зiярятъ кыл-маклыкъ* | زیارت قیلماقلق |
| Посѣянный. | *цацылганъ* | چاچیلغان |
| По сю сторону. | *бери якында* | بری یقینده |
| — *которой.* | *бери якдагы* | بری یاقداغی |
| — *горы.* | *убанынъ бери якында* | اوبانینک بری یاقینده |

Посягаю

| | | |
|---|---|---|
| Посягаю. | *яла явамен* | يالايابامن |
| Потаенно, втай. | *яшурунураќ* | ياشرونوبراق |
| Потаенный. | *яшурун* | ياشرون |
| | *яшурунџак* | ياشرونچاق |
| Потаеннымъ образомъ. | *яшурунлюк белян* | ياشرونلك بلان |
| Потакаю. | *арка бирямен* | آرقا برامن |
| Потатчикъ. | *арка биргуце* | آرقا بركوچى |
| Потачька. | *арга* | آرغا |
| Потемняю. | *карангуландурамен* | قرانكغولاندورامن |
| Потерянный. | *югалган* | يوغالغان |
| Потеря. | *югалув* | يوغالو |
| Потихоньку. | *иру аста* | ايروهسته |
| | *иру гина* | ايروكنه |
| | *агасталик белян* | آهسته لق بلان |
| Потише становится. | *тымыйде* | طميدى |
| | *тымыбрак киляди* | طمبراق كيلادى |
| Потливый. | *тирь циль* | تير چل |

| | | |
|---|---|---|
| Потный. | *тирлѣ* | تیرلی |
| Потокъ. | *силь* | سیل |
| Потолокъ. | *уйтюбя* | اوی توبه |
| Потомки. | *сунгы* | سونکغی |
| Потомство. | *сунгылыкъ* | سونکغی لیق |
| По тому. | *шунынъуцюнъ,* | شونینک اوچون |
| Потомъ. | *мундинъ сунъ* | موندبن سونک |
| По то время. | *улъ вакыткаца* | اول واقتغاچه |
| Потопленїе. | *гарыкъ булмакъ* | غرق بولماق |
| Потопляю. | *батырылъ ѣба-рамень* | باطرب بیارامن |
| Потопляетъ вода. | *су аладе* | صو آلادی |
| Потопъ. | *туфанъ* | طوفان |
| Потребно, нужно. | *мухтадзъ* | مُحتاج |
| Потребный. | *лазымъ* | لازم |
| | *мухтадзъ* | مُحتاج |
| Потрескиваетъ. | *цытыртайде* | چترداید ی |
| | *цытлайде* | چتلایدی |
| По три. | *уцяръ* | اوچار |

| | | |
|---|---|---|
| По три въ рядъ. | *уцярлялб* | اوچارلب |
| — вмѣстѣ. | *уцявлятилб* | اوچاولاشیب |
| По тринадцати. | *онб уцярб* | اون اوچار |
| По триста. | *уць юзярб,* | اوچ یوزار |
| | *уцярб юзб* | اوچاریوز |
| По тридцати. | *утузарб* | اوتوزار |
| Потрохъ. | *ицъ* | ایچ |
| Потупляю голову. | *башб іяменб* | باش اییامن |
| По ту сторону. | *ары якында* | آری یاقینده |
| Потушаю. | *сюндраменб* | سوندرامن |
| | *уцюраменб* | اوچورامن |
| Потъ. | *тирб* | تیر |
| Потѣю. | *тирляйменб* | تیرلای من |
| Потягиваюсь. | *кіириляменб* | کریلامن |
| Потягота. | *кіирилишб* | کری لش |
| Поученіе. | *вагызб* | واعظ |
| Поученіе говорю. | *вагызб айтаменб* | واعظ ایتامن |
| Похабный. | *цалба* | چالبا |

| | | |
|---|---|---|
| Похабство. | *цалбалыкъ* | چالبالق |
| Похаживаю. | *юругуляйменъ* | یورکولای من |
| Похвала. | *мактавъ* | ماقتاو |
| Похвальный. | *мактавлы* | ماقتاولی |
| Похвальба. | *мактанувъ* | ماقتانو |
| Похваляю. | *мактайменъ* | ماقتای من |
| | *арувлайменъ* | آرولامن |
| | *яратаменъ* | يارانامن |
| Похвалитель. | *мактагуце* | ماقتاغوچی |
| Похититель. | *зулумлыкъ билянъ алгуце* | ظلم لق بلان آلغوچی |
| Похищаю. | *зулумлыкъ билянъ аламенъ* | ظلم لق بلان آلامن |
| Похищенїе. | *зулумлыкъ билянъ алмаклыкъ* | ظلم بلان آلماقلق |
| Похлѣбка. | *наринъ* | نارین |
| Похлѣбствую. | *хушамятъ кыламенъ* | خوشامت قیلامن |
| Похлѣбство. | *хушамятъ* | خوشامت |
| Похлѣбствователь. | *хушамятце* | خوشامتچی |

| | | |
|---|---|---|
| **Похмѣлье.** | *хумаръ,*<br>*махморъ* | خمار<br>ماخمور |
| **Походка.** | *юрушъ* | یوروش |
| **Походъ.** | *тибравъ* | تبراو |
| — *на товаръ.* | *утумлы малъ* | اوتوملی مال |
| **Похожій, подобный.** | *ухшашъ* | اوخشاش |
| **Похороны.** | *кюмувъ* | كومو |
| **Похороняю.** | *кюмупъ куяменъ* | كوموب قویامن |
| **Похотливость.** | *шягавятцилъ-*<br>*ликъ* | شهوت چل لك |
| **Похотливый.** | *шагавятцилъ* | شهوت چل |
| **Похоть.** | *шагавятъ* | شهوت |
| **Въ** *походъ вдаться.* | *шагавятъ кит-*<br>*мякъ* | شهوت كتمك |
| **Поцѣлуй,** *существите-*<br>*льное имя.* | *убюшъ,*<br>*убюмъ* | اوبوش<br>اوبوم |
| **По частямъ.** | *улюшлялъ*<br>*хыссаллялъ* | اولوشلاب<br>حصه لاب |
| **По человѣчеству.** | *кишиликликъ бу-*<br>*инца* | كشیلكلك بوبونچه |

По чему.

| | | |
|---|---|---|
| По чему. | ни сябяпданъ | نی سببدان |
| | ни магниданъ | نی معنیدان |
| Поочередно. | цяряпляпъ | چیرانلاب |
| | нявбяплялъ | نوبت لاب |
| | нявбяпляшилъ | نوبتلاشیب |
| Почерпаю. | су сусулъ аламенъ | صوصوصب آلامن |
| По чертѣ. | џiикъ белянъ, | چیق بلان |
| | џiикъ буинца | چیق بوینچه |
| Почесываю. | тарагылаймен | تاراغلای من |
| По четверо. | тюртявляшилъ | تورتاولاشیب |
| | тюрть авара | تورت آواره |
| Почетный. | биляклы | بلکلی |
| | сыйлы | صیی لی |
| По четыре. | тюртяръ | تورتار |
| По четыреста. | тюрть юзяръ | تورت یوزار |
| По четырнадцати. | онъ тюртяръ | اون تورتار |
| Почечька. | бюйрякгина | بوبراککنه |

| | | |
|---|---|---|
| Почиваю, сплю. | *юклалъ ятаменъ* | يوقلاب ياتامن |
| | *уикулалъ —* | اويقولاب ياتامن |
| — *покоюсь.* | *рахятланаменъ* | راحتله نامن |
| Починаю. | *башлалъ ала-менъ* | باشلاب الامن |
| Починиваю. | *тузятаменъ* | توزاتامن |
| — *заплатами.* | *ямайменъ* | ياماى من |
| Починка. | *тузятувъ* | توزاتو |
| По чину. | *мянсабиня кю-ря* | منصبينه كورا |
| | *мяръ тябясиня кюря* | مرتبه سينه كوره |
| По числу. | *хисябина кюря* | حيسابنه كوره |
| Почитаніе. | *хурмятлямяк-ликъ* | حرمتلامكلك |
| Почитатель. | *хурмятьлягуцѣ* | حرمتلا كوچى |
| Почитаю. | *хурмятляйменъ* | حرمت لاى من |
| | *гиззятляйменъ* | عيزتلاى من |
| Подозрительнымъ. | *кюманлы,* | كمانلى |
| | *шиклѣ.* | شبكلى |
| Почихиваю. | *сюцкюргиляйменъ* | سوچكوركلاى من |

| | | |
|---|---|---|
| Почька. | *бюйрякъ* | بوىراک |
| — *на деревѣ.* | *кюцюкъ* | کوچوک |
| Почьки раскидываю. | *бюрлянаменъ* | برُلنامن |
| Почтарь. | *цабуулъ* | چابوۋل |
| Почтенїе. | *хурмять* | حُرمت |
| — *дѣлаю.* | *хурмять кыламенъ* | حُرمت قیلامن |
| Почтенный. | *хурмятли* | حُرمتلی |
| Почтенно. | *хурмятликъ белянъ* | حُرمتلک بلان |
| Почти. | *дярмянъ* | درمن |
| — *всегда здѣсь.* | *дярмянъ харь кацанъ мунда* | درمن هر قچان موندا |
| — *равно.* | *дармянъ берь дай* | درمن بر دای |
| Почтительный. | *хурмятъ цанъ* | حُرمت چنک |
| Почтамтъ. | *мянзуль ханя* | منزل خانه |
| По шестидесяти. | *алтмышаръ* | آلتمیشار |
| По шести сотъ. | *алтышаръ юзъ* | آلتی شار یوز |
| По шестнадцати. | *онъ алтышаръ* | اون آلتی شار |
| Пошлина. | *тамга* | تامغه |

| | | |
|---|---|---|
| По щастію. | *рызкысынл кюрл* | رزق سینه کوره |
| По щекѣ ударить. | *лнакга цабмакъ* | یانکاقغه چاپماق |
| Пощочина. | *цабалакъ* | چاپالاق |
| Поющая птица. | *сайрагуце кушъ* | سایراغوچی قوش |
| Пою, птица. | *сайраймень,* | سایرای من |
| | *сарнаймень* | سارنای من |
| — пѣсни. | *ѣрлаймень* | یرلای من |
| — голосомъ. | *мугамлаймень* | موغاملای من |
| — безъ словъ. | *кайлаймень* | قایلای من |
| Пою, пить даю. | *ицюрямень* | ایچورامن |
| — водою. | *суварамень* | صووارامن |
| — допьяна. | *исуртамень* | ایسورتامن |
| Поясокъ. | *бильбавцыкъ* | بیلباوچق |
| Поясъ. | *бильбавъ* | بیلباو |
| — ременный. | *тякмять* | تاکمت |
| | *каишъ бильбавъ* | قایش بیلباو |
| Правая рука. | *унъ кулъ* | اونک قول |
| Правда. | *растлыкъ* | راستلق |
| | *дурустлыкъ* | دروستلق |

| | | |
|---|---|---|
| Правдивый. | *растлыклы* | راستلقلى |
| Праведно. | *гадельлыкъ бе-лянъ* | عدللك بلان |
| Праведный. | *гадель* | عدل |
| Правило. | *тяртилъ* | ترتيب |
| Правильно. | *тюзюкъ* | توزوك |
| Правитель. | *тугрылагуцѣ* | توغرىلاغوچى |
| Правлю. | *тугрылаймeнъ* | توغرىلاى |
| Правнукъ. | *нябяря* | نبره |
| Правосудіе. | *гадельлыкъ* | عدللك |
| Правый. | *унъ* | اونك |
| Прадѣдъ. | *улугъ ата* | اولوغ انا |
| Празднество. | *гаидликъ* | عيدلك |
| Праздникъ. | *гаидъ* | عيد |
| Праздничный день. | *гаидъ кюнь* | عيد كون |
| Празднованіе. | *гаидлянмякликъ* | عيدلانمكلك |
| Празднователь. | *гаидъ кылгуцѣ* | عيد قيلغوچى |
| Праздное время. | *бошъ вакытъ* | بوش وقت |
| Праздно. | *бошъ* | بوش |

| | | |
|---|---|---|
| Праздность. | бошлыкъ, | بوشلوق |
| | ишсезлйкъ | ایش‌سیزلک |
| Праздную. | гаидляйменъ | ﻋﻴﺪﻻی‌من |
| | гаидляшаменъ | ﻋﻴﺪﻻﺷﺎمن |
| Праздный. | бошъ | بوش |
| Празднымъ бышь могу. | бушайменъ | بوشاین |
| Прапорщикъ. | алямъ тутку- це | علم‌توتقوچی |
| Пребыванїе. | мяканъ | مکان |
| | мякамъ | مقام |
| Пребываю. | барланаменъ | بارلانامن |
| | мянгу каламенъ | منکوقالامن |
| | мянгуланаменъ | منکولانامن |
| Превращаю. | укюрульдура- менъ | اوکورولدورامن |
| | аурульдураменъ, | آورولدورامن |
| Превращаюсь. | укюрюлляменъ | اوکورولامن |
| | ауруляменъ | آورولامن |
| Предание. | риваятъ. | روایت |

| | | |
|---|---|---|
| | *риваятъ кыламенъ* | روایت قیلامن |
| Предаю преданія. | *тяслимъ кыламенъ* | تسلم قلامن |
| | *табшураменъ* | تابشورامن |
| Предательство. | *багылыкъ* | باغی لق |
| Предатель. | *багы* | باغی |
| Предвѣщаніе. | *иликъ хаберъ бирьмякликъ* | ایلیک خبر برمکلک |
| Предвѣщатель. | *иликъ хаберъ биргюце* | ایلیک خبر برکوچی |
| Предки. | *задларъ,* | زادلر |
| | *бурунгы* | بورونغی |
| | *сакландураменъ* | سقلاندورامن |
| Предостерегаю. | *тяхризъ кыламенъ* | تحرض قلامن |
| Предъ меня. | *алдыма* | آلدمه |
| Предъ тебя. | *алдында* | آلدینك |
| Предъ его, предъ него. | *алдыня* | آلدینه |
| Предъ васъ. | *алдыгызга* | آلدینکیزغه |
| Предъ насъ. | *алдымызга* | آلدمیزغه |

| | | |
|---|---|---|
| Предо мною. | *алдымда* | آلدیمده |
| Предъ тобою. | *алдында* | آلدینکده |
| Предъ нимъ. | *алдында* | آلدینده |
| Предъ вами. | *алдынгызда* | آلدینکیزده |
| Предъ нами. | *алдымызда* | آلدیمزده |
| Предъ симъ. | *мунынгъ алдында* | مونینک آلدینده |
| Предѣлъ. | *сярьхадъ* | سرحد |
| Преж де. | *бурунъ* | بورون |
| — *времени.* | *вакытданъ бурунъ* | وقتدان بورون |
| Прежнїй. | *бурунгы* | بورونغی |
| Презираю. | *ѣкъ кюрямен* | یک کورامن |
| Презрительный. | *ѣкъ* | یک |
| Презрѣнїе. | *ѣкъ булмаклыкъ* | یک بولماقلق |
| Преизрядный. | *бикъ тузюкъ* | بیک توزوک |
| Преимущество. | *авзаллыкъ* | افضللق |
| Преклоняю колѣна. | *югюнаменъ* | یوکونامن |
| — *склоняю.* | *кунульлятаменъ* | کونکوللتامن |
| | *кюньдураменъ* | کوندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Преклоненїе колѣнъ. | *югунцвъ* | یوکونو |
| Прекословїе. | *каршу сюзълявъ* | قارشوسوزلاو |
| Прекословлю. | *каршу сюзъляйменъ* | قارشوسوزلایمن |
| Прекословникъ. | *каршу сюзълягуцѣ* | قارشوسوزلاکوچی |
| Прекрасный. | *бикъ слаѣ,* | بیک سپای |
| | *бикъ кюръ камъ* | بیک کورکام |
| Прекращаю. | *кыскартаменъ* | قیسقارتامن |
| Прелестникъ. | *кызылцангълыкъ кылгуце* | قیز بلچانکلق قیلغوچی |
| Прелесть. | *кызылцангълыкъ* | قیز بلچانکلق |
| Прельщаю. | *кызылцангъкыкъ кыламенъ* | قیز بلچانکلق قیلامن |
| Прелюбодѣй. | *уйнашъ кылгуце* | اویناش قیلغوچی |
| Прелюбодѣйство. | *уйнашъ кылмалыкъ* | اویناش قلماقلیق |
| Прелюбодѣйствую. | *уйнашъ кыламенъ* | اویناش قیلامن |
| Премудрость. | *даналыкъ* | دانالیق |
| Пренебрегаю. | *яратмайменъ* | یاراتمایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Препинаюсь. | сюрюнамен̆ | سورونامن |
| | тутлугамен̆ | توتلوغامن |
| Препоручаю. | табшурамен̆ | تابشورامن |
| Препятствіе. | тагувлык̆ | تاغولق |
| Препятствую. | тагу кыламен̆ | تاغوقيلامن |
| | тагувлаймен̆ | تاغولايمن |
| | игяршамен̆ | ايكرشامن |
| Пресмыкаюся. | уръмяшляймен̆ | اورماشلايمن |
| Престарѣлость. | карцыклык̆, | قارچقلق |
| | карылык̆ | قاريلق |
| Престарѣлый. | карцык̆, | قارچق |
| | карыл̆ киткан̆ | قاريب كيتكان |
| Престолъ. | тяхт̆ | تخت |
| Преступаю. | тяджауз̆ кыламен̆ | تجاوز قيلامن |
| Преступленіе. | зильляд̆ | ذلّت |
| Преступникъ. | азгуце | آزغوچى |
| Претерпѣваю. | дзяфа цикамен̆ | جفاچيكامن |

| | | |
|---|---|---|
| Прибавка. | артырувъ. | آرتورو |
| | кушувъ | قوشو |
| Прибавленїе. | артдурмакъ. | آرتدورماق |
| | кушмакъ | قوشماق |
| Прибавливаю. | кушкулаименъ | قوشقولايمن |
| Прибавляюся. | артдуруламенъ | آرتدورولامن |
| | кушуламенъ | قوشولامن |
| Прибавляю. | артдураменъ | آرتدورامن |
| | кушаменъ | قوشامن |
| Прибиваю. | кадаклайменъ | قداقلايمن |
| Приближаюся. | явуклашаменъ | ياوقلاشامن |
| | якынлашаменъ | يقينلاشامن |
| Приближаю. | якынлашдураменъ | يقينلاشدورامن |
| Приборъ. | шай | شاي |
| Прибыльный. | тушумлы | توشوملى |
| Прибыль. | тушумъ. | توشوم |
| | няфака | نفقه |

Прибы-

| | | |
|---|---|---|
| Прибываю. | *ташаменъ* | تاشامن |
| | *урьгіймень* | اورکین |
| | *урцыйменъ* | اورچی من |
| Прибытокъ. | *тушумъ.* | توشوم |
| | *тушушъ* | توشوش |
| Прибыточный. | *файдалы,* | فایدلی |
| | *нафкалы* | نفقەلی |
| Прибѣгаю. | *югюрупъ киллямень* | یوکوروب کیلامن |
| Прибѣжище. | *ватанъ* | وطن |
| Привада. | *кюнюкдуру* | کونوکدورو |
| Приваживаю къ рукамъ. | *угрятяменъ* | اوکراتامن |
| | *кюнюкдураменъ* | کونوکدورامن |
| Приваливаю къ берегу. | *якаменъ* | یقامن |
| Приватный. | *бютянъ* | بوتان |
| Приведенїе. | *кельтурмяклик* | کلدورمکلک |
| Прививаю. | *бейлялъ куяменъ* | بیلب قوبامن |
| Привидѣнїе. | *каралды* | قرالدی |

Привлекаю

| | | |
|---|---|---|
| | иллштурамень | ايلاشدورامن |
| Привлекаю. | сюрялъ иткузамень | سوراب يتكوزامن |
| | кильтрамень | كلتورامن |
| Привожу. | ташилъ алылъ киллямень | تاشيب الب كيلامن |
| — *на поводу.* | ѣтяклялъ алылъ китямъ | يتا كلاب الب كتامن |
| Привозить. | ташилъ алылъ кильмякъ. | تاشيب الب كلمك |
| Привозчикъ. | ташылъ алылъ килькуцѣ. | تاشيب الب كلكوچى |
| Приворотникъ. | калкацѣ. | قابقەچى |
| Привыкаю. | тушугаменъ | توشوكامن |
| | угрянаменъ | اوكرانامن |
| Привычка. | угрянмышликъ | اوكرانمشلك |
| Привычный. | тушукцанъ | توشوكچانك |
| Привѣтствїе. | сяламъ | سلام |
| Привѣтствую. | сяламъ биряменъ | سلام برامن |
| — *взаимно.* | сяламляшаменъ | سلاملاشامن |
| Привѣшиваю. | илилъ куяменъ | ايلب قويامن |

Привязываю.

| | | |
|---|---|---|
| Привязываю. | *бяйлялъ куямень* | بیلاب قوبامن |
| | *баглалъ —* | باغلاب قوبامن |
| Приглашаю. | *ундаймень* | اوندای من |
| Пригнетаю. | *басырамень* | باسیرامن |
| Пригодный. | *ярарь* | یارار |
| | *ярашиклы* | یاراشیقلی |
| | *килишлѣ* | کلیشلی |
| Пригожій, красивый. | *сулае,* | سپایی |
| | *кюрькамъ* | کورکام |
| — годный. | *килишлѣ* | کلیشلی |
| Пригоняю. | *сюрюлъ киль-турамень* | سوروب کلتورامن |
| Приготовляюсь. | *хазерлянамень* | حاضرلانامن |
| | *хазерлянылъ ятамень* | حاضرلانب یاتامن |
| Пригрѣваю. | *ѣлытамень* | یلیتامن |
| Придавливаю. | *баслыктурамень* | باسلوقتورامن |
| Приданое. | *инцѣ* | اینجی |
| Придача. | *усьтавъ* | اوستاو |

Придаю.

| | | |
|---|---|---|
| Придаю. | *кушулъ бирямень* | قوشوب برامن |
| Придверникъ. | *ишикцѣ* | ایشیکچی |
| — *рая.* | *ризванъ* | رضوان |
| — *ада.* | *зюбани* | زبانی |
| Придвигаю. | *бери ѣлыштурамень* | بری یلیشتورامن |
| Придуваю. | *ушкюрямень* | هرشکورامن |
| Придумываю. | *уйлягилялъ табамень* | اویلاغلاب تابامن |
| Придѣлываю. | *кушулъ ясаймень* | قوشوب یاسای من |
| Прижигаю. | *кюйдурамень* | کویدورامن |
| Прижимаю. | *басылъ куямень* | باسیب قویامن |
| | *кысамень* | قیسامن |
| Признаваю. | *таныймень* | تانی من |
| Признакъ. | *асяръ,* | اثر |
| | *галяметь* | علامت |
| Признаюсь. | *билняшамень* | بلشامن |
| | *билинамень* | بلنامن |
| Призракъ. | *каралды* | قرالدی |

| | | |
|---|---|---|
| Призрѣнїе. | *химаятъ* | حمايت |
| Призыванїе. | *цакырмаклыкъ* | چاقرمقلق |
| Призываю. | *бери цакырамен* | برى چاقرامن |
| | *дагватъ кыламен* | دعوات قيلامن |
| Призывъ. | *дагватъ* | دعوات |
| Прикавываю. | *зундзирляймен* | زنجرلاى من |
| Приказанїе. | *бюрукъ* | بيوروق |
| Приказатель. | *бюргуце.* | بيورغوچى |
| Приказъ. | *бюрушъ* | بيوروش |
| Приказываю. | *бюрамен* | بيورامن |
| | *айтдурамен* | ايتدورمن |
| Приколачиваю. | *кадаклаймен* | قداقلاى من |
| Прикалываю. | *тюйряймен* | توبراى من |
| Прикармливаю. | *ицикдурамен* | ايچكدورامن |
| Прикасаюся. | *тикузамен* | تيكوزامن |
| Прикатываю. | *юмарлндурулъ* | يومارلاندوروب |
| | *иткузамен* | يتكوزامن |
| Прикинуться. | *юрлѣ атмакъ* | يورلى يتماق |

| | | |
|---|---|---|
| Прикладываю. | *кушупъсаламенъ* | قوشوب سالامن |
| — *въ одно мѣсто.* | *ѣипъ куяменъ* | ييب قويامن |
| | *ѣгыпъ —* | يغيب قويامن |
| Прикладываюсь къ ружью. | *кюзляйменъ* | كوزاى من |
| Приклеиваю. | *ябышътураменъ* | يابوشتورامن |
| Приклоняю. | *ингайтаменъ* | اينككا يتامن |
| Приключенїе. | *вакыга* | واقعه |
| Прикормъ. | *ицыкдурувъ* | ايچكدورو |
| Прикосновенїе. | *лямсъ.* | لمس |
| | *тягизу* | تيكوزو |
| Прикрашиваю. | *кюркямъ ляндураменъ* | كوركاملندورامن |
| | *иямляндураменъ* | ايپاملندورامن |
| Прикрываю. | *кезляйменъ* | كزلايمن |
| Прикусываю. | *тешнагиляйменъ* | تشناكيلايمن |
| Прикушиваю. | *татымъ бакаменъ* | تاتمب باقامن |
| Прилагательное имя. | *исъме* | اسم |
| | *сифатъ* | صفات |

| | | |
|---|---|---|
| Прилагаю. | кушаменъ | قوشامن |
| Прилаживаю. | килишдураменъ | كيلشدورامن |
| Прилетаю. | уцулъ киляменъ | اوچوب كيلامن |
| Приливаю. | кушулъ куяменъ | قوشوب قيامن |
| Прилипаю. | { какланаменъ | قاقلانامن |
| | { югаменъ | يوقامن |
| Прилипчивая болѣзнь. | югушлы аурувъ | يوغوشلو آغرو |
| Приличность. | монасыбликъ | مناسبلق |
| Приличный. | монасылъ | مناسب |
| Прилѣжанїе. | ильгасаклыкъ | ايلكاساكلك |
| Прилѣжно. | ильгасаклыкъ белянъ | ايلكاساكلك بلان |
| Прилѣжность. | илькасякликъ | ايلكاساكلك |
| Прилѣжный. | илькисакъ | ايلكاساك |
| Прилѣпляюсь. | ябшунаменъ | ياپشونامن |
| Примазываю. | ябушдураменъ | ياپشدورامن |
| Приманиваю. | ауораменъ | آورامن |
| Примерзаю. | тунулъ каламенъ | تونكوب قالامن |

При-

| | | |
|---|---|---|
| Примиреніе. | *яраштурмаклыкъ* | یاراشتورمالق |
| Примиряюся. | *ярашаменъ* | یاراشامن |
| Примиряю. | *яраштураменъ* | یاراشتورامن |
| Приморскій. | *дингизъ тарафиндагѣ* | دینکز طرافنداغی |
| Применяю. | *тиналъ бакаменъ* | تینکاب باقامن |
| Применяюсь. | *анлашаменъ* | آنکلاشامن |
| | *билишаменъ* | بلیشامن |
| Примериваю. | *ульцалъ бакаменъ* | اولچاب بقامن |
| Примерный. | *гибратлы* | عبرتلی |
| Примеръ. | *гибратъ* | عیبرت |
| Примесъ. | *кушучды* | قوشوندی |
| Примета. | *бильгѣ* | بلکی |
| Приметка. | *киртикъ* | کرتیک |
| Приметный. | *бильгили* | بلکی لی |
| Примечаніе. | *бильгулямяклыкъ* | بلکولامکلک |
| Примечательный. | *билигулягудай* | بلکولاکودای |

Приме-

| | | |
|---|---|---|
| Примѣчатель. | *бильгулягуцѣ* | بلكولاكوچى |
| Примѣчаю. | *бильгуляймень* | بلكولايمن |
| | *анлашамень* | آنكلاشامن |
| Примѣшиваю. | *кушундылай-мень* | قوشونديلايمن |
| Принадлежащій. | *тїишлѣ* | تيشلى |
| Принадлежность. | *тїишликъ* | تيشلك |
| Принадлежу. | *тїямень* | تيامن |
| | *буламень* | بولامن |
| Приноравливанїе. | *килишдурмяк-ликъ* | كيلوشدورمكلك |
| | *тинальдурмя-ликъ* | تينكالدورمكلك |
| Приноравливаю. | *килиштурамень* | كيلوشتورامن |
| Приневоленный. | *царавезъ* | چاراسيز |
| Принесенїе. | *кильтурмякликъ* | كلتورمكلك |
| Приниманїе. | *алмаклыкъ* | آلماقلق |
| Принимаю. | *аламень* | الامن |
| Приношенїе. | *алибъ кильмя-кликъ* | الب كلمكلك |
| Приношу. | *алыпъ килямень* | الب كيلامن |

Принуди-

| | | |
|---|---|---|
| Принудитель. | *кыстагуцѣ* | قیستاغوچی |
| Принуждаю. | *кыстаймень* | قیستابن |
| Принужденіе. | *кыстамаклыкъ* | قیستاماقلق |
| Принужденный. | *кысталганъ* | قیستالغان |
| Приниматель. | *алгуцѣ* | الغوچی |
| Приниматься за дѣло. | *ишка тїишамень* | ایشکه تیشامن |
| Припадаю. | *юкюнамень* | یوکونامن |
| — *къ ногамъ.* | *ѣгылаймень* | یغیلامن |
| Припаиваю. | *ялгалъ куямень* | یالغاب قویامن |
| Припамятованіе. | *ядина тушур-мякликъ* | یادینه توشورمکلک |
| Припасъ. | *ануkъ* | آنوق |
| | *азукъ* | آزوق |
| Припиваю. | *ицкиляймень* | ایچکی لابن |
| Приписка. | *кушукъ язмакъ* | قوشوب یازماق |
| Приписываю. | *кушулъ язгулай-мень* | قوشوب یازغولابن |
| Приплетаю. | *кушулъ ишамень* | قوشوب ایشامن |
| | *кушулъ урямень* | قوشوب اورەمن |

| | | |
|---|---|---|
| Приплываю. | юзюлъ килямень | بوزوب كيلامن |
| | игылъ — | آغب كيلامن |
| Приподнимаю. | азмунца кютя-рамень | آزمونچه كوتارامن |
| Припалзываю. | урьмяшлялъ килямень | اورمشلاب كيلامن |
| | юрмашлялъ ки-лямень | يورمشلاب كيلامن |
| Припоминаю. | ядума кильту-рамень | يادومه كلتورامن |
| Припотѣть. | азмунца тир-лямякъ | آزمونچه تيرلامك |
| Приправа. | шайлавъ, | شايلاو |
| | тузяту | توزانو |
| Припрягаю. | кушарлалъ ѣга-мень | قوشارلاب يكامن |
| Прирастаю. | узюлъ ѣтамень | اوزوب يتامن |
| Приращенїе. | урьготмякликъ | اوركوتمكلك |
| | урцимякликъ | اورچيتمك ايك |
| Природа. | нясылъ. | نسل |
| | табгятъ | طبعت |

| | | |
|---|---|---|
| Природное дарованїе, | *табигы* | طبیعی |
| | *бяхшишы* | بخشیشی |
| Природный. | *табгятлы* | طبعتلی |
| Прирѣзываю къ чему. | *кисилъ иткузя-менъ* | کیسب یتکوزامن |
| | *кискугляйменъ* | کیسکولایمن |
| Присаживаю. | *ултурътулъ ку-яменъ* | اولتورتوب قویامن |
| | *иткузулъ ту-раменъ* | یتکوزولتورامن |
| Присвоенїе. | *минцилямяк-ликъ* | من چیلامکلک |
| | *индзюлямяк-ликъ* | اینجولامکلک |
| Присвояю. | *минциляйменъ* | من چیلایمن |
| | *индзюляйменъ* | اینجولایمن |
| Прискорбно. | *мялюль,* | ملول |
| | *пяришанъ* | پریشان |
| Прискорбность. | *пяришанъ бул-маклыкъ* | پریشان بولماقلق |
| Прискучиваю. | *бушуктураменъ* | بوشوقتورامن |
| Присловїе. | *такмакъ* | تاقماق |

| | | |
|---|---|---|
| Присматриваю. | *карагылапъ турамен* | قراغلاب توراмن |
| Присовокупляю. | *кушулдурамен* | قوشولدورامن |
| Присовѣтываю. | *кинашъ бирямен* | كينكاش برامن |
| Присоединяю. | *бериктурупъ кушамен* | بركتوروب قوشامن |
| Приспѣваю. | *итышилъ килямен* | يتشيب كيلامن |
| Приставливаю. | *сюяймен* | سويامن |
| | *сюягиляймен* | سوياكلامن |
| | *индурамен* | ايندورامن |
| Пристально. | *ярашиклы* | ياراشقلى |
| — *смотрю.* | *тикляяпъ карайменъ* | تكلاب قراى من |
| Присталь. | *арумдалъ* | آرومدال |
| Пристанище. | *дурлавъ* | دورلاو |
| Пристань. | *лиманъ* | ليمان |
| Пристаю, устаю. | *арыймен* | آرى من |
| — *за кого.* | *турушамен* | توروشامن |
| — *прилипаю.* | *югамен* | يوغامن |
| — *къ берегу.* | *ягамен* | يغامن |

Пристано-

| | | |
|---|---|---|
| Пристановляю. | *арутамен*ъ | اروتامن |
| | *туктатамен*ъ | توقتاتامن |
| | *тукталдурамен*ъ | توقتالدورامن |
| Пристойно время. | *ярашиклы вакыт*ъ | یاراشیقلی وقت |
| Пристойность. | *ярашиклык*ъ, | یاراشیقلق |
| | *монасыллик*ъ | مناسبلک |
| Пристойный. | *ярашиклы* | یاراشیقلی |
| Пристрастїе. | *хирислянмяклик*ъ | حرص لانمکلک |
| Пристраиваю. | *кушулъ тузяймен*ъ | قوشوب توزایمن |
| Приступаю. | *басымлаймен*ъ | باسملایمن |
| Приступомъ беру. | *басымлалъ аламен*ъ | باسملاب آلامن |
| Приступъ. | *басымлав*ъ, | باسملاو |
| | *басымлату* | باسملاتو |
| Приступываю. | *юрмышлялъ басамен*ъ | یورمشلاب باسامن |
| Присутствїе. | *баръ булмак*ъ | باربولماق |

| | | |
|---|---|---|
| Присутствую. | *баръ булупъ турамен* | باربولوپ توررامن |
| Присѣдши. | *ултургацъ* | اولتورغاچ |
| Присѣдаю. | *ултура бирямен* | اولتورابرامن |
| | *цюгамен* | چوكامن |
| Присяга. | *антъ* | آنت |
| Присягаю. | *антъ ицямен* | آنت ايچامن |
| Притаскиваю. | *бери тартамен* | برى تارتامن |
| | *сюряпъ кильтурамен* | سوراب كلتورامن |
| Притворный. | *туйбу,* | توييو |
| | *мураи* | مرائى |
| Притворство. | *туйбулыкъ* | توييولق |
| Притворяюся. | *туйбуланамен* | توييولانامن |
| Притираю. | *ѣшлыктурамен* | يشلقتورامن |
| Притолока дверная. | *ишикъ янакъ* | ايشيك يانكاف |
| Притонъ. | *ѣлымъ муюра тугань ѣръ* | يلم مو برانوزغان ير |
| Притротиваюсь. | *тигургуляймен* | تيكركلايمن |

Прииту-

| | | |
|---|---|---|
| Притупляю. | *мугатулдурамен* | موغاتلك‌ورامن |
| Притча. | *тагрисъ,* | تعريض |
| | *вятямсиль* | وتمثيل |
| Притягаю къ себѣ. | *узюма тартаменъ* | اوزومه‌تارتامن |
| Приходъ. | *килишъ* | كليش |
| | *тушушъ* | توشوش |
| Прихожїй. | *кильгинъ* | كيلكن |
| | *киляменъ* | كيلامن |
| Прихожу. | *кильгуляйменъ* | كلكولايمن |
| | *ѣтылъ киляменъ* | يتب كيلامن |
| Прицѣпить. | *иляктурмякъ* | ايلا كتورمك |
| Причастный. | *киришцанлы* | كريش چانكلى |
| Причина. | *сябяпъ* | سبب |
| Причисляю. | *хисябка кушаменъ* | حسابغه قوشامن |
| Причитаю. | *артукъ хисалълайменъ* | آرتوق حسابلايمن |
| Пришить. | *кушулъ тикмякъ* | قوشوب تيكمك |
| Пришлецъ. | *кильгинъ* | كلكن |

| | | |
|---|---|---|
| Прiемлю. | кабулъ кыламенъ | قبول قیلامن |
| Прiемышь. | асранде | اسر اندی |
| Прiимательный. | кабулъ кылгуце<br>кабазъ кылгуце | قبول قلغوچی<br>قبض قلغوچی |
| Прiискиваю. | истагиляйменъ | ایستا کیلای من |
| Прiобрѣтаю. | урьгютаменъ | اورکونامن |
| Прiобрѣтенiе. | урьгютмякликъ | اورکوتمکلک |
| Прiобыкаю. | тушюголъ бара-менъ | توشوکوب بارامن |
| Прiобыклый. | тушукканъ | توشوککان |
| Прiуготовленiе. | хазерлянмяк-лыкъ | حاضرلانمکلکه |
| Прiуготовляю. | хазерлялъ куя-менъ<br>хазерляндура-менъ | حاضرلاب قویامن<br>حاضرلاندورامن |
| Прiумножаю. | кубяйтульдура-менъ<br>урьгютаменъ | کوبایتولدورامن<br>اورکونامن |
| Прiумноженiе. | урьгютмякликъ | اورکوتمکلک |
| Прiучаю. | тушундураменъ | توشوندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Прїѣзжїй человѣкъ. | *кильгунъ* | کیلکون |
| Прїѣздъ. | *килюшъ* | کیلوش |
| Прїязнь. | *хушхаллыкъ* | خوشحاللق |
| Прїятельски. | *ашналыкъ белянъ* | آشنالق بلان |
| Прїятель. | *ашна* | اشنا |
| Прїятенъ. | *хушъ* | خوش |
| Прїятнаго вкуса. | *хушъ дямликъ* | خوش دملک |
| Прїятная погода. | *имакъ кюнъ* | اباق کون |
| Прїятно мнѣ. | *мана хушъ киляде* | منکا خوش کیلادی |
| Прїятство. | *ашналыкъ* | اشنالق |
| Прїятствую. | *ашналанаменъ* | آشنالانامن |
| Проба. | *сынъ* | سین |
| Пробиваю. | *утя какаменъ* | اوته قاقامن |
| | *утя тишаменъ* | اوته تیشامن |
| Пробужаюся. | *уйганаменъ* | اویغانامن |
| | *уянаменъ* | اویانامن |
| Пробужаю. | *уйгандураменъ* | اویغاندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Пробуженіе. | уяну, | اويانو |
| | уйгайнмаклыкъ | اويغانمق لق |
| Пробуживаніе. | уйгандурмаклыкъ | اويغاندورمافلق |
| Пробуравливаю. | утя бурайменъ | اوته بوراى من |
| Пробу дѣлаю. | сынамаклыкъ кыламенъ | سناماقلق قيلامن |
| Пробую. | сынайменъ | سناى من |
| | татылъ бакаменъ | تاتب بقامن |
| Пробѣгаю. | югурюпъ усаменъ | يوكروب اوصامن |
| Провалина. | ицiня ѣмиругльганъ ѣръ. | ايچنه يرولكان ير |
| Проваливаюсь. | ицiня ѣмиругляменъ | ايچنه يرولامن |
| Провертываю. | утя бурайменъ | اوته بوراين |
| Провіантъ. | няфяка | نفقه |
| Провожаніе. | узатмаклыкъ | اوزاتماقلق |
| Провожатый. | узатгуцы | اوزانغوچى |
| Провожаю. | узатаменъ | اوزانامن |

Провожу.

| | | |
|---|---|---|
| Провожу. | утకараменъ<br>кяцюряменъ | اوتكارامن<br>كچورامن |
| Провозъ, издержка | юлъ хардзе<br>ускырмаклыкъ | يول خرجى<br>اوصقرماقلق |
| Проволакиваю. | утя тагаменъ<br>цубалтаменъ | اونه تاغامن<br>چوبالتامن |
| Проволочка. | тяахиръ | تأخير |
| Проворно. | ѣлдамъ | يلدام |
| Проворный. | цакганъ<br>куцлюкъ | چاقغان<br>كوچلوك |
| Проворство. | цакгаклыкъ | چاقغانلق |
| Провѣванїе хлѣба. | ашъ ѣльтамяклыкъ | آش يلتەمكلك |
| Провѣдываю. | анлашаменъ | آنكلاشامن |
| Провѣщанїе. | кяганятъ | كهانت |
| Провѣщатель. | кягинъ | كاهن |
| Проглатываю. | ютулъ ѣбараменъ | يوتب يبارامن |
| Прогнанїе. | кувулъ ѣбармяклыкъ | قووب يبارمكلك |

 Проговари-

| | | |
|---|---|---|
| Проговариваю. | *айтылъ уткя-ramенъ* | آيتيب اوتكارامن |
| Прогоняю. | *куулъ уткарамен* ,, *куулъ ѣбарамен* | قوب اوتكارامن<br>,, قوب يبارامن |
| Прогуливаюсь. | *тяффярузъ кыламенъ* | تفرّج قلامن |
| Прогулка. | *тяффярузъ* | تفرّج |
| Продавецъ. | *саткуце* | ساتغوچی |
| Продажа. | *сату* | ساتو |
| Продажный. | *сатлукъ* | ساتلق |
| Проданный. | *сатылганъ* | ساتلغان |
| Продаю. | *сатаменъ* | ساتامن |
| Продвигаю. | *утя ѣлдырамен* | اوته يلدرامن |
| Продерзость. | *кюстахлыкъ* | كستاخلق |
| Продираюсь. | *тишуль дурамен* | تیشولدورامن |
| Продолговатый. | *узунъ суракъ* | اوزون سوراق |

| | | |
|---|---|---|
| Продолжаю. | узайтаймень | اوزايتامن |
| | тяахирь кыламень | تأخير قيلامن |
| | кицюктураменъ | كچوكتورامن |
| | цубалтаменъ | چوبالتامن |
| Продолжительное дѣло. | узакъ ишъ | اوزاق ايش |
| Продуваю. | утя уряменъ | اوته اورامن |
| Продушина. | урулъ ѣбряменъ | هوروب بيارامن |
| Проживаюсь. | тюгяндуруляменъ | توكاندورولامن |
| Прожора. | алса, | آپصه |
| | мяцкаи | مچكاى |
| Прожорство. | алсалыкъ, | آپصه لق |
| | мяцкайликъ | مچكاى لك |
| Прозванїе. | исимъ | اسم |
| | кабїля | قبيله |
| Прозорливый. | вали | والى |
| Прозорливость. | валилыкъ | واليلق |

| | | |
|---|---|---|
| Прозьба. | *сура́въ, тилякъ* | سوراو تلاك |
| Прозябать. | *утя тунмакъ* | اوتە تونكماق |
| Проигрышь. | *уттуру.* | اوطتورو |
| Проигрываю. | *утдурамень* | اوطدرامن |
| Произведенїе. | *цыкарулдурмаклыкъ* | چقارولدورماقلق |
| Произвожу. | *цыкорулдурамень* | چقارولدورامن |
| Произношенїе. | *аузанмаклыкъ* | آوزانمقلق |
| Произношу. | *аузанамень* | آوزانامن |
| Произрастаю. | *унямень* | اُنامن |
| Произращенїе. | *нябатъ* | نبات |
| Произхожу. | *цыкыпъ барамень* | چقب بارامن |
| Прокаженный. | *кулгуналы* | قُلغنەلى |
| Проказа. | *кулгуна* | قُلغنە |
| Прокалываю. | *утя цянцямень* | اوتە چانچامن |
| Проклинанїе. | *лягнятъ кылмаклыкъ* | لعنت قلماقلق |
| Проклинатель. | *лягнятъ кылгуцѣ* | لعنت قلغوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Проклинаю. | *лягнятъ кыламенъ* | لعنت قیلامن |
| Проклятіе. | *лягнятъ* | لعنت |
| Проклятый. | *лягинъ* | لعین |
| Проколотый. | *утя еянцильганъ* | اوته سنچلکان |
| Прокопываю. | *казименъ* | قازامن |
| Прокормленіе. | *асрамаклыкъ* | آسراماقلق |
| Прокусываю. | *атя цяйнаймень* | اوته چاینایمن |
| Пролетаю. | *уцуръ асаменъ* | اوچوب اوصامن |
| Проливаю. | *тюгаменъ* | توکامن |
| | *тугульдураменъ* | توکولدورامن |
| Проливъ. | *куйгунъ* | قویغون |
| Проломъ. | *ватыкъ* | واتق |
| Промежутки. | *ара* | آرا |
| Промежуточный. | *арасындагѣ* | آراسنداغی |
| | *арамыздагѣ* | آرامزداغی |
| | *арагыздагѣ.* | آراغزداغی |
| Проматываю. | *бѣгуда сарфъ кыламенъ* | بیهوده صرف قلامن |

| | | |
|---|---|---|
| Промываю. | утя юваменъ | اوته بوامن |
| Промываетъ вода. | су ърадє | صوبرادی |
| Промыселъ. | андy. | انکدو |
| | сунаръ | صونار |
| Промышленникъ. | андувце, | انکدوچی |
| | сунарче | صونارچی |
| Промышляю. | андыйминъ | انکدی من |
| | сунарцылайменъ | صونارچیلایمن |
| Промѣниваю. | алмашдураменъ | آلماشدورامن |
| | алушдураменъ | آلوشدورامن |
| Промѣнъ. | устявъ | استاو |
| Пронзаю. | санцаменъ | سانچامن |
| | цанцяменъ | چانچامن |
| Проникаю. | утяменъ | اونامن |
| | утя тушаменъ | اوته توشامن |
| Проницанїе. | утьмякликъ | اوتمکلک |
| Проноситъ слухъ. | хаберъ юрутмякъ | خبر یوروتمک |

Проныр-

| | | |
|---|---|---|
| Пронырливый. | *туйбу* | تويبو |
| Пронырство. | *туйбулыкъ* | تويبوليق |
| Пропадаю. | { *юкаламенъ* | يوقالامن |
| | *кырыламенъ* | قريلامن |
| Пропастина. | *улюмдикъ* | اولومديك |
| Пропасть. | *тюпь сизъ тирянъ* | توب سيز تيران |
| Пропехиваю. | *утя тыгаменъ* | اوته طقامن |
| Пропитанїе. | *няфяка* | نفقه |
| Пробка. | *текгечъ* | تقغج |
| Проповѣдникъ. | *вагязъ айткуце* | وعظ ايتكوچى |
| Проповѣдываю. | *вагязъ айтаменъ* | وعظ ايتامن |
| Проповѣдь. | *вагязъ* | وعظ |
| Пропускаю. | { *утькараменъ* | اوتكارامن |
| | *киргузаменъ* | كيركوزامن |
| Пропускъ. | { *утькару* | اوتكارو |
| | *киргюзу* | كيركوزو |
| Пророкъ. | { *пяйгямберъ,* | پيغامبر |
| | *няби* | نبى |

Про-

| | | |
|---|---|---|
| Пророчество. | *пяйгамберликъ* | پیغامبرلك |
| Пророчествую. | *пяйгамберликъ кыламенъ* | پیغامبرلك قیلامن |
| Прорѣзываю. | *утя кисяменъ* | اوته کیسامن |
| Просвѣщаю. | *рушанландураменъ* | روشانلاندورامن |
| Проситель. | *дягваце* | دعواچی |
| Просѣваю. | *аягыйменъ* | ایازی من |
| | *шугляняменъ* | شعلنامن |
| Прославленіе. | *шукуръ кылмаклыкъ* | شکر قلماقلق |
| Прославляю. | *шукюръ кыламенъ* | شکر قیلامن |
| | *атыкдураменъ* | آتقدورامن |
| Просольная рыба. | *утя тузлу балыкъ* | اوته توزلو بالق |
| Просо. | *тари* | تاری |
| Простая рѣчь. | *утурюкъ сюзъ.* | اترک سوز |
| Простираю. | *сунаменъ* | سونامن |
| Простительный. | *кицюрьгудай* | کچورکودای |
| Простодушный. | *сата* | ساده |

Просто-

| | | |
|---|---|---|
| Простокваша. | *катыкъ* | قاتق |
| Простонародный. | *тюрьке* | تُركى |
| Просто. | *бошъ* | بوش |
| Простосердечїе. | *бошъ кюнуль-лыкъ* | بوش كونكوللك |
| Простосердечный. | *бошъ кюнульлы* | بوش كونكوللى |
| Простота, простодушїе. | *саталыкъ* | صاته لق |
| Простоумный. | *бошъ акыллы* | بوش عقللى |
| Пространно. | *кинъ* | كينك |
| Пространный. | *кинъ* | كينك |
| Пространство. | *кинликъ* | كينك لك |
| Простуду чувствую. | *суоксыраймень* | صووقسراى من |
| Простуживаю. | *суеутамень* | صووُتامن |
| Простуживаюсь. | *сувунамень* | صوُنامن |
| Проступокъ. | *хата* | خطا |
| Простый. | *бошъ* | بوش |
| — *народъ*. | *карахалыкъ* | قراخالق |
| Простынька. | *яймацыкъ* | يايمه چك |
| Простыня. | *яйма* | يايمه |

| | | |
|---|---|---|
| Простѣнокъ. | *бюльма* | بولمه |
| Простакъ. | *сата* | صاته |
| | *мукъ* | موق |
| Просыпаюсь. | *уюклапъ тузяламенъ* | اويوقلاپ توزالامن |
| | *тугюлюпъ китаменъ* | توكولب كتامن |
| Приѣзваю. | *иляпъ убарамень* | ايلاب بيارامن |
| Проталкиваю. | *тюрьтюпъ иба* | تورثوب بيارامن |
| Противень. | *тюрькиль таба* | تورتكل تابه |
| Противлюся. | *каршуланаменъ* | قارشولانامن |
| | *утурлашаменъ* | اوتورلاشامن |
| Противникъ. | *каршу кюлгуце* | قارشو قلغوچى |
| | *утурлашлагуце.* | اوتورلاشغوچى |
| Противно.<br>Противный. | *каршу* | قارشو |
| Противъ его. | *анынъ каршусиня.* | آنينك قارشوسينه |
| Противорѣчіе. | *каршу сюзь* | قارشو سوز |
| Противорѣчащій. | *каршу айткуце* | قارشو سوز ايتكوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Противорѣчу. | карщуайтаменъ | قارشوايتامن |
| | утурлашаменъ | اوتورلاشامن |
| Протокъ. | акма | آقمه |
| Протолкавываю. | тафсиръ кыламенъ | تفسير قلامن |
| Проторь. | цыкышъ | چقيش |
| | кидушъ | كيدوش |
| Протухаю. | дынцыйменъ | دنچی من |
| Протухлый. | тынцыкъ. | دنچق |
| Протягаю. | сунаменъ. | صونامن |
| | сусаменъ | صوصامن |
| | узайтаменъ | اوزايتامن |
| | цубалтаменъ | چوبالتامن |
| Профессоръ. | галимъ | علم |
| Прохаживаю. | юрюлъ каламенъ | يوروپ قالامن |
| | утя юрюлъ каламенъ | اوته يوروپ قالامن |
| Прохладно. | ѣлямякъ | يلمك |

| | | |
|---|---|---|
| Прохлаждаюсь. | *салкынъ аламенъ* | صالقين الآمن |
| | *салкынланаменъ* | صالقنلانامن |
| Проходимый. | *утькудай* | اوتكوداى |
| Проходъ. | *утюшъ* | اوتوش |
| Прохожденіе. | *утьмякликъ,* | اوتمكلك |
| | *усмаклыкъ.* | اوصماقلق |
| Прохожій. | *утюкъ* | اوتوك |
| — *человѣкъ.* | *юлавце* | يولاوچى |
| Прохожу. | *утяменъ* | اوتامن |
| — *мимо.* | *усаменъ* | اوصامن |
| — *въ разныхъ мѣстахъ.* | *утькуляйменъ* | اوتكولايمن |
| — *мимо.* | *ускулайменъ* | اوصقولايمن |
| Процѣживаю. | *сюсяменъ* | سوسەمن |
| Процентъ. | *асламъ* | اصلام |
| Прочитываю. | *укугылайменъ* | اوقوغلايمن |
| Прочищаю. | *утя тазартаменъ* | اوتەتازارتامن |
| Прочій. | *узьга* | اوزگا |

| | | |
|---|---|---|
| Прочь. | китъ | کید |
| Прошва. | кяймя | کایه |
| | кяймаляй | کایه‌لای |
| Прошедшій. | утькянъ | اوتکان |
| Прошеніе. | тилякъ, | تلاک |
| | тилявъ. | تلاو |
| Прошиваю. | утя тигаменъ | اوته تیکامن |
| Прошу. | сурайменъ | سورایمن |
| *Требую.* | тиляйменъ | تلایمن |
| *Докучаю.* | иляnаменъ | ایلانامن |
| Прощаюсь. | хушлашаменъ | خوشلاشامن |
| Прощаніе. | хушлашмаклыкъ | خوشلاشماقلق |
| Прощай. | хошъ | خوش |
| Прощаю. | кицяменъ | کیچه‌من |
| Прощеніе. | кицмякликъ | کیچمکلک |
| Проѣзжаю. | узаменъ | اوزامن |
| | усулъ бараменъ | اوصوب بارامن |
| | усулъ китяменъ | اوصوب کتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Проѣздъ. | *утюшъ* | اوتوش |
| Проѣзжїй. | *юлавцѣ* | يولاوچى |
| Прудъ. | *туванъ* | طوان |
| | *туванъ туваменъ* | طوان طوامن |
| Прутъ. | *цыбукъ* | چبوق |
| Прутяный огородъ. | *цыбукъ цитаменъ* | چبوق چيتان |
| | *урмяцитанъ* | اورمه چيتان |
| Прыгаю. | *цююлямeнъ* | چويولامن |
| | *сикирямeнъ* | سيكرامن |
| Прыгукъ лошадь, которая скачетъ въ огороды. | *цитанце* | چيدانچى |
| Прыскаю водою. | *субюрюгамeнъ* | صوبروكامن |
| | *пышкырамeнъ* | پشقرامن |
| | *пырсылтаймeнъ* | پرصلتاى من |
| Прыткїй. | *ѣлдамъ,* | يلدام |
| | *цабцанъ* | چابچانك |
| Прытскоть. | *ѣлдамлыкъ,* | يلداملق |
| | *цабцанлыкъ* | چابچانك لق |

| | | |
|---|---|---|
| **Прыщеватый.** | *цыбыргынсураќъ* | چیبرغین سزراق |
| **Прыщикъ.** | *цыбыргынъ* | چیبرغین |
| **Прыщу.** | *бурюгаменъ* | بوروکامن |
| | *пышкыраменъ* | پشقرامن |
| | *пырсылтайменъ* | پرصلتاین |
| **Прѣю.** | *тирьляйменъ* | تیرلای من |
| | *димляnаменъ* | دملانامن |
| | *барыгаменъ* | باریغامن |
| **Прядаю.** | *цюйлюгаменъ* | چویلرکامن |
| | *атлыгаменъ* | آلیغامن |
| **Пряденый.** | *ирульганъ* | ایرلکان |
| **Пряжу.** | *иряменъ* | ایرامن |
| **Пряжа.** | *бацала* | باچالا |
| **Прямо.** | *дугры,* | دوغری |
| | *тузъ,* | توز |
| | *дура.* | دورا |
| **Прямлю.** | *тузяйменъ* | توزای من |
| | *тузьляйменъ* | توزلای من |

Прямый.

| | | |
|---|---|---|
| Прямый. | *тугры,* | تورغری |
| | *тура,* | توررا |
| | *тузъ* | توز |
| Пряникъ. | *балъ итмякъ* | بال اتمک |
| Пряничникъ. | *балъ итмякце* | بال اتمک چی |
| Пряный. | *уть кинъ* | اوتکن |
| Пряслица. | *киндыръ агацъ* | کیندیر اغاچ |
| Прячу. | *яшураменъ* | یاشورامن |
| | *гизляйменъ* | کیزلای من |
| Прячуся. | *яшуруна менъ,* | یاشورونامن |
| | *яшуна менъ* | یاشونامن |
| | *кизъляна менъ* | کیزلانامن |
| Пряжка. | *аилъ башъ* | آیل باش |
| Псарь. | *этъ баккуце* | ات باقغوچی |
| Птица. | *кушъ* | قوش |
| Птицеловъ. | *анце* | آنکچی |
| Птицъ ловлю. | *кушъ андыйменъ* | قوش آنکدی من |
| Птичей носъ. | *тумшукъ* | تومشوق |

| | | |
|---|---|---|
| Птичька. | кушцыгацъ | قوشچیغاچ |
| Птичьникъ. | кушце | قوشچی |
| Публикацїя. | мюнадиликъ | منادیلق |
| Публикую. | мунадиликъ кыламенъ | منادیلق قیلامن |
| | ярлайменъ | یارلای‌من |
| Пугало. | куркутгуцъ | قورقونغوچ |
| Пугаю. | урьгютаменъ | اورکوتامن |
| | куркутаменъ | قورقوتامن |
| | кюшкуртаменъ | کوشکورتامن |
| Пуговица. | тюймя | تویمه |
| Пужаюся. | сизганаменъ | سیزکانامن |
| | куркунаменъ | قورقونامن |
| | урюгаменъ | اوروکامن |
| Пужаю. | сизкандураменъ | سیزکاندورامن |
| | куркутаменъ | قورقوتامن |
| | урьгютаменъ | اورکوتامن |
| Пужливый. | сизьканцакъ | سیزکانچک |
| | коркакъ | قورقاق |
| | урюкцанъ | اوروکچانک |

| | | |
|---|---|---|
| Пузырекъ, прыщикъ. | *цимицке* | چیچکی |
| Пузырь. | *куукъ* | قووق |
| | *турсылтакъ* | تورصیلتاق |
| Пуля. | *укъ* | اوق |
| Пупъ. | *киндукъ* | کیندوک |
| Пускаю. | *бушатаменъ* | بوشاتامن |
| | *киргюзаменъ* | کرکوزامن |
| Пустоватъ. | *бушсуракъ* | بوش سورلق |
| | *кугузсуракъ* | قوغوز سوراق |
| Пустомеля. | *лягува* | لغوه |
| Пустота. | *кугузлукъ* | قوغوزلق |
| | *кувушъ,* | قووش |
| Пустый. | *кугузъ,* | قوغوز |
| | *кувушъ* | قووش |
| | *бушъ* | بوش |
| | *бутянъ* | بوتان |
| Пустынножитель. | *загидъ* | زاهد |
| Пустыня. | *сумга* | صومعه |
| | *ябанъ* | یبان |

Путешествіе

| | | |
|---|---|---|
| Путешествiе для поклоненiя святымъ мѣстамъ. | *хадзъ* | حج<br>حاجی |
| Путешествую. | *хадзга бараменъ* | حج کابارامن |
| Путы. | *тушавъ* | توشاو |
| — *путаю.* | *тушаймень*<br>*буталандураменъ*<br>*цгяляшдураменъ* | توشای من<br>بوتالاندورامن<br>چیلاشدورامن |
| Путь. | *юрукъ* | یوروق |
| *Въ путь отправляюсь.* | *юлга цыгаменъ*<br>*юлга тебряйменъ* | یولغه چغامن<br>یولغه تبرای من |
| Пухловатъ. | *шишмякъ.*<br>*шишсуракъ* | شیشمک<br>شیشسوراک |
| Пухлость. | *шишмякликъ* | شیشمکلک |
| Пухну. | *шишаменъ* | شیشامن |
| Пуховатый. | *тибитсуракъ* | تیبتسوراک |
| Пуховикъ. | *тибитъ тушакъ* | تبیت توشاک |
| Пухъ. | *тябитъ* | تبیت |
| Пухомъ покрываюсь. | *тябитляnаменъ* | تبیتلنامن |

| | | |
|---|---|---|
| Пучекъ. | *цацакъ,*<br>*сацакъ* | چاچاق<br>صچاق |
| Пучина. | *кирьдапъ* | كيرداپ |
| Пушка. | *сармызанъ* | صرميزان |
| Пушокъ. | *тибитцикъ* | تبيتچك |
| Пушуся. | *тибитляnаменъ*<br>*кюбуряменъ* | تبيتلنامن<br>كوبورامن |
| Пчела. | *балъ куртъ* | بال قورت |
| Пшеница. | *бугдай,*<br>*будай* | بوغداى<br>بُداى |
| Пшеничная мука. | *бугдай онъ* | بوغداى اوُن |
| Пшено. | *кюруцъ,*<br>*тюгю* | كوروچ<br>توكو |
| Пыльный. | *тузанлы* | توزانكل |
| Пыль. | *тузанъ* | توزان |
| Пылю. | *туздураменъ* | توزدورامن |
| Пытка. | *юнчюту* | يونچوتو |
| Пышуся. | *лышлай.менъ* | پشلاى من |

| | | |
|---|---|---|
| **Пью.** | *ицямень* | ایچامن |
| **Пьющій.** | *иця турганъ* | ایچانورغان |
| **Пьяница.** | *кабанцы,* | قباقچی |
| **Пьяница.** | *ицкуцѣ* | ایچکوچی |
| **Пьянствую.** | *исиринылъ ю-рійменъ* | ایسیرنیب یوری من |
| **Пьяный.** | *исрюкъ,* | ایسروک |
| **Пьяный.** | *мастъ* | ماست |
| **Пьянѣю.** | *исрямень* | ایسرامن |
| **Пьянѣю.** | *исрилъ барамень* | ایسریب بارامن |
| **Пѣвчій.** | *сарынце* | سارنچی |
| **Пѣна.** | *кубюкъ* | کوبوک |
| **Пѣнистый.** | *кубюклѣ* | کوبوکلی |
| **Пѣніе.** | *мугамъ* | موغام |
| **Пѣніе.** | *сайрамаклыкъ* | سایراماقلق |
| **Пѣніе.** | *ѣръ ѣрламак-лыкъ* | یر یرلاماقلق |
| **Пѣнь.** | *тюлцикъ,* | توبچک |
| **Пѣнь.** | *тюнгакъ* | تونککاک |

| | | |
|---|---|---|
| Пѣнюся. | *кюбюклянаменъ* | کوبوکلنامن |
| Пѣснь. | *пяитъ* | بیته |
| Пѣсня. | *ѣръ* | یر |
| Пѣсни пою. | *ѣрлайменъ* | یرلایمن |
| Пѣсенникъ. | *сарынцѣ,* | سازینچی |
| | *ѣравцѣ* | یراوچی |
| Пѣстикъ. | *тюйгуцъ* | تویکوچ |
| Пѣстъ. | *киле сапъ* | کیلی صاب |
| Пѣшїй. | *яявъ* | بیاو |
| — *иду.* | *яявлялъ бараменъ* | بیاولاب بارامن |
| Пяло. | *кирьгуцъ* | کیرکوچ |
| Пялю. | *киряменъ* | کیرامن |
| Пята. | *куця* | اوکچه |
| Пятидесятилѣтнїй. | *имлѣ яшаръ* | ایللی یشار |
| Пятидесятый. | *ильлинцѣ* | ایللنچی |
| Пятилѣтнїй. | *бишъ яшаръ,* | بش یشار |
| | *бишъ яшлѣ* | بش یاشلی |
| Пятимѣсячный. | *бишъ айлы* | بش آیلی |

Пяти-

| | | |
|---|---|---|
| Пятифунтовый. | *бишъ гюрянка-лѣкъ* | بش کور انکه لک |
| Пятна вывожу, | *татынъ китя-рямепъ* | تاتين کتارامن |
| | *— тазарта-менъ* | تاتين تازارتامن |
| Пятнадцатый. | *онъ бишинцы* | اون بشنچی |
| Пятнадцать. | *онъ бишъ* | اون بش |
| Пятнаю. | *бильгулляйменъ* | بلکولای من |
| Пятно. | *бильгѣ* | بیلکی |
| Пятнышко. | *татъ* | تات |
| Пятый. | *бишинцѣ* | بشنچی |
| Пятьдесятъ. | *ильлѣ* | ایللی |
| Пятидесятый. | *ильлинцѣ* | ایلنچی |
| Пятьюдесятью. | *ильлѣ мяртя-бяликъ* | ایللی مرتبه لک |
| Пять сотъ. | *бишъ юзъ* | بش یوز |
| Пять разъ. | *бишъ мярьтябя* | بش مرتبه |
| Пятью. | *бишаръ* | بشار |
| | *бишъ мярьтя-бяликъ* | بش مرتبه لک |

| | | |
|---|---|---|
| Раба. | *кюнъ* | كونك |
| Раболѣпствую. | *бяндялянаменъ* | بنده‌لنامن |
| Работа. | *ишъ* | ایش |
| Работанïе. | *ишлямякликъ* | ایشلامکلک |
| — *вмѣстѣ.* | *ишляшмякдикъ* | ایشلاشمکلک |
| Работаю. | *ишляйменъ,* | ایشلای من |
| | *ишлялъ ятаменъ* | ایشلاب یاتامن |
| — *вмѣстѣ.* | *ишляшаменъ* | ایشلاشامن |
| | *ишлянушаменъ* | ایشلانوشامن |
| | *ишлянаменъ* | ایشلانامن |
| Работать заставляю. | *ишлятяменъ* | ایشلاتامن |
| | *ишляндураменъ* | ایشلاندورامن |
| Работникъ. | *ялцѣ,* | یالچی |
| | *ишцѣ* | ایشچی |
| Работный скотъ. | *ишъ туваръ* | ایش تووار |
| Работный день. | *ишъ кюнь* | ایش کون |
| Работный человѣкъ. | *ишмагярь киши* | ایشمکارکشی |
| | *казганцакъ* | قازغانچاق |

Рабски.

| | | |
|---|---|---|
| Рабски. | бяндя лайнъ | بندهلاين |
| Рабство. | бяндяликъ | بندهلك |
| Рабъ. | бяндя | بنده |
| Равенство. | бяряберьликъ,<br>тинликъ | برابرلك<br>تينكلك |
| Равенъ. | бяряберь,<br>тинъ<br>тиндашъ | برابر<br>تينك<br>تينكداش |
| | берь дай | بر داى |
| Равная плата. | тинъ хакъ | تينك حق |
| Равнина. | тигизъ ѣрь,<br>тузь ѣрь | تيكيزير<br>توزير |
| Равнитель. | тигизлягучи | تيكزلاكوچى |
| равновѣсіе. | тинъ ульця | تينك اولچه |
| Равновѣсный. | тинъ ульцыли | تينك اولچلى |
| Равновѣчный. | мянгудашъ | منكوداش |
| Равно. | тигизъ | تيكز |
| Равноденствіе. | кюнъ тинальмакликъ | كون تينكالمقلك |

| | | |
|---|---|---|
| Равное мѣсто. | *тигизъ ѣръ* | تیگز یر |
| Равной цѣны. | *беръ багалы* | بر بهالی |
| Равнолѣтнїй. | *беръ яшли,* | بر یاشلی |
| | *яшдашъ* | یاشداش |
| Равноющїе. | *тюнь тиналь-мякликъ* | تون تینکالمکلک |
| Равно какъ онъ. | *омянъ улъ* | اَمَن اول |
| | *улъ куби* | اول کبی |
| Равно почти. | *дярмянъ тинъ дай* | درمن تینکدای |
| Равносторонній. | *тинъ яклы* | تینک یاقلی |
| Равность. | *тинликъ* | تینکلک |
| Равный. | *тинъ* | تینک |
| Равняю. | *тинайменъ* | تینکای من |
| *Обравниваю.* | *тигизляйменъ* | تیکزلای من |
| *Въ равенство прихожу.* | *тинаяменъ* | تینکایامن |
| — *привожу.* | *тинайтаменъ* | تینکایتامن |
| | *тинляндураменъ* | تینکلاندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Ради. | *уцюнь* | اوچون |
| Радованіе. | *масаймаклыкъ* | ماصايماقلق |
| Радостныя вѣсти подаю. | *сююнциляйменъ* | سيونچيلايمن |
| Радость. | *сююнцъ* | سيونچ |
| Радуга. | *каусе*<br>*касахъ* | قَوس<br>قصاخ |
| Радуюся. | *масаяменъ*<br>*шадланаменъ*<br>*сююнаменъ* | مصايامن<br>شادلانامن<br>سيونامن |
| Радѣю. | *завокланаменъ*<br>*илькасакляна-менъ* | ذاوقلانامن<br>ايلكاساكلانامن |
| Радѣтельный. | *илькасакъ,* | ايلكاساك |
| Раждаюсь. | *тугаменъ*<br>*лайда буламенъ* | توغامن<br>پيدا بولامن |
| Раждаю. | *тугураменъ*<br>*бала табаменъ*<br>*балалайменъ* | توغورامن<br>بالاتابامن<br>بالالايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Разбиваю. | *уватаменъ* | اواتامن |
| | *ватылдураменъ* | واتلدورامن |
| Разбиранїе. | *саиргамакликъ* | سايرغاماقلق |
| Разбиратель. | *саиргагуци* | سايرغاغوچى |
| Разбираю. | *саиргайменъ* | سايرغايمن |
| | *тиргяйменъ* | تيركايمن |
| Разбитый. | *ватыкъ* | واتق |
| Разбой. | *каракъ* | قاراق |
| Разбойникъ. | *каракцѣ* | قاراقچى |
| Разбойничаю. | *караклайменъ* | قاراقلايمن |
| Разбойничество. | *каракцѣлыкъ* | قاراقچيلق |
| Разборщикъ. | *тиргагуцѣ* | تيركاكوچى |
| Разборъ. | *тиргавъ* | تيركاو |
| Разбрасываю. | *ары бери ташлагылайменъ* | آرى برى تاشلاغلايمن |
| Разбуживаю. | *уяндураменъ.* | اوياندورامن |
| Разбѣгаюсь. | *ары бери кацкылайменъ* | آرى برى قاچقلايمن |
| | *кацылгылайменъ* | چاچلغلايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Разваливаюсь. | *ѣмирулъгяляйменъ* | یمرولکالاین |
| Разведенный. | *аирынъ* | آیردق |
| Развертываю. | *ацаменъ* | آچامن |
| Развеселяюсь. | *шадланыпъ киляменъ* | شادلانب کیلامن |
| Развиваю. | *тагатаменъ* | تاغانامن |
| Развилина. | *аиры агацъ* | آیری آغاچ |
| Разводчикъ. | *аирылдургуцы* | آیرولدورغوچی |
| Разводъ скота. | *тарату* | تارانو |
| Развожу скотъ. | *туваръ таратаменъ* | توار تارانامن |
| *— мужа съ женою.* | *айраменъ* | آیرامن |
| *— въ разныя мѣста.* | *ары бери ташыгылайменъ* | آری بری تاشیغلاین |
| Развратникъ. | *азгургуцѣ* | آزغورغوچی |
| Развратный. | *ухшавсезъ,* | اوخشاوسیز |
| | *юруксезъ* | یوروقسیز |
| Развращаю. | *юруксезратаменъ* | یوروقسیز رانامن |
| | *ухшавсезратаменъ* | اوخشاوسیز رانامن |
| | *азгураменъ* | آزغورامن |

Развраще-

| | | |
|---|---|---|
| Развращенїе. | *азгурулмаклыкъ* | آزغورولماقلق |
| Развѣваю. | *ѣльтальдурамень* | يلتلدورامن |
| Развѣшиваю. | *ильгуляймень* | ايلكولايمن |
| — *вѣсомъ.* | *тарткылаймень* | تارتقلايمن |
| Развѣ. | *керлкъ* | كراك |
| Развязываю. | *цицямень,* | چيچهمن |
| | *чишямень* | چيشامن |
| | *цицильдурамень* | چيچيلدورامن |
| Разгибаю. | *ясамень* | ياسامن |
| | *кайрамень* | قايرامن |
| Разглагольствую. | *калляшамень* | كاپلاشامن |
| Разглашаю. | *ярлаймень* | يارلايمن |
| Разглашенїе. | *ярламаклыкъ* | يارلاماقلق |
| Разгнѣваю. | *цируткюляймень* | چيرونكولايمن |
| Разговариваю. | *сюзьляшамень* | سوزلاشامن |
| Разговариваю вмѣстѣ. | *айтышамень* | ايتيشامن |
| Разговоръ. | *кялляшу* | كاپلاشو |

| | | |
|---|---|---|
| Разгоняю. | *кувалагылаймeнъ* | قوالاغلای من |
| *Угоняю.* | *сюргуляймeнъ* | سورکولای من |
| Разгораживаю дверь. | *цитанъ ишикъ ацаменъ* | چیتان ایشیک اچامن |
| — *огородъ.* | *цитанъ бузаменъ* | چیتان بوزامن |
| Разгораюсь въ горячкѣ. | *кабынаменъ* | قابونامن |
| | *иссерайменъ* | ایسی سرای من |
| Разгорается огонь. | *утъ кызаде* | اودقیزادی |
| Разграбленіе. | *талагыламяклыкъ* | تالاغلاماقلق |
| Разграбляю. | *талагылайменъ* | تالاغلای من |
| Раздаваніе. | *биргуляамяклыкъ* | برکولامکلک |
| Раздавливаю. | *басылдураменъ* | باسیلدورامن |
| Раздача. | *биргиляевъ* | برکولاو |
| Раздаю. | *бирьгиляйменъ* | برکیلای من |
| Раздвигаю. | *ѣлыждургылайменъ* | یلشدورغلای من |
| Раздвоиваю. | *икилягиляйменъ* | ایکی لاکلای من |
| | *икига яраменъ* | ایکی کایارامن |
| Раздираю. | *ѣртқылайменъ* | یرت قیلای من |

| | | |
|---|---|---|
| Раздоръ. | *талашъ* | تالاش |
| Раздражатель. | *учукдургучи* | اوچوكدوركوچى |
| Раздражаю. | *учукдурамень* | اوچوكدورامن |
| Раздробляю. | *ваклагылаймень* | واقلاغلاىمن |
| Раздуваю. | *уркюляймень* | هوركولاىمن |
| — *развѣваю.* | *урюль тараты-ль ѣбарамень* | هوروب تاراتيب يباراامن |
| — *огонь.* | *утъ кыздура-мень* | اوت قيزدورامن |
| Раздѣваю. | *чичиндурамень* | چيچندورامن |
| Раздѣваюся. | *чичинамень* | چيچنامن |
| Раздѣленіе. | *бульмаклыкъ* | بولمكلك |
| Раздѣлъ. | *уляшу* | اولەشو |
| Раздѣляю. | *булямень* | بولەمن |
| | *бульгиляймень* | بولكيلاىمن |
| — *по частямъ.* | *уляшкиляймень* | اولاشكيلاىمن |
| | *уляшдургыляй-мень* | اولاشدوركيلاىمن |
| Разжигаю. | *кугондурамень* | كويوندورامن |
| Разжимаю. | *ачамень* | آچامن |
| | *кайрамень* | قايرامن |
| | *какрылъ ачамень* | قايريب آچامن |

Разореніе.

| | | |
|---|---|---|
| Раззоренїе. | *хараплыкъ* | خرابلق |
| Раззоренный. | *харапъ,* | خراب |
| | *вайранъ* | ويران |
| Раззоритель. | *харапъ калгуцы* | خراب قلغوچى |
| Раззоряю. | *вайранлайменъ* | ويرانلاى من |
| | *харапъ кыла-менъ* | خراب قيلامن |
| Разламываю. | *бузгулайменъ* | بوزغولاى من |
| | *ваткылайменъ* | وانقيلاى من |
| Разливаю. | *туккиляйменъ* | توككلاى من |
| Разливаюсь, распространяюсь. | *яйляменъ* | يايلامن |
| | *тугюлькиляй-менъ* | توكولكيلاى من |
| Различаю. | *айраменъ* | آيرامن |
| | *аирмалайменъ* | آيرملاى من |
| — *отличаю.* | *башкалайменъ* | پاشقەلاى من |
| Различаюсь. | *башхаланаменъ* | باشقەلانامن |
| | *узьгаляна менъ* | اوزكالانامن |
| | *узьгараменъ* | اوزكارامن |
| | *унгалянаменъ* | اونكنكالانامن |
| | *унгяраменъ* | اونككارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Различїе. | *аирма* | آیرمه |
| | *башкалыкъ* | باشقەلق |
| Различно. | *башкаца,* | باشقەچە |
| | *узьгаца* | اوزگاچە |
| Различный. | *тюрлю* | تورلو |
| Различнымъ кажусь. | *турьлянаменъ* | تورلانامن |
| | *турьлюляна-менъ* | تورلولانامن |
| Различный цвѣтомъ. | *турьлю тусьлю* | تورلوتوسلو |
| Различнымъ образомъ. | *тюрлю рацшъ белянъ* | تورلوروش بلان |
| Разломать. | *ватмакъ* | واتمق |
| — *домъ.* | *уй кутармакъ* | اوی قوتارماق |
| Разломить. | *сындргыламенъ* | صندرغیلاماق |
| Разлука. | *аирылышъ* | آیرلوش |
| Разлучаю. | *аирылышдура-менъ* | آیرولوشدورامن |
| Разлучаюсь. | *аирулушаменъ* | آیرولوشامن |
| | *аируламенъ* | آیرولامن |
| Разлученїе. | *аирулдурмак-лыкъ* | آیرولدورماقلق |

Размно.

| | | |
|---|---|---|
| Размножаю. | кюбяйткиляй-менъ | كوبايتكيلايمن |
| | кюбяйдульту-раменъ | كوبايدولتورامن |
| | тюгятаменъ | توكاتامن |
| Размашываю. | тагатаменъ | تاغاتامن |
| | тагатулдура-менъ | تاغاتلدورامن |
| Размываетъ вода. | су казаде | صوقازادى |
| | — казкылайде | صوقازقيلايدى |
| | — ѣраде | صويرادى |
| Размышленіе. | фикирь кылмак-лыкъ | فكرقلمالق |
| Размышляю. | фикирь кыла-менъ | فكرقيلامن |
| Размѣриваю. | ульцягиляймень | اولچەكيلايمن |
| Размѣръ. | улиця. | اولچە |
| | ульцягиляевъ | اولچەكيلاو |
| Разнемогаюсь. | агырыкланаменъ | آغرقلانامن |
| Разнимаю. | апраменъ | آيرامن |
| | арьцялайменъ | آرچەلايمن |
| Разница. | аирма | آيرمه |

| | | |
|---|---|---|
| Разномaнерный. | *тюрлюшикильлѣ* | تورلوشيكيللى |
| Разноногїй. | *алцыкъ аякъ* | آلچق اياق |
| Разно. | *башкаца* | باشقاچه |
| — *инаče.* | *узьгаца.* | اوزكاچه |
| | *унгаца* | اونككاچه |
| — *раздѣльно.* | *аира.* | آيرا |
| | *аирыкъ* | آيريق |
| | *тюрьлю* | تورلو |
| Разнота. | *башкалыкъ* | باشقەلق |
| Разноцвѣтный. | *тюрьлютусьлю* | تورلونوسلو |
| Разношуся. | *таргайменъ* | تارغايمن |
| | *юрутуляменъ* | يوروتولامن |
| | *яйляменъ* | يايلامن |
| Разношу. | *юруткуляйменъ* | يورونكولاى من |
| Разнощикъ. | *юруткуцѣ* | يورونكوچى |
| Разнствую. | *узьгалянаменъ* | اوزكالانامن |
| | *гайрилянаменъ* | غيرلانامن |
| Разнуздываю. | *аузлыкъ аламенъ* | آوزلق الامن |

| | | |
|---|---|---|
| Разный. | башка | باشقه |
| | турлю | تورلو |
| Разогрѣваю. | *исытылъ ѣбара-менъ* | ایسیتب بیارامن |
| Разорванный. | *кися узюлганъ* | کیسه اوزولکان |
| | *узюльдурульгакъ* | اوزولدورولکان |
| Разорвать. | *узюльдурмякъ* | اوزولدورمک |
| — *въ клочьки.* | *титимляй* | تیتم لای |
| Разпиливаю. | *игалъ ѣбараменъ* | ایکاب بیارامن |
| Разравниваю. | *тигизлягиляй-менъ* | تیکزلاکلای من |
| Разрубаю. | *цабкылайменъ* | چابقلای من |
| Разрушаю. | *пара паря кыламенъ* | پاره پاره قیلامن |
| Разрываю. | *узьгиляйменъ* | اوزکلای من |
| | *узюльдугиляй-менъ* | ازولدورکلای من |
| — *рою.* | *ѣргылайменъ* | یرغلای من |
| | *ѣрулдургулай-менъ* | یرولدورغولای من |
| Разрывъ. | *узюлюшъ* | اوزولوش |

Разрѣзанїе.

| | | |
|---|---|---|
| Разрѣзаніе. | *киськуляв* | کیسکولاو |
| Разрѣзанный. | *киськулянган* | کیسکولانکان |
| | *кисик* | کیسک |
| Разрѣзываю. | *киськуляймен* | کیسکولای من |
| | *кисульдургиляймен* | کیسولدورکلای من |
| Разрѣшаю. | *узюлюштурамен* | اوزولوشتورامن |
| | *рухсать бирамен* | روخصت برامن |
| Разума быстрота. | *раван гакыллык* | روان عقللق |
| Разумно. | *фягум белян,* | فهم بلان |
| Разумный. | *фягумлы,* | فهملی |
| | *акыллы,* | عقللی |
| | *зиряк* | زیراک |
| Разумъ. | *фягум* | فهم |
| Разумѣю. | *анлаймен* | آنکلای من |
| Разуменъ становлюсь. | *фягумлянамен* | فهملانامن |
| | *акылланамен* | عقللانامن |
| Разуть. | *цицьмяк* | چیچمک |

| | | |
|---|---|---|
| Разъяряюся. | кюйгякляна менъ | کویکاکلانامن |
| Раковина. | мядія | مدیه |
| Ракъ. | керувитъ, | کرویت |
| | кыскацъ | کیسکاچ |
| — *созвѣздіе.* | сирятанъ | سرطان |
| Рана. | яра, | یارا |
| | джарахатъ | جراحت |
| Раненый. | яралы | یارالی |
| Ранній. | иртагѣ | ایرته‌کی |
| Рано. | ирта | ایرته |
| Раночка. | ярацыкъ | یاراچق |
| Раню. | яралаймен | یارالای‌من |
| | яраландура-менъ | یارالاندورامن |
| | ярала гылай-менъ | یارالاغلای‌من |
| Раскащикъ. | яншакъ | یانکشاق |
| Расказываніе. | яншамаклыкъ | یانکشاماقلق |
| Расказываю. | яншаймен | یانکشای‌من |
| Раскаиваюся. | укюнаменъ | اوکونامن |

Раскали-

| | | |
|---|---|---|
| Раскаливаю. | *яргылайменъ* / *ярулдураменъ* | یارغلای من / یارولدورامن |
| Раскаливаюсь. | *ирїйменъ* | ایری من |
| Раскаянїе. | *укюнмаклыкъ* | اوکونمکلک |
| Раскидываю. | *ташлагылай-менъ* / *быркагылайменъ* | تاشلاغلای من / برقاغلای من |
| Раскидываюсь. | *ташланаменъ* / *ташлангыланаменъ* | تاشلانامن / تاشلانغیلانامن |
| Раскидывается лѣсъ. | *агацъ бюрьлянаде* | آغاچ برلانادی |
| Раскрываю. | *ацаменъ* / *нцкулайменъ* | آچامن / آچقولای من |
| Раскрытый. | *ацыкъ* | آچق |
| Распадшїйся. | *шавшаганъ* | شاوشاغان |
| Распаленїе. | *иссесратмякликъ* / *кююндурмякликъ* | اسی سراتمکلک / کوبوندورمکلک |
| Распаляюсь. | *коюнгиляйменъ* / *кабунгылайменъ* | کوبونکلای من / قابونغلای من |

| | | |
|---|---|---|
| Распаляю. | *кююндураменъ* | گوبوندورامن |
| | *кююндургылайменъ* | گوبوندورکلای من |
| Распариваю. | *сюткиляйменъ* | سونکلای من |
| Распечатываю. | *мигиръ бузаменъ* | مهر بوزامن |
| Распложаю. | *таратаменъ* | تارانامن |
| | *учьдураменъ* | اوندورامن |
| Расплываюсь. | *яиляменъ* | يايلامن |
| | *яильгиляйменъ* | يايل کلای من |
| Распознаваю. | *таныгылайменъ* | تانی غلای من |
| Располагаю. | *булцагылайменъ* | بولچه غلای من |
| Распоясываю. | *бильбавъ цицяменъ* | بيلبو چيچامن |
| Расправливаю. | *тюзятулдураменъ* | توزانولدورامن |
| Распродаю. | *сатылъ тюгятаменъ* | ساتيب توکانامن |
| Распростираю. | *яйгиляйменъ* | يای کيلای من |
| | *яильцургылайменъ* | يايلدور کيلای من |
| | *ясаменъ* | ياسامن |

| | | |
|---|---|---|
| Распространяюсь. | кинаилъ бара- менъ | گینکایب باد امن |
| | кинляна менъ | کینک لانامن |
| Разсѣляюсь. | *тараламенъ* | تارالامن |
| Распространяю. | кинайтаменъ | کینکایتامن |
| | кинайтулдура- менъ | کینکایتولدورامن |
| Распрягаю. | *тувараменъ* | تووارامن |
| Распря. | *бяхясъ* | بحث |
| Распускать отрасли. | *бутакланмакъ* | بوتاقلانماق |
| Распускаю. | *бушаткылаименъ* | بوشاتقیلای من |
| Распускаюсь слинами. | *бугунымъ бушай- де* | بوغونم بوشایدی |
| Распустный. | *фасыкъ* | فاسق |
| Распутываю. | *цицяменъ* | چیچامن |
| Распутїе, перекрестокъ. | *айрыцъ юлъ* | ایروچ یول |
| Распухлый. | *шишилъ киткан* | ششیب کیتکان |
| Распяливаю. | *кирюлдураменъ* | کیرولدورامن |
| Разсаживаю. | *ултургузгылай- менъ* | اولتورغوزغیلای من |
| Разсвѣтаетъ. | *танъ атылъ киллде* | تانک آتیب کیلادی |

| | | |
|---|---|---|
| Разсвѣтъ. | *танъ атаръ вакытъ* | تانك انار واقت |
| *На разсвѣтѣ.* | *танъ атаръ вакытда* | تانك انار واقتده |
| Разсерживаю. | *ацуландураменъ* | آچولاندورامن |
| | *ацуландургылаймен* | آچولاندورغلای من |
| Разслабленіе. | *шалъ булмакъ* | شال بولماق |
| Разслабленный. | *шалъ* | شال |
| Разслабѣваю. | *хальсезсерай менъ* | حالسبز سرای من |
| Разславляю. | *атюктургылайменъ* | آتقتورغلای من |
| Разславляюсь. | *атыгылвкитаменъ* | آتغیب کتامن |
| Разсматриваю. | *карагылай менъ* | قراغلای من |
| Разстегиваю. | *тюймацицяменъ* | توبه چیچامن |
| Разстилаю. | *яилдураменъ* | یابلدورامن |
| | *яяменъ* | یایامن |
| | *тушайменъ* | توشای من |
| | *тушагиляйменъ* | توشا کیلای من |
| Разстояніе мѣста. | *аралыкъ* | ارالیق |

| | | |
|---|---|---|
| *времени.* | *мюддятъ* | مدت |
| Растворяю, отворяю. | *ацылъ ѣбарâменъ* | اچب یارامن |
| | *ацгылаймeнъ* | اچغلای من |
| Разсудительный. | *цицанъ* | چیچان |
| Разсудокъ. | *цаклавъ,* | چاقلاو |
| | | خوی |
| Разсуждаю. | *цаклаймeнъ* | چاقلای من |
| | *тякраръ кыла-менъ* | تکرار قیلامن |
| | *тикшураменъ* | تیکشورامن |
| Разсужденïе. | *цакламаклыкъ* | چاقلاماقلق |
| Разсыльщикъ. | *пейяда хакимъ* | پیاده حاکم |
| Разсылаю. | *тюкюльдурги-ляймeнъ* | توکولدورگلای من |
| Разсыхаюся. | *куpаксыйменъ* | قراقص من |
| Разсохшïйся. | *кураксукъ* | قراقصق |
| Разсѣваю. | *цацгылаймeнъ* | چاچغلای من |
| | *цацылдургы-лаймeнъ* | چاچلدورغلای من |
| Разсѣдаюся. | *яруламенъ* | یارولامن |

Раз-

| | | |
|---|---|---|
| Разсѣдаю въ разныхъ мѣстахъ. | *ярулгылайменъ* | یارولغلای من |
| Разсѣдшійся. | *ярулганъ* | یارولغان |
| Разсѣкаю. | *цалгылайменъ* | چانغلای من |
| | *яра цабаменъ* | باراچابامن |
| Разсѣляю. | *тор тгылаймень* | تارانقلای من |
| Разтапливаю что. | *иритки гяйменъ* | ایریتکلای من |
| — *огонь.* | *утъ кыздургылайменъ* | اوت قیز دورغلای من |
| — *печи.* | *мiюцъ якгылойменъ* | میوچ یاقغلای من |
| Растапливаюсь, разжитаюсь. | *иритуляменъ* | ایریتولامن |
| *Разгараюсь.* | *кыздуруламенъ* | قیز دورولامن |
| Растаптываю. | *табталдураменъ* | تابتالدورامن |
| | *басылдураменъ* | باسلدورامن |
| Растворяю. | *ацкылайменъ* | آچقلای من |
| Растерзываю | *ѣрткылайменъ* | یرتقلای من |
| Растираю. | *исяменъ* | ایسامن |
| | *иськиляйменъ* | ایسکلای من |

Растлитъ.

| | | |
|---|---|---|
| Растлить. | *фискъ кылмакъ* | فسق قلماق |
| Растопляю. | *андургылайменъ* | یاندورغلای من |
| Расточаю. | *тукяндургиляйменъ* | توکاندورکلای من |
| Расточаюсь. | *тюгянгиляйменъ* | توکان کلای من |
| Расточительный. | *буртакъ* | بورتاق |
| Расту. | *усяменъ* | اوسامن |
| Растѣнїе. | *утъ* | اوت |
| Растягаю. | *киряменъ* | کیرامن |
| Растягиваю. | *киргиляйменъ* | کیر کلای من |
| | *кирильдураменъ* | کیرولدورامن |
| Расхищаю. | *алгурлангылайменъ* | آلقورلانغلای من |
| Расходъ. | *цыкышъ* | چقیش |
| Расхожусь. | *таркаламенъ* | تارقالامن |
| Расцвѣтаю. | *гюльлянупъ бараменъ* | کلانب بارامن |
| Расчепляю. | *ярыкландураменъ* | یاریقلاندورامن |
| расчепъ. | *ярыкъ* | یاریق |
| Расчесываю. | *тарапъ тагатаменъ* | تاراب تاغاتامن |

| | | |
|---|---|---|
| Расчищаю. | {тюпляймен ъ<br>{тазартаменъ | توبلای من<br>تازارتامن |
| Расшиваю. | ильмаляйменъ | ايلملای من |
| Расширяю. | кинайтаменъ | كينكايتامن |
| Расширяюсь. | {кинъляна менъ<br>{кинаяменъ | كينكلانامن<br>كينكايامن |
| Расщеляюсь. | яруклана менъ | ياروقلانامن |
| Ратовище копейное. | {сюнгу салъ<br>{няйзя салъ | سونكوساب<br>نيزه ساب |
| Рачительный. | дзягадъкаръ | جهدكار |
| Рвота. | кузку | قوزقو |
| Рву. | узяменъ | اوزامن |
| Рдѣю. | кызараменъ | قيزارامن |
| Ребенокъ. | бала | بالا |
| Ребеночекъ. | балацыкъ | بالاچق |
| Ребро. | кабурга | قابورغه |
| Ребячество. | балалыкъ | بالالق |

Ревнивый.

| | | |
|---|---|---|
| Ревнивый. | кюнч явце<br>кызганцакъ | کُنوچی<br>قیزغانچاق |
| Ревность. | кюнувъ | کُنو |
| Ревную. | кюнюляймень | کُنولای من |
| Реву. | акырамень | آقرامن |
| Ревъ. | акырышъ | آقربش |
| Реэстръ. | дяфтяръ | دفتر |
| Рейтаръ. | ряляхъ шуръ | سلاح شور |
| Ремень. | каишъ | قایش |
| — бритовный. | януеъ | یانو |
| Ремесленный. | гунарлы | هنرلی |
| Ремесло. | гунаръ | هنر |
| Рѣсница. | кирьпюкъ | کیرپوک |
| Рѣшето. | илякъ | ایلاک |
| Рѣшетцо. | илягацъ | ایلاکاج |
| Рѣшетка. | чильтыръ | چیلتر |
| Рѣшеточка. | кяпкыръ | کب کر |
| Рѣшечю. | чильтырляй-<br>мень | چیلترلای من |

| | | |
|---|---|---|
| Рѣшечюся. | *чильтырляна-мень* | چیلترلانامن |
| Ржа, ржавчина. | *тутъ* | طوت |
| Ржавѣетъ. | *тутъ басаде* | طوت باسادی |
| | *татлланаде* | طوتلانادی |
| Ржанїе. | *кишнамакликъ* | کشنامکلک |
| Ржаный хлѣбъ. | *арышъ итмякъ* | آریش اتمک |
| Ржу. | *кишнаймень* | کیشنای من |
| Римъ. | *кызылъ алма* | قزیل آلمه |
| Робкїй. | *юраксезъ* | یوراکسز |
| Робость. | *юраксезлыкъ* | یوراکسزلک |
| Робѣю. | *юраксыймень* | یوراکسین |
| Ровесникъ. | *яшдашъ* | یاشداش |
| Ровикъ. | *ӳруцыгацъ* | اوروچیغاچ |
| Ровъ. | *ӳрӳ* | اورو |
| | *ѣрынде* | یربندی |
| | *цагыдъ* | چاغید |
| Рогатина. | *айры сюнгю* | آیری سونکو |
| Рогатый. | *мїюзлѣ* | میوزلی |

| | | |
|---|---|---|
| Рогожа. | *чипта* | چیپته |
| Рогъ. | *міюзъ* | میوز |
| — *въ которой трубятъ.* | *быргы* | برغی |
| Рода знатнаго. | *сяидъ зада* | سیدزاده |
| Родимое пятно. | *минъ* | مینک |
| Родины. | *тагина* | تهینه |
| Родитель. | *тугургучь* | توغرغوچی |
| Родникъ. | *булакъ* | بُلاق |
| Родничекъ. | *булагачъ* | بُلاغاج |
| Родный. | *берь туганъ* | برتوغان |
| Родственникъ. | *карындашъ* | قرینداش |
| Родство. | *карындашлыкъ* | قرینداشلق |
| Родъ. | *уругъ,* | اورُو |
| | *уругъ* | اوروغ |
| Рожденіе. | *тугмаклыкъ* | توغمانلق |
| Рожденія время. | *туваръ вакытъ* | تووارواقت |
| Рождество. | *тугмышликъ* | توغمشلق |
| Роженъ. | *шишъ* | شیش |

Рожокъ.

| | | |
|---|---|---|
| Рожокъ. | *сымракъ* | صمراق |
| Рожъ. | *арышъ* | آریش |
| — *родилась.* | *арышъ унде* | آریش اونکدی |
| Розонъ. | *гюль* | گل |
| Росмаринъ. | *биберія уты* | بیربه اوتی |
| Розно. | *башка* | باشقه |
| Розсолъ. | *шуръ* | شور |
| Рокитникъ. | *цукъ цыбухъ* | چوق چبوق |
| Рокъ | *каза* | قضا |
| Ропотливый. | *кюбюрюнцакъ* | کوبورونچاک |
| Ропотъ. | *гулгула* | غلغله |
| Ропщу. | *кюбюрюнаменъ* | کوبورونامن |
| Роса. | *цыкъ* | چیق |
| — *мѣдяная.* | *балъ* | بال |
| Росада. | *кулга* | قلغه |
| Роскошный. | *гешрятлы* | عشرتلی |
| Роскошно живу. | *гишъгешряткамашгулъ буламенъ* | عیش عشرتکا مشغول بولامن |

| | | |
|---|---|---|
| Розказчикъ. | *яншакъ* | یانکشاق |
| Роскошь. | *гешрятъ* | عشرت |
| Рослый. | *мазалы* | ماضالی |
| Роспуски, телега. | *арба* | آربا |
| Растить волосы. | *цацъ узъкиря* | چاچ اوزکیرا |
| Ростовщикъ. | *асламцѣ* | آصلامچی |
| Ростъ. | *буй* | بوی |
| — *процентъ.* | *асламъ* | اصلام |
| Росходъ. | *цыкышъ* | چیقیش |
| *Въ росходъ употребляю.* | *хардзылаймень* | خرجلای من |
| Ротъ. | *аузъ,* | آوز |
| | *агызъ* | آغز |
| Роща. | *узькурюлганъ агацъ* | اوزکوردولکان اغاج |
| Рубашка. | *кюйлякъ* | کوبلاک |
| | *кульмякъ* | کولمک |
| Рубежи ставлю. | *киртукляймень* | کیرتوکلای من |
| | *киртукъ саламень* | کیرتوک سالامن |

Рубежъ.

| | | |
|---|---|---|
| Рубежъ. | *киртукъ* | کیرتوک |
| — *поперечный.* | *киртмя* | کیرتمه |
| Рубецъ. | *ѣкъ* | یک |
| — *порубаю, рублю.* | *ѣкляйменъ* | یکلایمن |
| Рубка. | *цабмакъ* | چابماق |
| Рубить заставляю. | *цабдураменъ* | چابدورامن |
| Рублю. | *цабаменъ* | چابامن |
| Руганіе. | *сюкюшмякликъ* | سوکوشمکلک |
| Ругатель. | *сюгюшцѣ* | سوکوشچی |
| Ругательное слово. | *сюкюшъ сюзъ* | سوکوش سوز |
| Ругательство. | *мясхара* | مسخره |
| Ругаюсь съ кѣмъ | *сюкюшаменъ* | سوکوشامن |
| — *кому.* | *мясхара кыла-менъ* | مسخره قیلامن |
| Ругаю. | *сюгаменъ* | سوکامن |
| Руда, минералъ. | *мягданъ* | معدان |
| Рудожелтый. | *сарымягданьря-нъ* | ساری معدان رنگ |
| Ружье. | *молтыкъ* | مولتیق |
| Рука. | *кулъ* | قول |

Рука

| | | |
|---|---|---|
| Рука правая. | *унъ кулъ* | اونكقول |
| — *лѣвая.* | *сулъ кулъ* | سول قول |
| Рукавицы. | *біяляй* | بيهلاى |
| Рукавъ. | *ѣнъ* | ينك |
| Рукоятка. | *туткуцъ* | توتغوچ |
| Рукояточка. | *тутка* | توتقه |
| Рукодѣлïе. | *колъ ишъ* | قول ایش |
| Рукодѣльный. | *колъ унярлы* | قول هنرلی |
| Рукомойникъ. | *кумганъ* | قومغان |
| Рукою знакъ. | *имъ* | اِم |
| Рукою что можно захватить. | *тутамъ* | توتام |
| Руль. | *сумце* | صومچی |
| Румянецъ въ лицѣ. | *церай* | چرای |
| Румянюсь. | *бизянаменъ* | بزانامن |
| Румяны. | *инликъ* | اینکلك |
| Руно. | *тюкъ* | توك |
| Рута трава. | *седафъ* | صداف |

Рухлядь.

| | | |
|---|---|---|
| Рухлядь. | *юнъ малъ,* | يون مال |
| | *вакъ тюякъ* | واق توباك |
| Ручанїе, поручительство. | *юкцуо булмаклыкъ* | يوكچو بولماقلق |
| Ручаюсь. | *юкцую буламенъ* | يوكچو بولامن |
| | *юкка керяменъ* | يوككا كرامن |
| Ручеекъ. | *кюрълявугацъ* | كورلاوكاچ |
| Ручей. | *кюрълявукъ* | كورلاوك |
| Ручька. | *тутка* | توتقه |
| Рыба. | *балыкъ* | بالق |
| Рыбакъ. | *балыкце* | بالقچى |
| Рыба соленая. | *тузлу балыкъ* | توزلوبالق |
| Рыбка. | *балыкъ гина* | باليق غنه |
| Рыбный, песокъ гдѣ рыбу ловятъ неводомъ. | *кумакъ* | قماق |
| Рыболовецъ. | *андувце* | آنكدوچى |
| Рыболовъ птица. | *калъмяръганъ* | قال مركان |
| Рыганїе. | *кигирмяклыкъ* | كيكرمكلك |
| Рыгаю. | *кикираменъ* | كيكرامن |
| Рыданїе. | *зарулыкъ* | زاروليق |

| | | |
|---|---|---|
| Рыдаю. | *зарзаръ ѣлай-менъ* | زارزاريلاى من |
| Рыжїй. | *ѣрянъ* | يران |
| — *красный конь.* | *кызылъ ѣрянъ-атъ* | قيزل يران آط |
| — *корова.* | *кунырь сегырь* | قونكير صغر |
| Рыжею. | *ѣряняямменъ* | يرانلانامن |
| Рыкаю, реву. | *акыраменъ* | آقرامن |
| Рыкъ. | *акырыкъ* | آقرق |
| Рыло. | *бурунъ* | بورون |
| Рынокъ. | *базаръ,* | بازار |
| | *царшу* | چارشو |
| Рысакъ. | *ѣлишле атъ* | يلشلى آط |
| Рысью бѣгу. | *ѣлямен* | يلامن |
| | *ѣльдураменъ* | يلدورامن |
| Рысь. | *силявсунъ* | سلاوسين |
| Рычагъ. | *рицакъ* | رچاك |
| | *суилъ* | صوبل |
| Рычу. | *муграйменъ* | موكراى من |

| | | |
|---|---|---|
| Рѣдкій. | { сіряк**ъ** / цын**ъ** | سيراك / چين |
| Рѣдкость. | *цинлык**ъ*** | چينلك |
| Рѣдко. | *цин**ъ*** | چين |
| Рѣдѣю. | *сильтырляна-мен**ъ*** | سيلترلنامن |
| Рѣдокъ есмь. | *сіряклянамен**ъ*** | سيرا كلنامن |
| Рѣдька. | *тороп**ъ*** | توروب |
| Рѣжу. | *кичямен**ъ*** | كيسامن |
| — *рѣзьбу.* | *цимяйляймен**ъ*** | چيبايلايمن |
| — *рѣзьба.* | *цимяйляв**ъ*** | چيبايلاو |
| Рѣзецъ. | *цимяйце* | چيبايچی |
| Рѣзная работа. | *цимяй иш**ъ*** | چيبای ايش |
| Рѣзный. | *цимяйлы* | چيبايلی |
| Рѣзъ въ животѣ. | *узяк**ъ** кисювлюви* | اوزاك كيسولوی |
| Рѣка. | *дарья* | دريا |
| Рѣпа. | *шалган**ъ*** | شالغان |
| — *продолговатая.* | *сюйрю шалган**ъ*** | سويروشالغان |
| Рѣпища. | *шалган**ъ** кыра* | شالغان قيرا |

| | | |
|---|---|---|
| Рѣпочька. | *шалганцыгацъ* | شالغانچغاچ |
| Рѣсницы. | *киръ пукъ* | كيرپوك |
| Рѣчька. | *ѣлга* | يلغه |
| Рѣчь. | *колъ* | كاب |
| Рѣченіе. | *сюзь айдышъ* | سوزايديش |
| Рѣшеніе съ кѣмъ. | *узюлкшувъ* | اوزولوشو |
| — *кѣмъ.* | *узюмюшдурувъ* | اوزولوشدردو |
| Рѣшительный. | *цицянъ* | چيچان |
| Рѣшу. | *узюлкшдураменъ* | اوزولوشدورامن |
| Рѣщикъ. | *цимяйлявцѣ* | چمايلاوچی |
| | *цимяйцѣ* | چمايچی |
| Рябина. | *мыцырь,* | مچر |
| | *миляшъ* | ميلش |
| Рябинное дерево. | *мыцыръ агацы* | مچرآغاچی |
| Рябый, пестрый. | *цубаръ* | چبار |
| | *ала* | آلا |
| Ряблю, рѣжу. | *казмалайменъ* | قازمالايمن |
| Рядами стаю. | *катлалъ турамень* | قاتلاب تورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Рядъ. | *кытра* | قتره |
| Рядомъ. | *кытралапъ* | قترهلاپ |
| — *становлю.* | *кытра тургузаменъ* | قترهتورغوزامن |

## С.

| | | |
|---|---|---|
| Сабля. | *кылыцъ* | قلج |
| Садикъ. | *багъгына* | باغ غنه |
| Садно на спинѣ. | *явуръ* | یاور |
| Садовникъ | *багце* | باغچی |
| Садовый, что въ саду. | *багдагы* | باغداغی |
| | *бакцадагы* | باقچهداغی |
| Садокъ птичей. | *кафясъ* | قفس |
| — *рыбный.* | *кюмъба* | کومبه |
| Садъ. | *багъ, бустанъ* | باغ بوستان |
| Сажа. | *быръ* | پیر |
| Сажаю. | *ултуртаменъ* | اولتورتامن |
| — *на что.* | *мингузаменъ* | مینکوزامن |
| Сажень. | *кулацъ* | قولاچ |

| | | |
|---|---|---|
| Саженью мѣряю. | *кулацлаймен̄* | قولاچلایمن |
| Сажу. | *{ултургузамен̄* | اولتورغوزامن |
| | *{ултузамен̄* | اولتوزامن |
| — *курицу на яица.* | *тавок̄ бастурамен̄* | طاوق باستورامن |
| Сажуся на что. | *минамен̄* | منامن |
| *Осѣдаю.* | *{баслыгамен̄* | باسلیغامن |
| | *{югямен̄* | یوکامن |
| Сайга. | *ак̄ кiик̄* | آق کیک |
| Сакъ. | *сузгу* | صوزغو |
| Салатъ. | *марул̄* | مارول |
| Сало. | *тун̄ май* | تونک مای |
| *Тук̄.* | *{зур̄,* | زور |
| | *{кыртыш̄* | قیرتیش |
| Салфетка. | *кул̄ явлок̄* | قول یاولوق |
| Самецъ. | *иркян̄* | ایرکاک |
| Самовольный. | *буйтавцыл̄* | بویتاوچل |
| Самовольство. | *буйтавцылык̄* | بویتاوچیلق |
| Самохвалъ. | *мактанцак̄* | ماقتانچاق |

Самъ.

| | | |
|---|---|---|
| Самъ я. | *узюмъ* | اوزوم |
| Самъ ты. | *узюнъ* | اوزونك |
| Самъ онъ. | *узи* | اوزی |
| Сами мы. | *узюмызъ* | اوزومیز |
| Сами вы. | *узюнызъ* | اوزونکیز |
| Сами они. | *узъляри* | اوزلری |
| Самый. | *инъ* | اینك |
| Самый малый. | *инъ кицципси* | اینك کچی سی |
| Сани. | *чана* | چانا |
| Санки. | *тяртня* | تارتنه |
| Сапогъ. | *итюкъ* | ایتوك |
| Сапожникъ. | *итюкцѣ* | ایتوکچی |
| Саранча матерія. | *сиринде* | سریندی |
| — *полевая.* | *тюзь цигуртка* | توزچکورتکه |
| Сатиръ. | *гифритъ* | هغریت |
| Сахаръ. | *кантъ* | قانت |
| Сахарные конфекты. | *шакерлямя* | شکرلامه |

Сближи-

| | | |
|---|---|---|
| Сближиваюсь. | *якынлашамень*<br>*янашамень* | يقين لاشامن<br>يناشامن |
| Сбрасываю въ низъ. | *тюбянь*<br>*ташлаймень* | توبن تاشلايمن |
| — *сь чего.* | *алыпь ташлаймень* | آلب تاشلايمن |
| Сбѣгаюсь. | *югурюшупь килямень* | يوكروشوب كيلامن |
| Свадьба. | *туй* | طوى |
| Сваливаю съ ногъ. | *ѣгамень*<br>*авдрамень* | يغامن<br>آودرامن |
| Сваливаюсь. | *тушупь барамень* | توشوپ بارامن |
| Сваривaю, варю. | *кайнатыпь ѣбарамень* | قاينانب يبارامن |
| — *желѣзо.* | *ялгаймень* | يالغايمن |
| Сварливый. | *тильазарь* | تيل آزار |
| Сватаю. | *савцылаймень*<br>*кызь ярашамень* | صاوچى لامن<br>قيز باراشامن |
| Сватъ, которой свата-ешъ. | *явцы*<br>*кута* | ياوچى<br>قوتا |

Сваха,

| | | |
|---|---|---|
| Сваха. | *ѣнга* | ينغا |
| Свекла. | *ляллябель* | لبلبل |
| Свербежъ. | *кыцувъ* | قچو |
| Свербитъ. | *кыцыйде* | قچيدى |
| Сверкаю. | *ялкылдайменъ* | يالقيلدايمن |
| | *ялтелдайменъ* | يالتلداى من |
| Сверкаетъ молнія. | *яшинъ яшнайде* | ياشين باشنايدى |
| Сверстываю. | *тугяльляйменъ* | توكاللاى من |
| Сверстникъ. | *яшдашъ,* | ياشداش |
| | *тиндашъ* | تينكداش |
| Свертокъ. | *букьмя,* | بوكمه |
| | *букцамя* | بوقچامه |
| Свертываю. | *букляйменъ* | بوكلاى من |
| | *букляндураменъ* | بوكلاندورامن |
| — *трубкой.* | *юмарлайменъ* | يومارلاى من |
| Свертываюсь. | *бюкляпаменъ* | بوكلانامن |
| | *ураламенъ* | اورالامن |
| — *трубкою.* | *юмарланаменъ* | يومارلانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Сверчокъ. | *цикюрткя* | چكورتكه |
| Сверьху. | *ючардан* | يوقاردان |
| Сверьхъ того. | *андинъ башка* | آندين باشقه |
| Свиваю вмѣстѣ. | *кушулъ ишаменъ* | قوشوب ايشامن |
| — *нитки.* | *ѣлъ юмарлайменъ* | يب يومارلاى من |
| — *клубокъ.* | *юмгаклайменъ* | يومغاقلاى من |
| — *гнѣздо.* | *уялайменъ* | اويالاى من |
| — *въ мотъ.* | *киляпляйменъ* | كيلابلاى من |
| Свидѣтельство. | *тануклыкъ, гювагликъ* | تانوقلق كواهلق |
| Свидѣтельствую. | *тануклайменъ, гювилайменъ, гювалыкъ биряменъ* | تانوقلاى من كواهلاى من كواهلق برامن |
| Свидѣтель. | *тануқъ, гювагъ* | تانوق كواه |
| Свинецъ. | *кара кургашъ* | قارا قورغاش |
| Свинцовый. | *кургашлы* | قورغاشلى |

| | | |
|---|---|---|
| Свинцомъ облагаю. | *кургашлайменъ* | قورغاشلايمن |
| Свинья, | *цуцка,* | چوچقه |
| — *дикая.* | *ябанъ дунгузы* | يابان تونكوزى |
| Свирѣлка. | *сымызгы* | سيبزغى |
| Свирѣльщикъ. | *сымызгыцы* | سيبزغچى |
| Свирѣпое лице имѣющій. | *зиштьюзьле* | زشت يوزلى |
| Свирѣпость. | *царыслыкъ,* | چارسلق |
| | *гайратликъ,* | غايرتلك |
| *въ свирѣпость привожу.* | *царысландура-менъ* | چارسلاندورامن |
| | *гайратляндураменъ* | غيرتلاندورامن |
| *въ свирѣпость прихожу,* | *гайрятлянаменъ* | غيرتلانامن |
| | *гайрятлы булубъ бараменъ* | غيرتلى بولوب بارامن |
| Свирѣпый. | *царысъ* | چارس |
| Свирѣпѣю. | *царысланаменъ* | چارسلانامن |
| Свистанїе. | *сызгырмалыкъ* | صيزغيرماقلق |
| Свистъ. | *сызкырушъ,* | صيزقيروش |
| | *сызкыру* | صيزقيرو |
| Свистокъ. | *сызкыргуцѣ* | صيزقيرغوچى |

| | | |
|---|---|---|
| Свихнуть. | *бугунданъ тай-дурмакъ* | بوغوندان تایدورماق |
| Свищу. | *сызкырамень* | صیزقیرامن |
| — *вмѣстѣ.* | *сызкырушамень* | صیزقیروشامن |
| — *часто.* | *сызкыргылай-менъ* | صیزقیرغلایمن |
| Свобода. | *азадлыкъ* | آزادلق |
| Свободитель. | *азадъ кылгуцѣ* | آزادقیلغوچی |
| Свободно, просто. | *бошъ* | بوش |
| Свободно, вольно. | *иркенъ* | ایرکن |
| Свободный. | *азадъ* | آزاد |
| Свободность, вольность | *иркинликъ* | ایرکنلک |
| | *азатлыкъ* | آزادلق |
| Свобождаю. | *азадъ кыламенъ* | آزادقلامن |
| | *азатга цыкара-менъ* | آزادغه چقارامن |
| | *куткараменъ* | قوتقارامن |
| Свобождаюсь. | *кутуламенъ* | قوتولامن |
| | *азадъ буламенъ* | آزاد بولامن |
| Сводникъ, маклеръ | *савце* | صاوچی |

Сводни-

| | | |
|---|---|---|
| Сводничаю. | *савцилаймень* | صاوچیلای من |
| Сводничество. | *савцилыкъ* | صاوچیلق |
| Сводъ одного съ другимъ. | *уцураштурмаклекъ* | اوچوراشتورماقلق |
| *На щетахъ.* | *тугяйлямяклыкъ* | توکابلامکلک |
| Сводъ свожу. | *кюмбяслаймень* | کمباسلایمن |
| Своевольный. | *буйтавциль* | بویتاوچیل |
| Своевольствую. | *буйтавцилаймень* | بویتاوچیلایمن |
| Своевольство. | *буйтавцилыкъ* | بویتاوچیلق |
| Свожу, примѣняю. | *тугяйляймень* | توکابلایمن |
| | *тугяльляймень* | توکاللایمن |
| Свожу кого съ кѣмъ. | *уцурашдурамень* | اوچوراشدورامن |
| Свожу въ одно мѣсто. | *беръ ѣрга ташилъ куямень* | بر برکاناشیب قویامن |
| Свой. | *узъ* | اوز |
| Свойственникъ. | *узь киши,* | اوزکشی |
| Свойство. | *узьлюкъ* | اوزلوک |
| Сворачиваю. | *бурулдурамень* | بورولدورامن |
| Свѣдомый. | *хабердаръ* | خبردار |

| | | |
|---|---|---|
| Свѣжій. | *таза* | تازا |
| Свѣтаетъ. | *танъ атады* | تانك آتادى |
| Свѣтелъ становлюся. | *ярукланаменъ* | ياروقلانامن |
| Свѣтать. | *ярыйде* | ياريدى |
| Свѣтится. | *ярунаде* | يارونادى |
| Свѣтило. | *куяшъ* | قوياش |
| Свѣтловатый. | *ярыксувракъ* | ياروقسوراق |
| Свѣтложелтый. | *ацыкъ сыры* | آچوق سارى |
| Свѣтло, лый. | *ярукъ,* | ياروق |
| | *ацукъ* | آچوق |
| Свѣтлость. | *яруклукъ* | ياروقلوق |
| Свѣтъ. | *ярукъ* | ياروق |
| — *заря.* | *танъ* | تانك |
| — *видъ.* | *шикиль* | شيكيل |
| — *доброта.* | *унъ* | اونك |
| Свѣча. | *шямъ* | شام |
| Свѣчка. | *шямцигачъ* | شام چيكاچ |
| Свѣчу, освѣщаю. | *ярытаменъ* | يارىتامن |
| Свѣшиваюсь, опускаюсь. | *салынаменъ* | سالينامن |

Свѣчникъ.

| | | |
|---|---|---|
| Свѣчникъ. | *шамцѣ* | شامجی |
| Связываю. | *бяйляймень* | بايلايمن |
| | *бяйлянуштурамень* | بايلانوشتورامن |
| Связываюсь. | *бяйлянушамень* | بايلانوشامن |
| | *ураланушамень* | اورالانوشامن |
| Связанный. | *бяйле* | بايلی |
| Связка. | *бяйлямя* | بايلامه |
| Связываю бревна въ замокъ. | *калдырмалаймень* | قالدیرمالایمن |
| Связь. | *калтурма* | قالتورما |
| Святцы. | *гурра* | غره |
| Святый, чудотворецъ. | *авлія* | اولیا |
| Священникъ. | *имамъ* | امام |
| Священство. | *имамлыкъ* | امامليق |
| Сгущаю. | *кююлуштурамень* | قویولوشتورامن |
| | *уюштурамень* | اویوشتورامن |
| Сгущаюсь. | *кююламень* | قیولامن |
| | *кююлушамень* | قیولوشامن |
| | *уюшамень* | اویوشامن |

Сегодни-

| | | |
|---|---|---|
| Сегоднишнїй. | букюньгѣ | بوكونكی |
| Сего дня. | букюнь | بوكون |
| Семдесятъ. | итмышъ | يتمش |
| Семидесятый. | итмышинцѣ | يتمشنچی |
| Седьмый. | ѣтынцѣ | يتنچی |
| Семь. | ѣти | يتی |
| Сей, сїя, сїе. | бу. | بو |
| | ушбу | اوشبو |
| Сей самый. | бу узи | بواوزی |
| Сей часъ. | заманда, | زمانده |
| | бу сагятдя | بوصاعتده |
| Секта. | мязгялъ | مذهب |
| Селезенка. | талакъ | تالاق |
| Селитра. | шура | شورا |
| Село. | иль, | ايل |
| | авулъ | آول |
| Сельдь. | искомри | اسقومری |
| Сельскїй человѣкъ. | авулъ киши | آول كشی |
| Селянка. | кайгуня | كايكونه |

| | | |
|---|---|---|
| Семьнадцать. | *онъ ѣти* | اون يتى |
| Семъсотъ. | *ѣти юзъ* | يتى يوز |
| Семья. | { *аглибяитъ,* | اهل بيت |
| | *уй ици* | اوى ايچى |
| Сѣмя. | *урлукъ* | اورلوق |
| Сенатъ. | *диванъ сарай* | ديوان سراى |
| Сентябрь, знакъ вѣсовъ. | *мизанъ* | ميزان |
| Сердечно. | *кюнуль белянъ* | كونكول بلان |
| Сердитый. | *ацувлы* | آچولى |
| Сердце. | *юракъ* | يوراك |
| — *желаніе.* | *кунуль* | كونكول |
| — *гнѣвъ.* | *ацувъ* | آچو |
| Серебро. | *кюмушъ* | كموش |
| Сербромъ облагаю. | *кюмушляймень* | كموشلايمن |
| Серебренникъ. | *кюмущѣ* | كموشچى |
| Сержуся. | { *ацуланаменъ* | آچولانامن |
| | *ацыгланаменъ* | آچغلانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Сержу. | *ацуландураменъ* | آچولاندورامن |
| | *ацувга кильтураменъ* | آچوغه کیلتورامن |
| Сермяга. | *сюкмянъ* | سوکن |
| Серпъ. | *уракъ* | اوراق |
| Серьга. | *сырга* | صرغه |
| Сестра. | *алта* | آپته |
| — *меньшая.* | *синилъ* | سینکیل |
| Сжигаю. | *кюйдурупъ ѣбараменъ* | کویدوروب ییبارامن |
| Сжимаю. | *сыгылъ ѣбараменъ* | سیغیب ییبارامن |
| | *сыглушдураменъ* | سیغلوشدورامن |
| Сзади. | *арткару* | آرتقارو |
| Сиводушка лисица. | *кукъ уякъ* | کوک اویاک |
| Сивый конь. | *бусъ атъ,* | بوص آط |
| | *кукъ атъ* | کوک آط |
| Сивожелѣзый. | *тимиръ кукъ атъ* | تمر کوک آط |
| Сижу. | *утураменъ* | اولتورامن |
| — *вмѣстѣ.* | *утурушаменъ* | اولتوروشامن |

| | | |
|---|---|---|
| Сила. | *куць* | کوچ |
| *Могущество.* | *куввятъ* | قوّت |
| *Въ силу прихожу.* | *кувватлянаменъ* | قوّتلنامن |
| Сила, власть. | *кодрятъ* | قدرت |
| Силокъ. | *тузакъ* | توزاق |
| Силою беру. | *куцьлялъ аламенъ* | کوچلاب آلامن |
| Сильный. | *куцьлю* | کوچلو |
| | *куввятлу* | قوّتلو |
| Силюся. | *куцянаменъ* | کوچانامن |
| Синеватый. | *кюклю* | کوکلی |
| | *кюксувракъ* | کوکسوراک |
| | *кюксималъ* | کوکسیمال |
| Синенькій. | *кюкъ гиня* | کوککنه |
| Синій. | *кюкъ* | کوک |
| Синѣю. | *кюгяряменъ* | کوکارامن |
| Синю. | *кюкка буяйменъ* | کوککا بویامن |
| | *кюгяртяменъ* | کوکارتامن |
| Сиповатый. | *цынгылтакъ тавошлы* | چنکغلتاق تاوشلی |

| | | |
|---|---|---|
| Сиповато говоритъ. | *цынгылтакъ сюзьляйде* | چنکغلتاب سوزلايدى |
| Сирота. | *ѣтымъ* | يتم |
| | *укскозъ* | اوكسوز |
| Сиротсво. | *ѣтимликъ,* | يتم لك |
| | *уксюзликъ* | اوكسوزلك |
| Сито. | *кылъ иллякъ* | قل ايلاك |
| Сїянїе. | *балкумаклыкъ* | بالقوماقلق |
| — *лучей.* | *шугляляныяклнкъ* | شغلالنماقلق |
| | *ялдурамаклыкъ* | يالدوراماقلق |
| Сїяю. | *балкыйменъ* | بالقى من |
| Сказочька. | *юмакъ гыня* | يوماقغنه |
| Сказываю. | *айтаменъ* | ايتامن |
| Скалка. | *уклавъ* | اوقلاو |
| Скалозубъ. | *иршыкъ* | ايرشيق |
| Скалю зубы. | *иршаяменъ* | ايرشايامن |
| | *иршайтаменъ* | ايرشايتامن |
| Скамья. | *вандала* | صندله |

Скаред-

| | | |
|---|---|---|
| Скаредный. | циркинъ.<br>цюбюрѣ | چركن<br>چبور |
| Сказка. | юмакъ | يوماق |
| Скатерть. | дястурганъ | دستورغان |
| Скатъ. | урълюкъ,<br>куйлукма | اورلوك<br>قوبلوقمه |
| Скачу. | сикирямeнъ | سيكرامن |
| Скважина. | тишукъ,<br>ярукъ | تيشوك<br>ياروق |
| Скверный. | мордоръ,<br>харамъ | مردار<br>حرام |
| Скверность. | мордарлыкъ<br>цирькинликъ | مردارلق<br>چيركنلك |
| Скверню. | мордарлайменъ | مردارلاى من |
| Сквозь. | утя | اوته |
| Скидаю. | цицяменъ | چيچامن |
| Скидываю, бросаю. | быргалъ куяменъ<br>тумянъ таш-<br>лапъ ѣбараменъ | برغاب قويامن<br>تومن تاشلاب يبارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Скипаюсь. | *кайналъ куиламенъ* | قايناب قيىلامن |
| Скисаюсь. | *ацышаменъ* | آچيشامن |
| Скитаюсь. | *юртякляnаменъ* | يورتكلانامن |
| | *ташланаменъ* | تاشلانامن |
| Складный ножикъ. | *бюкма лецакъ* | بوكمه پچاق |
| | *леки —* | پكى پچاق |
| Складъ въ письмѣ. | *иця* | ايجه |
| Складъ, складка. | *салышувъ* | سالشو |
| Складываю буквы. | *иццяляйменъ* | ايجالايمن |
| Складываю въ кучу. | *цюмъ цяменъ* | اويوم اويامن |
| — *свертываю.* | *букляйменъ* | بوكلايمن |
| — *выкладываю вонъ.* | *кутараменъ* | قوتارامن |
| Складываюсь въ складку. | *салышаменъ* | ساليشامن |
| Склеиваю. | *ѣлимляйменъ* | يلملايمن |
| — *сращиваю.* | *ѣлимляпъ цлайменъ* | يلملاب اولايمن |
| Склейка, сростъ. | *цлавъ* | اولاو |
| Склонность. | *мяиль* | ميل |
| Склонный. | *мяильли* | ميللى |

| | | |
|---|---|---|
| Склоняюся. | *мяилляна менъ* | میللنامن |
| *Наклоняюсь.* | *ингяя менъ* | اینککا بامن |
| Склоняюсь, соглашаюсь. | *кюня менъ,* | کرنامن |
| | *кюнюша менъ* | کونوشامن |
| Склоняю. | *мяилляндура-менъ* | میل لندورامن |
| — *наклоняю.* | *ингяйтя менъ* | اینککایتامن |
| — *дерево.* | *иельдура менъ* | ایلدورامن |
| — *соглашаю.* | *кюнюштура менъ* | کونوشتورامن |
| Скоба. | *атлама* | آتلامه |
| Скобель. | *ѣшкы* | یشقی |
| Скобелью скоблю. | *ѣша менъ* | یشامن |
| Скоблю. | *кыра менъ* | قرامن |
| Скованый въ кандалы. | *бугавлы* | بوغاولی |
| Сковорода. | *таба,* | تابا |
| | *тава* | تاوا |
| Сколь, сколько. | *ниця,* | نیچه |
| | *ницаклы* | نیچاقلی |
| Скользкій. | *таишкакъ* | تایشقاق |

Скольжу.

| | | |
|---|---|---|
| Скольжу. | *тайшаменъ* | تایشامن |
| Сколь дешево. | *ницюхъ арзанъ* | نیچوک ارزان |
| Скончавшійся | *адзяльлянмышъ* | اجل لانمش |
| Скопецъ. | *бецьтурульганъ* | بچتورولکان |
| Скоплю. | *бечаменъ* | بچامن |
| Скопъ. | *кумяклящу* | کوماکلاشو |
| Скорбный. | *маилъ* | مایب |
| Скорбь, боль. | *дярьтъ* | درت |
| Скорбь. | *рянд3ю* | رنجو |
| Скорблю. | *рянд3ійменъ* | رنجی من |
| | *аврyксынаменъ* | آوروقسینامن |
| Скорбитъ душа. | *янымъ аврійде* | یانم اوریدی |
| Скоренько. | *тизъ гиня* | تیز کنه |
| Скорлупа. | *кабукъ* | قابوق |
| Скорый. | *тизъ* | تیز |
| | *ѣльдамъ* | یلدام |
| Скоролетающій. | *уцкуръ* | اوچقور |
| Скоро на скоро. | *тизьмятизъ* | تیزمه تیز |
| Скоропостижный. | *ашыкцанъ* | آشیقچانک |

| | | |
|---|---|---|
| Скорость. | *тизликъ* | تیزلک |
| Скорпїонъ. | *гякрапъ,* | عقراب |
| | *цаянъ* | چیان |
| Скороходъ. | *пяикъ* | پییک |
| Скорчившїйся, сугорбив: | *мукцикъ* | موکچیک |
| Скорый, поспѣшный. | *ѣлдамъ* | بلدام |
| Скотина домовая. | *туваръ* | توار |
| Скотъ, звѣрь. | *хяйвачъ* | حیوان |
| Скачокъ. | *сикиртмя* | سیکرتمه |
| Скребница, скребло, | *кыргыцъ* | قرغیج |
| Скребу. | *кырамен* | قرامین |
| Скребетъ кошка. | *тырнашаде,* | ترناشادی |
| | *тырнаклашаде* | ترناقلاشادی |
| Скрежещу. | *цяйнанаменъ* | چاینانامن |
| | *тышнанаменъ* | تشنانامن |
| | *шыгыртатаменъ* | شیغرتانامن |
| Скрипица. | *кумызъ* | قومیز |
| Скрипачь. | *кумызцѣ* | قومیزچی |
| Скромность. | *басыклыкъ* | باسقلیق |

| | | |
|---|---|---|
| Скромный. | басыкъ | باسيق |
| Скрываю, прячу. | яшураменъ | ياشورامن |
| Скрываю, утаиваю. | кизьняйменъ | كيزنايمن |
| | гизьляйменъ | كيزلاي من |
| Скрыплю. | цийгултайменъ | چيغولتاي من |
| | цыгырдайменъ | چيغرداي من |
| Скрыпъ. | чикырдакъ, | چقرداق |
| | цыгултакъ | چغولتاق |
| Скрытный. | туйбу | تويبو |
| | яшурунцякъ. | ياشرونچك |
| Скрючившїйся. | кякряйганъ | ككرايكان |
| Скудно, скудный. | юкаданъ | يوقادانك |
| Скудость. | юкаданлыкъ | يوقادانكلق |
| *Въ скудость прихожу.* | юкаданга тар-менъ | يوقادانكغه تارتامن |
| Скука. | иригу | ايرى كو |
| Скуку наношу. | бушуктураменъ | بوشوقتورامن |
| |ирикдураменъ | ايركدورامن |
| Спупаю. | сатылъ аламенъ | سانيب الامن |

Скупо,

| | | |
|---|---|---|
| **Скупъ, скупый.** | *саранъ* | صاران |
| | *сыкна* | سيقنه |
| **Скупость.** | *саранлыкъ* | سارانلق |
| **Скуплюсь.** | *саранланаменъ* | صارانلانامن |
| **Скучливый.** | *бушунцакъ* | بوشونچاق |
| **Скучно, скучный.** | *иругуце* | ايرغوچى |
| **Скучаю.** | *бушугаменъ* | بوشوغامن |
| **Слабкїй, слабко.** | *бошъ* | بوش |
| **Слабое здоровье.** | *дармянсезликъ* | دارمن سيزلك |
| **Слабость.** | *хальсезликь* | حالسيزلك |
| *Въ слабость прихожу.* | *хальсезсрайменъ* | حالسيز سرايمن |
| *Слабѣю.* | *бушайменъ* | بوشاى من |
| **Слава Богу.** | *ходайга шукуръ* | خدايغه شكر |
| | *альхамдулилла* | الحمد لله |
| **Слава.** | *ать,* | آت |
| | *мяшхурлекъ.* | مشهورلك |
| **Славлю.** | *шюкурьляйменъ* | شكرلاى من |
| *Сбираю.* | *нїязцилайменъ* | نيازچيلاى من |
| **Славный.** | *мяшгуръ* | مشهور |

| | | |
|---|---|---|
| Славенъ становлюсь. | мяшгулянамень | مشهورلانامن |
| | атыгамень | آتيغامن |
| Сладкій. | татлы, | تاتلى |
| | сюцюкъ | سچوك |
| | ляззятлы | لذتلى |
| Сладкорѣчивый. | татлы сюзълѣ | تاتلى سوزلى |
| Сладострастіе. | шягвятъ | شهوت |
| Сладость. | ляззятлыкъ | لذتلك |
| Сладѣю. | татыймень | تاتيمن |
| | сюцюймень | سچوى من |
| Сламываю. | кутярамень | كوتارامن |
| | ватылъ аламень | واثب الامن |
| Слеза. | яшъ | ياش |
| *Прослезяюся.* | яшлянамень | ياشلنامن |
| Слезно. | кюзь яши белянъ | كوزياش بلان |
| Слезливый. | мунгакъ | مونكغاق |
| Слетаю. | уцулъ китямень | اوچوب كتامن |
| Слетаюся. | уцущулъ киля-мень | اوچوشوب كيلامن |
| Слива дерево. | эрыкъ агацы | ايريك آغاچى |

| | | |
|---|---|---|
| Слива. | эрикъ | ایریک |
| Сливаюсь. | куюлушаменъ | قیولوشامن |
| Сливаю. | куюлуштура-менъ<br>куюлъ куяменъ | قیولوشتورامن<br>قیوب قویامن |
| Слизь. | шаикъ | شایق |
| Слина. | тюкурукъ | توکوروک |
| Слюню. | тюкюрюкляй-менъ | توکورکلای من |
| Слизкій, скользкій. | ѣлышкакъ | یلیشقاق |
| *Въ слизи.* | шаиклы | شایقلی |
| *Въ слизи мараю.* | шаиклайменъ | شایقلای من |
| Сличаю. | тугяльляйменъ | توکاللای من |
| Словесный. | сюзлю | سوزلو |
| Словечко. | сюзьгеня | سوزکنه |
| Словно какъ старикъ. | амянъ картъ дай | آمن قارتدای |
| Слово. | сюзъ | سوز |
| — *выговоръ.* | айтышъ сузъ | ایتیش سوز |
| — *бранное.* | сюгушъ сюзъ | سوکوش سوز |
| Словоохотный. | сюзьгя завокъ | سوزکا ذاوق |

| | | |
|---|---|---|
| Словцо. | тать, | تات |
| | берь авозъ сюзъ | بر آوز سوز |
| Сложенїе буквъ. | ицялямяхлыкъ | ایجه لامکلک |
| — *тѣла.* | кильбятъ | کیلبات |
| Слонъ. | филъ | فیل |
| Слоняюсь. | цалышаменъ | چالیشامن |
| Слуга. | кулъ | قل |
| Служанка. | кунъ | کونک |
| Служба. | юмушъ. | یوموش |
| | хызьмятъ | خذمت |
| — *Божїя.* | гибадятъ | عبادت |
| Служитель. | хизьмятцѣ, | خذمتچی |
| | хизьмяткаръ | خذمتکار |
| Служительница. | хизьмяткарь хатунъ | خذمکارخانون |
| Служу. | юмушъ кыламенъ | یوموش قیلامن |
| | хизьмятъ кыламенъ | خذمت قیلامن |
| Служу Богу. | гибадятъ кыламенъ | عبادت قیلامن |

| | | |
|---|---|---|
| Слухомъ увѣдомляю | *кулаклаймень* | قولاقلايمن |
| Слухъ. | *ишитмышь* | ایشتمش |
| — *чувство.* | *кулакъ сизюви* | قُلاق سیزوی |
| Случается. | *учурайде* | اوچرایدی |
| | *булунаде* | بولونادی |
| Случай. | *вакыгя,* | واقیعه |
| | *фурсатъ* | فُرصت |
| Случайный. | *тякяевунъ* | تکاّدن |
| Слушанїе. | *тенламаклыкъ* | تنکلاماقلق |
| Слушатель. | *тенлагуце* | تنکلاغوچی |
| *Прослушиваюсь.* | *тенлата ненъ* | تنکلانامن |
| Слушаю. | *тенлаймень* | تنکلایمن ، |
| Слышанїе. | *ишитмяклыкъ* | ایشتمکلک |
| Слышу. | *ишитямень* | ایشیتامن |
| Слѣдую что. | *тяфтишъ кыламень* | تفتیش قیلامن |
| | *изярьляймень* | ابزارلایمن |
| — *за кѣмъ.* | *іярупъ барамень* | ایياروب بارامن |
| — *кому.* | *ующмень* | اوبوی من |

| | | |
|---|---|---|
| Слѣдующій, надлежащій. | *тішлѣ,* | تیشلی |
| | *тигешли* | تیکشلی |
| Слѣдъ. | *изъ* | ایز |
| — *тропа звѣриная.* | *уракъ* | اوراق |
| — *тропу прокладываю.* | *ураклаймень* | اوراقلایمن |
| Слѣжу, по слѣду иду. | *юлдаймень* | یولدایمن |
| Слѣпну. | *сукраямень* | سوقرایامن |
| | *сукурланамень* | سوقرلانامن |
| Слѣпый. | *сукуръ* | سوقور |
| — *который глядя не видитъ.* | *курукаравъ* | قوروقاراو |
| Слѣпота. | *сукурлыкъ* | سوقورلیق |
| Слѣпотствую. | *сукуръ дай юрій мень* | سوقردای یوری من |
| Сматываю. | *тагатамень* | تاغانامن |
| Смѣжный. | *мишадашъ* | میشاداش |
| | *ѣкдяшъ* | یکداش |
| — *порубежный.* | *сяръхедъдашъ* | سرحدداش |
| Смердящій. | *сазыкъ* | صازق |
| Смержу. | *сазыймень* | صازیمن |

Смерк-

| | | |
|---|---|---|
| Смеркается. | *инырѣ инаде* | اینکیراینادی |
| Смертельный. | *ультюргидяй* | اولتورکیدای |
| Смертное убiйство. | *ультурушѣ* | اولتوروش |
| Смертность. | *улюмликѣ* | اولوملک |
| Смертный. | *улюмле* | اولوملی |
| Смертоносный. | *ультюргидай* | اولتورکیدای |
| Смертоубiйца. | *ультургюци* | اولتورکوچی |
| Смерть. | *улюмѣ* | اولوم |
| — *наглая.* | *сякатя улюмѣ* | سکته اولوم |
| Сметаю. | *сибирямен̆ѣ* | سیبرامن |
| | *себирилѣ аламенѣ* | سیبریب الامن |
| Смиренiе. | *ювашлыкѣ* | یواشلق |
| Смиренномудрый. | *хилемѣ дана* | حلم دانا |
| Смиренъ становлюсь. | *ювашланаменѣ* | یواشلانامن |
| Смирно, смирный. | *ювашѣ* | یواش |
| Смола. | *сагызѣ* | صاغز |
| | *исмола* | اصمولا |
| Смолю. | *сагызлайменѣ* | صاغزلایمن |
| | *майлайменѣ* | مایلایمن |

Смоля-

| | | |
|---|---|---|
| Смоляное дерево. | *сагызлы агацъ* | صاغزلی آغاج |
| Сморкаю. | *семгирямен* | سمکرامن |
| Сморчокъ, возгри. | *симгирюкъ* | سمکروک |
| Сморщиваю. | *цирушturaменъ* | چیروشتورامن |
| Смотрѣливый. | *каранцакъ* | قرانچاق |
| Смотрѣніе. | *карамаклыкъ* | قراماقلق |
| | *карашмаклыкъ* | قراشماقلق |
| Смотритель | *карагуцѣ* | قراغوچی |
| Смотръ. | *каравъ* | قراو |
| Смотрю. | *карайменъ* | قرامن |
| | *кюзьляйменъ* | کوزلامن |
| | *аталайменъ* | اتالای من |
| | *тикяляйменъ* | تیکلای من |
| | *бакряяменъ,* | بکرابامن |
| | *бакраяменъ* | باقرابامن |
| Смотря по времяни | *вакътиня кюря* | وقتنه کوره |
| Смрадный. | *кунурсу* | قونکرسو |
| Смрадъ. | *кунурсы изъ* | قونکیرسی بز |
| Смуглый. | *карабаранъ* | قاراباران |

Смутный.

| | | |
|---|---|---|
| Смутный. | *мялюль.* | ملول |
| | *пишеманъ.* | پشمان |
| Смущаю. | *пишманъ ландураменъ* | پشمانلاندورامن |
| Смущенiе. | *пишманликъ* | پشمانلق |
| Смущенъ. | *пяришанъ* | پریشان |
| Смучаю. | *урущтураменъ* | اوروشتورامن |
| Смыкаю. | *юмаменъ* | یومامن |
| Смысленный. | *зигенлы* | ذهنلی |
| Смыслъ. | *зигенъ* | ذهن |
| Смышленъ становлюсь. | *зигенлянаменъ* | ذهنلنامن |
| *Въ смыслъ привожу.* | *зигенляндураменъ* | ذهنلندورامن |
| Смычокъ скрыпочный. | *тарткиця* | تارنکیچه |
| Смѣло. | *багатыръ,* | بهانیر |
| | *юракли* | یوراکلی |
| Смѣлость. | *батырлыкъ* | باتیرلیق |
| Смѣлъ становлюся. | *юряклянаменъ* | یوراکلانامن |
| Смѣлый. | *юряклы* | یوراکلی |
| Смѣна. | *алмашъ* | آلماش |

| | | |
|---|---|---|
| Смѣняюсь. | *алмашаменъ* | آلماشامن |
| — *часто.* | *алмашгылаймень* | آلماشغیلایمن |
| Смѣняю. | *алмаштураменъ* | آلماشتورامن |
| Смѣта. | *тюгяльлявъ* | توکاللاو |
| Смѣсь. | *тугума* | توغومه |
| Смѣхъ. | *кюлюшъ* | کولوش |
| — *великій.* | *каткырышъ* | قاتقریش |
| Смѣшанный. | *аралашъ* | آرالاش |
| Смѣшиваю. | *аралаштура-менъ* | آرالاشتورامن |
| Смѣшливый. | *кюлягацъ* | کولهکاچ |
| Смѣшно. | *кюльткудай* | کولتکودای |
| Смѣюся. | *кюляменъ* | کولهمن |
| — *вмѣстѣ.* | *кюлюшаменъ* | کولوشامن |
| *Наругаюсь.* | *мясхара кыля-менъ* | مسخرهقیلامن |
| Смѣю. | *кыяменъ* | قیامن |
| Смягчиваю. | *юмушатаменъ* | یوموشاتامن |
| Смятеніе | *сюрюшлукъ* | سوروشلوک |
| Снабжаю. | *яраглайменъ* | یراغلایمن |

Снарав-

| | | |
|---|---|---|
| Снаравливаю. | *килишаменъ* | کیلیشامن |
| | *иликляйменъ* | ایلکلای‌من |
| Снаружи. | *тышданъ* | طشدان |
| Снасть. | *куралъ,* | قرال |
| | *ярагъ* | یراغ |
| Съ начала. | *башданъ* | باشدان |
| Съ низу. | *астынданъ* | آستندان |
| Снимаю шапку. | *тикъя цицяменъ* | تاقیه چچامن |
| | *— аламенъ* | تاقیه آلامن |
| — *кожу.* | *суяменъ* | صویامن |
| Снисходительный. | *кецемяильлѣкъ* | کچی میل لک |
| Снисходительствую. | *кецилыкляняменъ* | کچی لکلنامن |
| Снисхожу. | *кециляняменъ* | کچی لنامن |
| Снится мнѣ. | *тушъ тушайменъ* | توش توشای من |
| Снова. | *янгаданъ* | یانکادان |
| Снопъ. | *кюльтя* | کلته |
| Снопами вяжу. | *кюльтяляйменъ* | کلته لای من |
| Сносно. | *кютярьгюдай* | کوتارکودای |
| Сносный. | | |

| | | |
|---|---|---|
| Снoха большая. | *ѣнгя* | ینککه |
| — *меньшая.* | *килинъ* | کیلین |
| Сношу. | *кутярямень* | کوتارامن |
| | *чедаймень* | چدای من |
| Снуръ. | *ѣякъ* | ییاک |
| — *шнурую.* | *ѣякляймень* | ییاکلای من |
| Снутри. | *ицindянъ* | ایچندان |
| Снѣгомъ покрывается. | *карланате* | قارلاناتی |
| Снѣгъ. | *каръ* | قار |
| — *глубокій, убротъ.* | *кюрьтукъ* | کورتوک |
| — *нанесетъ.* | *кюрьтуклянате* | کورتوکلاناتی |
| Снѣжный, | *карлы* | قارلی |
| Со. | *данъ* | دان |
| | *берьля* | برله |
| Собака, | *этъ* | ات |
| Собачка. | *симяляκъ* | سیملاک |
| Собираю. | *ѣямень* | ییامن |
| — *вмѣстѣ.* | *ѣишамень* | ییشامن |
| — *въ разныхъ мѣстахъ.* | *ѣйгылаймень* | ییغیلای من |

| | | |
|---|---|---|
| Собираюсь. | *ѣиламенъ* | ییلامن |
| — *вмѣстѣ.* | *ѣилышаменъ* | ییلیشامن |
| *Убираюсь.* | *ѣинаменъ* | ییںامن |
| Собираю въ кучу. | *уяменъ* | اوبه‌من |
| Соблазнитель. | *азгуруцце* | آزغوروچی |
| Соблазнъ. | *азгуру* | آزغورو |
| Соблазняю. | *азгыраменъ* | ازغیرامن |
| Соблюдаю. | *саклайменъ* | صقلای‌من |
| Соболѣзную. | *агырыксынышаменъ* | اغرق‌سنی‌شامن |
| Соборъ. | *мясдзедь,* | مسجد |
| | *дзяміъ* | جامع |
| Собранїе, общество. | *дзямагятъ* | جماعت |
| Собственное имя. | *узъаты* | اوزآتی |
| Собственный его. | *узинике* | اوزی‌نیکی |
| Сова. | *ябалакъ,* | یابالاق |
| | *байгушъ* | بایغوش |

Совер-

| | | |
|---|---|---|
| Совершаю. | *ясалъ бютюраменъ* | يصاب بوتورامن |
| | *камаляшка ирушдураменъ* | كامالنكه ايروشدورامن |
| | *мантатаменъ* | مانكتانامن |
| Совершеннаго возраста. | *балыгъ,* | بالغ |
| | *буйга итканъ* | بويغه يتكان |
| Совершенно. | *тягеинъ* | تعين |
| Совершенный. | *камиль* | كامل |
| Совершенство. | *камилятъ* | كاملات |
| Современникъ. | *замандашъ* | زمانداش |
| Совокупляю. | *кушаменъ* | قوشامن |
| | *кушулушдураменъ* | قوشولشدورامن |
| Совокупляюсь. | *кушулушаменъ* | قوشولوشامن |
| — *бракомъ.* | *дзюфтлянушаменъ* | جفتلانوشامن |
| Совокупно. | *берга,* | بركا |
| | *тутушъ* | توتوش |
| — *въ двоемъ.* | *икавляшилъ* | ايكاولاشيب |
| — *въ троемъ.* | *уцявляшилъ* | اوچاولاشيب |

Сово-

| | | |
|---|---|---|
| Совокупно въ четвером. | *тюртявляшипъ* | دورتاولاشب |
| — *всѣ* | *тулайлашипъ* | تولای لاشیب |
| Совсѣмъ. | *асла,* | اصلا |
| | *ѣрьлѣ* | یرلی |
| — *ни чего.* | *тума* | توما |
| Совѣсть. | *инсафъ* | انصاف |
| Совѣшникъ. | *кинашцѣ* | کینکاشچی |
| Совѣтъ. | *кинашъ* | کینکاش |
| Совѣтую. | *кинашъ бирямень* | کینکاش برامن |
| | *кинашамень* | کینکاشامن |
| Совѣтно. | *тату* | تاتو |
| Совѣчный. | *мянгудашъ* | منکوداش |
| Совѣщанїе. | *мясьлихятъ* | مصلحت |
| Согласїе. | *иттыфакъ* | اتفاق |
| Согласно. | *иттыфаклыкъ белянъ* | اتفاقلق بلان |
| Согласуюсь. | *кюнульляймень* | کونکل لاین |
| Соглашаюсь. | *кюнямень* | کونامن |
| | *кюнюшамень* | کونوشامن |

| | | |
|---|---|---|
| | *кюнюштураменъ* | گونوشتورامن |
| Соглашаю. | *кюнюльлятаменъ* | کونکوللتامن |
| Согнутый. | *бюкунгю,* | بوکونکو |
| | *бюгульганъ* | بوکولکان |
| | *бюклянганъ* | بوکلانکان |
| Согражданинъ. | *шягардашъ* | شهرداش |
| Согрѣваюсь. | *ѣлынаменъ* | یلنامن |
| | *ѣлынылъ бараменъ* | یلنب بارامن |
| Согрѣваю. | *ѣлытаменъ* | یلیتامن |
| | *ѣлындураменъ* | یلیندورامن |
| Согрѣшаю. | *гюнахланаменъ* | کناهلانامن |
| | *кюнахкаръ буламенъ* | کناه کاربولامن |
| Согрѣшенiе. | *кюнахъ шумлукъ* | کناه شوملوق |
| Содержанiе. | *тутунмакликъ* | توتونمقلق |
| — *вещи, дѣла.* | *магни* | معنی |
| Содержатель. | *тутунгущѣ* | توتونغوچی |
| Содержу. | *тутулъ тураменъ* | توتوب تورامن |
| | *тутунулъ тураменъ* | توتونوب تورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Содружаюсь. | *дустьлашаменъ* | دوستلاشامن |
| Содружаю. | *дустлаштураменъ* | دوستلاشتورامن |
| Соединенїе. | *беригю,* | بری کو |
| | *берикъмякликъ* | بریکمکلک |
| Соединяю. | *берихтураменъ* | بریکتورامن |
| | *кушаменъ* | قوشامن |
| Соединяюся. | *беригяменъ* | بری کامن |
| | *берикишаменъ* | بری کشامن |
| | *кушулушаменъ* | قوشولوشامن |
| Сожалѣнїе. | *исыргамякликъ* | ایسیر کامکلک |
| Сожалѣю. | *исыргяйменъ* | ایسیر کایمن |
| Сожигаю. | *кюйдураменъ* | کویدورامن |
| Сожитель. | *кирдашъ* | کیرداش |
| — *мужъ.* | *хялаль* | حلال |
| Созданїе. | *яратмаклыкъ* | یراتماقلیق |
| Создатель. | *яратгуцѣ* | یراتغوچی |
| Созидаю. | *яратаменъ* | یراتامن |
| Созидаю, строю. | *ясайменъ* | یصایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Созрѣваю. | *пешилъ киля-менъ* | پشیب کیلامن |
| Созрѣлый. | *пешмышъ* | پشمش |
| Созываю. | *цндагиляймен* | اوندا کیلای من |
| | *цакырылъ юрій-менъ* | چاقریب یوری من |
| Соизволенїе. | *ихтїяръ* | اختیار |
| Соизволяю. | *ихтїяръ кыла-менъ* | اختیار قیلامن |
| Сойти съ ума. | *акылданъ кит-макъ* | عقلدان کیتمک |
| Соитїе. | *катышмаклыкъ* | قاتشمقلق |
| Соковый. | *сюцюклю,* | سُچوکلو |
| | *ширялы* | شیرالی |
| Сокомъ напаяю. | *ширяляндура-менъ* | شیرالاندورامن |
| Сокращаю. | *кыскартаменъ* | قیسقارتامن |
| Сокращенно говорю. | *кыскартылъ ай-таменъ* | قسقارتیب اَیتامن |
| Сокровенный, | *мяхфи,* | مخفی |
| Сокровище. | *асыльнярся,* | آصل نرسه |
| | *кянцъ* | کنج |

| | | |
|---|---|---|
| | шавшататенъ | شاوشاتامن |
| Сокрушаю. | параларa кыламенъ | پاراپاره قیلامن |
| Сокрушаюсь. | шавшайменъ | شاوشای من |
| Сокрушенїе. | шавшатмаклыкъ | شاوشاتمقلق |
| Сокрываю. | кизляйменъ | کیزلای من |
| | гаипъландураменъ | غیب لاندورامن |
| Сокъ. | сюцюкъ | سوچوک |
| — *какого семяни.* | ширя | شیره |
| Солдатъ. | силаги | سپاهی |
| Соленая вода. | шуръ | شور |
| — *рыба.* | тузлу болыкъ. | توزلو بالق |
| Соленый. | тузлу, | توزلو |
| | тузлукъ | توزلوق |
| Солнечный день. | куяшъ кюнь | قویاش کون |
| Солнечные часы. | кюнь сягатъ | کون ساعت |
| Солнца возвратъ. | кюнь кайтышы | کون قایتیشی |
| Солнце. | кюнь, | کُن |
| | куяшъ | قویاش |



Соловей.

| | | |
|---|---|---|
| Соловей. | *булбулъ* | بُلبُلْ |
| Солодъ. | *сулатъ* | صولات |
| Солома. | *саламъ,* | صالام |
| | *саманъ* | سامان |
| Солончакъ. | *шурлы ѣръ* | شورلی یر |
| Солонка. | *тузъ савотъ* | توزصاوت |
| Солоно. | *атцы,* | آتچی |
| | *ачегъ* | آچیغ |
| Соль. | *тузъ* | توز |
| Сомнѣваюсь. | *шикляnaменъ* | شیکلانامن |
| Сомнѣніе. | *шикъ,* | شیک |
| | *гюманъ* | کمان |
| Сонливый. | *юйкуцѣ,* | اویقوچی |
| | *юйкуцанъ* | اویقوچانک |
| Сонъ. | *юку,* | یوقو |
| | *уйну* | اویقو |
| — *видѣніе.* | *тушъ* | توش |
| — *вижу.* | *тушъ тушаймѣнъ* | توش توشاین |
| | *тушъ кюрямѣнь* | توش کورامن |

Сообра-

| | | |
|---|---|---|
| Соображаю. | *тугяйляй мень* | توکالامن |
| | *тукяльляймень* | توکاللای من |
| Сообщаю. | *уртаклаштура-мень.* | اورتاقلاشتورامن |
| | *кушамень* | قوشامن |
| Сообщенїе. | *кушулмаклыкь* | قوشولمقلق |
| Сообщникъ. | *шярикь,* | شریک |
| Соперникъ. | *утурлашгуцы* | اوتورلاشغوچی |
| Сопротивленїе. | *каршу гашмакь-лыкь* | قرشولاشمقلق |
| Сопротивляюся. | *каршулашамень* | قرشولاشامن |
| | *утурлашамень* | اوتورلاشامن |
| Сорока. | *савускань* | صاوصقان |
| Сороковый. | *крыгынце* | قرغنچی |
| Сорокъ. | *крыкь* | قرق |
| Соръ. | *цюль* | چوب |
| Сосецъ. | *имцякьуцы* | ایمچک اوچی |
| Сослужитель. | *хозмять дашь* | خذمتداش |
| Сосна. | *карагай* | قراغای |
| Сосновый лѣсъ. | *карагайлыкь* | قراغالیق |

Соснякъ.

| | | |
|---|---|---|
| Соснякъ. | *тирге* | ترکی |
| Составляю. | *улайменъ* | اولایمن |
| Составъ. | *уламъ* | اولام |
| — *въ тѣлѣ.* | *бугунъ* | بوغون |
| Состарѣваюся. | *кортаяменъ*<br>*искиряменъ* | قرتایامن<br>ایسکیرامن |
| Состою. | *булупъ тураменъ* | بولوب تورامن |
| Состоянїе. | *халь*<br>*турмушлыкъ* | حال<br>تورموشلیق |
| Состраданїе. | *дзафа цикишмякликъ* | جفاچکوشمکلک |
| Сострадаю. | *дзафа цикишаменъ*<br>*агырыксынышаменъ* | جفاچکیشامن<br>آغرقسنیشامن |
| Сосудъ. | *савутъ* | صاوت |
| Сосунъ. | *имцякъ*<br>*имгюцѣ* | ایمچک ایکوچی |
| Сосу. | *имяменъ* | ایمامن |
| Сосать даю. | *имдураменъ* | ایمدورامن |

| | | |
|---|---|---|
| *Кормлю дитя грудью* | *имузаменъ* | ایوزامن |
| Сосѣднїй. | *кюршулюкдагѣ* | کورشولوکداکی |
| Сосѣдство. | *кюршулюкъ* | کورشولوک |
| Сосѣдъ. | *кюршу,*<br>*куншу* | کورشو<br>قونکشو |
| Сотникъ. | *юзъ боши* | یوزباشی |
| Сотня. | *беръ юзъ* | بریوز |
| Сотый. | *юзунцѣ* | یوزونچی |
| Соучастникъ. | *шярикдашъ* | شریکداش |
| Соученикъ. | *шакиртдашъ* | شاکرتداش |
| Соха. | *суга,*<br>*кори* | صوغا<br>قوری |
| Сохну, подсыхаю. | *кыбяменъ* | کیبامن |
| — *засыхаю.* | *куруйменъ* | قوروی‌من |
| — *худѣю.* | *арыклайменъ* | آروقلای‌من |
| Сохрани Боже! | *ходай саклагай* | خدای سقلاغای |
| Сохраняю. | *сиклайменъ* | سقلای‌من |
| Сочетаваю. | *никахъ кыяменъ* | نکاح قیامن |

Сочиненїе.

| | | |
|---|---|---|
| Сочиненїе. | *тяснифъ кыл-маклыкъ* | تصنق قلماقلق |
| Сочинитель. | *мусанныфъ* | مُصنف |
| Сочиняю. | *тсняфь кыла-менъ* | تصنيف قيلامن |
| Сочный. | *ширялы* | شيرالى |
| Сошникъ. | *сугабашъ* | صغاباش |
| Союзникъ. | *тату дашъ* | تاتوداش |
| Спадываю. | *тушулъ бара-менъ* | توشوب بارامن |
| — *часто.* | *тушкуляйменъ* | توشكولايمن |
| Спаиваю. | *ялгайменъ* | يالغايمن |
| Спайка. | *ялгавъ* | يالغاو |
| Спальная шапка. | *каллакъ* | كالپاك |
| Спасенїе. | *сявалъ* | ثواب |
| Спасительный. | *сяваллыкъ* | ثوابلق |
| Спаситель. | *мохалласъ* | مُخلاص |
| Спѣсивлюся. | *нозланаменъ* | نازلانامن |
| Спѣсивый. | *назцылъ* | نازچل |
| Спехиваю на воду. | *ыкдурам:нъ* | ايقدورامن |
| Спина. | *арка* | آرقا |

| | | |
|---|---|---|
| Списываю. | *язылъ аламенъ* | یازیب آلامن |
| Спица. | *цюй,* | چوی |
| | *шурли* | شوربی |
| Спичка сѣрная. | *кюгюртлюкъ цырахъ* | کوکرتلوک چراغ |
| Сплачиваю. | *берикдураменъ* | بیرکدورامن |
| | *тутуштураменъ* | قوتوشتورامن |
| Сплетаю. | *урюлюштураменъ* | اورولوشتورامن |
| Сплотить плотъ. | *салламакъ* | صاللاماق |
| Сплошь. | *буибелянъ,* | بویی بیلان |
| | *кытралалъ.* | قیتر الاب |
| Сплю. | *юклайменъ* | یوقلایمن |
| | *юклалъ ятаменъ* | یوقلاب یتامن |
| Спознаюсь. | *белишаменъ* | بلیشامن |
| Спокойно. | *тынычь* | تنچ |
| Спокойство. | *тиныцлыкъ* | تنچلیق |
| Спомоществую. | *ярдямциликъ кыламенъ* | یاردمچلک قیلامن |
| Спорливый. | *уцяшъ* | اوچاش |

| | | |
|---|---|---|
| Спорный, тяжебный. | *тавлы* | تاولى |
| Спорюся. | *уцяшаменъ* | اوجاشامن |
| | *талашаменъ* | تالاشامن |
| Спорщикъ. | *уцяшкуцы* | اوجاشكوچى |
| Споръ. | *бяхясъ* | بحث |
| Спорю. | *бяхясъляшаменъ* | بحثلاشامن |
| Способное время. | *лаекъ вакытъ* | لايق واقت |
| Способно. | *асанъ,* | آسان |
| | *сягаль* | سهل |
| Способность. | *асанлыкъ* | اسانليق |
| Способный, легкій. | *унай* | اونكاى |
| — *къ наукѣ.* | *угрянмякликка лаинъ* | اوكرانمككا لايق |
| Способенъ дѣлаюсь. | *лаикланаменъ* | لايقلانامن |
| Способъ. | *рявушъ* | روش |
| | *гілацъ* | غلاج |
| Спотыкливый. | *сюрунцякъ* | سورونچاك |
| Спотыкаюсь. | *сюрюнаменъ* | سورونامن |
| Справедливость. | *дурустлыкъ* | دوروستلك |

Справед-

| | | |
|---|---|---|
| Справедливый. | *дурустъ* | دوروست |
| Справливаюсь. | *тюзялюпъ барамень* | توزلب بارامن |
| Справляюсь. | *тикшурамень* | تيكشورامن |
| Спрашиваю. | *сураймень* | سورايمن |
| Спрашиваюсь. | *сурашамень* | سوراشامن |
| Спрыгиваю въ низъ. | *сикирипъ цыкамень* | سيكريب چقامن |
| — *къ верьху.* | *цююлюпъ цыкамень* | چويولب چقامن |
| Спрыскиваю. | *бюрюгаймень* | بروكامن |
| Стративаю. | *сарфъ кыламень* | صرف قيلامن |
| Спрятываю. | *яшурупъ барамень* | ياشوروب بارامن |
| Спрятываюся. | *яшурунупъ китямень* | ياشورونب كيتامن |
| | *яшинамень* | ياشينامن |
| | *гизлянамень* | كيزلنامن |
| Спускъ. | *тюшушъ* | توشوش |
| Спускаю. | *бушатамень* | بوشاتامن |
| — *въ низъ* | *тушурамень* | توشورامن |
| Спустя не много. | *беръ азракданъ сунъ* | بر ازراقدان صونك |

| | | |
|---|---|---|
| Спутникъ. | *юрукъ дашъ,* | يوروقداش |
| | *юлдашъ* | يولداش |
| Спутываю. | *цгяляшдураменъ* | چبەلاشدورامن |
| — *путомъ.* | *тушайменъ* | توشاى من |
| *упутываю.* | *цырмайменъ* | چرماى من |
| Спутывается трава. | *улянъ цырмаладе* | اولن چرمالادى |
| Спущаю. | *бушатаменъ* | بوشاتامن |
| — *въ низъ.* | *тюшураменъ* | توشورامن |
| — *одного съ другимъ.* | *кушулуштураменъ* | قوشولوشتورامن |
| Спѣлость. | *пишмяшликъ* | پشمشلك |
| Спѣлый. | *пишикъ,* | پشك |
| | *пишкянъ* | پشكان |
| Спѣшливый, скороспѣшный. | *ашикцанъ* | آشيقچانك |
| Спѣшу. | *ашигаменъ* | آشيغامن |
| Спѣю. | *пишаменъ* | پشامن |
| | *пишалъ бараменъ* | پشيب بارامن |
| Сравненїе. | *тиналюштурмякликъ* | تينكالوشدورمكلك |

| | | |
|---|---|---|
| Сравниваю одно съ другимъ. | *тиналюштурамен* | تینکالوشتورامن |
| Равняю. | *тигизляймен* | تیکزلای من |
| Сравниваюсь. | *тиналюшамен*, | تینکالوشامن |
| | *тигизлянамен* | تیکزلنامن |
| Сражаюсь. | *суклугушамен*, | صوقلوغوشامن |
| | *сугушамен*, | صوغوشامن |
| | *урушамен* | اوروشامن |
| Сраженїе, битва. | *урушъ*, | اوروش |
| | *сугушъ* | صوغوش |
| Срамляюся. | *намусъ сырайменъ* | ناموس سرای من |
| Срамный. | *намусъ* | ناموس |
| Срамота. | *намуслыкъ* | ناموسلیق |
| Срастаюсь. | *бюташамен* | بوتاشامن |
| Средиземный. | *ѣръ уртасындагѣ* | یراورتاسنداغی |
| Среднїй, средина. | *урта* | اورتا |
| — *что въ срединѣ.* | *уртанцѣ* | اورتانچی |
| Среднїй палецъ. | *урта бармакъ* | اورتابارمق |
| Средство. | *гылацъ* | عیلاج |

| | | |
|---|---|---|
| Сродникъ. | *карындашъ* | قرنداش |
| Сродство. | *карындашлыкъ* | قرنداشليق |
| Срокъ. | *мнглятъ* | مهلت |
| — *назначеніе.* | *булцавъ* | بولجاو |
| — *время назначаю.* | *булцайменъ* | بولجاى من |
| Срубъ. | *кукрякъ* | كوكراك |
| Срываю, рву. | *узюпъ аламенъ* | اوزوب آلامن |
| — *рою.* | *ѣрыпъ ѣбараменъ* | يريب يارامن |
| Срѣзываю. | *кисяменъ* | كيسامن |
| | *кисипъ аламенъ* | كيسب آلامن |
| Съ ряду. | *беръ кыдра* | برقيدره |
| Соскакиваю. | *сикирипъ цыкаменъ* | سكريب چقامن |
| Ссора. | *кырлышувъ,* | قيرلوشو |
| | *талашувъ* | تالاشو |
| Ссору имѣю. | *талашумъ баръ* | تالاشم بار |
| Ссорливый. | *кырлушцанъ* | قيرشچانك |
| Ссорю кого съ кѣмъ. | *талашдураменъ* | تالاشدورامن |
| | *кырлушпураменъ* | قيرلوشدورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Ссорюся. | талашаменъ | تالاشامن |
| | кырулушаменъ | قیرولوشامن |
| Ссылка. | няфи кылмакъ, | نفی قلماق |
| | кагярянъ ѣбармякъ | قهرَ آیبارمک |
| *Въ сылку посылаю.* | няфи кыламенъ | نفی قیلامن |
| Ссылочный человѣкъ. | няфи кылунмыщъ кимсяня | نفی قیلنمش کسنه |
| Ссыхаюся. | курушаменъ | قروشامن |
| Ставлю. | улдузаменъ, | اولدوزامن |
| | ултургузаменъ | اولتورغوزامن |
| — *за ничто.* | юксынаменъ | یوقسینامن |
| — *за велико.* | улугсынаменъ | اولوغ سینامن |
| — *за нужное.* | керексынаменъ | کراک سینامن |
| — *рубежи.* | киртикляйменъ | کرتیکلای من |
| Ставка въ перстнѣ. | юзюкъ каши | یوزک قاشی |
| Стадо. | сюрухъ | سوروُ |
| Стаканъ. | кадахъ | قدح |
| Сталкиваю. | тюртюлъ ѣбараменъ | تورتب یبارامن |
| | — тушюраменъ | تورتب توشورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Станица людей. | *кумякъ* | كومك |
| Станицами ходить. | *кумяклāшилъ* | كومكلاشيب |
| Становлю полатку. | *дзадыръ курамень* / *ултургузулдурамень* | چادر قرامن / اولتورغوزولدورامن |
| Становлюсь. | *ултургузуламень* | اولتورغوزولامن |
| — *лагеремъ* | *дзадыръ берьля тюшамень* | چادر برلا توشامن |
| Станъ. | *алацыкъ* | آلاچق |
| — *зимовье.* | *рябатъ* | رباط |
| Старанїе. | *дзягатлыкъ* | جهدلك |
| Старательный. | *химмяцылъ* | همتچل |
| Стараюсь. | *дзягатъ кыламень* | جهد قيلامن |
| Старая баба. | *кары куртка* | قری قرتقه |
| Старикъ. | *картъ кишы* | قارت كشى |
| Старина. | *бурунгы хикайятляръ* | بورونغى حكايتلار |
| Старинный, древнїй. | *бурунгѣ* | بورونغى |
| — *давнїй.* | *кюптингѣ* | كوپتانكى |
| — *ветхїй.* | *искѣ* | ايسكى |

Старичокъ.

| | | |
|---|---|---|
| Старичокъ. | *'картъ гына* | قارتغنه |
| Старый. | *кары* | قاری |
| — *Въ годахъ.* | *картанъ* | قارتانك |
| Староста. | *башлыкъ* | باشليق |
| Старость. | *карылыкъ* | قاريلق |
| *Въ старость прихожу.* | *картаилъ барамень* | قارتايب بارامن |
| — *привожу.* | *картайтамень* | قارتايتامن |
| | *куртка* | قرتقه |
| Старуха. | *кары* | قاری |
| | *кимбирь* | كمبير |
| Старшій. | *артукракъ* | آرتوقراق |
| Старъ становлюся. | *картаямень* | قارتايامن |
| | *карыймень* | قاری من |
| Старый, ветхій. | *искѣ* | ايسكی |
| Старѣюся. | *искирямень* | ايسكيرامن |
| Статуя, болванъ. | *путь* | پت |
| *Кукла.* | *курцакъ* | قورچاق |
| Статуй рѣщикъ. | *азаръ тярашъ* | آزارترش |

| | | |
|---|---|---|
| Створъ. | *ябулушъ* | یابولوش |
| Створяю. | *ябулуштураменъ* | یابولوشتورامن |
| Стебель. | *бутакъ* | بُتاق |
| Стегаю. | *кюбійменъ* | کوبیمن |
| Стеганный. | *кюбюма* | کوبومه |
| Стезю прокладываю. | *ураклайменъ* | اوراقلایمن |
| Стезя. | *уракъ* | اورلق |
| Стекаю, обтекаю. | *саргыламенъ* | سارغیلامن |
| | *куилугаменъ* | قویلوغامن |
| Стекаюся. | *куюлушаменъ* | قُیولوشامن |
| Стекло. | *джамъ,* | جام |
| | *шиша* | شیشا |
| Стельная корова. | *бугазъ сыгыръ* | بوغازصغر |
| Стелю. | *тюшайменъ* | توشایمن |
| Стенаніе. | *зарлыкъ* | زارلق |
| Стенаю. | *зарь зарь ѣглайменъ* | زارزاریغلایمن |
| Стень. | *кюлятки* | کولاتکی |
| Стѣпень. | *дярядза* | درجه |

Степь.

| | | |
|---|---|---|
| Степь. | цюль, | چول |
| | тала. | تالا |
| Стерегуся. | кютюнаменъ | کوتونامن |
| Стерегу. | кютяменъ | کوتامن |
| | кюзятяменъ | کوزاتامن |
| | саклайменъ | ساقلای‌من |
| Стираю. | сюрьтулъ ѣбя-раменъ | سورتوب‌بیارامن |
| Стискиваю зубы. | карышаменъ | قاریشامن |
| | кызылуштура-менъ | قزیلوشتورامن |
| | сыгылуштура-менъ | سیغلوشتورامن |
| Стихи. | нязымларъ | نظملار |
| — *слагаю.* | нязымлайменъ | نظملای‌من |
| Стихія. | гунсаръ | عنصر |
| Стихотворецъ. | нязымцѣ | نظمچی |
| Стихъ. | нязымъ | نظم |
| Стогъ. | кибянъ | کیبان |
| — *сметываю.* | кибянлайменъ | کیبانلای‌من |
| Стойло. | ахуръ | اخور |



Стокъ.

| | | |
|---|---|---|
| Стокъ. | *куйлукма* | قويلوقما |
| Столбъ. | *баганъ* | باغان |
| Столовая. | *михманъ ханя* | مهمان خانه |
| Столъ. | *суфра* | صوفره |
| Столькоже. | *шулукъ цаклы* | شولوق چاقلی |
| Столько. | *бу циклѣ,* | بوچيكلی |
| | *бу кадяръ* | بوقدر |
| Столь. | *берь анца* | برانچه |
| Столѣтнїй. | *юзъ яшаръ,* | يوزيشار |
| | *юзъ яшлѣ* | يوزياشلی |
| Столяръ. | *суфрацѣ* | صوفره چی |
| Стонъ. | *ингранувъ* | اينكرانو |
| Стону. | *ингранаменъ* | اينكرانامن |
| Сто. | *юзъ* | يوز |
| Стопа. | *аякъ басымъ,* | اياق باسم |
| | *лялъ* | لب |
| Сторожъ. | *кютювцѣ,* | كوتوچی |
| Сторона. | *якъ,* | ياق |
| | *тарафъ* | طراف |

Къ сто-

| | | |
|---|---|---|
| *Къ сторонѣ.* | *ильгарѣ* | ایلکاری |
| *На сторону.* | *авлакка,* | اولانغه |
| | *янгарѣ,* | یانکغاری |
| *На ту сторону.* | *ары якка* | آری یاقغه |
| Сторонюся. | *ятланаменъ* | یانلانامن |
| Стою. | *тураменъ* | تورامن |
| Стоялецъ. | *тургуцѣ* | تورغوچی |
| | *кирдашъ* | کیرداش |
| Страданіе. | *джафа тартмаклыкъ* | جفاتارتمقلق |
| Стражду. | *джфа тартаменъ* | جفاتارتامن |
| Страменты. | *цумбалъ* | چمبال |
| Страна. | *вяляятъ* | ولایت |
| Страница. | *лить* | بیت |
| Страннолюбивый. | *михманъ дустъ* | مهمان دوست |
| Странный, чудный. | *гараилъ,* | غرایب |
| | *тансукъ* | تانکسوق |
| — *иностранный.* | кыяры | قیاری |
| Странствую. | *сейярлыкъ кыламенъ* | سیارلق قیلامن |

Стран-

| | | |
|---|---|---|
| Странствователь. | *сейяръ кимвя-ня* | سيار كسنه |
| Страстолюбивый. | *гашиксаръ* | عشقسار |
| Страсть. | *няфсь* | نفس |
| Страхъ. | *куркунцъ* | قورقونج |
| Страшный. | *хавуфлы* | خوفلی |
| Страшуся. | *хавуфсыйменъ* | خوفسیمن |
| Стращаю. | *куркутаменъ* | قورقوتامن |
| Стремнина. | *киртлярцъ* | کیرتلاچ |
| Стремлюся. | *уктаваменъ* | اوقتالامن |
| Стригу. | *кыргаменъ* | قرغامن |
| Стриженый. | *кыркмышъ* | قرقمش |
| Строгаю. | *юнаменъ* | یونامن |
| Строгій, строго. | *гайрятлы* | غیرتلی |
| Строеніе. | *гимарятъ* | عمارت |
| Строитель. | *гимарятцѣ* | عمارتچی |
| | *ясагуцѣ* | یساغوچی |
| Строка, дорога. | *юлъ* | یول |
| Строю. | *ясайменъ* | یسایمن |

Струбъ.

| | | |
|---|---|---|
| Струбъ. | *кюгрякъ* | کوکراک |
| Стругъ. | *такта ѣшкѣ* | تاقته بشقی |
| Стружки. | *юнукъ* | یونوق |
| Стружу. | *ѣшаменъ* | یشامن |
| Струна. | *кылъ* | قیل |
| Струпъ. | *кутыръ* | قوتر |
| Стручокъ. | *кынъ* | قین |
| Струя бобровая. | *каиръ* | قایر |
| — *водяная.* | *агынъ* | آغن |
| Стрѣла. | *укъ* | اوق |
| Стрѣлецъ. | *атгуцѣ;* | آتغوچی |
| | *мярьгянъ* | مرکان |
| — *небесный знакъ.* | *кавсъ* | قوس |
| Стрѣляю. | *атаменъ* | اتامن |
| Стряпаю. | *пушураменъ* | پشورامن |
| Студеный. | *сувокъ,* | صوق |
| | *салкынъ* | صالقین |
| — *съ вѣтромъ.* | *сырлакъ* | صرلاق |
| Стужа. | *сувокъ* | صوفوق |

| | | |
|---|---|---|
| Стужу. | *сувутаменъ* | صوقوتامن |
| Стукаю. | *тюнгультай-менъ* | تونکولتای من |
| Стукъ. | *тунгюртякъ* | تونککرتاک |
| Стулъ. | *эскемли* | اسکملی |
| Ступа. | *килѣ.* | کیلی |
| Ступаю. | *кадямъ баса-менъ* | قدم باسامن |
| Ступень. | *баскыцъ* | باسقچ |
| Ступица. | *кюлцякъ* | کوبچک |
| Ступочка. | *аванъ сукы* | آوان صوقی |
| Ступью. | *атламъ белянъ* | آتلام بلان |
| Стучу. | *тунгуртайменъ* | تونککورتای من |
| — *ногами.* | *таккылдайменъ* | تاق قیلدای من |
| | *ишикъкакаменъ* | ایشیک قاقامن |
| — *въ двери.* | *бусайменъ* | بوزای من |
| | *бусанаменъ* | بوزانامن |
| Стыдливый. | *тартынцакъ* | تارتنچاق |
| | *уялцанъ* | اویالچانک |
| Стыдливость. | *уялцанлыкъ* | اویالچانکلق |

| | | |
|---|---|---|
| Стыдъ. | *уятъ* | اویات |
| Стыжуся. | *уяламенъ*<br>*тартынаменъ*<br>*намузсырайменъ* | اویالامن<br>تارتنامن<br>ناموزسرایمن |
| Стыжу. | *намузсыратаменъ*<br>*уялтаменъ* | ناموزسراتامن<br>اویالتامن |
| Стыкаю. | *суклуктураменъ* | صوقلوقتورامن |
| Стѣна. | *диваря* | دیواره |
| — *городовая.* | *калга* | قلعه |
| Стѣнь. | *кюлютке* | کولانکی |
| Стѣсняю. | *кысаменъ*<br>*кызылуштураменъ*<br>*басырлышаменъ* | قیسامن<br>قیزیلوشامن<br>باسیرلیشامن |
| Стятиваю, тяну. | *тартаменъ* | تارتامن |
| Стягиваю съ чего. | *сюряйменъ*<br>*тартуштураменъ* | سورایمن<br>تارتشتورامن |
| Стягъ. | *рицякъ* | رچک |
| Сугубо. | *дуцяндань* | دوچندان |

| | | |
|---|---|---|
| Судьба, рокъ. | *каза* | قضا |
| *Опредѣленіе Божіе.* | *тякдирь* | تقدير |
| Судейская палата. | *хукюмъ ханя* | حکم خانه |
| Судно. | *кирабъ* | کيراب |
| Судъ. | *хукюмъ* | حکم |
| Судорога. | *тартышмак-<br>лыкъ* | تارتشماقلق |
| Судія. | *хакимъ,*<br>*тюря* | حاکيم<br>توره |
| Суевѣрный. | *бигуда игты-<br>кадлы* | بيهوده اعتقادلی |
| Суевѣрствую. | *бигуда игты-<br>кадъ кыламенъ* | بيهوده اعتقاد قيلامن |
| Суета. | *буцьликъ,*<br>*мунлыкъ* | بوچلک<br>مونکلق |
| Суетный. | *батылъ,*<br>*мунъ бучъ* | باطل<br>مونکبوچ |
| Суечусь. | *тунгаламенъ* | تونکغالەمن |
| Сужу. | *хюкюмъ кыла-<br>менъ*<br>*чаклаймень* | حکم قيلامن<br>چاقلايمن |

Сукно

| | | |
|---|---|---|
| Сукно, кафтанъ. | *пуставъ* | پوسطو |
| | *цикмянъ,* | چکمن |
| Суковатый. | *бутаклы* | بوتاقلی |
| Сукровица. | *эринлы канъ* | ایرنلی قان |
| Сукъ. | *бутакъ* | بوتاق |
| Сулейка. | *шишацикъ* | شیشاچک |
| Сулю. | *вягда кыламенъ* | وعده قیلامن |
| Сума. | *курдзенъ* | قورجین |
| Сумерки. | *иниръ* | اینکیر |
| Сумасбродный. | *савдаiй* | سوداي |
| Сумїотъ. | *сыравъ* | صراو |
| Сумочка. | *букцама* | بوقچامه |
| Сундукъ. | *сандукъ* | صاندوق |
| Супонь. | *цитликъ* | چیتلک |
| Супостатъ. | *душманъ* | دوشمان |
| Супротивъ. | *коршу* | قارشو |
| | *утуру* | اوترو |
| Супротивляюсь. | *каршулашаменъ* | قارشولاشامن |
| | *утурлашаменъ* | اوتورلاشامن |

| | | |
|---|---|---|
| Супруга. | *дзюфтъ* | جفت |
| Супругъ. | *хялаль* | حلال |
| Супружество. | *дзюфтликъ* | جفتلك |
| *въ — вступаю.* | *дзюфтлянушаменъ* | جفتلنوشامن |
| Сургучь. | *фарянъ мумъ* | فرنك موم |
| Сурикъ. | *сыръ* | صير |
| Сурикомъ крашу | *сырлаймен* | صيرلايمن |
| Суровая нить. | *ціракъ ѣпъ* | چيراق يب |
| Суровый. | *тонъ* | تونك |
| Суровымъ дѣлаюсь. | *тунланаменъ* | تونكلانامن |
| Суровый, жестокій. | *тонъ,* | تونك |
| | *бавравъ* | باوراو |
| Суровый, дикій. | *цалыкъ* | چالق |
| | *асавъ* | آساو |
| Сухая погода. | *кўругакъ кянъ* | قرغاق كون |
| Сухій. | *кўру* | قرو |
| *— худый, не жирный.* | *арукъ* | آروق |

| | | |
|---|---|---|
| Сухость. | аруклыкъ, | آروقلق |
| | курулыкъ | قرولق |
| Сухощавый. | катангы | قتانكغى |
| Сухъ становлюся. | куруланаменъ | قرولنامن |
| худъ — | аруклайменъ | آروقلايمن |
| Сученая нить. | џиралганъ ѣпъ | چيرالغان يب |
| Сучечикъ. | бутакџыкъ | بوتاقچق |
| Сучу. | цирятаменъ | چيراتامن |
| Суша, берегъ, материкъ. | кыръ | قير |
| Сушу. | курутаменъ | قروتامن |
| Подсушиваю. | килдураменъ | كيلدورامن |
| Существо. | барлыкъ | بارلق |
| Существую. | барланаменъ | بارلانامن |
| Схватываю. | шыбырылъ аламенъ | شيبريب الامن |
| Схватываюсь за воротъ. | якалашаменъ | يقالاشامن |
| Сходно. | беръ дай | بر داى |
| Сходный. | югашъ | يوغاش |

Сходство

| | | |
|---|---|---|
| Сходство. | югашлыкъ, | بوغاشلق |
| | уйгашлыкъ | اویغاشلق |
| Сходъ. | инушъ | اینوش |
| Сходьбище | ѣилушъ | ییلوش |
| Схожiй. | ухшашъ, | اُخشاش |
| | югашъ | بوغاش |
| Схожу. | иняменъ, | ایناس |
| | тушаменъ | توشامن |
| Схожуся. | ѣилушаменъ | ییلوشامن |
| | кушулушаменъ | قوشولوشامن |
| | ѣтышаменъ | یتیشامن |
| Схожуся, встрѣчаюсь. | учурашаменъ | اوچراشامن |
| Счисленiе. | хисалламаклыкъ | حسابلاماقلق |
| Счисляю. | хисалъ кыламенъ | حساب قیلامن |
| Сшибаю съ ногъ. | аякданъ ѣгаменъ | آیاقدان یغامن |
| Сшибаюсь съ дороги. | юлданъ аташа-менъ | یولدان آتاشامن |
| | азаменъ | آزامن |

| | | |
|---|---|---|
| Сшиваю. | *тигилуштурамень* / *курайменъ* | تیکلوشتورامن / قرای من |
| Сшивка. | *куравъ* | قراو |
| Сшивный. | *куравлы* | قراولی |
| Съ. | *данъ,* / *белянъ* | دان / بلان |
| Съ боку. | *кабургаданъ* | قابورغادان |
| Съ безчестїемъ. | *рисвалыкъ белян* | ریسوالق بلان |
| Съ тылу. | *инсядянъ* | اینکسادان |
| Съѣдаю. | *ѣилъ бютураменъ* | ییب بوترامن |
| Съѣстный запасъ. | *ашъ* / *азукъ* | آش / آزوق |
| Сыворотка' | *сарыгъ су* | سارغ صو |
| Сынокъ. | *угулцыгацъ* | اوغول چغاچ |
| Сынъ. | *угулъ,* / *улъ* | اوغول / اول |
| *За сына принимаю.* | *угуллукга аламенъ* | اوغوللوقغه آلامن |

Сырова-

| | | |
|---|---|---|
| Сыроватый. | яшсу, | یاشسو |
| | намсу, | نامسو |
| | дымсу | دمسو |
| Сыромятникъ. | кюнь иллгуцѣ | کون ایلا کوچی |
| Сырость. | намъ, | نام |
| | намликъ | ناملق |
| Сыръ, творогъ. | ацыгяй, | اچیکای |
| | иримцикъ, | ایرمچک |
| | куртъ | قرت |
| — *влаженъ.* | намли, | ناملی |
| | дымлы | دملی |
| Сырый. | яшъ | یاش |
| Сырѣю. | намыгаменъ | نامیغامن |
| Сыскиваю. | истябъ табаменъ | ایستاب تابامن |
| Сытенькій. | токгына | توقغنه |
| Ситный хлѣбъ. | канагятлы ашъ | قناعتلی آش |
| Сытость. | токлыкъ | توقلق |
| Сытый. | токъ | توق |

| | | |
|---|---|---|
| Сычь. | *бакцарга* | باقچارغه |
| Сѣверная страна. | *шямалъ тарафъ* | شمال طرف |
| Сѣверный вѣтръ. | *кышлыкъ ѣлъ* | قیشلق یل |
| Сѣверъ. | *шямалъ,* | شمال |
| | *тунь якъ* | تون یاق |
| Сѣвъ. | *цацувъ* | چاچو |
| | *цацышъ* | چاچش |
| Сѣдаюсь. | *катланаменъ* | قتلانامن |
| Сѣдину оказываю. | *цитнайменъ* | چیتنایمن |
| | *тярсляnaменъ* | ترسلنامن |
| Сѣдина. | *тярисъ* | تریس |
| Сѣдина́. | *цаллыкъ* | چاللق |
| — *появляется.* | *цалъ инаде* | چال ابنادی |
| Сѣдоватый. | *цалъ сымалъ,* | چال سمال |
| | *цалсу* | چالسو |
| Сѣдокъ. | *ултургуцѣ,* | اولتورغوچی |
| | *мингуцѣ* | مینکوچی |
| Сѣдый. | *цалъ* | چال |

| | | |
|---|---|---|
| Сѣдѣю. | *цалараменъ* | چالارامن |
| Сѣку. | *кисяменъ,* | کیسامن |
| | *цабаменъ* | چابامن |
| Наказываю. | *керяменъ* | کیرامن |
| Сѣмя. | *урлукъ,* | اورلوق |
| | *тухумъ* | تخم |
| | *мяни* | منی |
| Сѣни. | *аранъ* | آران |
| Сѣнный сарай. | *бицянъ сараѣ* | بچان سرایی |
| Сѣнокосецъ. | *бичянъ цабгуцѣ* | بچان چابغوچی |
| Сѣнокосъ. | *бичянликъ* | بچانلک |
| Сѣно. | *бичанъ* | بچان |
| Сѣнь. | *кюляга,* | کولاگا |
| | *сая* | سایه |
| Сѣра. | *сагызъ* | صاغز |
| — *горючая.* | *кюкюрътъ* | کوکرت |
| Сѣрый. | *бузъ* | بوز |
| Сѣрѣю. | *бузараменъ* | بوزارامن |
| Сѣтую. | *кюкрянаменъ* | کوکرانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Сѣти. | *авъ* | آو |
| — *мѣлкія.* | *кайбате* | قايباتى |
| — *рѣдныя, рѣдкія.* | *ташлавъ* | تاشلاو |
| — *кривда.* | *кулгуръ* | قولغور |
| Сѣтка на глаза. | *кюзультырикъ* | كوزولتربك |
| Сѣточка чайная, цѣдилка. | *кялкыръ* | كبكر |
| Сѣть. | *авъ* | آو |
| Сѣтью ловлю. | *авъ белянъ андыйменъ* | آوبلان انكدى من |
| Сѣчка. | *цабкыцъ* | چابقيج |
| Сѣю. | *сацаменъ,* | سچامن |
| | *цацаменъ* | چاچامن |
| Сѣяльщикъ. | *ашъ сагкуцѣ* | آش ساچغوچى |
| Сѣяніе. | *ашъ сацмаклыкъ* | آش ساچماقلق |
| Сѣянія время. | *ашъ сацаръ вакытъ* | آش ساچار وقت |
| | *сабанъ* | صابان |
| Сюда. | *мунда,* | موندا |
| | *бери* | برى |

| | | |
|---|---|---|
| | *ары бери,* | آری بری |
| Сюду и сюду. | *арлы берьли* | ارلی برلی |
| | *аланъ яланъ* | الانك يالانك |

## Т

| | | |
|---|---|---|
| Табакерка. | *тэмяки кумта* | تماکی قوطة |
| Табличка. | *тактацыкъ* | تاقته چق |
| Таганъ. | *уцакъ аякъ* | اوچاق آیاق |
| Тазъ. | *бакыръ лягантъ* | باقرلكان |
| Тайна. | *сиръри* | سرّی |
| Тайно, тайный. | *яшурунъ, мяхфи* | یاشورون مخفی |
| — *подхожу.* | *унупъ барамен* | اونكوب بارامن |
| Таинство. | *хикмятъ* | حكمت |
| Тайныя мысли. | *сиръри* | سرّی |
| | *мундай,* | موندای |
| Такiй. | *бунданъ,* | بوندای |
| | *шундай,* | شوندای |
| | *шундакъ* | شونداق |

Таким.

| | | |
|---|---|---|
| Такимъ же образомъ. | шулайукъ рявышъ белянъ | شولای اوق رویش بلان |
| Таковъ. | шундай шикилли | شوندای شکللی |
| Таковый. | шулай рявышлы | شولای رویشلی |
| Такъ. | тикъ, | تیک |
| | булай, | بولای |
| | шулай | شولای |
| | алай | الای |
| Такъ же. | шулай укъ, | شولای اوق |
| | булай укъ | بولای اوق |
| Такъ, какъ онъ. | амянъ улъ дай | امن اول دای |
| Такъ ли. | шулайма, | شولایمه |
| | булайма | بولایمه |
| Талый. | эрювъ | ایرو |
| Талъ. | талъ | تال |
| Таѣю, оттаиваю. | эрювлянâ.менъ | ایروله نامن |
| Тамошній. | андагъ | آنداغی |
| Тамъ. | анда | آنده |
| Тамъ же. | андада | آندهده |

| | | |
|---|---|---|
| Тарелка. | *хяльвя табакъ* | حلواطباق |
| Таскаюся. | *сюряллменъ* | سورالامن |
| Ташу. | *сюряйменъ,* | سورايمن |
| | *тартаменъ* | تارتامن |
| Таю, утаиваю. | *гизьляйменъ* | كيزلايمن |
| | *кизнайменъ* | كزنايمن |
| Таю, растаиваю. | *иритаменъ* | ايريتامن |
| — *распускаюсь.* | *ирїйменъ* | ايرى من |
| Твердоватый. | *каттесувъ* | قتى سو |
| Твердый, жестокїй. | *тонъ* | تونك |
| Твердо. | *катты,* | قتى |
| | *катигъ* | قتيغ |
| Твердость. | *катылыкъ* | قتيلق |
| Твердымъ становлюся. | *катыланаменъ* | قتى لانامن |
| — *дѣлаю.* | *катраменъ* | قاترامن |
| Твердь, небо. | *фялякъ* | فلك |
| Твердѣю. | *катаменъ,* | قاتامن |
| | *катылъ бараменъ* | قاتيب بارامن |

Твердѣть

| | | |
|---|---|---|
| Твердѣть начинаю. | *ката башлай-менъ* | قاتاباشلایمن |
| Твой. | *сининъ* | سیننك |
| Творенїе, тварь. | *мяхлукъ* | مخلوق |
| Творецъ. | *яраткуцѣ ал-ла* | یرانقوچی الله |
| Творю, созидаю. | *яратаменъ* | یراتامن |
| Мѣшаю. | *цаламенъ* | چالامن |
| Театръ. | *рякысъ ханя* | رقص خانه |
| Теку. | *агаменъ* | آغامن |
| Теленокъ. | *бузавъ* | بوزاو |
| Телюся. | *бузавлайменъ* | بوزاولای من |
| Телица, телушка. | *тана* | تانا |
| Телѣга. | *арба* | آربا |
| Темница. | *зинданъ* | زیندان |
| Темнаго цвѣту. | *кюнгуртъ тюслѣ* | کونکورت توسلی |
| Темноватый. | *кюнцуртъ* | کونکورت |
| Темножелтый. | *карасымалъ са-ры* | قراسیمال ساری |
| Темно, темный. | *карангу* | قرانکغو |

| | | |
|---|---|---|
| Темно говорю. | *тунукъ сюзляйменъ* | تونوق سوزلايمن |
| Темносѣрый. | *тимиръ кюкъ* | تمير كوك |
| Темнымъ становлюся. | *кюнуртлянаменъ* | كونكورتلنامن |
| Темнѣю. | *карангюланаменъ* | قرانكغولانامن |
| Темнѣетъ. | *карангу булупъ бараде* | قرانكغو بولوب بارادى |
| Темя. | *мія* | ميه |
| Тенета. | *урьмякцѣ авъ* | اورمكچى آو |
| Тѣнь. | *кюлятке* | كولانكى |
| Теперешній. | *янгадагѣ* | يانكاداغى |
| Теперь. | *яна* | يانكا |
| | *хале* | حالى |
| -- *только.* | *янагына,* | يانكاغنه |
| | *алегина* | حالى كنه |
| Тепло, теплый. | *ѣлы,* | ييلى |
| | *ѣлыгъ* | يلغ |
| Тепловатый. | *ѣлусуракъ* | يلوسوراق |

| | | |
|---|---|---|
| Тепловатымъ становлюся. | *ѣлнылпѣ бараменѣ,* | يلنيب بارامن |
| | *ѣлынаменѣ* | يلنامن |
| Теплота. | *ѣлылыкѣ* | يليلق |
| Теплѣю. | *ѣлыйменѣ* | يلی من |
| | *ѣлылпѣ кыляменѣ* | يلب كيلامن |
| Терзаю. | *тарнаклайменѣ* | ترناقلايېن |
| Терка. | *кыргыцѣ* | قرغج |
| Терновникъ. | *цынгыллыкѣ* | چنكغل لق |
| Тернъ. | *цынгылѣ агаце* | چنكغل آغاچی |
| Терплю. | *чидайменѣ,* | چدايېن |
| | *такатѣ кыламенѣ* | طاقت قيلامن |
| Терпѣливость. | *дзидамлыкѣ* | جدااملق |
| | *дзяфакашликѣ,* | جفاكشلك |
| Терпѣливый. | *дзидамлы,* | جدااملی |
| | *дзяфакяшѣ* | جفاكش |
| Терпѣнїе. | *дзидамѣ,* | جدام |
| | *такатѣ* | طاقت |
| Терпну, крѣпну. | *уюйменѣ* | اويوی من |

| | | |
|---|---|---|
| Теряю. | *юкалтаменъ* | یوقالتامن |
| Теряюсь. | *юкаламенъ* | یوقالامن |
| Тесло. | *кирицъ* | کیرج |
| Тесть. | *каинъ ата* | قابن آتا |
| Тетива. | *ѣлымъ яка* | یلم بقا |
| Тетка. | *ѣнга,* | یککه |
| | *абя,* | ابه |
| | *алтя* | ابته |
| Теченіе. | *акмаклыкъ,* | آقمقلق |
| | *акма* | اقمه |
| — *быстрина.* | *агынъ* | اغین |
| Течь. | *агуъ* | اغو |
| Тешу. | *яндайменъ* | یاندای من |
| Теща. | *каинъ ана* | قاین انا |
| Тигръ. | *юлъбарсъ* | یولبارص |
| Тина. | *нятте* | نشتی |
| Тиски. | *кылцувуръ* | قیچوور |
| Тисненіе. | *басмалаъ,* | باسملاو |
| | *басма* | باسمه |

| | | |
|---|---|---|
| Тисню. | *басмалаймень* | باسملاين |
| Титька. | *имцякъ* | ایمچک |
| Титьки опускаю. | *имцяклянамень* | ایمچکلانامن |
| Тихая погода. | *тымыкъ кюнъ* | تیمق کون |
| Тихинькій. | *басыкъ* | باسق |
| Тихій, невѣтренный. | *дымыкъ* | دمق |
| *— не скоро.* | *иру* | ایرو |
| Тихонько. | *иру гастя* | ایروهسته |
| Тихость. | *ирувлыкъ,* | ایرولك |
| | *агасталикъ* | آهسته‌لك |
| Тихъ становлюся. | *ирювлянамень,* | ایرولنامن |
| | *агасталянамень* | آهسته‌لنامن |
| | *басыламень* | باسلامن |
| | *тымыймень* | تمی من |
| | *басылдураменъ* | باسیلدورامن |
| Тишина. | *тыныцлыкъ* | تنچلق |
| Ткальный челнокъ. | *кылыцъ* | قیلج |
| Ткачь. | *китянъ сукгуцѣ* | کیتان صوقغوچی |
| Тку. | *сукаменъ* | صوقامن |

| | | |
|---|---|---|
| Тлѣніе. | кююкмяклыкъ | کوبوککلک |
| Тлѣю. | кююгамвнъ | کوبوکامن |
| Тма. | зюльматъ | ظلمات |
| То. | шулъ | شول |
| Товаръ. | малъ | مال |
| Товарищество. | юлдашлыкъ | یولداشلق |
| Товарищъ. | юлдашъ,<br>илдашъ | یولداش<br>ایلداش |
| Тогда. | улъ вакытда | اول وقتدا |
| Тогдашній. | улъ вакытдагѣ | اول وقتداغی |
| Тогожъ имяни. | аташъ,<br>адашъ | آتاش<br>اداش |
| — *рода.* | тугумдашъ,<br>сююкдашъ | تخمداش<br>سیوکداش |
| Того ради. | анынъ учюнъ | آنینک اوچون |
| То есть. | ягни | یعنی |
| Токмо. | беръ окъ | بر اوق |
| Токъ, ручей. | силъ, | سیل |
| Толикій. | анцалякъ | آنچەلاک |

Толкаю.

| | | |
|---|---|---|
| Толкаю. | *тюрьтямень* | توورتامن |
| Толкаюся. | *тюрьтушамень* | توورتوشامن |
| Толкованїе. | *тяфсирь* | تفسير |
| Толкователь. | *тяфсирь кылгуць.* | تفسير قلغوچى |
| Толкую. | *мягкуллаймень,* | معقوللاى من |
| | *мягнисиня тушурамень* | معنى سينه توشورامن |
| Толкъ. | *мягкуль,* | معقول |
| | *мягкуллыкъ* | معقوللق |
| Толку. | *тюямень* | توبامن |
| Толкушка. | *тюйгуць* | توبگوچ |
| Толмачъ. | *тулмаць* | تلماج |
| Толпа. | *кюмякъ* | كوماك |
| Толпами. | *кюмяклялъ* | كوماكلاب |
| Толплюся. | *кюмякляшамень* | كوماكلاشامن |
| Толстая веревка. | *юванъ бавъ* | يوان باو |
| Толстая часть тѣла. | *итлякъ* | ايتلاك |
| Толстобрюхїй. | *юванъ курсаклы* | يوان قرساقلى |
| Толстота. | *юванлыкъ* | يوانلق |

| | | |
|---|---|---|
| Толстота въ широтѣ. | *калынлыкъ* | قالنلق |
| Толстый, круглый. | *юванъ* | يوان |
| — *широкій.* | *калунъ* | قالون |
| Толстымъ становлюся. | *юванланаменъ,* | يوانلانامن |
| | *калынланаменъ* | قالونلانامن |
| Толстѣю. | *юванаилъ, бараменъ* | يواناب بارامن |
| Толчея. | *килѣ* | كيلى |
| Толщина. | *калынлыкъ* | قالونلق |
| Только кончилось. | *бюттѣ* | بوتدى |
| | *шулукъ гына* | شولوقغنهٔ |
| Толь. | *анца* | آنچه |
| Томлюся. | *юндзюйменъ,* | يونجوى من |
| | *ютайменъ* | يوتاى من |
| | *юбайменъ* | يوباى من |
| Томлю. | *юндзютаменъ,* | يونجوتامن |
| | *ютятаменъ* | يوتانامن |
| | *юбатаменъ* | يوبانامن |
| | *далтураменъ* | دالتورامن |

| | | |
|---|---|---|
| **Томный.** | *далыкъ* | دالق |
| **Тоненькій.** | *юхагина,* | يوخهغنه |
| | *юлъ юха* | يب يوخه |
| | *ѣцкя гиня,* | يچكه كنه |
| | *ѣлъ ѣцькя* | ييب يچكه |
| **Тонкая доска.** | *юха такта* | يوخاناقته |
| **Тонкій человѣкъ.** | *ѣцькя кеши* | يچكه كشى |
| | *назюкъ киши* | نازوك كشى |
| — *вѣтръ.* | *илкинъ ѣль* | ايپكن يل |
| **Тонкость.** | *юхалыкъ,* | يوخهلق |
| | *ѣцькяликъ* | يچكه لك |
| | *назюклюкъ* | نازوكلك |
| **Тонокъ становлюся.** | *юхаланаменъ,* | يوخهلانامن |
| | *ѣцькалянаменъ* | يچكهلانامن |
| | *назюклянаменъ* | نازوكلانامن |
| **Тонкимъ дѣлаю.** | *юхартаменъ* | يوخارتامن |
| | *ѣцькартяменъ* | يچكارتامن |
| **Тонѣю, тончаю.** | *юхараменъ* | يوخارامن |
| | *ѣцькаряменъ* | يچكارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Топкій. | *баткакъ* | باطقاق |
| Тону. | *батаменъ* | باطامن |
| Топлю печь. | *міюцъ ягаменъ* | میوج یاغامن |
| — *въ водѣ.* | *батраменъ* | باطرامن |
| Тополь. | *явъ тирякъ* | یاونیراک |
| Топоръ. | *балта* | بالطا |
| Топотъ ножный. | *такылдавъ* | تاقلداو |
| Топчу сукно, валяю. | *цикменъ табтайменъ* | چکمن تابتای من |
| — *ногами.* | *аякъ белянъ басаменъ* | آیاق بلان باسامن |
| Торговля. | *сявда* | سوده |
| Торгую. | *сявдакыламенъ, сявдалашаменъ* | سوده قیلامن<br>سوده لاشامن |
| Торгъ. | *сатувъ* | ساتو |
| Торная, битая дорога. | *какъ юлъ* | قاق یول |
| Тороватый. | *утьмиръ, цакганъ* | اوتمر<br>چاقغان |
| Торопливость. | *ашыкцанликъ, ивакликъ* | آشیقچانکلق<br>ایواکلک |

| | | |
|---|---|---|
| Торопливый. | алтракъ, | آبتراق |
| | ашикцанъ | اشیقچانک |
| Тороплюся. | алтраименъ, | ابتراى من |
| | ашигаменъ | آشیغامن |
| Тороплю. | алтратаменъ, | اپتراتامن |
| | ашикдураменъ | اشیقدورامن |
| Тоска. | сагыныцъ | ساغنچ |
| Тоскую. | сагынаменъ | ساغنامن |
| *Скучаю.* | иригяменъ | ایریکامن |
| То тамъ, то индѣ. | андада | اندادە |
| | мундада | موندادە |
| Тото. | шуллабася | شوللاباسا |
| Тотъ. | шулъ | شول |
| Тотъ же. | шулукъ | شولوق |
| Тотъ и другїй. | бýда | بودە |
| | ýлда | اولدە |
| | икяý | ایکاو |
| Тотъ часъ. | шулъ сагятъ, | شول ساعت |
| | зяманда | زماندە |

| | | |
|---|---|---|
| Точило, | *царъ* | چار |
| Точка. | *нукта* | نوقته |
| | *—* | نوكته |
| Точками означаю. | *нуктялаймень* | نوكتهلاىمن |
| Точно. | *мутлакъ* | مطلق |
| Точу кровь. | *канъ агызаменъ* | قان اغزامن |
| — *на брусѣ.* | *кайрайменъ* | قايرامن |
| — *на точилѣ.* | *царлайменъ* | چارلامن |
| Тошно, трусно мнѣ. | *кунуль таругаде* | كونكول تاروغادى |
| Тошнится. | *юрякъ айлянаде* | يوراك ايلانادى |
| Тощаю. | *ятайменъ* | ياناىمن |
| Тощій. | *ятавъ* | ياناو |
| Трава. | *улянъ* | اولن |
| Травниетый хлѣбъ. | *цюллю ашъ* | چوبلواش |
| Трата. | *югалтмакъ* | يوغالتماق |
| Трачу. | *югалтаменъ* | يوغالتامن |
| Требую. | *теляйменъ* | تلاىمن |
| Тревога. | *гулгуля* | غلغله |
| Тревожу. | *аваракыламенъ* | اوارافيلامن |

Трез-

| | | |
|---|---|---|
| Трезвость. | *савлыкъ* | صاولق |
| Трезвый. | *савъ* | صاو |
| Трезвъ становлюся. | *савланаменъ* | صاولانامن |
| Трепетаніе сердца. | *сирляу* | سيرلاو |
| Трепетъ. | *сиргильтау* | سيركيلتاو |
| Трепещетъ сердце. | *юракъ сирляйде* | يوراک سيرلايدى |
| Трепещуся. | *тербултаймень* | تيربولتاىمن |
| Трепещу. | *сирляймень* | سيرلاىمن |
| Трепица. | *цюбрякъ* | چوبراک |
| Третій. | *уцюнцѣ* | اوچونچى |
| Трескъ. | *шитыртау* | شيترتاو |
| Трещетка. | *шартулдакъ* | شارتلداق |
| Трещу. | *шитыртаймень* | شيترتاىمن |
| Три. | *уцы, учь* | اوچ |
| Тринадцать. | *унъ учь* | اون اوچ |
| Три ста. | *учь юзъ* | اوچ يوز |
| Тридцатый. | *утозунцѣ* | اوتوزونچى |
| Тридцать. | *отозъ* | اوتوز |

| | | |
|---|---|---|
| Треугольный. | *ўць міюшлы* | اوچ میوشلی |
| Трогаю. | *тіямень* | تیامن |
| Тройный. | *уць катлы* | اوچ قاتلی |
| Тронъ. | *тяхтъ* | تخت |
| Тропа. | *уракъ* | اوراق |
| Тропу прокладываю. | *ураклаймень* | اوراقلای من |
| Тростникъ. | *таяклыкъ* | تایاقلق |
| Трость. | *таякъ* | تایاق |
| Тру. | *сюрьтямень* | سورتامن |
| | *исямень* | ایسامن |
| Труба для дыму. | *миралыкъ* | میرالق |
| — *въ кою трубятъ.* | *суръ* | صور |
| — *водяная.* | *мызалъ* | میزاب |
| Трубка курительная. | *канза,* | قانزا |
| | *челимъ* | چلم |
| Трубачъ. | *сурнайце* | صورنایچی |
| Трубный гласъ. | *суръ тавошы* | صورتاوش |
| Трублю. | *суръ урямень* | صورهورامن |

Трудно,

| | | |
|---|---|---|
| Трудно, трудный. | *кыинъ* | قين |
| Трудность. | *кыинлыкъ* | قينلق |
| Трудолюбивый. | *ишъ* | ايش |
| | *мякарь* | مكار |
| Трудъ. | *ишъ* | ايش |
| Труждаюся. | *кыилянаменъ* | قيىلانامن |
| Тружуся. | *ишлянаменъ* | ايشلانامن |
| Трупъ. | *улюмдукъ* | اولومدوك |
| Трусъ. | *ялдайлауцы* | يالدايلاوچى |
| Трутъ. | *кавъ* | قاو |
| Трушу. | *ялтайлайменъ* | يالتايلاىمن |
| Туда. | *анда* | آنده |
| | *уль ѣргя* | اول يركا |
| Тудажъ. | *улукъ ѣргя* | اولوق يركا |
| Тужу. | *сагынаменъ* | ساغنامن |
| Тукъ, жиръ. | *зюрь* | زور |
| Туловище. | *муцa* | موچه |
| Туманъ. | *туманъ* | تومان |

| | | |
|---|---|---|
| Тупоконечный. | *моктукъ* | موقتوق |
| Тупъ, тупый. | *мукъ,* | موق |
| | *утьмязъ* | اوتمز . |
| — *непонятный.* | *катца* | كتجه |
| Туплю. | *мугатаменъ* | موغانامن |
| Тупѣю. | *мугаяменъ* | موغايامن |
| Тускъ. | *тусьаумакъ* | توس اوماق |
| Тускнетъ. | *тус аваде* | توس اوادى |
| Тутъ. | *шулъ ѣрдя* | شول برده |
| Тутошнїй. | *шулъѣрдаги* | شول برده كى |
| Туфля. | *кондура* | قوندورا |
| Туча. | *аякъ булутъ* | اياق بولوت |
| — *поднимается.* | *аякъ булутъ цыгаде* | اياق بولوط چغادى |
| Тучный. | *зюрълю* | زورلو |
| Тучнѣю. | *зюрьланаменъ* | زورلانامن |
| Тщанїе. | *химмять* | همت |
| Тщательный. | *химмятцыль* | همت چل |
| Тщеславный. | *калшагай* | قابشاعاى |
| Тщеславлюся. | *калшаяменъ* | قابشايامن |

| | | |
|---|---|---|
| Тщетно. | *бучь, пуць* | بوج |
| Тщуся. | *химмятлянаменъ* | همتلانامن |
| Ты. | *сенъ, синъ* | سن |
| Тыква. | *кабакъ* | قباق |
| Тылъ. | *кабакъ* | قباق |
| Тынъ. | *цянцмацитанъ* | چانچمه چيتان |
| Тысяча. | *минъ* | مينك |
| Тѣлесный. | *тянлы* | تنلى |
| Тѣльный. | *итлякъ* | اىتلاك |
| Тѣло. | *тянъ* | تن |
| Тѣмя. | *тубя* | تونبا |
| Тѣнь. | *кюляга* | كولاكا |
| Тѣсный. | *тыгынъ,* | تيغين |
| | *тыгызъ* | تيغيز |
| Тѣснота. | *тыгынлыкъ* | تيغين لق |
| Тѣсню. | *тыгынлайменъ* | تيغين لاى من |
| Тѣсто. | *басканъ онъ* | باسقان اون |
| — *мѣшу.* | *онъ басаменъ* | اون باسامن |
| Тягость, тяжелина. | *агырлыкъ* | آغرلبق |

| | | |
|---|---|---|
| Тяжба. | *тау* | تاو |
| *Въ тяжбу вожу.* | *таулаштура-менъ* | تاولاشتورامن |
| Тяжело, тяжелъ. | *ауръ,* | آور |
| | *агыръ* | آغر |
| *За тягость почитаю.* | *агырыкъсына-менъ* | آغرقسنامن |
| | *авуръсыменъ* | آورسنامن |
| Тяну. | *сюряйменъ,* | سورای من |
| | *тартаменъ* | تارتامن |

## У.

| | | |
|---|---|---|
| У. *предлогъ.* | *данъ,* | دان |
| | *га* | غه |
| У васъ есть. | *сызда баръ* | سیزده بار |
| Увасъ взялъ. | *сызданъ ал-дымъ* | سیزدان الدوم |
| Убавленіе. | *кимитмякликъ* | کمتکلک |
| Убавка. | *кимиту* | کمتو |
| Убавляю. | *кимитяменъ* | کمیته من |
| Убиваю плотно. | *ныгайменъ* | تغای من |
| | *ныкдайменъ* | تقدای من |

| | | |
|---|---|---|
| Убиваю до смерти. | *ультюрамень* | اولتورامن |
| Убивка. | *ныгавъ* | نغاو |
| Убіеніе. | *ультюрмякликъ* | اولتورمكلك |
| Убійство. | *ультюрушъ* | اولتوروش |
| Убійца. | *ультюргуцъ* | اولتوركوچی |
| Убираю, украшаю. | *бизаймень* | بزایمن |
| | *бизандурамень* | بزاندورامن |
| — *къ мѣсту.* | *ѣямень* | ییامن |
| Убираюсь, украшаюсь. | *бизанамень* | بزانامن |
| | *бизакляна мень* | بزاكلانامن |
| — *сбираюсь.* | *ѣинамень* | يينامن |
| Уборный. | *ѣнакцилъ* | يناقچيل |
| Убогій. | *гидай* | گدای |
| Убожество. | *кядходалыкъ* | كدخدالق |
| Убогъ становлюсь. | *гидайлянамень* | گدایلنامن |
| Уборъ, приборъ. | *бизякъ,* | بزاك |
| | *шай* | شای |
| Убываю. | *кимгймень* | كيمن |

| | | |
|---|---|---|
| Убываетъ вода. | *су кайтаде* | صو قايتادى |
| Убытокъ. | *зїянь* | زيان |
| Убыточно. | *зїянлы* | زيانلى |
| Убѣгаю. | *кацыпъ китямень* | قاچب كتامن |
| Убѣжище. | *мякамъ* | مقام |
| Увариваю. | *утя кайнатамень* | اوته قايناتامن |
| Увеселенїе. | *шадлань дурмаклыкъ* | شادلاندورماقلق |
| Увеселяю. | *шадландурамень* | شادلاندورامن |
| | *масайтамень* | ماسايتامن |
| | *хушхальляндумень* | خوشحاللاندورامن |
| Увеличиваю. | *улгайтамень* | اولغايتامن |
| | *улуглаймень* | اولوغلايمن |
| | *улугландурамень* | اولوغلاندورامن |
| Увеличиваюсь. | *улгаямень* | اولغايامن |
| | *улугланамень* | اولوغلانامن |

Увожу.

| | | |
|---|---|---|
| Увожу — дишь. | ильтылъ китя-менъ | ایلتیب کتامن |
| | алылъ китяменъ | آلیب کتامن |
| — на поводу. | ѣтяклялъ алы-лъ китяменъ | یتا کلاب الب کتامن |
| Увожу — зишь. | ташилъ алылъ китяменъ | تاشیب الب کتامن |
| Увольненїе. | азатлыкъ | آزادلیق |
| Увольняю. | азатькыламенъ | ازادقیلامن |
| Увѣдомляю. | хаберь биря-менъ | خبر برامن |
| | — бильдура-менъ | خبر بلدورامن |
| | анлаштураменъ | انکلاشتورامن |
| Увѣдомляюсь. | хаберъ аламенъ | خبر آلامن |
| | хаберляшаменъ | خبرلاشامن |
| Увѣдываю, свѣдываю. | билилъ аламенъ | بلب آلامن |
| | анлалъ ала-менъ | آنکلاب آلامن |
| | билишаменъ | بلیشامن |
| | анлалъ юрїй-менъ | آنکلاب یوری من |

| | | |
|---|---|---|
| Увѣщеваю. | *нясыхятляйменъ* | نصیحتلایمن |
| Увѣщанїе. | *нясыхятъ* | نصیحت |
| Увѣщатель. | *нясяхятлягуцѣ* | نصیحتلاکوچی |
| | *нясихятъ биргюцѣ* | نصیحت برکوچی |
| Увѣщаю. | *нясихятъ бираменъ* | نصیحت برامن |
| Увядаю. | *сулулъ китяменъ* | صولوب کتامن |
| | *суламенъ* | صولامن |
| Увязаю. | *батылъ китяменъ* | باطیب کتامن |
| | *кызыламенъ* | قزلامن |
| | *кызылылъ китяменъ* | قزلب کتامن |
| Увязываю. | *бейлягылалъ куяменъ* | بیلاکیلاب قویامن |
| | *царыйменъ* | چاری من |
| угажаю. | *сюндурулъ куяменъ* | سوندوروب قویامن |
| | *— ѣбяраменъ* | سوندوروب بیارامن |
| Угнѣтаю. | *юндзютаменъ* | یونجوتامن |
| | *басрыклайменъ* | باسرقلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Уговариваю. | *албурганд урамен* | آلبورغاندورامن |
| *Соглашаю.* | *кюньдурамен* | کوندورامن |
| Уговариваюсь. | *сюзь кую шамен* | سوزقویوشامن |
| | *— куямен* | سوزقویامن |
| Уговоръ. | *сюзь куймаклык* | سوزقویماقلق |
| Угодно, угодный. | *хуш* | خوش |
| Угождаю. | *разы буламен* | راضی بولامن |
| Угодникъ. | *авлія* | اولیا |
| Уголъ. | *міюш* | میوش |
| Уголь. | *кюмур* | کومور |
| Угольникъ. | *кюмурцѣ* | کومورچی |
| Уголь горящій | *куз* | قوز |
| Угорь. | *ѣлан балык* | یلان بالق |
| Угощаю. | *кунаклаймен* | قوناقلای من |
| | *сыйлаймен* | صیلای من |
| угрожаю. | *кигаймен* | کیکابن |
| Угрюмый. | *цытык юзлѣ* | چتیق یوزلی |
| Уда. | *кармак* | قارماق |

Удав-

| | | |
|---|---|---|
| Удавляю. | *ныгаймен҃* | تغای من |
| | *баслыктурамен҃* | باسلیق تورامن |
| Удавливаюсь. | *нигаламен҃* | تغالامن |
| | *басыламен҃* | باسیلامن |
| | *баслыгамен҃* | باسلیغامن |
| Удаляю. | *алусландура-мен҃* | آلوسلاندورامن |
| Удаляюсь. | *алусланамен҃* | الوسلانامن |
| Удареніе. | *урмаклык҃,* | اورماقلق |
| | *сукмаклык҃* | صوقماقلق |
| — *голоса.* | *цалыш҃* | چالش |
| Ударъ. | *урум҃* | اوروم |
| Ударяю. | *урамен҃,* | اورامن |
| | *цаламен҃* | چالامن |
| — *одно об҃ другое.* | *суклукдурамен҃* | صوقلوقدورامن |
| | *урундурамен҃* | اوروندورامن |
| Ударяюся. | *урунамен҃* | اورونامن |
| Удача. | *барым҃* | بارم |
| Удвоеніе. | *икилямяклик҃* | ایکیلامکلک |

Удван-

| | | |
|---|---|---|
| Удваиваю. | *икиляймень* | ایکلای من |
| Удерживаю. | *ушлатамень* | اوشلاتامن |
| | *кичуктурамень* | کچوکتورامن |
| | *туктaлдурамень* | توقتالدورامن |
| Удивительно, ный. | *тансукъ* | تانکسوق |
| Удивленіе. | *тансуклыкъ* | تانکسوقلیق |
| Удивляюся. | *таныргаймень* | تانکرغای من |
| Удобный. | *унай* | اونکای |
| Удовольствіе. | *дилдзамлыкъ,* | دلجاملق |
| | *хушнудлыкъ* | خوشنودلق |
| | *ризалыкъ* | ریضالق |
| Удовольствованіе. | *ризалашдурмаклыкъ* | ریضالاشدورماقلق |
| Удостаиваю. | *лаикъ кыламень* | لایق قیلامن |
| Удушаю. | *букдурамень* | بوقدورامن |
| Удушье. | *бума* | بوما |
| Удушливъ становлюся | *бумаланамень* | بومالانامن |
| Удъ. | *агза* | اعضا |
| Удѣляю. | *бюлюпъ бирямень* | بولب برامن |

Уедине-

| | | |
|---|---|---|
| Уединенїе. | *ялгузлыкъ* | يالغوزلق |
| Уединенное мѣсто. | *авлакъ ѣръ* | اولاق ير |
| Уединяюсь. | *ялгузрайменъ* | يالغوزسراى من |
| Ужалю. | *цагайменъ* | چاغامن |
| | *чакаменъ* | چاقامن |
| Ужасаю. | *хауфъсытаменъ* | خوف ستامن |
| Ужасаюсь. | *хауфсыйменъ* | خوف سى من |
| Ужасный. | *хауфлы* | خوفلى |
| Ужасъ. | *хауфъ* | خوف |
| Ужинъ. | *кицьке ашъ* | كيچكى اش |
| Ужинаю. | *кицьке ашъ ицменъ* | كيچكى اش ايچامن |
| Ужу удою. | *кармакъ ултураменъ* | قارماق اولتورامن |
| *Выуживаю.* | *калдырылъ аламенъ* | قالديريب الامن |
| Узаконенїе. | *фарзъ* | فرض |
| | *шяргятъ* | شريعت |
| Узаконяю. | *шярїгятъ биряменъ* | شريعت برامن |
| Узда. | *юганъ* | يوكان |

Узлова-

| | | |
|---|---|---|
| Узловатый. | тююнлы | تویونلی |
| Узломъ вяжу. | туюнъ туяменъ | تویون تویامن |
| | кюрьмяйменъ | کُرمای من |
| Узолъ. | тююнъ | تویون |
| Узоръ. | тагылъ | تاغل |
| Узоры навожу. | тагыллайменъ | تاغللای من |
| Узорчатый. | тагыллы | تاغللی |
| Узнаю. | таныйменъ | تانی من |
| | билилъ аламенъ | بلب الامن |
| Указанiе. | ишарятъ | ایشارت |
| Указательный палецъ. | сукъ бармакъ | سوق بارماق |
| Указъ. | фярманъ, | فرمان |
| | ярлыкъ | یارلق |
| Указываю. | кюрьсятамен | کورساتامن |
| | кюргюзаменъ | کورکوزامن |
| Указыванiе. | кюрьсятмяк-ликъ | کورساتمکلک |
| Укладенный. | тянальганъ | تینکالکان |
| Укладываю ровно. | тиналъ саламенъ | تینکاب سالامن |

| | | |
|---|---|---|
| Уклоняюся. | *ятланаменъ* | یاتلانامن |
| Укоризна. | *кыцыру* | قچرو |
| Укоряю. | *кыцыраменъ* | قچرامن |
| Украшаю. | *бизяйменъ* | بزاین |
| | *бизякляйменъ* | بزاکلاین |
| Украшаюсь. | *бизянаменъ* | بزانامن |
| | *бизяклянаменъ* | بزاکلانامن |
| Украшенïе. | *бизякликъ* | بزاکلك |
| Укрочаю, щаю. | *ювашландураменъ* | یواشلاندورامن |
| Укрощаюсь. | *ювашланаменъ* | یواشلانامن |
| Укрываю. | *гизьляйменъ* | کیزلاین |
| | *каплагылайменъ* | قابلاغلاین |
| Укрываюсь. | *гизьлянаменъ* | کیزلانامن |
| | *каплагыланаменъ* | قابلاغلانامن |
| | *яшурунаменъ* | یاشورونامن |
| | *бугаменъ* | بوغامن |

| | | |
|---|---|---|
| Укрѣпляю. | бикитамень | بکیتامن |
| | бикиткиляймень | بکینکلایمن |
| | дынытамень | دینکیتامن |
| Укрѣпляюсь. | дычылъ килямень | دینکب کیلامن |
| | бикитылямень | بکتیلامن |
| | диныты лямень | دینکیتیلامن |
| Уксусъ. | серькя | سیرکه |
| Укуныва́юсь, окуныва́юсь. | цумамень | چومامن |
| | цумунамень | چومونامن |
| Укунываю, окунываю. | цумцурамень | چومورامن |
| Улей. | умарда | اومارده |
| Улетаю. | уцупъ китямень | اوچوب کتامن |
| Улещиваю. | альсындурамень | السیندورامن |
| Улица. | урамъ | اورام |
| Уличаю. | турушамень | توروشامن |
| Уловляю. | эляктурамень | ایلاکتورامن |
| Улыбаюся. | ѣміямень | یمیامن |

| | | |
|---|---|---|
| Ума лишившійся. | алцыганъ, гякылдатъ китканъ | آلجیغان عقلدان کتکان |
| Умаляю. | азайтаменъ кимитаменъ | آزایتامن کیتامن |
| Умаляюся. | азаипъ бараменъ кимипъ — | ازایب بارامن کیب بارامن |
| Уменшаю. | кимитаменъ кимитуль дураменъ | کیتامن کیتولدورامن |
| Уменшеніе. | кимитувъ | کیتو |
| Умершій. | ульганъ | اولکان |
| Умерщвляю. | ультурюпъ ебараменъ | اولتوروب بیبارامن |
| Умилостивляю. | ряхимляндураменъ бавурландураменъ | رحیملاندورامن باورلاندورامن |
| Умираю. | уляменъ | اولامن |
| Умный. | гякыллы | عقللی |

Умно-

| | | |
|---|---|---|
| Умножаю. | кюбяйтямень | كوبايتامن |
| | мулайтамень | مولايتامن |
| | урьгитамень | اوركيتامن |
| | артдурамень | ارتدورامن |
| Умножаюся. | кюбяйтуламень | كوبايتولامن |
| | мулайтуламень | مولايتولامن |
| Умоляю. | утюнамень | اوتونامن |
| | ялбарамень | يالبارامن |
| Умолкаю. | тымыламень | طملامن |
| | тымышамень | طمشامن |
| Умъ. | гякыль | عقل |
| Умыселъ. | касдь | قصد |
| Умѣренность. | сярянджамлыкь | سرانجاملق |
| Умѣренный. | мугтядиль, | معتدل |
| | сяранджамь | سرانجام |
| Умѣряю. | ульцаляймень | اولچەلاى من |
| Умягчаю. | юмушатамень | يوموشانامن |
| Унизываю жемчугомъ. | юнджюляймень | ينجولاى من |

| | | |
|---|---|---|
| Униженность. | *кициликликъ* | کچی لکلک |
| Униженный. | *кициликли* | کچی لکلی |
| Унижаюсь. | *кициликлянаменъ* | کچی لکلانامن |
| Унимаю. | *тыяменъ* | طیامن |
| Уничтожаю. | *їокъкыламенъ* | یوق قیلامن |
| | *мянсухъкыламенъ* | فسوح قیلامن |
| Уношу. | *алыпъ китяменъ* | آلب کتامن |
| Упадаю. | *ѣгылыпъ китяменъ* | یغلب کتامن |
| | *тушупъ китяменъ* | توشوب کتامن |
| Упиваюсь. | *ясиряменъ* | ایسرامن |
| Упираю. | *тиряйменъ* | تیرای من |
| Упираюсь. | *тиряняменъ* | ترانامن |
| Уплачиваю долги. | *тулляйменъ* | تولای من |
| Упованіе. | *тявякккяль* | توکل |
| Уповаю. | *тявякккяль кыламенъ* | توکل قیلامن |
| Уподобленіе. | *ухшатмаклыкъ* | اوخشاتماقلق |
| Уподобляю. | *ухшатаменъ* | اوخشاتامن |

Упоко-

| | | |
|---|---|---|
| Упокоеваю. | *ряхатляндураменъ* | رحتلندورامن |
| Упокоеніе. | *ряхатликъ* | رحتلك |
| Упоминаю. | *ядъ итяменъ* | يادايتامن |
| Упорный. | *каргаша* | قارغاشا |
| Упорство. | *каргашалыкъ* | قارغاشالق |
| Упорствую. | *каргашаланаменъ* | قارغاشالانامن |
| Упорка. | *тиряуцъ* | تراوج |
| Употребленіе. | *карышлавъ,* | قارشلاو |
| | *хардзлявъ* | خرجلاو |
| Употребляю. | *карышлайменъ,* | قارشلاى من |
| | *хардзляйменъ* | خرجلاى من |
| Управитель. | *тугрылагуцѣ* | توغريلاغوچى |
| Управленіе. | *тугрыламаклыкъ* | توغريلاماقلق |
| Управляю. | *тугрылайменъ* | توغريلاى من |
| Упражненіе. | *мяшгулланмаклыкъ* | مشغوللانماقلق |
| Упражняю. | *мяшгулландуменъ* | مشغوللاندورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Упражняюся. | мяшгуль буля-менъ | مشغول بولامن |
| | мяшгуллана-менъ | مشغوللانامن |
| Упрашиваю. | утюнгуляйменъ | اوتونکولای من |
| Упреждаю. | райменъ | رای من |
| | алтга тушаменъ | آلتغه توشامن |
| Упрямлюся. | кашанланаменъ | قشانکلانامن |
| | кашараменъ | قشارامن |
| Упрямство. | кашанлыкъ | قشانکلق |
| Упрямый. | кашанъ | قشانک |
| Урина. | сидукъ | سیدوک |
| Уриналъ, урильникъ. | бардакъ | بارداق |
| Уродъ. | мямсукъ | ممسوخ |
| Урокъ. | сабакъ | سباق |
| Уронъ. | кимтикъ | کمتیک |
| Урѣзываю. | киськулялъ аламенъ | کیسکولاب الامن |
| Усиливаю. | кувьятландураменъ | قوّتلاندورامن |

Усилива-

| | | |
|---|---|---|
| Усиливаюсь. | *куввятландура-менъ* | قوتلاندورامن |
| Узкій. | *таръ,* | تار |
| | *тыгызъ* | تيغيز |
| Узокъ становлюся. | *тараяменъ* | تارايامن |
| | *тыгызланаменъ* | تيغيزلانامن |
| Ускоряю. | *тизляндура-менъ* | تيزلاندورامن |
| Услужливый. | *хозмятцылъ* | خذمتچل |
| Усмиряю. | *юваштандура-менъ* | يواشلاندورامن |
| Усмиряюсь. | *юваштанаменъ* | يواشلانامن |
| Усмѣхаюсь. | *ѣмыяменъ* | يميامن |
| Успокоиваю. | *дильдзамлан-дураменъ* | دلجاملاندورامن |
| Успокоиваюсь. | *дильдзамлана-менъ* | دلجاملانامن |
| Успѣхъ. | *барумъ,* | باروم |
| | *тушунурликъ* | توشونورلك |
| Уста. | *агызъ* | آغز |
| Уставляю, ставлю. | *тургузгылапъ кцяменъ* | تورغوزغلاب قويامن |

| | | |
|---|---|---|
| Уставъ, чинъ. | *тяртилъ* | ترتيب |
| Установляю. | *тяртилъ кыламенъ*<br>*тяртилляймёнъ* | ترتيب قيلامن<br>ترتيبلاى من |
| Установленіе. | *шяртилъ кылмаклыкъ* | ترتيب قلماقلق |
| Устарѣваю. | *ультрайменъ*<br>*картаилъ китяменъ* | اولتراى من<br>قارتايب كتامن |
| Устаю. | *арыйменъ*<br>*даламенъ* | آرى من<br>دالامن |
| Устаиваюся. | *тунугаменъ* | تونوغامن |
| Устаиваю. | *тункдураменъ* | تونوقدورامن |
| Устоявшійся. | *тункъ* | تونوق |
| Устрашаю. | *хауфсытаменъ*<br>*куркутаменъ* | خوف ستامن<br>قورقوتامن |
| Устремляюсь. | *укталаменъ* | اوقتالامن |
| *Смотрю.* | *тикаляйменъ* | تيكالاى من |
| Устремляю. | *укталдураменъ* | اوقتالدورامن |

Устрое-

| | | |
|---|---|---|
| Устроеваю. | ясагылаймень | یساغلای من |
| | шайлагылай-мень | شابلاغلای من |
| Уступаю. | кыямень | قیامن |
| — что на задъ. | кири кайтарамень | کری قایتارامن |
| Устье. | тамакъ | تاماق |
| Усумнѣваюсь. | гуманга туша-мень | گمانه توشامن |
| Усыпляю. | юклатамень | یوقلاتامن |
| Утаеваю. | гизнляймень | کزنای من |
| | кизъляймень | کیزلای من |
| Утайка. | кизъляв | کیزلاو |
| Утверждаю. | бигитылъ куя-мень | پیکتیب قویامن |
| | дынытылъ ку-ямень | دینکتیب قویامن |
| Утверждаюся. | бигиймень | بیکی من |
| | дыныймень | دینکی من |
| Утиральникъ. | кулъ явлокъ | قول یاولوق |
| Утихаю. | тымылъ бара-мень | طمب بارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Утихаетъ вѣтеръ. | ѣль басылади | يل باسيلادى |
| | ѣльтымыйде | يل طمبدى |
| Утишаю. | тымытамень | طمتامن |
| | басылдурамень | باسلدورامن |
| | тымылдурамень | طملدورامن |
| Утишаюсь. | тымыламень | طميلامن |
| | басыламень | باسيلامن |
| | тымышипъ килямень | طمشيب كيلامن |
| Утка. | уртякъ | اور تاک |
| Утоленїе. | кандурмаклыкъ | قاندورمالق |
| Утоляю. | кандурамень | قاندورامن |
| Утоляюся. | канамень | قانامن |
| Утомляюсь. | арыймень | آرى من |
| | даламень | دالامن |
| | юндзюймень | يونجوى من |
| Утрата. | югалту | يوغالتو |
| Утрачиваю. | югалтамень | يوغالتامن |

Утрен-

| | | |
|---|---|---|
| Утренній. | *иртагѣ* | ایرته‌کی |
| Утренняя заря. | *танъ* | تانک |
| Утренняя молитва. | *иртягѣ намазъ* | ایرته‌کی نماز |
| | *бамдатъ* | بامداد |
| | *танъ намазъ* | تانک نماز |
| Утро. | *сабахъ,* | صباح |
| | *иртя,* | ایرته |
| | *танъ* | تانک |
| Утроба. | *батынъ* | باطین |
| утруждаю. | *имгандурамѣнъ* | ایکاندورامن |
| Утруждаюся | *имганылъ даламенъ* | ایکانب دالامن |
| Утружденный. | *далдурулганъ,* | دالدورولغان |
| | *арыганъ* | آریغان |
| Утѣсненіе. | *кысувъ* | قیسو |
| Утѣсняю. | *кысаменъ* | قیسامن |
| | *кызылдураменъ* | قیزلدورامن |
| Утѣха. | *димдзамлыкъ* | دلجاملق |

| | | |
|---|---|---|
| Утѣшаю. | тясяльла кы-<br>ламенъ | تسللافیلامن |
| | юбатаменъ | یوباتامن |
| | юбандураменъ | یوباندورامن |
| Утѣшаюсь. | юбанаменъ | یوبانامن |
| Утѣшитель. | тясяльлакылгуце | تسللافلغوچی |
| Утѣшно. | дильдзамъ | دلجام |
| Утюгъ. | тардзималъ | تارجمال |
| Утюжу. | тарджималлай-<br>менъ | تارجماللای من |
| Уха́. | шурба | شوربا |
| Ухо. | кулакъ | قولاق |
| Ухожу. | китяменъ | کیتامن |
| Участь. | ризкъ | رزق |
| Участїе. | шяриклнкъ | شریکلک |
| Участникъ. | шярикъ | شریک |
| Учащаю. | альтынляйменъ | آلتنلای من |
| Ученикъ. | шакирдъ | شاکرد |
| Ученїе. | укумаклыкъ | اوقومافلق |
| | угрянмакликъ | اوکرانمکلک |

Ученый.

| | | |
|---|---|---|
| Ученый. | укумышъ | اوقومیش |
| Учитель. | мулла | ملّا |
| Учительская должность. | муллалыкъ | ملّالق |
| Учреждаю. | тягинлайменъ | تعین لای من |
| Учтивство. | адялцыликъ,<br>адялликъ | ادب چی لک<br>ادبلک |
| Учтиво, учтивый | адялъ,<br>адялдѣ | ادب<br>ادبلی |
| Учу. | урятаменъ<br>угрятаменъ | اوراتامن<br>اوکراتامن |
| — читать. | укутаменъ | اوقوتامن |
| Учуся. | урянаменъ<br>угрянаменъ | اورانامن<br>اوکرانامن |
| Ушастый. | кулаклы | قولاقلی |
| Ушко у иглы. | кюзь | کوز |
| — у пуговицы. | сябакъ | سباقه |
| Ушки придѣлываю. | сябаклайменъ | سباقلای من |
| Ушокопка, уховертка. | кулакъ казгыть | قولاق قازغیچ |

Ушокъ

| | | |
|---|---|---|
| Ушокъ у чарка, укоша. | *лютлюкъ* | گوتلك |
| Ущербъ. | *зiянъ* | زيان |
| Уѣзжаю. | *китылъ баранменъ* | كيتيب بارامن |
| Уязвляю. | *яралайменъ* | يارالای من |

## Ф.

| | | |
|---|---|---|
| Факелъ. | *ѣль муми* | يل مومی |
| Фамилiя. | *уругъ,* | اوروغ |
| | *нясиль* | نسل |
| Фениксъ. | *гянка кушы* | عنقا قوشی |
| Фиглярство. | *кюзьмявциликъ* | كوزماوچيلك |
| Фигляръ, который обморачиваетъ. | *кюзь баглагуцѣ* | كوزباغلاغوچی |
| | *кюзьмявцѣ* | كوزماوچی |
| Фиглярствую. | *кюзьмявцилаймень* | كوزماوچيلای من |
| Филинъ. | *угю* | اوكو |
| Финикъ. | *хурмя* | خُرما |
| Фiалка цвѣтъ. | *беневша* | بنوشه |
| Флагъ. | *ялавъ* | يالاو |

| | | |
|---|---|---|
| Флангъ. | *алай* | آلاى |
| Флангомъ стаю. | *алайлапъ турамень* | آلايلاب تورامن |
| Флейта. | *сымызкы* | سبيزقى |
| Флейщикъ. | *сымызкыцѣ* | سبيزقى چى |
| Фонарь. | *панаръ* | پانار |
| Фузея. | *мултыкъ* | ملتق |
| Фунтъ. | *гюрянкя* | گورانكه |

## Х.

| | | |
|---|---|---|
| Харкаю. | *кагырамень* | قاغرامن |
| Харчевникъ. | *ашмацѣ* | آشماچى |
| Харчевня. | *ашъ ханя* | آش خانه |
| Харкотина. | *кагырыкъ* | قاغريق |
| Харя. | *тусъ бурунъ* | توص بورون |
| Хвала. | *мактау,* | ماقتاو |
| | *тяхсинъ* | تحسين |
| Хвалю. | *мактаймень* | ماقتاى من |
| | *аруглай мень* | آرولاى من |
| | *тяхсинъ кыламень* | تحسين قيلامن |

 Хвалюся.

| | | |
|---|---|---|
| Хвалюся. | *мактанаменъ* | ماقتانامن |
| Хвастовство. | *мактанцаклыкъ* | ماقتانچاقلق |
| Хвастунъ. | *мактанцакъ* | ماقتانچاق |
| Хвостъ. | *куйрукъ* | قویروق |
| Хижина. | *сумягя* | صومغه |
| Хитрецъ. | *хяйлякаръ,* | حیله کار |
| | *хяйляцѣ* | حیله چی |
| Хитрость. | *хяйля* | حیله |
| Хитрый. | *гяйяръ* | عیار |
| Хищный. | *алгыръ* | آلغیر |
| Хлѣбаю. | *ицяменъ* | ایچامن |
| Хлѣбникъ, | *итмякцѣ* | اتمک چی |
| Хлѣбъ. | *итмякъ* | اتمک |
| Хлѣбородный годъ. | *унганъ ѣлъ,* | اونکغان یل |
| | *унышли ѣлъ* | اونکیشلی یل |
| Хлѣвъ, клѣвъ. | *кюлкя* | کوبکه |
| Ходатый. | *шяфагятцe* | شفاعتچی |

Хода-

| | | |
|---|---|---|
| Ходатайствую. | *шяфагятъ кыламенъ* | شفاعت قيلامن |
| Ходокъ. | *юргуце* | يوركوچى |
| Ходъ. | *юрушъ* | يوروش |
| Хожу. | *юрiйменъ* | يورىمن |
| — *вмѣстѣ.* | *юрушаменъ* | يوروشامن |
| — *часто.* | *юргиляйменъ* | يوركيلاىمن |
| Хозяйка. | *бай бичя,* | باى بچه |
| | *бикя,* | بيكه |
| | *биби* | بيبى |
| Хозяинъ. | *бай,* | باى |
| | *уй игяси,* | اوى ايكاسى |
| | *худзя* | خوجه |
| Холмъ. | *тюбяцикъ,* | توبه چك |
| | *баиръ* | باير |
| Холодный, холодъ. | *салкынъ,* | صالقن |
| | *сырлакъ* | صرلاق |
| Холодѣю. | *салкынланаменъ* | صالقنلانامن |
| | *сувiйменъ* | صوويمن |

| | | |
|---|---|---|
| Холостьба. | *буйдаклыкъ* | بویداقلق |
| Холостый. | *буйдакъ* | بویداق |
| Холстъ. | *китянъ* | کینان |
| Хоромы. | *гiймарятъ* | عمارت |
| Хороню. | *кюмямēнъ* | کومامن |
| Хорошо, хорошiй. | *яхшы* | یخشی |
| Хотѣнiе. | *хагламаклыкъ,* | خواهلاماقلق |
| | *кунуль* | کونکول |
| Хотя. | *да,* | ده |
| | *хошъ* | خوش |
| Хохочу. | *каткырамēнъ* | قاتقیرامن |
| Хочу. | *хаглаймēнъ* | خواهلای من |
| — *ѣсть.* | *ѣгимъ киляде* | یکیم کیلادی |
| — *дѣлать.* | *кылгымъ киляде* | قیلغم کیلادی |
| Храбро. | *багадурълыкъ белянъ* | بهادورلق بلان |
| Храбрость. | *багадурлыкъ,* | بهادورلق |
| | *курлюкъ.* | کرلک |
| | *тяглуванлыкъ* | پهلوانلق |

Храбрый.

| | | |
|---|---|---|
| Храбрый. | *багадуръ,* | بهادور |
| | *куръ,* | کر |
| | *пягдуванъ* | پهلوان |
| Храмъ. | *мясдзитъ* | مسجد |
| Хранилище. | *бяйтул малъ* | بيت المال |
| Хранитель. | *сяклагуце* | سقلاغوچی |
| Храню. | *сяклаймень* | سقلای من |
| Храплю. | *кырлаймень* | قرلای من |
| Хребетъ. | *сыртъ* | صرت |
| Хриплю. | *гарлыгамень* | غرليغامن |
| Хромаю. | *аксаймень* | آقصای من |
| Хромый. | *аксакъ* | اقصاق |
| Хрюкаю. | *мурлаймень* | مورلای من |
| Хрящь. | *кимирцякъ* | کیمرچک |
| — *песокъ.* | *вакъ ташъ* | واق تاش |
| Художество. | *сынягать,* | صنعت |
| | *гунярь* | هنر |
| Художникъ. | *хунярце* | هنرچی |

Худо

| | | |
|---|---|---|
| Худо, худый. | *яманъ* | يمان |
| Худый, сухій. | *арыкъ,* | آريق |
| | *арукъ* | اروق |
| Худость. | *аруклыкъ* | آروقلق |
| Худъ становлюся. | *аруклаймень* | اروقلای من |
| Худѣю. | *искирямень* | ايسكرامن |
| Худшій. | *бядтяръ,* | بدتر |
| | *битяръ* | بيتر |
| Хула. | *хурлау* | خورلاو |
| Хулю. | *хурлаймень* | خورلای من |
| | *яманлаймень* | يمانلای من |

## Ц.

| | | |
|---|---|---|
| Царапаю. | *тырнаймень* | ترنای من |
| Царица. | *ханышъ* | خانش |
| Царство. | *ханлыкъ,* | خانلق |
| | *пядишаглыкъ* | پادشاهلق |
| Царствую. | *— сюрямень* | پادشاهلق سورامن |

| | | |
|---|---|---|
| Царь. | *падишагъ* | پادشاه |
| Цвѣтникъ. | *гюльликь* | کل لک |
| Цвѣтный. | *тюсьлю* | توسلو |
| Цвѣтокъ. | *цицякъ,* | چچاک |
| | *сячакъ* | سچاک |
| Цвѣту. | *гюльлянаменъ* | کل لنامن |
| Цвѣтъ. | *гюль* | کل |
| Цедулка. | *бютукъ* | بتک |
| Цѣжу. | *сюзлменъ* | سوزلمن |
| Цѣпочка серебреная. | *кюмушъ бавъ* | کوش باو |
| Цѣпь. | *зинздиръ* | زنجر |
| Церковникъ. | *агле кялися* | اهل کلیسه |
| Церковь. | *кялися* | کلیسه |
| Циркулъ. | *калямъ даиря* | قلم دایره |
| — *кругъ.* | *даиря* | دایره |
| Цирюльникъ. | *цацъ китарюцѣ* | چاچ کتاروچی |
| Цыпленокъ. | *кушъ бала* | قوش بالا |
| Цѣлительный. | *бюташдургуце* | بوتاشدورکوچی |

Цѣловаль-

| | | |
|---|---|---|
| Цѣловальникъ. | *хуммаръ* | خمار |
| Цѣлый день. | *кюнъ буе,*<br>*кюнъ буйна* | کون بویی<br>کون بوینه |
| Цѣлый. | *бютюнъ* | بتون |
| Цѣломудренный. | *дана* | دانا |
| Цѣло. | *бютюнъ* | بتون |
| Цѣлость. | *бютюнликъ* | بتونلک |
| Цѣлую. | *убя иенъ* | اوبامن |
| Цѣльный.<br>Цѣль. | *мяряй* | مرای |
| *Въ цѣль попадаю.* | *мярлйгя тигурамень* | مرایکانیکوردلمن |
| Цѣна. | *бага* | بها |
| Цѣновка, цыновка. | *цылта* | چبته |
| Цѣновщикъ. | *багалагуцѣ* | بهالاغوچی |
| Цѣню. | *багалаймень* | بهالای‌من |

Чадно.

| | | |
|---|---|---|
| Чадно, чадный. | *тютюнлы* | تونونلی |
| Чадъ. | *тютюнь* | تونون |
| Чай. | *цай* | چای |
| Чайникъ. | *цайгюнъ* | چایکون |
| Чайка. | *царлакъ* | چارلاق |
| Чаканъ, чеканъ. | *басма* | باسمه |
| Чаканю, чеканю. | *басмалаймень* | باسمهلای من |
| Чамаданъ, чемаданъ. | *чамаданъ* | چامادان |
| Чародѣй. | *дзаду* | جادو |
| Чародѣйствую. | *дзадулаймень* | جادولای من |
| Чародѣйство. | *дзадулыкъ* | جادولق |
| Частенько. | *альтянь али* | التن الی |
| Частенькій. | *ѣйи гиня* | ییی غنه |
| Частицы. | *улюшь гиня* | اولشکنه |
| Часто. | *альтянъ* | التن |
| — *вижу.* | *кюрьгуляймень* | کورکولای من |
| — *прихожу.* | *кильгуляймень* | کیلکولای من |

| | | |
|---|---|---|
| Часто пишу. | *язгылляймень* | یازغلای من |
| Часть, частый. | *ѣйи* | ییی |
| — *становлюся.* | *куййламень* | قویی لای من |
| *По частямъ.* | *улюшлялпь* | اُلوشلاب |
| Часть. | *улюшъ,* | اولوش |
| | *хысса* | حصّه |
| — *даю.* | *улюшъ бирямень* | اُولوش برامن |
| Часъ. | *сагять* | ساعت |
| Часы. | *челаръ сагять* | چلار ساعت |
| Чахну. | *сызамень* | صزامن |
| | *ѣцкярамень* | ییچکارامن |
| Чахлѣдь, чадъ. | *тютяу* | توتاو |
| Чахотка. | *ѣцкаауру* | ییچکاآورو |
| Чаша. | *кадяхъ* | قدح |
| Чашка. | *аякъ,* | آیاق |
| | *тигачь* | تیکاچ |
| — *наколѣнѣ.* | *тубурцыкъ* | طوبورچق |
| — *чайная.* | *цынь айякъ* | چن اباق |

Чванс-

| | | |
|---|---|---|
| Чванство. | *насцыль* | ناص چل |
| Чванство. | *насцыллыкъ* | ناص چللق |
| Чванюся. | *насланаменъ* | ناص لانامن |
| Чего ради. | *ни уцюнъ* | نى اوچون |
| Чей. | *кимнынъ* | كم نينك |
| Чекмарь. | *токмакъ* | توقمق |
| Челнокъ. | *кылыцъ* | قلج |
| Чело, лобъ. | *манлай* | مانكلاى |
| Челобитствую. | *башъ куяменъ* | باش قويامن |
| Челобитчикъ. | *башкуй гуцы* | باش قويغوچى |
| Челобитье. | *сяламъ* | سلام |
| Человѣкоубійца. | *киши ультургуци* | كشى اولتوركوچى |
| Человѣкъ. | *адямъ, киши* | آدم كشى |
| Человѣчекъ. | *адямьгиня* | آدم كنه |
| Челядь. | *бала бакра* | بالا باقره |
| Червонецъ. | *алтунъ акца* | آلتون اقچه |
| Червонный. | *кызылъ алтунлы* | قزيل آلتونلى |

| | | |
|---|---|---|
| Червь красный. | *цулцанъ* | چولچان |
| Червь. | *куртъ* | قُرت |
| Червьями наполняюсь. | *куртланаменъ* | قُرتلانامن |
| Червь шелковый. | *ѣфякъ куртъ* | يفاك قُرت |
| Червячокъ. | *куртъ цыгацъ* | قُرت چغاچ |
| Череда. | *циратъ,* | چرات |
| | *нявбятъ* | نوبت |
| Чередуюсь. | *нявбятляшаменъ* | نوبتلاشامن |
| *По очереди.* | *нявбятляпъ,* | نوبتلاب |
| | *нявбятляшипъ* | نوبتلاشيب |
| Черенъ, ручка. | *сапъ* | صاب |
| Черенъ черный. | *кара* | قارا |
| — *становлюся.* | *караланаменъ* | قارالانامن |
| Черепаха. | *каплу бага* | قابلو باغا |
| Черепица. | *капдырма* | قابدرمه |
| Черепокъ. | *цюльмякъ ташъ* | چولمك تاش |
| Черепъ головы | *манлай сюякъ* | مانكلاى سوياك |
| Черненкiй. | *капъ кара* | قاب قارا |

| | | |
|---|---|---|
| Чернила. | *сіягъ* | سیاه |
| *-- орѣшковыя.* | *мурякклпъ сі-ягъ* | مراکب سیاه |
| Черноватый. | *кара суврак̆ъ* | قاراصورلق |
| Черножелтый. | *карасымалъсары* | قاراسپال ساری |
| Черное платье. | *каралыкъ* | قارالق |
| *— трауръ.* | *матамъ* | ماتام |
| Черно. | *кара* | قارا |
| *Грязно.* | *керьлѣ* | کرلی |
| Черность. | *каралыкъ* | قارالق |
| *Грязъ.* | *керь* | کر |
| Черный. | *кара* | قارا |
| *— весьма.* | *капъ кара* | قاپ قارا |
| *— уголь.* | *кюмуръ* | کومور |
| *— цвѣтъ.* | *кара ранъ* | قارانک |
| *Грязный.* | *керьлѣ* | کرلی |
| Чернословъ. | *карашурукъ* | قاراشوروک |
| Чернѣю. | *кара менъ* / *керьлянаменъ* | قارایامن / کرلانامن |

Черню

| | | |
|---|---|---|
| Черню. | *каралаймен*ъ | قارالای من |
| | *карайтамен*ъ | قارایتامن |
| — *крашу.* | *карагабуяймен*ъ | قاراغابویای من |
| *Грязню, мараю.* | *керъляндура-мен*ъ | کرلاندورامن |
| Черпаю. | *сусамен*ъ | صُامن |
| Черта. | *цыик*ъ | چبیق |
| Черточка. | *цыигац*ъ | چبیغاچ |
| Черты дѣлаю. | *цыиклаймен*ъ | چبیقلای من |
| Черчу. | *цыямен*ъ | چبیامن |
| Чесалка. | *тарауц*ъ | تاراوچ |
| Чеснокъ. | *сармысак*ъ | صرمساق |
| | *сарумсак*ъ | صارومساق |
| Чесотка. | *цыбыргын*ъ | چبرغن |
| Честность. | *пакизялик*ъ | پاکیزه لک |
| Честный. | *пакизя,* | پاکیزه |
| | *сыйлы* | صیی لی |
| Честь. | *сый* | صی |

| | | |
|---|---|---|
| *Въ честь прихожу.* | *сыйлы булубъ барамень* | صيى لى بولوب بارامن |
| Честь воздаю. | *сый бирямень* | صيى برامن |
| | *гиззятляймень* | عيزتلاى من |
| Чета. | *юлъ* | يوب |
| | *джюфтъ* | جفت |
| *Въ четверомъ.* | *дурьт являшилъ* | دورتاولاشيب |
| *По четверо.* | *дуртьавара* | دورت اوارا |
| Четверодневный. | *дурть куньлю* | دورتكونلى |
| Четвероногій. | *дурть аяклы* | دورت اياقلى |
| Четвероугольный. | *дурть міюшлы* | دورت ميوشلى |
| | *дурть кюль* | دورتكل |
| Четверогольно дѣлаю. | *дурткульляй-мень* | دورتكللايمن |
| Четвертый. | *дуртюнцѣ* | دورتنچى |
| Четвертокъ. | *пянцъ шянбе* | پنج شنبه |
| *Въ четвертомъ колѣнѣ.* | *дуртюнцѣ бувунда* | دورتنچى بوغوننده |
| Четверть. | *кары* | قارى |
| Четвертью мѣряю. | *карылаймень* | قاريلايمن |

Четыре

| | | |
|---|---|---|
| Четыре. | *дурть* | دورت |
| *По четыре.* | *дуртяръ* | دورتار |
| Четырежды. | *дурть мяртябя* | دورت مرتبه |
| Четыре ста. | *дурть юзъ* | دورت یوز |
| Четырехъ лѣтъ. | *дурть яшаръ* | دورت یشار |
| Четырнадцать. | *онъ дурть* | اون دورت |
| Четырнадцатый. | *онъ дуртюнцѣ* | اون دورتنچی |
| Чечевица. | *мярдзимекъ* | مرجمك |
| Чешу. | *тарайменъ* | تارای من |
| — *царапаю.* | *тырнайменъ* | ترنای من |
| Чешуся. | *тырнаваменъ* | ترنانامن |
| | *тараnаменъ* | تارانامن |
| | *кыцынаменъ* | قیچینامن |
| | *исиргяnаменъ* | ایسرکانامن |
| Чешуйчатый. | *касмаклы* | قصماقلی |
| Чешуя. | *касмакъ* | قاصماق |
| Чешуйчатый узоръ дѣлаю. | *азмалайменъ* | قازمالاین |
| Чинно. | *тяртилъ белянъ* | ترتیب بلان |

Чинъ

| | | |
|---|---|---|
| Чинъ, порядокъ. | *тяртилъ* | ترتيب |
| Чинъ. | *мянсапъ,* | منصب |
| | *мяртябя* | مرتبه |
| Чиню договоръ. | *шартъитамєнъ* | شرط ايتامن |
| Чиню перо. | *уцаймєнъ* | اوچايمن |
| | *калямсаймєнъ* | قلم يصايمن |
| *Произвожу.* | *итямєнъ* | ايتامن |
| Чирей. | *шишыкъ* | شيشك |
| Число. | *хисяпъ* | حساب |
| Чистенькій. | *тазагына* | تازاغنه |
| *Бѣленькій.* | *аплакъ* | آپپاق |
| Чистилки. | *тазартгыцъ* | تازارتغيچ |
| Чистильщикъ. | *тазяртувце* | تازارتوچى |
| Чисто, исправно. | *циберъ* | چيبر |
| Чисто. | *таза,* | تازا |
| | *тагыръ* | تاغر |
| *Позволено закономъ.* | *хялаль* | حلال |
| Чистосердечно. | *таза кюнулъ белянъ* | تازا كونكول بلان |

| | | |
|---|---|---|
| Чистота. | тазалыкъ. | تازالق |
| | пакликъ | پاکلک |
| *Не порочность.* | *пакизяликъ* | پاکیزه‌لک |
| Чистый. | *таза,* | تازا |
| | *тагыръ,* | تاغر |
| | *пакъ* | پاک |
| — *непорочный.* | *пакизя* | پاکیزه |
| — *становлюся* | *тазаланаменъ* | تازالانامن |
| | *тазараменъ* | تازارامن |
| | *пакляна менъ* | پاکلانامن |
| Читанiе. | *укумаклыкъ* | اوقوماقلق |
| Читатель. | *укугуце* | اوقوغوچی |
| Читаю. | *укуйменъ* | اوقوی‌من |
| — *вмѣстѣ.* | *укушаменъ* | اوقوشامن |
| — *часто.* | *укугылайменъ* | اوقوغلای‌من |
| *Разбираю лисмо.* | *хатъ цыкараменъ* | خط چقارامن |
| Чиханiе. | *сюцкюрь мякликъ* | سوچکرمکلک |
| Чихъ. | *сюцкюрюкъ* | سوچکوروک |

| | | |
|---|---|---|
| Чихаю. | *сюцкюрюкляймен* | سوچكوروكلايمن |
| Чишу. | *сюцкурямен* | سوچكورامن |
| — *часто, почихиваю.* | *сюцкюркиляймен* | سوچكركلايمن |
| Чищеніе. | *тазармаклык*, | ثازارماقلق |
| | *арцымаклык* | آرچيماقلق |
| Чищу. | *арцыймен*, | آرچيمن |
| | *тазартамен*, | تازارتامن |
| | *тазалаймен* | تازالايمن |
| Членъ, составъ. | *бугун* | بوغون |
| Чолнъ, лодка. | *сюирю кимя* | سويروكمه |
| Чреватая женщина. | *бугаз хатун* | بوغازخاتون |
| Чрево, желудокъ. | *карын* | قارين |
| Чрезвычайно. | *бисьяр* | بسيار |
| Чрезмѣрно. | *ульца синдян аша* | اولچه سندان آشا |
| Чрезъ. | *аша* | آشا |
| — *голову.* | *башдан аша* | باشدان اشا |

| | | |
|---|---|---|
| Чрезъ нѣсколько времяни. | *беръ азъ заманъ* | بر اززمان |
| | *утькянь сунъ* | اوتكان صونك |
| Что. | *ни,* | نى |
| | *дипъ* | ديب |
| Что нибудь. | *беръ нимя* | برنمه |
| Чувственность. | *гюшликъ* | هوشلك |
| Чувственный. | *гюшлю* | هوشلو |
| Чувствительность. | *сизу* | سيزو |
| Чувство. | *гюшъ* | هوش |
| Чувствованіе. | *сизъмякликъ* | سيزمكلك |
| Чувствую. | *туямень, сизямень* | توبامن سيزامن |
| Чудно, чудный. | *тамаша,* | تماشا |
| | *тансукъ* | تانكسوق |
| | *гяджаикъ* | عجايب |
| Чуднымъ образомъ. | *тамаша ряушъ белянъ* | تماشاروش بلان |
| — *становлюся.* | *тамашаланаменъ* | تماشالاشامن |
| Чудо. | *кераметъ* | كرامت |

| | | |
|---|---|---|
| Чудотворецъ. | *кераметьцѣ* | كرامتچى |
| Чудотворенїе. | *кераметцыликъ* | كرامتچلك |
| Чудеса. | *мугдъзиза* | معجزه |
| Чужестранецъ. | *ятъ ѣрьлѣкиши* | يات يرلى كشى |
| Чужестранный. | *ятъ ѣрьлѣ,* | يات يرلى |
| | *кыяры* | قيارى |
| Чуждаюся. | *тьішъ буламенъ* | طيش بولامن |
| | *угяйляй менъ* | اوكايلاين |
| Чужїй. | *ятъ* | يات |
| Чуланъ. | *кязянка* | كزانكه |
| Чулокъ. | *ѣшимъ* | يشيم |
| | *лайлакъ* | پاپياق |
| Чоткїй. | *ѣзциль* | يزچيل |
| Чуть. | *чакъ цакъ* | چاق چاق |
| — *живъ.* | *цакъ тери,* | چاق ترى |
| | *цакъукъ тери* | چاق اوق ترى |
| Чуть ни умеръ. | *уля яздымъ* | اوله يازديم |

Шагаю.

| | | |
|---|---|---|
| Шагаю. | *атлайменъ* | آتلايمن |
| | *атланаменъ* | اتلانامن |
| Шагистый. | *атламлы* | اتلاملى |
| Шагомъ ѣду. | *атлалъ бара-менъ* | اتلاب بارامن |
| Шагомъ мѣряю. | *атламлалъ ульцяйменъ* | آتلاملاب اولچايمن |
| Шагъ. | *атламъ* | آتلام |
| Шайка. | *шайга́* | شايكا |
| Шалашъ. | *алацыкъ* | آلاچق |
| Шальный. | *цалыкъ* | چالق |
| Шанцы. | *хандакъ* | خنداق |
| Шапка. | *такъя,* | تاقيه |
| | *тумакъ* | توماق |
| — *Въ шапкѣ который.* | *такъялы* | تاقيالى |
| — *круглая.* | *тюгярякъ такъя* | توكاراك تاقيه |
| — *съ ушми.* | *кулакша* | قولاقشه |
| Шапочька. | *такъя цыкъ* | تاقيه چق |
| Шарикъ. | *кюрчинка* | چورچين كا |
| Шаръ. | *юмалакъ* | يومالاق |

Шатаю.

| | | |
|---|---|---|
| Шатаю. | *ыргатамень* | ابرغاتامن |
| | *ыргалдурамень* | ابرغالدورامن |
| Шатаюся. | *ыргаламень* | ابرغالامن |
| — *вездѣ хожу.* | *юртяклянамень* | يورتكلانامن |
| Шатеръ. | *акъ тигаръ,* | اقتيكار |
| | *дзадыръ* | جادير |
| Шатрикъ. | *кичькина джадыръ* | كچكنه جادير |
| Шатунъ. | *бечикъ* | بيچيك |
| — *шатенъ.* | *юртякъ* | يورتك |
| Шафранъ. | *зягфранъ* | زعفران |
| Шахматъ. | *шатрянцъ* | شطرنج |
| Шевелю. | *тѣямень,* | تيامن |
| | *тигямень* | تيكامن |
| — *трогаю, двигаю.* | *кыймултатамень* | قيمولتاتامن |
| | *кыбуртатамень* | قيبرتاتامن |
| Шевелюся. | *кыймылтаймень* | قيمولتاىمن |
| | *кыбыртаймень* | قيبرتاىمن |

| | | |
|---|---|---|
| Шелеги щотные. | *цотъ сюякъ* | چوت سوباک |
| Шелками разшиваю. | *ильмяляйменъ* | ایلمه لای من |
| Шелкъ. | *ѣфякъ, джифякъ* | یفاک جفک |
| Шелуха. | *калъ,* | قاب |
| | *кибякъ* | کیباک |
| Шелухою покрываюсь. | *калланаменъ* | قابلانامن |
| Шепетливый. | *тылдукъ* | تیلدوق |
| Шепчу. | *шибъшанаменъ* | شیب شانامن |
| Шереховато, тый. | *бытыргакъ* | بتر غاق |
| — *дѣлается.* | *бытыргаклана* | بتر غاقلانا |
| Шерстобитъ. | *юнъ атуцѣ* | یون آتوچی |
| Шерсть. | *тюкъ,* | توک |
| | *юнъ* | یون |
| Шерстью обростаю. | *тюкляна менъ* | توکلانامن |
| | *юнланаменъ* | یونلانامن |
| Шерсть стриженая. | *кыркмышъ* | قیرقمیش |
| Шершень. | *арбуунъ,* | آربوون |
| | *арбугунъ* | آربوغون |
| Шествую. | *юрулъ бараменъ* | یوروب بارامن |

| | | |
|---|---|---|
| Шестидесятилѣтній. | *алтмышъ яшаръ* | آلتمش يشار |
| Шестимѣсячный. | *алты айлы* | آلتى آيلى |
| Шестисотный. | *алты юзюнцѣ* | آلتى يوزنجى |
| Шестнадцать. | *онъ алты* | اون آلتى |
| Шестнадцатый. | *онъ алтынцѣ* | اون آلتنجى |
| Шестый. | *алтынцѣ* | آلتنجى |
| — *вѣшало.* | *мауль* | ماؤل |
| Шесть. | *алты* | آلتى |
| Шестьдесятъ. | *алтмышъ* | آلتمش |
| Шестидесятый. | *алтмышинцѣ* | آلتمشنجى |
| Шесть сотъ. | *алты юзъ* | آلتى يوز |
| Шестью. | *алты мярътябяликъ* | آلتى مرتبه لك |
| Шея. | *буюнъ* | بويون |
| Шило. | *лисъ,* | پيس |
| | *безъ* | بز |
| Шиповникъ. | *итъ буруні* | ايت بورون |
| Шиплю. | *еслаймень* | اصلايمن |
| | *ешляймень* | اشلايمن |

| | | |
|---|---|---|
| Ширина. | *инъ* | این |
| Широкій. | *инлѣ* | اینلی |
| — *плоскій.* | *ялбакъ* | یالباق |
| Широколапый. | *ялбакъ буцкаклы* | یالباق بوچقاقلی |
| Широконогій. | *ялбакъ табанлы* | یالباق تابانلی |
| Широко. | *кинъ,* | کینک |
| | *ялбакъ* | یالباق |
| Широта, пространство | *кинликъ* | کینکلک |
| | *ялбаклыкъ* | یالباقلق |
| Широкъ становлюся. | *кинаяменъ* | کینکایامن |
| Ширю. | *алцайтаменъ* | آلچایتامن |
| Ширѣю. | *ялбаяменъ* | یالبایامن |
| Шитый. | *тыгювлѣ* | تیکولی |
| — *въ узоръ.* | *ильмялы* | ایلمەلی |
| Шишка. | *тубурцыкъ* | طوبورچق |
| — *кисть.* | *цацакъ,* | چاچاق |
| | *сачакъ* | صچاق |
| Шкафъ, шкапъ. | *дулапъ* | دولاب |

| | | |
|---|---|---|
| Школа. | *мяктябъ* | مكتب |
| Школьникъ. | *мяктябъ баласы* | مكتب بالاسى |
| Школьный. | *мяктябдагѣ* | مكتبداكى |
| Шляпа. | *шлялка* | اشلاپكا |
| Шовъ. | *ѣкъ* | يك |
| Шолкъ. | *ѣфякъ* | يفاك |
| Шолуди. | *кутыръ* | قوتر |
| Шолудивый. | *кутырлы,*<br>*курцангы* | قوترلى<br>قورچانكغى |
| — *становлюся* | *кутырланамень*<br>*кырцангылана-мень* | قوترلانامن<br>قرچانكغى لانامن |
| Шолудивѣю. | *кутырлаймень*<br>*курцангылай-мень* | قوترلايمن<br>قوچانكغى لايمن |
| Шолуха. | *калъ,*<br>*кибякъ* | قاب<br>كيباك |
| Шомпулъ. | *сюмбя* | سومبه |
| Шпага. | *кылыцъ* | قيلج |

 *На шла-*

| | | |
|---|---|---|
| *На шпагахъ бьюся.* | *кылыцлашаменъ* | قیلیچ لاشامن |
| Шпанская муха. | *кодусъ буцаги* | قدوس بوچاغی |
| Шпiаутеръ. | *рохъ* | روخ |
| Шпицъ. | *шишъ* | شیش |
| Шпiонъ. | *джансезъ* | جانسیز |
| Шпiонство. | *джансезликъ* | جانسیزلک |
| Шпоры. | *налъ* | نال |
| | *наллайменъ* |ناللای من |
| Штаны. | *штанъ,* | اشطان |
| | *аякъ тунъ* | آیاق طون |
| *У штановъ гачи.* | *балакъ* | بالاق |
| Штрафъ. | *гай баня* | غیبانه |
| Шуба. | *тири тунъ* | تری طون |
| Шубникъ. | *ийцѣ* | ای چی |
| Шумитъ вѣтеръ, | *шувлайде* | شولایدی |
| — *вода.* | *шарлайде* | شارلایدی |
| Шумлю. | *гавгалайменъ* | غاوغه لای من |
| Шумъ. | *гавга* | غاوغا |

Воды,

| | | |
|---|---|---|
| Воды, вѣтра. | шу, | شو |
| | шаръ | شار |
| Шумливый. | гавгаце | قاوغاچى |
| Шуринъ большій. | каинъ ага | قاين آغا |
| — меньшій. | юрцу | يورجو |
| Шутка. | шылгымъ | شيلغم |
| Шутливый. | шылгымцанъ, | شيلغمچانك |
| | уянакъ | اوياناق |
| Шутникъ, шутъ. | шилгамцы | شيلغمچى |
| Шучу. | шилгамланаменъ | شيلغملنامن |
| Шью. | тигаменъ | تيكامن |
| — тачаю. | кюбійменъ | كوبى من |
| — подрубаю. | каейменъ | قايى من |
| — рубецъ черезъ край. | юрьмейменъ. | يورمى من |

| | | |
|---|---|---|
| Щажу. | аманъ бирямень | امان برامن |
| | аяйменъ | آيامن |
| Щастіе. | бяхтъ, | بخت |
| | дявлятъ | دولت |
| — участіе. | ризыкъ | رزق |
| | ризкалъ | رزقال |
| Щастливо. | сихсятъ, | صحت |
| | сяллямятъ | سلامت |
| Щастливаго пути желаю. | юлъ булсунъ | يول بولسون |
| Щастливый возвратился. | исянъ аманъ кайтты | ايسان امان قايتتى |
| Щастливый. | бяхтылы | بختلى |
| | дявлятлы | دولتلى |
| Щастливъ становлюся | рызкланаменъ, | رزقلانامن |
| | ризкалана — | رزقاللانامن |
| | бяхтыланаменъ | بختلانامن |

Щастли-

| | | |
|---|---|---|
| Щастливымъ дѣлаю. | ризкаллы кыламенъ | رزقاللی قلامن |
| | ризкалландурaменъ | رزقاللاندورامن |
| | бяхтылы кыламенъ | بختلی قیلامن |
| Щеголь. | буй кюясъ, | بوی کُیاس |
| | тарбагай | ثارباغای |
| Щеголяю. | буйкюяслянаменъ | بوی کیاسلانامن |
| | еспаеланаменъ | اسپایلانامن |
| — *величаюсь.* | торбаяменъ | ثاربایامن |
| Щегленокъ. | сябя тургай | سیبه طورغای |
| Щедро, щедръ. | джумардъ, | جومارت |
| | юмартъ | یومارت |
| — *становлюся.* | джумардланаменъ | جومارتلانامن |
| Щедрымъ дѣлаю. | джумаьдландураменъ | جومارتلاندورامن |
| Щедрость. | джумардлыкъ | جومارتلق |
| Щека. | уртъ | اورط |
| Щеки надуваю. | уртлайменъ | اورطلایمن |

| | | |
|---|---|---|
| Щекотливый. | *кыцыклы* | قيچقلى |
| Щекотъ. | *кыцыкъ* | قيچق |
| — *сорочей.* | *чигыртакъ* | چغرتاق |
| Щекочетъ сорока. | *саускан чигыртайде* | صاوصقان چغرتابدى |
| Щекочю. | *кыцыклайменъ* | قيچقلابمن |
| Щекочюся съ кѣмъ. | *кыцыклашаменъ* | قيچقلاشامن |
| Щелка. | *яругацъ,* | ياروغاچ |
| | *ярукцыкъ* | ياروقيچق |
| Щеловатый. | *яруклы* | ياروقلى |
| Щелкаю что. | *цыртаменъ* | چيرتامن |
| Щелкаетъ огонь. | *утъ шатыртайде* | اوت شاترتابدى |
| — *тихо.* | *цытылтайде* | چيتلدابدى |
| Щелчокъ. | *цырьтимъ* | چيرتم |
| Щель. | *ярукъ,* | ياروق |
| | *ярыкъ* | يارىق |
| Щеляюся. | *ярукланаменъ* | ياروقلانامن |

| | | |
|---|---|---|
| Щемило. | *кызкыцъ* | قبزقج |
| Щенокъ. | *куцюкъ* | كوچوك |
| Щенюся. | *кюцюкляймен* | كوچوكلايمن |
| Щепа. | *тапъ* | تاب |
| Щепаю. | *цыраклаймен* | چراقلای من |
| Щеплю. | *таплаймен* | تابلای من |
| | *табцыклаймен* | تابچقلای من |
| Щепетунъ. | *дылтыкъ* | دبلتق |
| Щетина. | *шыртъ* | شيرت |
| Щетинюся. | *шыртланамен* | شيرتلانامن |
| | *кыртышланамен* | قيرتشلانامن |
| Щетчикъ. | *хисяпъ кылгуцѣ* | حساب قللغوچى |
| Щетъ. | *хисяпъ* | حساب |
| Щеты. | *цотъ* | چوت |
| Щипаніе. | *цимцювъ.* | چمچو |
| | *цимцимякликъ* | چمچمكلك |
| Щипокъ. | *цимцимъ* | چیم چیم |

| | | |
|---|---|---|
| Щиплю. | *цимцiймень* | چيم چيمن |
| — *ягоды.* | *цюплляймень джилякъ* | چوبلاى من چيلاک |
| Щиплюся. | *цимцышамень* | چم چيشامن |
| | *цимцинáмень* | چم چنامن |
| — *ощипываюсь.* | *тáранамень* | تارانامن |
| Щипцы. | *шямъ кайце* | شام قايچى |
| — *которыми давятъ.* | *цатлацкъ* | چاتلاوق |
| Щипчики. | *изькекъ* | ايسکک |
| Щитаю. | *хисялляймень* | حسابلاى من |
| | *хисяпъ кыламень* | حساب قيلامن |
| | *санаймень* | صاناى من |
| Щитъ. | *калканъ* | قالقان |
| Щолокъ. | *кюльлюкъ сувъ* | كل لوك صو |
| Щолочю. | *кюльляймень* | كللاى من |
| Щотка. | *тиртъ* | شيرت |
| Щука. | *цуртанъ, туртанъ* | چورتان -- |

| | | |
|---|---|---|
| Ѣдкій, острый. | утхинъ | اوتکن |
| | уткеръ | اوتکر |
| Ѣду. | бараменъ | بارامن |
| | барушаменъ | باروشامن |
| Ѣздокъ. | баруцѣ | باروچی |
| Ѣмъ. | ѣименъ | بیی‌من |
| | ашайменъ | آشای‌من |
| | ашагылайменъ | اشاغلای‌من |
| Ѣсть хочу. | ѣгимъ килляде | یکیم کیلادی |
| Ѣстъ который много. | ѣмыръ | ییر |

Э.

| | | |
|---|---|---|
| Экономія. | букталыкъ | بوقتالق |
| Экономистый. | букта | بوقتا |
| Этотъ. | шулъ | شول |

| | | |
|---|---|---|
| Югъ. | *тушлюкъ* | توشلك |
| Южный вѣтеръ. | *тушлюкъ ѣль* | توشلك يل |
| — *полюсъ* | *худби дзунулъ* | خطب جنوب |
| Юноша. | *ѣкитъ* | يكت |
| Юношество. | *ѣгитликъ* | يكتلك |

## Я.

| | | |
|---|---|---|
| Я. | *минъ,* | مِن |
| | *менъ,* | مَن |
| | *бенъ* | بَن |
| Я твой. | *менъ синликъ,* | من سنلك |
| *Ты мой.* | *сенъ минликъ* | سن منلك |
| Ябеда. | *ушакъ* | اوشاق |
| Ябедникъ. | *ушакцылъ,* | اوشاقچل |
| | *тавцылъ* | تاوچل |
| Ябедничю. | *ушакцылай-менъ* | اوشاقچلاى |
| Яблонь. | *алма агацы* | آلمه اغاچى |

| | | |
|---|---|---|
| Яблоко. | *алма* | آلمه |
| Являюся. | *пяйда булamенъ* | پيدا بولامن |
| | *бильгурямен̆ъ* | بلكورامن |
| Являю. | *мяглюмляймен̆ъ* | معلوملای من |
| | *бильгуртамен̆ъ* | بلكورتامن |
| Явно; явѣ. | *ашкара* | اشكاره |
| Явственный. | *аикъ* | آيق |
| | *ацыкъ* | آچوق |
| Ягненокъ. | *кузы* | قوزی |
| Ягнится. | *кузлайды* | قوزلايدی |
| Ягода. | *ѣмышъ* | يمش |
| Ягоды винныя. | *индзыръ* | انجير |
| Ядреный. | *куввятлы,* | قوتلی |
| | *таза* | تازا |
| Ядрѣю. | *куввятланамен̆ъ* | قوتلانامن |
| Ядро. | *ѣмъ* | يم |
| — *Во чирьѣ.* | *узякъ* | اوزاک |

| | | |
|---|---|---|
| Ядрѣетъ чирей. | *узяклянаде* | اوزا کلانادی |
| Ядъ. | *агу,* | آغو |
| | *у,* | او |
| | *зэгарь* | زهر |
| Язва. | *яра,* | یارا |
| | *джарахятъ* | جراحت |
| Языкъ. | *тиль* | تل |
| Язычникъ. | *тильдаръ* | تلدار |
| Язь. | *убту* | اوبطو |
| Яйцо. | *юмуртка* | یومورتقه |
| Яйца, ядра. | *инакъ* | ایناک |
| Яичница. | *кайгина* | کایکنه |
| Яловая. | *кысыръ* | قیصر |
| Яма. | *уру,* | اورو |
| | *цукуръ* | چوقر |
| Ямистъ становлюся. | *цукраяменъ* | چوقرابامن |
| Ярица. | *ярця* | یارچه |
| Яровый хлѣбъ. | *сабанъ ашъ* | صابان اش |

| | | |
|---|---|---|
| Ярка. | *туклы,* | توقلى |
| Яркій. | *ацукъ* | آچوق |
| Яръ утесъ. | *яръ,* | يار |
| | *тикляkъ* | تيكلاك |
| Ярый. | *кюйгякъ* | كويكاك |
| Ярюся. | *кюйгаляклана-менъ* | كويكالاكلنامن |
| Ярь. | *яшильзянгаръ* | ياشيل زنكار |
| Ясли. | *ѣмликъ* | يملك |
| Ясный. | *аязъ* | اياز |
| Ясно, свѣтло, чисто. | *ацыкъ* | آچوق |
| | *аикъ* | ايق |
| Яснѣю. | *аязыйменъ* | ايازى من |
| Ястребъ. | *карцыга* | قرچغه |
| Ятро. | *инякъ* | ايناك |
| Яхонтъ. | *якутъ* | يافوت |
| Ячмень. | *ашлыкъ* | آشلق |

Ящерица.

| | | |
|---|---|---|
| Ящерица. | *кисяртки* | کیسارتکی |
| Ящикъ. | *сандукъ* | صندوق |

عزبز واولوغ پادشاهمز حضرتلر ینه خذمت بولسون اوچوزمن سمانچی یارمحمد اوغلی
اوسف ایوان ایچ ننک اندامش وقت لارنده کلیب اوشبو اسلاوار برله ترجمه قیلنمش
سوزلرده جهد وباردملق قیلدوم ومجلس لرنده برکا بولدوم حالمز یتدوکونچه دوروستلا
مکلکا سعی قلدوق فارسیه وعربیه لغت دین بعض برلرده اثبات اندوم

اسبز که عزبز عظیم پادشاهمز حضرتلر ینه خذمت قیلاب اوشبو سوزلرنی سز ننک درکاهنکزده
ترجمه قلدوق طوبولی صارت نبت باقی اننه مت اوغلی اوسیف ابوانوبیچ بلان هر دایم برکا
اولدوروب حالمز یتدوکونچه دروست لامقلق کا سعی قلدوق فارسیه وعربیه لغت دین
بعضی برلرده اثبات ایتدوک

اوشبو ترجمه قیلنغان سوزلرنی تیکشوروب اوزبلمشمزچه خطالغی بو قلوغینه عزبز اولوغ
پادشاهمز حضرتلر ینه خذمت بولسون اوچون طوبول ننک صارتلار ینک ایسطرشینه سی
دوسباقی شیخ اوغلی محمد شاه شیخ تول صالدیم

شادربن ایسکی اوبازننک ایچکرن یورطوننک اوچونچی کانطون ایسکی ایسطرشینه امیر
سورماناو کامانده سیننک اوغلی آتلننک ملا امیر مراط اوغلی اوشبو اسلاوارنی قارادوم
اوزمزننک بلمشمزچه خطالغنی کورمادوم شوننک اوچون کواه بولوب قولوم قویدوم

# ПОГРѢШНОСТИ.

| читай: | напечатано: | стр: | стран: |
|---|---|---|---|
| блгзы вакытда | базгывакытда | 13. | 58. |
| утрюкъ суйляймен | утрюкъ суйламенъ | 2. | 67. |
| тушулъ цыкаменъ | тушукъ цыкаменъ | 12. | 72. |
| шинкянаилъ бараменъ | шинкянаилъ баменъ | 11. | 158. |
| утнюлъ аламенъ | утюнуъ аламенъ | 12. | 217. |
| юмарландура— | юмарладураменъ | 3. | 226. |
| — сагъ | сагъ | 2. | 255. |
| کری بلامن | کری بلان | 3. | 299. |
| савуламенъ | ауламенъ | 9. | 325. |
| куцаклашаменъ | куцаклятаменъ | 15. | |
| мунканъ | мункакъ | 7. | 358. |
| قایتار انازار نامن | قایتار انازانامن | 8. | 377. |
| той туйламакъ | той тулаймакъ | 4. | 382. |
| шагыръ | тагыръ | 7. | 383. |
| тяхрикъ кыламенъ | тяхрилъ кыламенъ | 1. | 390. |
| бурулушъ | бурулуцъ | 15. | 392. |
| икинциляй | икинциляйменъ | 6. | 393. |
| калтырма | картырма | 13. | 400. |
| меннаддарциликъ белянъ | меннаддарциликъ бекянъ | 11. | 409. |
| бильмязлыкъ — | бильмязлыпъ буинца | 7. | 418. |
| кызылцангъ лыкъ | кызылцангъ кыкъ | 10. | 443. |
| алзыйменъ | аягыйменъ | 6. | 472. |
| иляпъ убараменъ | иляль убараменъ | 6. | 474. |
| تو فری | تور فری | 1. | 480. |

):(

# ПОГРѢШНОСТИ.

| читай: | напечатано: | стр: | стран: |
|---|---|---|---|
| تورا | توررا | 2. | 480. |
| *укця* | *куця* | 13. | 486. |
| *каирылъ —* | *какрылъ ацаменъ* | 19. | 496. |
| *узюльдургиляйменъ* | *узюльдугиляйменъ* | 13. | 501. |
| *гювагляйменъ* | *гювилайменъ* | 12. | 528. |
| *ацыкъ вары* | *ацыкъ сыры* | 8. | 532. |
| *юкаданга тартаменъ* | *юкаданга тарменъ* | 14. | 544. |
| *шавшатаменъ* | *шавшататенъ* | 1. | 563. |
| *кюляткѣ* | *кюлюткѣ* | 10. | 585. |
| *бундай* | *бунданъ* | 14. | 596. |
| *тыяменъ* | *шыяменъ* | 14. | 630. |
| *калямъясайменъ* | *калямсайменъ* | 6. | 657. |
| *гяджаилъ* | *гяджаикъ* | 14. | 660. |
| قورچانكغى لاى من | قوچانكى لاى من | 13. | 667. |
| *джумардландураменъ* | *джумаъдландураменъ* | 13. | 671. |
| *джумартлыкъ* | *джумардллыкъ* | 14. | 671. |
| حساب قيلغوچى | حساب قيللغوجى | 12. | 673. |

Bayerische
Staatsbibliothek
München

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Tiganov, Iosif

Slovar' rossijsko-tatarskij

Petersburg 1804

4 L.as. 301 h
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10572227-6